

**Wes-Kaapse
Regering**

Menslike Nedersettings

Jaarverslag 2019/20
Departement van Menslike Nedersettings

**DEPARTEMENT VAN
MENSLIKE NEDERSETTINGS
Wes-Kaap**

POS 8

**JAARVERSLAG
2019/20
FINANSIËLE JAAR**

Inhoud

DEEL A: ALGEMENE INLIGTING	3
1. ALGEMENE INLIGTING VAN DIE DEPARTEMENT	4
2. AFKORTINGS/AKRONIEME	5
3. VOORWOORD DEUR DIE PROVINSIALE MINISTER VAN DIE DEPARTEMENT	7
4. VERSLAG VAN DIE REKENKUNDIGE BEAMPTTE	9
5. VERKLARING VAN VERANTWOORDELIKHEID EN BEVESTIGING VAN AKKURAATHEID VAN DIE JAARVERSLAG	20
6. STRATEGIESE OORSIG	21
7. WETGEWENDE EN ANDER MANDATE	22
8. ORGANISATORIESE STRUKTUUR	23
9. ENTITEITE WAT AAN DIE MINISTER VERSLAG DOEN	23
DEEL B: PRESTASIE INLIGTING	25
1. VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL: VOORAFGESTELDE DOELWITTE	26
2. OORSIG VAN DEPARTEMENTELE PRESTASIES	26
2.1 Diensleweringomgewing	26
2.2 Verbeteringsplan vir dienslewering	27
2.3 Organisasoriese omgewing	32
2.4 Belangrike beleidsontwikkelings en wetswysigings	33
3. STRATEGIES-UITKOMSGERIGTE DOELWITTE	33
4. PRESTASIE-INLIGTING VOLGENS PROGRAM	35
4.1 Program 1: Administrasie	35
4.2 Program 2: Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning	40
4.3 Program 3: Behuisingsontwikkeling	48
4.4 Program 4: Bestuur van behuisingsbates	60
5. OORDRAGBETALINGS	64
5.1 Oordrag van betalings aan openbare entiteite	64
5.2 Oordrag van betalings aan alle ander organisasies wat nie openbare entiteite is nie	64
6. VOORWAARDELIKE TOELAES	67
6.1 Voorwaardelike toelaes en toegewysde geld betaal	67
6.2 Voorwaardelike toelaes en toegewysde geld ontvang	67
7. SKENKERGELD	71
7.1 Skenkergeld ontvang	71
8. KAPITAALBELEGGING	71
8.1 Kapitaalbeleggings, instandhouding en batebestuursplan	71
DEEL C: BESTUUR	73
1. INLEIDING	74
2. RISIKOBESTUUR	74
3. BEDROG EN KORRUPTIE	77
4. KONFLIK VAN BELANGE	78
5. GEDRAGSKODE	78
6. GESONDHEIDS-, VEILIGHEIDS- EN OMGEWINGSKWESSIES	79
7. PORTEFEULJEKOMITEES	80
8. SCOPA-BESLUIE	82
9. VOORAF-WYSIGINGS AAN OUDITVERSLAE	84
10. INTERNE BEHEER-EENHEID	84
11. INTERNE OUDIT- EN OUDITKOMITEES	86
12. OUDITKOMITEEVERSLAG	87
13. BREË-BASIS SWART EKONOMIESE BEMAGTIGING (B-BSEB) PRESTASIE-INLIGTING	89

DEEL D: MENSLIKE HULPBRONBESTUUR	91
1. INLEIDING	92
2. STATUS VAN VAN DIE DEPARTEMENT SE MENSEBESTUUR	92
2.1 Prioriteite van die departementele arbeidsmagbeplanning	92
2.2 Werknemersprestasiestuur	93
2.3 Werknemerwelstand	93
2.4 Kontrolering van mensebestuur	93
3. STATISTIEK VAN TOESIGHOUDING VAN PERSONEELBESTUUR	94
3.1 Personeelverwante uitgawes	94
3.2 Indiensneming en vakatures	98
3.3 Werksevaluasie	100
3.4 Indiensnemings veranderinge	102
3.5 Indiensnemingsgelykheid	108
3.6 Ondertekening van prestasie-ooreenkomste deur SBD-lede	115
3.7 Die vulling van die SBD-poste	116
3.8 Werknemerprestasie	118
3.9 Buitelandse werknemers	124
3.10 Verlofgebruik vir die tydperk 1 Januarie 2019 tot 31 Desember 2019	125
3.11 Programme vir Gesondheidsbevordering, wat MIV and VIGS insluit	129
3.12 Arbeidsverhoudinge	133
3.13 Vaardigheidsontwikkeling	135
3.14 Aandienbeserings	137
3.15 Gebruik van Konsultante	138
DEEL E: FINANSIËLE INLIGTING	149
1. VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL	151
2. JAARLIKSE FINANSIËLE STATE	156
BYLAE	235
BYLAE A - LYS VAN KONTRAKTEURS	236

**ALGEMENE
INLIGTING**

Departmental receipts

Estimate

acronyms

Administration

mandates

organisational structures

TOTAL capital assets

USDG Legislature

Foreword by the Minister

Housing Demand Database

G E N E R A L

I N F O R M A T I O N

City of Cape Town
Provincial Treasury
Strategic overview

Actual

1. ALGEMENE INLIGTING VAN DIE DEPARTEMENT

FISIESE ADRES: 27 Waalstraat
Kaapstad
8001

POS ADRES: Privaatsak X9083
Kaapstad
8000

TELEFOONNOMMER: 021 483 4965

E-POS ADRES: Emmanuela.Maclean@westerncape.gov.za

WEBTUISTE ADRES: www.westerncape.gov.za

2. AFKORTINGS/AKRONIEME

BBSEB	Breë-basis Swart Ekonomiese Bemagtiging	INOP	Informele Nedersetting Ondersteuningsprogram
BKP	Besigheid Kontinuïteitsplan	JPP	Jaarlikse Prestasieplan
BNG	Breaking New Ground	JPV	Jaarlikse Prestasieverlag
BPM	Behuisingsprogram vir Mense	KMMO	Klein, Medium, Mikro-ondernemings
BSS	Behuising Subsidieskema	KPV	Kwartaallikse Prestasieverlag
BV	Bedryfsvaardigheid	LBU	Leef Beter-uitdaging
BVB	Burgerverhoudingsbestuur	LKR	Lewende Kaap: 'n Raamwerk vir Menslike Nedersettings
DBME	Departement van Beplanning, Monitering en Evaluering	LUK	Lid van die Uitvoerende Komitee
DEP	Departementele Evalueringsplan	MBBL	Maatskaplike Behuising Beheerliggaam
DLVP	Dienslewering Verbeteringsplan	MIT	Munisipale Infrastruktuurtoelaag
DMN	Departement van Menslike Nedersettings	MNOT	Menslike Nedersetting Onwikkelingstoelaag
DOOB	Departement van Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning	MTSR	Mediumtermyn Strategiese-raamwerk
DOWV	Departement van Openbare Werke en Vervoer	MTUR	Mediumtermyn Uitgawe-raamwerk
DPR	Departement van Plaaslike Regering	NDvMN	Nasionale Departement van Menslike Nedersettings
DSA	Departement van	NHBRC	The National Home Builders Registration Council
DvL	Departement van Landbou	NOP	Nasionale Ontwikkelingsplan
EDGE	Excellence in Design for Greater Efficiencies	NROR	Nasionale Ruimtelike Ontwikkelingsraamwerk
FGISP	Finansieel-gekoppelde Individuele Subsidieprogram	NRVB	Nasionale Raad vir Eienaarbouers
GBI	Gesamentlike Beplanningsinisiatiewe	OGV	Openbare Gesondheid en Veiligheid
GGBW	Grondgebruik Beplanningwet	OINP	Opgrotering van die Informele Nedersettingsprogram
GROP	Geïntegreerde Residensiële Ontwikkelingsprogram	ORB	Ondernemings Risiokobestuur
GSOR	Geïntegreerde Stedelike Ontwikkelingsraamwerk	OSRBR	Openbare Sektor Risikobestuursraamwerk
GVI	Geïntegreerde Verslagdoeningsinstrument	OVGW	Wet op Openbare Veiligheid en Gesondheid
GVSO	Geweldvoorkoming deur Stedelike Opgrotering	PBNF	Provinsiale Behuisings Noodfonds
HFB	Hoof Finansiële Beampte	PBOG	Prioriteits Behuising Ontwikkelingsgebiede
HvD	Hoof van die Departement	PEHV	Provinsiale Ekonomiese Hersiening en Vooruitsig
IKT	Inligting- en kommunikasietegnologie		

PERMIS	Prestasiebestuur Inligtingstelsel	SSEP	Streek Sosio-ekonomiese Program
PFS	Provinsiale Forensiese Dienste	TAB	Tegniese Aanwyser Beskrywings
PROR	Provinsiale Ruimtelike Ontwikkelingsraamwerk	TAHT	Titelakte Herwinningstoelaag
PSP	Provinsiale Strategiese Plan	UOWP	Uitgebreide Openbare Werke Program
PT	Provinsiale Tesourie	VBI	Voorheen-benadeelde Individue
RB	Rekenpligtige Beampte	VBK	Voorraad-bestuursketting
RBGBW	Ruimtelike Beplanning en Grondgebruik Wet	VBT	Volhoubare Boutegnologie
RKIS	Regeringskommunikasie- en Inligtingstelsel	VIP	Visie-geïnspireerde Prioriteit
SAVIK	Suid-Afrikaanse Vroue in Konstruksie	VOP	Volhoubare Ontwikkelingsplanne
SBD	Senior Bestuursdient	VUKVS	Verbeterde Uitgebreide Kortingsvoordeelskema
SBL	Staatsbeheerde Liggaam	VVBRW	Voorkeur Verkryging Beleidsraamwerk Wet
SBWG	Sosiale Behuising Wetgewende Gesag	WGW	Werknemer Gesondheid en Welstand
SGIT	Streek Grootmaat Infrastruktuurtoelaag	WKBADB	Wes-Kaapse Behuisingaanvraag Databasis
SK	Stad Kaapstad	WKIR	Wes-Kaapse Infrastruktuur Raamwerk
SMI	Stelsel Moniteringsinstrument	WKR	Wes-Kaapse Regering
SNOT	Stedelike Nedersetting Ontwikkelingstoelaag	WNI	Wettige Nakomingsinstrument
SOR	Sakekennis Ontwikkelingsraamwerk	WOFB	Wet op Finansiële Bestuur
SRIR	Streek Ruimtelike Infrastruktuurraamwerk		

3. VOORWOORD DEUR DIE PROVINSIALE MINISTER VAN DIE DEPARTEMENT

Die 2019/20 boekjaar het ons die geleentheid gegee om weereens duisende mense regoor die Wes-Kaap se lewens te verbeter. Een van ons groot beweegredes is om 'n beduidende en tasbare verskil in verdienstelike begunstigdes se lewens te maak. Vanaf die aanvang van my ampstermyn het ons besluit dat sekere belangrike aksieplanne noodsaaklik is indien ons huisvesting aan ons mense wil bied.

Vier aksieplanne is bepaal:

- Ingrypende bespoediging van verskaffing van behuising;
- Ingrypende toepassing van vernuwende oplossings;
- 'n Geïntegreerde benadering tot menslike nedersettings; en
- Ingrypende bemagtiging en werkskepping.

Hierdie belangrike aksieplanne is ná uitgebreide onderhandeling met 'n verskeidenheid belanghebbendes bepaal wat samesprekings met munisipaliteite ingesluit het waartydens die belangrikste kwessies en uitdagings van die menslike nedersettingsomgewing bespreek is.

'n Verdere bewys dat ons ons mense se standpunte belangrik ag, is 'n uitvoerende opdrag aan alle munisipaliteite uitgereik, dat agterplaasbewoners amptelik deel moet uitmaak van hul kriterialys vir "groenveld"-projekte. Dit beteken dat voorkeur gegee word aan bejaardes, gestremde persone, diene wat die langste op die waglys is, oftewel 15 jaar en langer, sowel as die agterplaasbewoners. Dit is opmerklik dat ons die eerste provinsiale regering is wat agterplaasbewoners amptelik in ons lys van prioriteitsgroepe insluit. In wese beteken dit dat daar 'n verdeling van 50/50 in alle "groenveld"-projekte is, terwyl al die ander kriteria in gedagte gehou word.

Ook het ons weereens ons verbintenis nagekom deur geleentede te skep vir klein, medium en mikro-ondernemings (KMMO's) deur 66,74% van die Menslike Nedersettingstoelaag (MNOT) aan kontrakteurs met Histories Benadeelde Individue (HBI) toe te ken.

Daarbenewens is 156 jongmense in verskillende vakgebiede in die boubedryf opgelei. Hierdie prestasie was teen 'n doelstelling van 150, terwyl 1 056 werksgeleentede teen 'n doelstelling van 800 geskep is. Dit is 'n duidelike aanduiding van ons vasbeslotenheid om ons doelwit van ekonomiese transformasie en bemagtiging van die jeug te bereik, aangesien dit uiteindelik die meerderheid Suid-Afrikaners bevoordeel. Ons het 'n unieke en dinamiese portefeulje en het insiggewende leiers nodig om innoverende strategieë voor te staan om aan die eise van ons gemeenskappe te voldoen. Niemand is verbaas dat ons soveel geskille tydens die afgelope boekjaar hanteer het waarin verskillende individue en / of groepe beweer dat hulle wettige leiers in die onderskeie gemeenskappe is nie. Hierdie geskille het ongelukkig tot 'n vertraging van die aanvang van projekte gelei, met sommiges wat glad nie eens begin is nie. Die gemeenskappe is met hierdie uitdagings en tekortkominge betrek, en ons sal daarmee voortgaan.

Die optimale gebruik van inligting- en kommunikasietegnologie (IKT) is hier van kernbelang, veral aangesien die doel is om die verspreiding van inligting aan te moedig deur die IKT te gebruik. Dit bewys die Departement se deursigtigheid in sy onderhandelinge.

Positiewe vordering word gemaak en ons glo dat met meer direkte toegang tot en betrokkenheid by gemeenskappe, daar meer begrip sal wees van hoe ons ons mense bystaan.

Algemene Inligting

Ek wil graag die Departementshoof bedank vir haar en haar span se toewyding om ons mense se lewens te verbeter. Ek wil ook erkenning gee aan my Ministeriële personeel vir hul onwrikbare ondersteuning en toewyding aan die inwoners van die Wes-Kaap.

Tertuis Simmers
Provinsiale Minister van die Departement van Menslike Nedersettings
Wes-Kaapse Regering
Datum: 31 Julie 2020

4. VERSLAG VAN DIE REKENKUNDIGE BEAMPTE

Die Wes-Kaapse Departement van Menslike Nedersettings (WK:DvMN) het voortdurend gedurende die 2019/20 boekjaar sy verbintenis tot die Mediumtermyn Strategiese Raamwerk, die Nasionale Uitkomste, sowel as Provinsiale Strategiese Doelwitte, veral Strategiese Doelwit 4, uitgespreek.

Die volgende is 'n uiteensetting van enkele hoogtepunte wat die Departement, in ooreenstemming met sy strategiese doelstellings, gedurende die verslagjaar beleef het.

1. Verbeterde doeltreffendheid en effektiwiteit van die provinsiale Departement van Menslike Nedersettings

Die bestuursprestasie-evalueringsmetode (BPEM), wat daarop gemik was om die bestuurstrukture in alle staatsdepartemente te beoordeel en te verbeter, is gedurende die 2018/19 boekjaar vir die laaste keer gebruik. Dit was as gevolg van 'n merkbare verbetering in bestuur, bestuurspraktyke en uiteindelik dienslewering. Die Departement het in die 2019/20 boekjaar voortgegaan om verslag te doen oor die BPEM-standaarde, en sodoende sy bereidwilligheid getoon om sy werkswyse verder te verbeter en dit 'slim' te doen.

Daarbenewens het die Departement vyf (5) nuwe standaardbedryfsprosedures (SBP's) bekendgestel, veral in die Verskaffingbestuursketting. Sodoende sal hierdie SBP's die verskaffingbestuurskettingprosesse vaartbelyn maak deur foute uit te skakel, of te beperk, en onnodige verdragings te vermy.

2. Verbeterde funksionaliteit, doeltreffendheid van munisipale ondersteuning deur menslike nedersettings

2.1. Munisipale Ondersteuning

Die Departement het gedurende die oorsigjaar voortgegaan om ondersteuning aan alle munisipaliteite te bied met die ontwikkeling van hul Geïntegreerde Ontwikkelingsplanne (GOP). In hierdie verband het al 25 plaaslike munisipaliteite tegniese beplanningsondersteuning ontvang, wat daarop gerig was om lewering van behuisingsprojekte te bespoedig. Daarbenewens het die Departement ses (6) munisipaliteite met tegniese en strategiese ondersteuning gehelp om hul onderskeie munisipale Ruimtelike Ontwikkelingsraamwerke (ROR) te ontwikkel.

2.2. Beleid en Navorsingsprojekte

Gedurende die 2019/20 boekjaar het die Departement sy mikpunt bereik om twee (2) navorsingsartikels te verskaf en een (1) beleidsriglyn op te stel. Hier het die Departement ondersoek ingestel of dit lewensvatbaar is vir die regering om subsidies aan begunstigdes op die verkoopstadium te bied, met bekostigbare afbetalings- en huuropsies (of "huur om te koop"). Tans kan 'n subsidie slegs betaal word nadat oordrag van eiendom plaasgevind het, en dit is aan die einde van die uitgestelde tydperk van eienaarskap. Hierdie maatreël beperk die impak van die subsidie op bekostigbaarheid. Daarbenewens het die Departement maatreëls voorsien wat die regering kan tref om eenaarbestuurde verdigting en ander privaatbeleggings in nuutgeskepte nedersettings / woonbuurte te bevorder.

Die Departement het verder 'n beleidsriglyn, Die Implementering van Volhoubare en Herwinbare Gesubsidieerde Behuisingsverskaffing in die Wes-Kaap, ontwikkel. Hierdie riglyn is daarop gemik om volhoubare uitkomste vir konstruksie van staatsgesubsidieerde behuising in die Wes-Kaap te bevorder.

2.3. Vennootskappe

Die Departement het gedurende die oorsigjaar voortgegaan om in vennootskappe te tree met werkgewers wat bereid is om aansienlik by te dra om geleenthede vir huiseienaarskap vir hul werknemers te skep. APL Cartons in Breedevallei is so 'n werkgewer, asook Tronox / Andisa in die Weskusstreek.

Vennootskappe speel 'n belangrike rol in die Maatskaplike Behuisingsfeer om die Maatskaplike Behuisingsprogram uit te brei. Die volgende Maatskaplike Behuisingsinisiatiewe is derhalwe in die konstruksiefase:

- Die Conradie Beter Lewe-voorbeeldmodel is 'n goed geleë, bekostigbare, geïntegreerde, gemengde inkomste en gemengde ontwikkeling wat deur die inwoners gedryf word en sal 1 236 geleenthede vir maatskaplike huurbehuising bied;
- Die eerste fase van die Glenhaven-ontwikkeling in Bellville bestaan uit 416 eenhede;
- Die Regent Villas-projek in Mitchell's Plain sal 104 eenhede voorsien; en
- Die Bothasig Fase 2-projek het in die laaste kwartaal van 2019 begin.

Die volgende voorstelle vir vennootskappe is in Februarie 2020 aan die Uitvoerende Komitee van die Departement voorgelê en het, na aanleiding van 'n haalbaarheidsanalise, goedkeuring vir voltooiing ontvang:

- Langeberg Werkgewerondersteunde Behuising;
- APL Cartons Werkgewerondersteunde Behuising in die Breedevallei; en
- Tronox / Andisa FT Behuising vir Matzikama en Saldanhaabaai-munisipaliteite.

Die genoemde projekte is tans in hul beplanningsfase, en sluit in voorafondersoeke van begunstigdes om hul kredietwaardigheid te bepaal om 'n eiendom in die FGISP-mark te koop. Beskikbaarheid van grond en die uitvoerbaarheid van die projekte vir goedgekeurde vennootskappe word ook ondersoek asook of daar aan die wettige beplanningsvereistes voldoen word.

3. Verbeter die lewensomstandighede van begunstigdes deur die opgradering van die informele nedersettingsprogram (OINP)

Sedert die bekendstelling van die Informele Nedersettingondersteuningsplan (OINP) in 2016, het die Departement hard gewerk om 'n omwenteling vir informele nedersettings in verskillende munisipaliteite teweeg te bring. Meer as 45 000 huishoudings in 42 verskillende nedersettings regoor die provinsie het tot nou toe voordeel kon trek uit die dienste wat begin is. Agt NRO's help die Departement met programme in die beboude omgewing deur inwoners aktief by die verbeteringproses te betrek. Ons vennootskapoooreenkoms met die Departement van Ekonomiese Ontwikkeling en Toerisme (DEOT) het daartoe gelei om toerusting vir 'n Opwip Ontwerp- en Bou Inkubeerder te bou en beskikbaar te stel. Dit is in samewerking gedoen met die Handwerk- en Ontwikkelingsinstituut deur middel van die Leef Beter-uitdaging (LBU).

4. Versnelde behuisingsmoontlikhede

4.1. Lewering van Behuising

Die Departement het gedurende die 2019/20 boekjaar 8 038 eenhede teenoor 'n doelwit van 9 723, en 5 842 terreine teenoor 'n doelwit van 6 486 gelewer. Daarbenewens is 2 337 VUKVS-geleenthede aan begunstigdes gebied, teenoor 'n doelwit van 650. Dit het tot gevolg gehad dat 16 217 behuisingsgeleenthede teenoor 'n doelwit van 16 859 gelewer is.

Beskrywing	Doelwit	Werklik
Behuisingseenhede	9 723	8 038
Terreine met dienste	6 486	5 842
VUKVS-geleenthede	650	2 337
Totale Behuisingsgeleenthede	16 859	16 217

Die onderprestasie met betrekking tot behuisingseenhede kan toegeskryf word aan die verdragings om watermeters te installeer en om kragaansluitings te aktiveer. Omdat hierdie sake nie afgehandel is nie, kon voltooiingsertifikate nie uitgereik word nie. Aangesien sommige inwoners geweier het om te verhuis kon dienste op sommige terreine nie geïnstalleer word nie.

Die Departement hanteer hierdie sake en het reeds 'n aantal strategieë ingestel om dit op te los, soos:

- Gereelde tegniese vergaderings met munisipaliteite om ooreenkoming van prestasieverslagdoening te verseker, en om gerusstelling oor areas wat kommer wek, te gee;
- Gereelde samesprekings met gemeenskappe om probleme wat hulle mag hê, aan te spreek; en
- Om projekte te bepaal wat vervroeg of versnel kan word om enige leweringskwessies wat gedurende die jaar kop uitsteek, aan te pak.

5. Verbeterde lewensomstandighede van begunstigdes deur eienaarskap te bevorder

Die Departement het daadwerklik probeer om te verseker dat ons begunstigdes volle eienaarskap van hul huise kry. Gedurende die oorsigtydperk het die Departement toegesien dat 8 491 titelaktes teenoor 'n doelwit van 7 000 aan begunstigdes oorgedra is. Hierdie prestasie kan toegeskryf word aan 'n toegewyde span wat aangewys is om titeloordragte deur middel van die Herstelprogram van Titelaktes te bespoedig.

6. Bevorder vernuwing en die Beter leefwyse-konsep

Die Departement erken dat innovering in konstruksietegnologieë die weg sal baan vir verbeterde volhoubaarheid van menslike nedersettings. Die Departement het derhalwe 684 eenhede met behulp van volhoubare bouetegnologieë vir konstruksie, energie, water en sanitasie gedurende die 2019/20 boekjaar gebou. Dit is 'n beduidende oorprestasie teenoor die doelwit van 1 000 en weerspieël die gesamentlike pogings van die Departement om innovering en beter leefwyses te bevorder.

7. Fasiliteer werkskepping en bemagtigingsgeleenthede

Ons vasberadenheid en strewende om histories-benadeeldes te bemagtig, het daartoe gelei dat 66,74% van die Menslike Nedersetting Ontwikkelingstoelae (MNOT) kontrakteurs met HBI-verteenwoordiging bevoordeel het. Dit weerspieël ons pogings om die doelwit van ekonomiese transformasie te bereik, wat uiteindelik tot voordeel van die meerderheid Suid-Afrikaners sal strek.

In ons voorneme om jeugdige te bemagtig, is 156 jongmense teenoor 'n mikpunt van 150 in verskillende vakgebiede vir die beboude omgewing opgelei. Daarbenewens is 1 056 werksgeleenthede teenoor 'n mikpunt van 800 geskep. Hierdie belangrike oorprestasie weerspieël die Departement se strewende om te verseker dat werkskepping deel word van die leweringsketting vir menslike nedersettings.

Departementele Ontvangste

Die Departement het die invorderingsbedrag soos begroot in die Begrotingsinkomste met R67,044 miljoen oorskry.

Algemene Inligting

Die onderstaande tabel is 'n ontleding van inkomste verhaal

Departementele Ontvangste	2019/2020			2018/2019		
	Beraming	Bedrag ingevorder	Oor-/Onderinvordering	Beraming	Bedrag ingevorder	Oor-/Onderinvordering
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Verkoop van goedere en dienste wat nie kapitale bates is nie	116	119	(3)	110	203	(93)
Rente, dividende en huur op grond	738	98	640	698	1386	(688)
Verkope van kapitale bates	-	8	(8)	-	7	(7)
Transaksies in finansiële bates en laste	62 506	130 179	(67 673)	59 192	253 960	(194 768)
Totaal	63 360	130 404	(67 044)	60 000	255 556	(195 556)

Die oorinvordering van Departementele inkomste is hoofsaaklik te wyte aan die Stedelike Nedersetting Ontwikkelingstoelaag (SNOT) van R88,419 miljoen wat van die Stad Kaapstad (SK) vir interne siviele ingenieursdienste vir die Forest Village Behuisingsprojek ontvang is. Die Departement sal by die Provinsiale Tesourie aansoek doen om die inkomste wat uit die oorinvordering verkry is, vir gebruik op infrastruktuurprojekte in 2010/21 te behou.

Buiten kapitaalbate sluit verkope van goedere en dienste die volgende in: R28 000 vir serwitoutregte; R68 000 vir kommissie op versekering en skuldbeslagkennisgewings wat deur PERSAL geadministreer word; R1 000 vir die verkoop van kleiner bates; R19 000 vir die verkoop van tenderdokumente; en R3 000 vir verkope van afvalmateriaal en rommel en ander gebruikte goedere.

Die Departementele skuld van R76 000 is by rente, dividende en huur op grond se bedrag ingesluit en R22 000 as gevolg van die verskillende GBP-projekte. Die verminderde inkomste in 2019/20 teenoor die vorige 2018/19 boekjaar, is te wyte aan meer GBP-projekte wat byna voltooi is.

Die bedrag van R8 000 ontvang vir die verkoop van kapitaalbate, was vir skrootmasjinerie en toerusting.

Lenings en voorskotte ten opsigte van die Wes-Kaapse Behuisingsontwikkelingsfonds (R12,012 miljoen) se debiteure, en die NTSO-befondsing ontvang van die Stad Kaapstad (SK) vir interne siviele ingenieursdienste vir die Forest Village Behuisingsprojek (R88,419 miljoen) is by die ontvangste vir transaksies van finansiële bates en laste ingesluit. Ook hierby ingesluit is terugbetaling van eiendombates van die Behuisingsontwikkelingsagentskap (BOA) (R10,934 miljoen); eiendomverkope ten opsigte van die Finansiële Individuele Subsidieprogram (R8,807 miljoen); en die verkoop van 'n eiendom in Stellendale aan 'n ontwikkelaar (R4,289 miljoen).

Programuitgawes

Die onderstaande tabelle dui fondsverskuiwings tussen die verskillende programme en ekonomiese klassifikasies aan:

FONDSVERSKUIWING PER PROGRAM

Program	Gewysigde toewysing	Afwykings	Finale toewysing	Kansellاسies/oorstaan	Werklike uitgawe
	R '000	R '000	R '000	R '000	R '000
Program 1: Administrasie	115 847	6 960	122 807	-	122 807
Program 2: Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning	28 767	(1 431)	27 336	-	27 336
Program 3: Behuisingsontwikkeling	2 503 448	(6 115)	2 497 333	349	2 496 984
Program 4: Behuisingsbatesbestuur	36 059	586	36 645	-	36 645
Totaal	2 684 121	-	2 684 121	349	2 683 772

VERSKUIWINGS PER EKONOMIESE KLASSIFIKASIE

Program 1: Administrasie (R6 960 000)

Ekonomiese Klassifikasie	Gewysigde toewysing	Verskuiwing	Afwykings	Finale toewysing	Werklike uitgawe
	R '000	R '000	R '000	R '000	R '000
Vergoeding van Werknemers	88 045	(539)	5 117	92 623	92 623
Goedere en Dienste	21 231	15	541	21 787	21 787
Departementele Agentskappe en Rekenings	7	(1)	-	6	6
Huishoudings	294	248	199	741	741
Betalings vir Kapitale Bates	5 970	421	1 103	7 494	7 494
Betalings vir Finansiële Bates	300	(144)	-	156	156
Totaal	115 847	-	6 960	122 807	122 807

Die totale oorbesteding van R6 960 000 in hierdie program bestaan uit die volgende:

- Oorbesteding van R5 117 000 vir Vergoeding aan Werknemers;
- Goedere en Dienste van R541 000 wat Spyseniering (R11 000), Konsultante (R50 000) en Reis en Verblyf (R480 000) insluit;
- Huishoudings: Maatskaplike voordele (R199 000) en Betalings vir Kapitaal Bates van R1 103 000, wat Masjinerie en Toerusting (R483 000) en Sageware en Ontasbare bates (R620 000) insluit.

Die oorbesteding van R5 117 000 vir Vergoeding van Werknemers is toe te skryf aan lede van die Huurbehuisingstribunaal, Kontrakwerkers en Interns wat in die vorige boekjaar uit die BV-begroting vergoed is. In die 2019/20 boekjaar is die BV-begroting vir Vergoeding van Werknemers egter van R27 046 000 in die 2018/19 boekjaar tot R14 629 000 vir die huidige boekjaar 2019/20 verminder, dus 'n begrotingskorting van R12 417 000. Daarom is die lede van die Huurbehuisingstribunaal, Kontrakwerkers en Interns uit Program 1 vergoed, wat addisionele uitgawes van R5 117 000 tot gevolg gehad het en tot die oorbesteding in Program 1 gelei het.

Die oorbesteding van R5 117 000 vir die Vergoeding van Werknemers word uit die onderbesteding vir die

Algemene Inligting

Vergoeding van Werknemers in programme 2 en 3 gefinansier.

Die oorbesteding van R541 000 van Goedere en Dienste word gefinansier uit 'n onderbesteding aan Goedere en Dienste in programme 2 en 3.

Die oorbesteding van R199 000 aan Huishoudings: Maatskaplike Voordele is te wyte aan die verlof- en aftreevoordele vir personeel wat die diens verlaat. Dit sal uit onderbesteding van die Vergoeding van Werknemers in Program 3 gefinansier word.

Die oorbesteding van R1 103 000 aan Betalings vir Kapitaalbates word gefinansier uit Onderbesteding van Huishoudings in Program 3.

Die totale bedrag wat na hierdie Program verskuif is, is gelyk aan 6,01% van die bedrag wat onder hierdie hoofafdeling in die Aangepaste Beramings van die 2019 Inkomste en Uitgawes bewillig is.

Program 2: Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning (R1 431 000)

Ekonomiese Klassifikasie	Gewysigde toewysing	Verskuiwing	Afwyking	Finale toewysing	Werklike uitgawe
	R '000	R '000	R '000	R '000	R '000
Vergoeding van Werknemers	26 926	(74)	(1 349)	25 503	25 503
Goedere en Dienste	1 820	-	(61)	1 759	1 759
Huishoudings	21	74	(21)	74	74
Totaal	28 767	-	(1 431)	27 336	27 336

Die totale onderbesteding van R1 431 000 van hierdie program word as volg uiteengesit:

Onderbesteding aan Vergoeding van Werknemers ten bedrae van R1 349 000, onderbesteding van R61 000 aan Goedere en Dienste: (Spyseniering: R11 000, Konsultante: R50 000) en Onderbefondsing van Huishoudings: Maatskaplike Voordele: R21 000.

Die onderbesteding aan Vergoeding van Werknemers is te wyte aan die bedanking van 'n Senior Bestuurder en verplasing van 'n Middelvlakbestuurder (vlak 11).

Die onderbesteding aan die Vergoeding van Werknemers sal verskuif word na Vergoeding van Werknemers en Huishoudings: Maatskaplike Voordele in Program 1 om die oorbesteding in daardie program te dek.

Die onderbesteding van R61 000 aan Goedere en Dienste sal na Goedere en Dienste in Program 1 oorgeplaas word om die oorbesteding in daardie program te dek.

Die onderbesteding van R21 000 aan Huishoudings: Maatskaplike Voordele word in Program 1 na Huishoudings: Maatskaplike Voordele oorgeplaas om oorbesteding in die program te dek.

Die totale oorgeplaasde bedrae is gelykstaande aan 4,97% van die bedrag wat onder die hoofafdeling in die Aangepaste Beramings van Inkomste en Uitgawes 2019 bewillig is.

Program 3: Behuisingsontwikkeling (R6 115 000)

Ekonomiese Klassifikasie	Gewysigde toewysing	Verskuiwing	Afwykinge	Finale toewysing	Werklike uitgawe
	R '000	R '000	R '000	R '000	R '000
Vergoeding van Werknemers	108 540	(1 011)	(4 342)	103 187	103 038
Goedere en Dienste	83 937	(24 735)	(480)	58 722	58 600
Provinsies en Munisipaliteite	79 964	5 135	-	85 099	85 099
Hoër Opvoedkundige Instituut	400	-	-	400	400
Nie-winsgewende Organisasies	1 000	-	-	1 000	1 000
Huishoudings	2 227 492	20 611	(1 293)	2 246 810	2 246 732
Betalings vir Finansiële Bates	2 115	-	-	2 115	2 115
Totaal	2 503 448	-	(6 115)	2 497 333	2 496 984

Die totale onderbesteding van R6 115 000 in hierdie Program bestaan uit die volgende:

Die onderbesteding van R4 342 000 aan Vergoeding van Werknemers, onderbesteding van R480 000 aan Goedere en Dienste en onderbesteding van R1 293 000 aan Oordragte na Huishoudings.

Die onderbesteding van R4 342 000 aan Vergoeding van Werknemers is te wyte daaraan dat die vakante OSD-poste nie gevul is nie en die feit dat die BV COE-begroting met R12,417 miljoen verminder is. Hierdie onderbesteding sal soos volg na die volgende programme oorgeplaas word:

Program 1: Vergoeding van Werknemers R 3 967 000
 Program 4: Huishoudings: Maatskaplike Voordele R 375 000

Die onderbesteding aan Goedere en Dienste van R480 000 word na Goedere en Dienste in Program 1 oorgedra om die oorbesteding in die Program te dek.

Die onderbesteding van R1 293 000 vir Huishoudings word soos volg na die volgende programme oorgeplaas om die oorbesteding in hierdie Program te dek:

Program 1: Vervoerbates R 462 000
 Program 1: Sagteware en Ontasbare bates R 620 000
 Program 4: Provinsiale en Plaaslike Regerings R 211 000

Die totale bedrag is gelykstaande aan 0,24% van die bedrag wat onder hierdie hoofafdeling in die 2019 Aangepaste Beramings van Inkomste en Uitgawes bewillig is.

Program 4: Behuisingsbatebestuur (R 586 000)

Ekonomiese Klassifikasie	Gewysigde toewysing	Verskuiwing	Afwydings	Finale toewysing	Werklike uitgawe
	R '000	R '000	R '000	R '000	R '000
Vergoeding van Werknemers	24 976	(698)	-	24 278	24 278
Goedere en Dienste	9 840	(267)	-	9 573	9 573
Provinsies en Munisipaliteite	1 000	507	211	1 718	1 718
Huishoudings	243	458	375	1 076	1 076
Totaal	36 059	-	586	36 645	36 645

Die totale oorbesteding van R586 000 in hierdie Program bestaan uit die volgende:

Oorbesteding aan Provinsies en Munisipaliteite: Tariewe en Belastings R 211 000

Oorbesteding aan Huishoudings: Maatskaplike Voordele R 375 000

Die oorbesteding van R211 000 aan Provinsies en Munisipaliteite vir Eiendomsbelasting en Diensgelde word gefinansier uit 'n onderbesteding aan Ander oordragte aan Huishoudings in Program 3.

Die oorbesteding van R375 000 op Huishoudings: Maatskaplike Voordele sal uit 'n onderbesteding van Vergoeding van Werknemers in Program 3 gefinansier word.

Die totale verskuiwings is gelykstaande aan 1,63% van die bedrag wat vir die hoofafdeling in die 2019 Aangepaste Beramings van Inkomste en Uitgawes bewillig is.

Al die bogenoemde oorplasing val in die 8%-limiet ingevolge artikel 43 (2) van die WOFB.

Die onderstaande tabel dui die uitgawes per program aan:

Program	2019/2020			2018/2019		
	Finale toewysing	Werklike uitgawe	(Oor-)/Onderbesteding	Finale toewysing	Werklike uitgawe	(Oor-)/Onderbesteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Administrasie	122 807	122 807	-	107 883	106 692	1 191
Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning	27 336	27 336	-	25 282	25 282	-
Behuisingsontwikkeling	2 497 333	2 496 984	349	2 272 138	2 184 379	87 759
Behuisingsbatabestuur	36 645	36 645	-	35 978	35 978	-
Totaal	2 684 121	2 683 772	349	2 441 281	2 352 331	88 950

Volgens ekonomiese klassifikasie	Finale toewysing	Werklike uitgawe	Afwykings	Afwyking as 'n % van Finale Toedeling
	R'000	R'000	R'000	%
Program 3: Behuisingsontwikkeling	2 497 333	2 496 984	349	0
Onderbesteding van lopende uitgawes is aan kostebeperringsmaatreëls te wyte en onderbesteding van oordragte aan huishoudings van die finale faktuur ten opsigte van die Provinsiale Noodbehuisingsstoelaag wat nie teen 31 Maart 2020 ontvang is nie.				

Verduideliking van Afwykings per ekonomiese klassifikasie	Finale toewysing	Werklike uitgawe	Afwykings	Afwyking as 'n % van Finale Toedeling
	R'000	R'000	R'000	%
Program 3: Behuisingsontwikkeling				
Werknemervergoeding	103 187	103 038	149	0,14
Goedere en Dienste	58 722	58 600	122	0,2
Oordragte en Subsidies	83 773	83 695	78	0,09
Provinsiale Noodbehuisingsstoelaag				
Totaal	245 682	245 333	349	0,14

Betaalbare fondse: R271 000

Besparings as gevolg van Onderbesteding aan Vergoeding van Werknemers ten bedrae van R149 000 en besparings op Goedere en Dienste van R122 000 sal aan die Provinsiale Tesourie oorgedra word.

Die onderbesteding aan Vergoeding van Werknemers en Goedere en Dienste, (Reis en Verblyf) was as gevolg van kostebeperringsmaatreëls.

Fondse wat oorgedra moet word: R78 000

Die Departement sal aansoek doen vir oordrag van die R78 000 onderbesteding op die Provinsiale Noodbehuisingsstoelaag.

Ongemagtigde, vrugtelose en verkwistende uitgawes

Geen ongemagtigde of vrugtelose en verkwistende uitgawes is deur die Departement in die verslagjaar aangegaan nie.

Openbare Private Vennootskappe (OPV'e)

Die Departement het geen OPV'e gedurende die boekjaar aangegaan nie.

Beëindigde aktiwiteite / aktiwiteite wat gestaak moet word

Geen aktiwiteite moet gestaak word nie.

Nuwe of voorgestelde aktiwiteite

Geen nuwe / voorgestelde aktiwiteite is gedurende die verslagjaar ingedien nie.

Voorsieningsbestuurskettering

Geen onaangevraagde tendervoorstelle is vir die verslagjaar voltooi nie.

Algemene Inligting

Toesig oor die verskaffingbestuursketteringprosesse is deur Interne Beheer uitgevoer. Dit het aanstelling van kontrakteurs ingesluit asook betalings om onreëlmatige uitgawes vir die oorsigjaar op te spoor en te voorkom.

Die Departement het 'n verandering ondergaan van een wat vir reëlins verantwoordelik was na een wat projekte tot uitvoering bring. Die vestiging van die Departement was nie aangepas om voorsiening vir konstruksie-verkryging te maak nie, en het derhalwe beperkinge in die voorraadbestuurskettering (VBK) ervaar. Die Departement het voortdurend met die Provinsiale Tesourie samesprekings gevoer om hieraan aandag te gee om sy billike deel te vergroot.

Welwillendheidsgeskenke en donasies deur die Departement voorsien of van nie-verwante partye ontvang

Die volgende welwillendheidsgeskenke en donasies is deur die Departement voorsien:	R'000
Donasie vir Homewise Jeugkompetisie	37
Blomme/vrugtemandjies om meegevoel te toon	13
Gegraveerde sleutelhouers (huiseienaars)	3
Genadeblyke	22
Totaal	75

Geen welwillendheidsgeskenke of donasies is van nie-verwante partye ontvang nie.

Crystellings en afwykings deur die Nasionale Tesourie

Geen crystelling van die WOFB of Tesourieregulasies of afwyking van die finansiële verslagdoeningsvereistes is vir die huidige en / of vorige boekjaar aangevra of ontvang nie.

Gebeure na die verslagdoeningsdatum

Daar was geen aanpassingsgebeurtenisse na die verslagdoeningsdatum nie.

Hoofagent-reëling

Sien aantekening 29 van die Jaarlikse Finansiële State (JFS).

Verwante partye

Die Departement word gratis gehuisves in 'n gebou wat deur die Departement van Vervoer en Openbare Werke bestuur word.

Parkeerplekke word ook aan staatsamptenare teen 'n goedgekeurde nie-markverwante tarief voorsien.

Die Departement het vanaf 1 November 2010 korporatiewe dienste vir die volgende bedieningsgebiede van die Korporatiewe Dienstesentrum (KDS) van die Departement van die Premier ontvang:

Inligting- en kommunikasie-tegnologie;

- Organisasie-ontwikkeling;
- Provinsiale opleiding (transversaal);
- Menslike hulpbronbestuur;
- Ondernemingsrisikobestuur;
- Interne oudit;
- Provinsiale forensiese ondersoeke;
- Regsdienste; en
- Korporatiewe kommunikasie.

Die Departement het een ongenoteerde openbare entiteit onder sy beheer, naamlik die Wes-Kaapse Behuisingontwikkelingsfonds.

Daar was geen transaksies tussen die departement en die Wes-Kaapse Behuisingontwikkelingsfonds nie.

Die Departement maak gebruik van staatsmotors wat deur die Staats Motorvervoerdiens (SMV) bestuur word, gebaseer op tariewe wat deur die Provinsiale Tesourie goedgekeur is.

Die Departement het Veiligheidsadviesdienste en Sekuriteitsondersteuning ontvang, asook toegangsbeheerdata van die Departement van Gemeenskapsveiligheid in die Wes-Kaap.

Ander

Daar is geen ander wesenlike feite of omstandighede wat moontlik begrip van die finansiële stand van sake kan beïnvloed wat nie elders in hierdie verslag bespreek word nie.

Erkenning of waardering

Ek wil my dank betuig aan die Provinsiale Minister van Menslike Nedersettings, Departementele personeel, personeel van die Ouditeur-generaal, die Ouditkomitee, die Provinsiale Parlement, die Korporatiewe Dienssentrum (KDS), die Provinsiale Tesourie en munisipaliteite vir hul bystand aan die Departement gedurende die jaar in oorsig om behuisingseleenthede regoor die Wes-Kaap te lewer.

Goedkeuring en afteken

Die boekjaar se state op bladsye 156-233 uiteengesit is deur die Rekenpligtige Beampte goedgekeur.

Me J Samson
Rekenpligtige Beampte
Departement van Menslike Nedersettings
Datum: 31 Julie 2020

5. VERKLARING VAN VERANTWOORDELIKHEID EN BEVESTIGING VAN AKKURAATHEID VAN DIE JAARVERSLAG

Na die beste van my wete en kennis, bevestig ek die volgende:

Alle inligting en bedrae wat deur die jaarverslag bekend gemaak word, is konsekwent. Die jaarverslag is volledig, akkuraat en vry van enige weglatings. Dit is opgestel volgens die riglyne vir die jaarverslag soos uitgereik deur die Nasionale Tesourie.

Die boekjaarstate (Deel E) is opgestel in ooreenstemming met die gewysigde kontantstandaard en die toepaslike raamwerke en riglyne wat deur die Nasionale Tesourie uitgereik is.

Die Rekenpligtige Beampte is verantwoordelik vir die voorbereiding van die boekjaarstate en vir die uitsprake wat met hierdie inligting gemaak word. Die Rekenpligtige Beampte is verantwoordelik vir die instelling en toepassing van 'n stelsel van interne beheer wat ontwerp is om redelike versekering te bied ten opsigte van die integriteit en betroubaarheid van die prestasie-inligting, die menslike hulpbronninligting en die boekjaarstate.

Die eksterne ouditeure is daartoe verbind om 'n onafhanklike mening oor die boekjaarstate uit te spreek.

Na my mening is die jaarverslag 'n regverdigde weerspieëling van die bedrywighede, prestasie-inligting, die menslike hulpbronninligting en die finansiële aangeleenthede van die Departement vir die boekjaar geëindig 31 Maart 2020.

Die uwe

Me J Samson
Rekenpligtige beampte
Departement van Menslike Nedersettings
Datum: 31 Julie 2020

6. STRATEGIESE OORSIG

6.1 Visie

Inwoners van die Wes-Kaap het toegang tot bewoonbare, toeganklike, veilige en veelvoudige nedersettingsgeleenthede.

6.2 Missie

Die missie vir die Departement van Menslike Nedersettings is:

- Om nedersettings te lewer wat goeie basiese en sosio-ekonomiese dienste bied;
- Om 'n verskeidenheid huur- en eienaarskapkeuses aan te bied wat voldoen aan die uiteenlopende behoeftes en inkomste van huishoudings; en
- Om aanhoudend nedersettings te verbeter deur gesamentlike burgerlike en regeringspogings wat deur bydraes uit die privaatsektor ondersteun word.

6.3 Waardes

Die Departement van Menslike Nedersettings se waardes stem ooreen met die Batho Pele-beginsels, sowel as dié van die Wes-Kaapse Regering. Die Departement het die waardes ontsluit om dit meer in ooreenstemming met die Departementele mandaat te bring.

Bevoegdheid – Om klem te lê op personeelontwikkeling, stelsels en prosesse wat vir die doel geskik is. Ons moet toesien dat die Departement optimaal funksioneer om sy mandaat uit te voer en om sy strategiese doelstellings en mikpunte te bereik.

Verantwoordbaarheid – Om openlik en deursigtig te wees oor die Departement se doelstellings asook sy prestasie teenoor die voorafbepaalde doelstellings.

Integriteit – om eerlik en in die beste belang van die Departement, die belastingbetalers en die publiek wat ons bedien op te tree, en praktiese stappe te neem om bestuur te verbeter en om korrupsie en wanadministrasie te voorkom en daarteen op te tree.

Responsiwiteit – Om te verseker dat die menslike nedersettings wat ons bevorder, bemagtig en fasiliteer, aan ons kliënte se behoeftes voldoen, en dat ons belanghebbendes met respek behandel deur hulle te goeder trou te raadpleeg, op die hoogte hou en betyds en korrek op aansoeke, klagtes, navrae en versoeke te reageer.

Sorgsaamheid – Om mense se behoeftes met empatie te behandel, om weerloos in ons samelewing se prioriteite voorop te stel wanneer ons projekte kies om te finansier, en om te verseker dat munisipaliteite dieselfde doen wanneer begunstigdes bepaal word.

Innovasie – Om op 'n vindingryke manier ontvanklik te wees vir nuwe idees en kreatiewe oplossings vir uitdagings te ontwikkel.

7. WETGEWENDE EN ANDER MANDATE

7.1 Grondwetlike mandate

Hoofstuk 2 (Handves van Regte) van die Grondwet, artikel 26, vereis dat die staat:

- Met inagneming van die beskikbare hulpbronne, redelike wetgewende en ander maatreëls neem om die progressiewe verwesenliking van elkeen se reg op toegang tot behuising te bewerkstellig; en
- Dat niemand, sonder 'n hofbevel en na oorweging van al die tersaaklike omstandighede, uit hul woning gesit word of dat hul woning gesloop word nie.

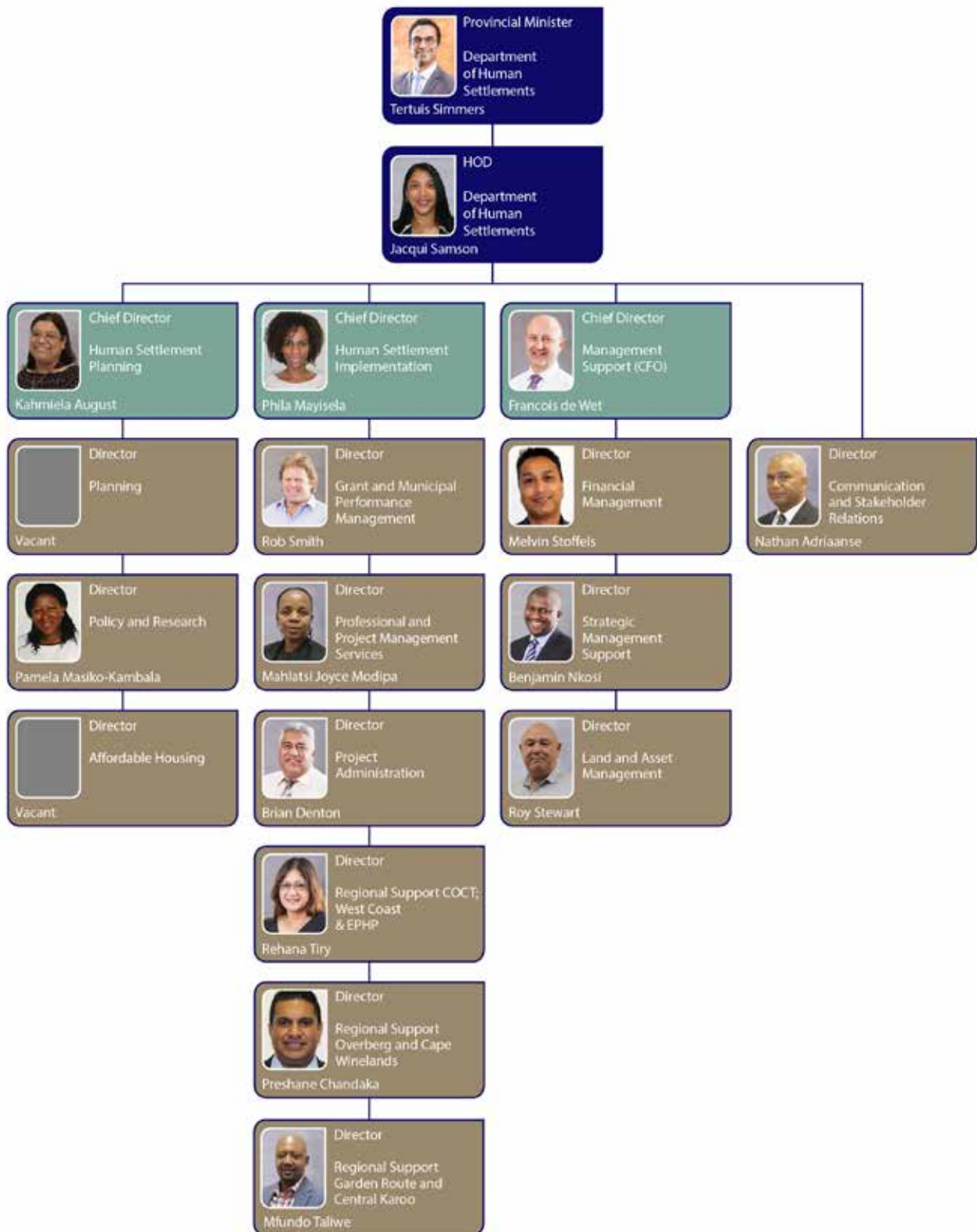
Die Grondwet bepaal verder dat behuising 'n bevoegdheid van beide die nasionale en provinsiale regerings is.

7.2 Statutêre mandate

Die volgende belangrike wetgewing geld tans vir die behuisingssomgewing:

- i. Wet op Behuising (Wet 107 van 1997);
- ii. Wet op die Voorkoming van Onwettige Uitsetting en Onwettige Besetting van Grond (Wet 19 van 1998);
- iii. Wet op die Beskerming van die Behuisingverbruikerswet (Wet 95 van 1998);
- iv. Wet op Huurbehuising (Wet 50 van 1999);
- v. Wet op die Openbaarmaking van Huislening en Verbandlening (Wet 63 van 2000);
- vi. Wet op die Behuisingsontwikkelingsagentskap (Wet No. 23 van 2008);
- vii. Wet op Maatskaplike Behuising (Wet nr. 16 van 2008);
- viii. Wet op die Bestuur van Deeltitels (Wet No. 8 van 2011);
- ix. Wet op die Ombudsdienst vir die Gemeenskapskema (Wet 9 van 2011);
- x. Wes-Kaapse Wet op Behuisingsontwikkeling (Wet 6 van 1999); en
- xi. Wes-Kaapse Wet op Beplanning van Grondgebruik (Wet 3 van 2014).

8. ORGANISATORIESE STRUKTUUR

9. ENTITEITE WAT AAN DIE MINISTER VERSLAG DOEN

Geen

Belhar SBD

**PRESTASIE
INLIGTING**

Departmental Performance

reporting

Public Private Partnerships

Legislative

Affordable Housing

FLISP subsidies

Actual achievement

Service Delivery

Budget

Performance Indicator

Auditor

serviced sites

UISP Beneficiaries

housing opportunities

Housing Demand Database

PERFORMANCE

INFORMATION

1. VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL: VOORAFGESTELDE DOELWITTE

B Sekere auditprosedures oor prestasie-inligting word tans deur die Ouditeur-generaal van Suid-Afrika (AGSA) gevolg om met 'n redelike ouditslotsom sekerheid te verseker. Die slotsom oor die prestasieaudit teenoor voorafbepaalde doelstellings is in die verslag aan bestuur vervat. Verslag oor wesentliche bevindings onder die opskrif, Voorafbepaalde Doelwitte in die verslag oor ander wetlike en voorgeskrewe vereistes, is ook gedoen.

Verwys na bladsy 151 van die verslag van die Ouditeur-generaal, gepubliseer as Deel E: Finansiële Inligting.

2. OORSIG VAN DEPARTEMENTELE PRESTASIES

2.1 Diensleweringomgewing

Verskeie eksterne faktore het 'n uitwerking op die diensleweringprosesse en kan toegeskryf word aan verskillende veranderlikes, soos stadige ekonomiese groei, asook 'n hoogs betwiste sosiopolitieke milieu. Die volgende is 'n uiteensetting van sommige van hierdie faktore:

2.1.1 Munisipale bevoegdheid

Die Departement monitor en ondersteun munisipaliteite sodat hulle hul funksies na behore kan uitvoer. Munisipaliteite werk in 'n komplekse omgewing wat hul prestasie beïnvloed. Die Departement se pogings om munisipaliteite te bekwaam en te ondersteun het munisipale bekwaamheid op projekvlak verbeter. As gevolg van uitdagings in sommige munisipaliteite moes die Departement egter steeds self sekere projekte instel.

2.1.2 Gemeenskapsonstabiliteit

Vertraging in projekte as gevolg van grondinvalle en protesaksies bly 'n werklike risiko vir die Departement, en beïnvloed dienslewering nadelig. Gemeenskapsonstabiliteit plaas ook druk op die begroting, aangesien die Departement dikwels bykomende sekuriteit moet kry, omheining oprig om persele te beveilig en, indien nodig, 'n begroting vir regsdinge indien.

2.1.3 Finansiële omgewing

Grondinvalle en protesaksies is steeds 'n werklike risiko vir die Departement, want dit vertraag projekte en beïnvloed dienslewering negatief. Gemeenskapsonstabiliteit plaas die begroting ook onder druk, aangesien die Departement dikwels bykomende sekuriteit moet kry, omheining oprig om persele te beveilig en, sou dit nodig wees, 'n begroting vir regsdinge indien.

2.2 Verbeteringsplan vir dienslewering

Die Departement het 'n verbeteringsplan vir dienslewering (DVVD) vir 1 April 2018 tot 31 Maart 2021 voltooi. Die onderstaande tabelle dui die diensleweringplan en die prestasies tot nou toe aan.

Belangrikste dienste en standaarde

Hoofdienste	Begunstigdes	Huidige / werklike standaard van dienste	Gewenste standaard van dienste	Werklike prestasie
Voorsiening van Bekostigbare Behuising	<ul style="list-style-type: none"> Middelinkomstegroepe 	<ul style="list-style-type: none"> 749 behuisingsgeleenthede. Die oorprestasie was te wyte aan 'n hoër aanvraag vir nie-krediet gekoppelde en FLISP subsidies as wat verwag is. 	<ul style="list-style-type: none"> 1 102 behuisingsgeleenthede 	<ul style="list-style-type: none"> 1 606 Behuisingsgeleenthede voorsien. Die oorprestasie was te wyte aan 'n hoër aanvraag vir nie-krediet gekoppelde en FLISP subsidies as wat verwag is.
Verskaffing van terreine met dienste aan begunstigdes	<ul style="list-style-type: none"> Aansoekers wat voldoen aan vereistes op die Behuisingsaanvraag Databasis 	<ul style="list-style-type: none"> 8 872 terreine met diense gelewer Die oorprestasie was as gevolg daarvan dat dienste vir die USIP terreine bespoedig is 	<ul style="list-style-type: none"> 9 500 terreine met dienste 	<ul style="list-style-type: none"> 5 842 terreine met dienste is verskaf Die onderprestasie was omrede dienste by sekere terreine nie ingestel kon word nie aangesien inwoners geweier het om geskuif te word.

Prestasie-inligting

Batho Pele-reëlings met begunstigdes (Raadgewing, toegang ens.)

Huidige/werklike reëlings	Gewenste reëlings	Werklike presatasie
Voorsiening van Bekostigbare Behuising		
<p>Raadpleging: a) Die IRV-tegniese Gehalte Streek Koördineringsvergaderings is met munisipaliteite gehou. Gereelde vergaderings is ook met die publiek gehou om hul bekommernisse aan te pak.</p> <p>Hulpvaardigheid: a) Begunstigdes kon relevante inligting by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad kry. Verder is amptenare opgelei om navrae van aansoekers en / of begunstigdes op 'n hoflike manier aan te pak en om die Staatsdiens se gedragkode na te kom.</p> <p>Toegang: a) Die diens was toeganklik by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad.</p> <p>Bykomende prestasie: b) Deur projekbestuurders.</p> <p>Openheid en deursigtigheid: a) 'n Burgerverslag is in die hoofstroom- en gemeenskapskoerante versprei. b) Voorstelbussies vir openbare gebruik is by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad, geplaas. Die voorstelle is hersien en aangepak.</p> <p>Waarde vir geld: a) Verbruikersopvoeding is intern gedoen, en dus is geen ekstra koste aangegaan nie.</p> <p>Bykomende inligting: b) R63 609 286.18 is aan individuele subsidies bestee.</p>	<p>Raadpleging: a) Die IRV-vergaderings word kwartaalliks met alle munisipaliteite gehou om vordering te kontroleer en probleme aan te pak.</p> <p>Hulpvaardigheid: a) Die Instapsentrum ontvang alle kliënte vriendelik met inagneming van die Staatsdiens se gedragkode.</p> <p>Toegang: a) Die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad.</p> <p>Openheid en deursigtigheid: a) 'n Burgerverslag word in die hoofstroom- en gemeenskapskoerante versprei. b) Voorstelbussies by die Instapsentrum in Waalstraat</p> <p>Waarde vir geld: a) Verbruikersopleiding word intern gedoen, dus word geen ekstra koste aangegaan nie.</p>	<p>Raadpleging: a) Die IRV-tegniese Gehalte Streek Koördineringsvergaderings is met munisipaliteite gehou. Gereelde vergaderings is ook met die publiek gehou om hul bekommernisse aan te pak.</p> <p>Hulpvaardigheid: a) Begunstigdes kan relevante inligting bekom by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad. Verder word amptenare opgelei om navrae wat deur aansoekers en / of begunstigdes geopper word, op 'n beleefde wyse aan te pak en die Staatsdiens se gedragkode na te kom.</p> <p>Toegang: a) Die diens by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad, was toeganklik.</p> <p>Bykomende prestasie: b) Deur projekbestuurders.</p> <p>Openheid en deursigtigheid: a) 'n Burgerverslag is in die hoofstroom- en gemeenskapskoerante versprei. b) Voorstelle word by die Instapsentrum geplaas vir openbare gebruik. Die voorstelle word hersien en hanteer.</p> <p>Waarde vir geld: a) Verbruikersopvoeding is intern gedoen, en dus is geen ekstra koste aangegaan nie.</p> <p>Bykomende inligting: b) R139 514.18 is aan individuele subsidies bestee.</p>

Prestasie-inligting

Huidige/werklike reëlings	Gewenste reëlings	Werklike presatasie
Voorsiening van Persele met Dienste aan Begunstigdes		
<p>Raadpleging: a) Die IRV Tegniese gehalte Koördineringsvergaderings is met munisipaliteite gehou. Gereelde vergaderings is ook met die publiek gehou om hul bekommernisse aan te pak.</p> <p>Hulpvaardigheid: a) Begunstigdes kan relevante inligting by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad bekom. Amptenare is ook opgelei om navrae wat deur aansoekers en begunstigdes geopper is, hoflik aan te pak en die Staatsdiens se gedragkode na te kom.</p> <p>Toegang: a) Die diens by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad, was toeganklik.</p> <p>Bykomende prestasie: b) Deur projekbestuurders.</p> <p>Openheid en deursigtigheid: a) 'n Verslag gerig op die gemeenskap is in die hoofstroom- en gemeenskapskoerante versprei. b) Voorstelbussies vir openbare gebruik is by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad, geplaas. Die voorstelle is hersien en aangepak.</p> <p>Waarde vir geld: a) Verbruikersopvoeding is intern gedoen, en dus is geen ekstra koste aangegaan nie.</p> <p>Bykomende inligting: a) R676 355 1519 is bestee om die Informele Nedersettingsprogram (OINP) en die Geïntegreerde Residensiële Ontwikkelingsprogram (GROP) te verbeter..</p>	<p>Raadpleging: a) Die IRV-vergaderings word kwartaalliks met alle munisipaliteite gehou om vordering te kontroleer en probleme aan te pak.</p> <p>Hulpvaardigheid: a) Alle kliënte word vriendelik by die Instapsentrum ontvang en die Staatsdiens se gedragkode word nagekom.</p> <p>Toegang: a) Deur die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad.</p> <p>Openheid en deursigtigheid: a) 'n Verslag gerig op die gemeenskap word in die hoofstroom- en gemeenskapskoerante versprei. b) Voorstelbussies by die Instapsentrum</p> <p>Waarde vir geld: a) Verbruikersopleiding word intern gedoen, dus word geen ekstra koste aangegaan nie.</p>	<p>Raadpleging: a) Die IRV Tegniese gehalte Koördineringsvergaderings is met munisipaliteite gehou. Verder is gereelde vergaderings met die publiek gehou om hul bekommernisse aan te pak.</p> <p>Hulpvaardigheid: a) Begunstigdes kan toepaslike inligting by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad, kry. Verder word amptenare opgelei om navrae wat deur aansoekers en / of begunstigdes geopper word, op 'n beleefde manier aan te pak en die Staatsdiens se gedragkode na te kom.</p> <p>Toegang: a) Die diens by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad, was toeganklik.</p> <p>Bykomende prestasie: b) Deur projekbestuurders.</p> <p>Openheid en deursigtigheid: a) 'n Verslag gerig op gerig op die gemeenskap is in die hoofstroom- en gemeenskapskoerante versprei. b) Voorstelle vir openbare gebruik word by die Instapsentrum ingedien. Die voorstelle word hersien en aangepak.</p> <p>Waarde vir geld: a) Verbruikersopvoeding is intern gedoen, en dus is geen ekstra koste aangegaan nie.</p> <p>Bykomende inligting: b) R896 560 is bestee aan die verbetering van die Informele Nedersettingsprogram (OINP) en die Geïntegreerde Residensiële Ontwikkelingsprogram (IRDP).</p>

B

Prestasie-inligting

Diensleweringinligting hulpmiddel

Huidige/werklike reëlings	Gewenste reëlings	Werklike presatasie
Voorsiening van Bekostigbare Behuising		
a) Amptenare is opgelei om navrae deur aansoekers en of begunstigdes aan te pak.	a) Goed ingeligte amptenare by die Instapsentrum.	a) Amptenare is opgelei om navrae deur aansoekers en / of begunstigdes aan te pak.
b) Munisipale amptenare is opgelei om probleme en navrae rakende behuisingsmoontlikhede aan te pak.	b) Munisipale kantore.	b) Munisipale amptenare is opgelei om probleme en navrae rakende behuisingsmoontlikhede aan te pak.
c) TV-skerms met relevante inligting rakende behuisingsmoontlikhede is by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad, opgerig.	c) TV-skerms vertoon relevante inligting oor menslike nedersettings by die Instapsentrum.	c) TV-skerms met relevante inligting oor behuisingsmoontlikhede is by die Instapsentrum opgerig.
d) Die Departementele webwerf wat inligting bied oor die toegang tot behuisingsmoontlikhede, is gereeld bygewerk.	d) Kommunikasieveldtogte	d) Die Departementele webwerf met inligting oor toegang tot behuisingsmoontlikhede word gereeld bygewerk.
Voorsiening van Persele met Dienste aan Begunstigdes		
a) Amptenare is opgelei om navrae deur aansoekers en of begunstigdes aan te pak.	a) Goed ingeligte amptenare by die Instapsentrum.	a) Amptenare is opgelei om navrae deur aansoekers en / of begunstigdes aan te pak.
b) Munisipale amptenare is opgelei om probleme en navrae rakende behuisingsmoontlikhede aan te pak.	b) Munisipale kantore.	b) Munisipale amptenare is opgelei om probleme en navrae rakende behuisingsmoontlikhede aan te pak.
c) TV-skerms met relevante inligting rakende behuisingsmoontlikhede is by die Instapsentrum in Waalstraat 27, Kaapstad, opgerig.	c) TV-skerms vertoon relevante inligting oor menslike nedersettings by die Instapsentrum.	c) TV-skerms by die Instapsentrum het relevante inligting met betrekking tot behuisingsmoontlikhede vertoon.
d) Die Departementele webwerf wat inligting bied oor die toegang tot behuisingsmoontlikhede, is gereeld bygewerk.	d) Kommunikasieveldtogte	d) Die departementele webwerf wat inligting bied oor hoe om toegang tot behuisingsmoontlikhede te kry, word gereeld bygewerk.

Prestasie-inligting

klagtemeganisme

Huidige/werklike reëlins	Gewenste reëlins	Werklike presatasie
Voorsiening van Bekostigbare Behuising		
a) Begunstigdes kon hul bekommernisse by die Instapsentrum lug.	a) Die Departement hanteer klagtes skriftelik na afloop van 'n ondersoek.	a) Begunstigdes kon hul kommer by die Instapsentrum uitspreek.
Voorsiening van Persele met Dienste aan Begunstigdes		
a) Begunstigdes kon hul bekommernisse by die Instapsentrum lug.	a) Die Departement hanteer klagtes skriftelik nadat 'n ondersoek gedoen is.	a) Begunstigdes kon hul kommer by die Instapsentrum uitspreek.

B

2.3 Organisasie-omgewing

Die Departement het steeds voortdurend voor die uitdaging te staan gekom om sy statutêre mandate in 'n toenemend beperkte fiskale omgewing, groeiende provinsiale bevolking, uitdagende maatskaplike kwale en toenemende vraag na dienste uit te voer. Dit is daarom dus noodsaaklik om 'n doeltreffende departement te skep. Belangrike elemente in hierdie strewes is 'n verbeterde organisasiestruktuur, streng kostebeperkingsmaatreëls, doeltreffende departementele bestuurstelsels en sakeprosesse en 'n strewes na verbeterde diensleweringstrategieë.

B

Herstrukturering

Die Departement van die Premier (Organisasie-ontwikkeling) het die Departement se huidige organisasiestruktuur ondersoek om die Departementele struktuur in ooreenstemming te bring met sy nuwe strategiese beplanning en die hersiene sakemodel. 'n Streeksleweringmodel is voorgestel om alle funksies volgens distrikte te bepaal en uit te voer. Dit sal leweringverantwoordelikheid verseker, aangesien streeksbestuurders verantwoordelik sal wees vir die beplanning en lewering van doelwitte. Hierdie proses moet nog afgehandel word.

Senior Bestuursdiens

Gedurende die oorsigtydperk was daar 'n verandering in die uitvoerende leierskap van die Departement. Me J Samson is van Hoofdirekteur: Menslike Nedersettingsbeplanning tot die Departementshoof, Menslike Nedersettings bevorder. Die vakature van die HD-pos is intern deur die voormalige Direkteur van Bekostigbare Behuising, me K August, gevul. Verder is 'n nuwe LUR, mnr. T Simmers, 'n voormalige lid van die permanente Komitee vir Menslike Nedersettings, aangestel.

Hoewel die Departement die nuwe aanstellings verwelkom, is hy ook bewus van die vakatures wat ontstaan het. Die pos van Direkteur: Bekostigbare Behuising in die Hoofdirektoraat: Menslike Nedersettingsbeplanning is steeds vakant. Me R Van Rensburg van dieselfde Hoofdirektoraat het ook gedurende die verslagjaar afgetree wat twee (2) senior bestuursposte vakant in een (1) Hoofdirektoraat gelaat het.

Kliëntediens

Ten einde 'n beter diens aan die publiek te kan lewer, het die Departement met die opknapping van die Instapsentrum begin. Die Hulptonbank en die Huurhuisvestingtribunaal (HHT) is vir die duur van die opknappings tydlik na Norton Rose House, Kaapstad, verskuif. Die publiek is deeglik bewus gemaak van die verandering van lokaal en die dienste wat deur die Hulptonbank en die HHT gelewer word, is steeds daar beskikbaar.

Standaard Bedryfsprosedures

Wat die voorsieningskettingbestuur betref, het die Departement die volgende standaardbedryfsprosedures (SBP's) opgestel:

1. Dringende of nooddienste;
2. Oop Tenders; en
3. Beperkte Tenders.

Hierdie SBP's het gehelp om die Voorsieningskettingbestuur vaartbelyn te maak deur foute en onnodige vertraging uit te skakel of te beperk. Sodoende kan die Kettingbestuureenheid 'n beter diens aan die Departement lewer sowel as aan diensverskaffers wat 'n belangrike diens aan die publiek lewer.

Verder is 'n SBP ontwikkel om die bestuur van die NRO-raamwerk-ooreenkomste tussen die DMN en sy belanghebbendes te ondersteun. Daarbenewens is 'n SBP opgestel om leiding te gee vir die aansoekmetode vir die Skema vir Verbeterde Verlengde Afslagvoordeel (VUKVS) as 'n manier om potensieël begunstigdes by te staan.

Amptelike erkenning

Die amptelike erkenning van die Stad Kaapstad (SK) behels die afvaardiging en die toekenning van sekere duidelik omskrewe funksies vir die administrasie van nasionale behuisingsprogramme.

2.4 Belangrike beleidsontwikkelings en wetswysigings

Gedurende die boekjaar 2019/20 het die Departement, in samewerking met die Nasionale Departement van Menslike Nedersettings (NDMN), 'n provinsiale raadgewende werkwinkel aangebied om insette te werf vir die Mediumtermyn-strategieraamwerk (MTSR) (2019-24).

3. STRATEGIES-UITKOMSGERIGTE DOELWITTE

Soos aangedui in hoofstuk 8 van die Nasionale Ontwikkelingsplan (NOP) en die MTSR vir 2014–2019, wil hierdie departement doelgerig werk om teen 2030 getransformeerde geïntegreerde menslike nedersettings te hê.

Die Departement lewer 'n bydrae tot die provinsiale strategiese doelwit 4, naamlik, “om 'n veerkragtige, volhoubare gehalte en inklusiewe lewensomgewing moontlik te maak”, en in sy poging het die Departement verskeie programme ingestel wat hierdie strategieë en strategiese doelwitte sal ondersteun. Die onderstaande tabel dui die prestasies van die Departement aan met betrekking tot die strategies-uitkomsgerigte doelstellings:

Nr	Strategies-uitkomsgerigte doelstellings	Strategiese Doelwit	Vordering gemaak
1	Verbeterde doeltreffendheid en effektiwiteit van die Provinsiale Departement van Menslike Nedersettings	Verbeterde Kennisbestuur en Korporatiewe Bestuur van Inligtings- en kommunikasietegnologie.	Die Departement het sy mikpunt bereik deur twee (2) kennisbestuursprojekte in te stel, naamlik: 1. Kennisnetwerk-ontwikkeling; 2. Sakekennis Ontwikkelingsraamwerk (SOR)
2	Verbeterde nedersetting-funksionaliteit, doeltreffendheid en veerkragtigheid van menslike nedersettings	Verbeter geïntegreerde ontwikkeling en ruimtelike beplanning op munisipale vlak deur aan munisipaliteite die ondersteuning te bied om menslike nedersettings te ontwikkel.	Vyf-en-twintig (25) munisipaliteite is gedurende die boekjaar 2019/20 bevoeg gemaak.
		Stel doeltreffende metodes in vir doelwitbeplanning, ruimtelike doelstellings en toekomstige lewering.	Die multi-jarige behuisings-ontwikkelingsplan (deel D van die JPP) is ontwikkel en in ooreenstemming gebring met sowel die jaarlikse prestasieplan (JPP) as die Departementele Sakeplan.

Prestasie-inligting

No	Strategies-uitkomsgerigte doelstellings	Strategie Doelwit	Vordering gemaak
2	Verbeterde nedersetting-funksionaliteit, doeltreffendheid en veerkragtigheid van menslike nedersettings	Die verbetering van die beleidsregime met betrekking tot menslike nedersettings.	Die Departement het sy doelwit bereik deur twee (2) navorsingsartikels en een (1) beleid/beleidsriglyn te ontwikkel en af te handel. Dit sluit in: <ol style="list-style-type: none"> 1. Moontlikheid om proaktiewe owerheidsondersteuning aan huishoudings in agterplaaswonings te bied (navorsingstuk); 2. Uitgestelde eienaarskap: ondersoek moontlikhede vir geleenthede om eienaarskap in die gapingsmark deur vervroegte subsidies te gebruik vir eiendomme wat verkoop word deur middel van paaientafbetaling- of huuropsies (navorsingstuk); en 3. Instelling van die Riglyne vir die Volhoubare- Herwinningsbeleid om Staatsgesubsidieerde Behuising in die Wes-Kaap te bou (beleid).
3	Versnelde behuisingsmoontlikhede	Instelling van 'n verbeterde leweringsprogram.	Die Departement het 10 375 eenhede gelewer teenoor 'n doelwit van 9 723.
4	Verbeterde lewens-omstandighede van begunstigdes deur die verbetering van die Program vir Informele Nedersettings	Instelling van gestruktureerde verbetering van informele nedersettings om 'n veilige omgewing te bevorder.	Die Departement het 5 842 terreine met dienste teenoor 'n doelwit van 6 486 gelewer.
5	Verbeterde lewens-omstandighede van begunstigdes deur eienaarskap van eiendom te bevorder	Verbeter die sekerheid van verblyfreg deur te verseker dat titelaktes oorgedra word.	Die Departement het 8 491 titelaktes teenoor 'n doelwit van 7 000 gelewer.

4. PRESTASIE-INLIGTING VOLGENS PROGRAM

4.1 Program 1: Administrasie

Doel

Die doel van hierdie program is om algehele bestuur in die Departement te voorsien in ooreenstemming met alle toepaslike wetgewing en beleide. Dit bestaan uit twee subprogramme, naamlik:

Kantoor van die LUR: Om voorsiening te maak vir die funksionering van die kantoor van die LUR; en
Korporatiewe Dienste: om korporatiewe ondersteuning te bied wat nie 'n kern deel van die Departement is nie.

Strategiese doelstellings

- Verbeterde Kennisbestuur en Korporatiewe Bestuur van Inligting- en kommunikasietegnologie.

Prestasie-oorsig

As Departement het ons vir die verslagjaar die BPEI-instrument van die Departement van Beplanning, Monitoring en Evaluering aanvaar om prestasie te beoordeel en te meet. Vanweë die sukses en prestasies in die vorige boekjare, het die Departement voortgegaan om die prosesse te verbeter op verskillende terreine van die Program. Dit het bygedra dat die Program die res van die Departement optimaal kon ondersteun om die gewenste uitwerking vir sy begunstigdes te lewer en te bereik.

Die Departement kan ook verslag doen dat hy gedurende die boekjaar 2019/2020 die volgende nuwe SBP's bekendgestel het:

- Die bestuur van die NRO-raamwerk-ooreenkoms;
- Aansoek vir die Verbeterde Uitgebreide Afslagvoordele Skema (VUKVS);
- Dringende of Nooddienste;
- Oop Tenders; en
- Beperkte Tenders.

Hierdie SBP's het bygedra tot vaartbelynde onderhandelings van die Voorsieningskettingbestuurstelsel deur foute en onnodige vertragings uit te skakel of te beperk. Dit het gelei tot beter diens aan die Departement sowel as diensverskaffers om dienste aan die publiek te lewer.

Wat die IKT betref, is daar groot vordering gemaak met die ontwikkeling van die IKT-stelsels. Ons het 'n mobiele toepassing ingestel wat burgers in staat stel om hul behuisingsbehoefte te registreer en by te werk; 'n paneelbord vir senior bestuur wat vordering van menslike nedersettingsprojekte toon en 'n paneelbord wat opsommende inligting oor informele nedersettings aandui.

Op tegnologiese vlak, is die oudio-visuele toerusting van byna al die Departement se raadsale gemoderniseer en sy videokonferensie-fasiliteite uitgebrei.

Die Departement het 'n nuwe vyf-jaar strategiese IKT-plan geformuleer wat sy nuwe strategie sowel as digitale transformasie ondersteun en sal in die nuwe strategiese siklus ingestel word.

Deur die instelling van sy Kennisbestuurstrategie het die Departement ook twee (2) Kennisbestuursprojekte ingestel, naamlik:

1. 'n Kennisnetwerk-ontwikkeling, wat op die nuwe Intranet van die Departement ontwikkel is en wat al sy personeel in staat stel om inhoud by te voeg en deur middel van samewerking betrokke te raak.

Prestasie-inligting

2. Om 'n Sake-inligtingsraamwerk (SIR) op te stel wat toepassings ontwikkel en instel om besluitneming wat op geloofwaardige data en op bewyse gegrond is, te ondersteun.

Die Departement het voortgegaan met sy bestaande kennisbestuursprogramme wat departementgerigte inleidingsprogramsessies vir pasaangestelde amptenare insluit om hulle vertrouwd te maak met die strategie en werksaamhede van die Departement; 'n mentorskapprogram; en kennisdeelsessies wat gedurende die verslagjaar momentum en belangstelling van amptenare gekry het.

B

Strategiese Doelwitte

Program 1: Administrasie						
Strategiese doelwitte	Strategiese Doelwit Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings
Instelling van die bestuursprestasie-assesseringsinstrument (BPEI) teen 31 Maart 2020	SOI 1 Bereiking van vlak 4 van die algehele BPEI-evaluering teen 31 Maart 2020	Vlak 4	Vlak 4	Vlak 4	-	
Verbeterde kennisbestuur en korporatiewe bestuur van inligting- en kommunikasietegnologie teen 31 Maart 2020	SOI 2 Aantal kennisbestuurprojekte wat teen 31 Maart 2020 ingestel is	3	2	2	-	

Prestasie-aanwysers

Program 1: Administrasie									
No.	Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings	
1.1	Om teen 31 Maart 2020 vlak 4 vir finansiële bestuur te bereik soos voorgeskryf in die 2018 Bestuursprestatie-evalueringinstrument (BPEI)	Vlak 4	Vlak 3	Vlak 4	Vlak 4	Vlak 4	-		
1.2	Om teen 31 Maart 2020 vlak 4 vir strategiese bestuur te bereik soos voorgeskryf in die 2018 Bestuursprestatie-evalueringinstrument (BPEI)	Vlak 4	Vlak 3	Vlak 4	Vlak 4	Vlak 4	-		
1.3	Om vlak 4 vir bestuur en aanspreeklikheid te bereik, soos voorgeskryf in die 2018 Bestuursprestatie-evalueringinstrument (BPEI) teen 31 Maart 2020	Vlak 4	Vlak 3	Vlak 4	Vlak 4	Vlak 4	-		
1.4	Om teen 31 Maart 2020 vlak 4 vir menslike hulpbronbestuur te bereik, soos voorgeskryf in die 2018 Bestuursprestatie-evalueringinstrument (BPEI)	Vlak 4	Vlak 3	Vlak 4	Vlak 4	Vlak 4	-		
1.5	Om teen 31 Maart 2020 vlak 4 vir IKT-bestuur te bereik, soos voorgeskryf in die 2018 Bestuursprestatie-evalueringinstrument (BPEI)	-	-	Vlak 4	Vlak 4	Vlak 4	-		
1.6	Aantal Kennisbestuurprojekte wat teen 31 Maart 2020 ingestel is	-	4	3	2	2	-		

Prestasie-inligting

Strategie om gebiede van onderprestasie te oorkom

Nie van toepassing nie.

Veranderinge aan beplande doelwitte

Geen.

Koppel prestasie aan begrotings

Uitgawes per subprogram

Program 1: Administrasie

Subprogram	2019/2020			2018/2019		
	Finansiële toewysing	Werklike uitgawe	Oor- /Onder-besteding	Finansiële toewysing	Werklike uitgawe	Oor- /Onder-besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
LUR se kantoor	6 817	6 817	-	4 818	4 818	-
Korporatiewe Dienste	115 990	115 990	-	103 065	101 874	1 191
Totaal	122 807	122 807	-	107 883	106 692	1 191

B

4.2 Program 2: Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning

Doel

Die doel van hierdie Program is om verskaffing van behuising te beplan. Dit bestaan uit vier sub-programme, naamlik:

- Administrasie:** Om administratiewe en / of transversale dienste te lewer;
- Beleid:** Om beleid en beleidsriglyne vir menslike nedersettings te ontwikkel;
- Beplanning:** Om in samewerking met munisipaliteite behuisingsontwikkelingsplanne vir die Provinsie vir die volgende paar jare te ontwikkel;
- Navorsing:** Om navorsing te doen oor volhoubare menslike nedersettings.

Strategiese doelstellings

- Verbeter geïntegreerde ontwikkeling en ruimtelike beplanning op munisipale vlak deur munisipaliteite te ondersteun om menslike nedersettings te ontwikkel;
- Om doeltreffende metodes in te stel om doelwitte te bepaal, ruimtelike doelwitte en toekomstige leweringsdoelwitte; en
- Om die beleidsregime met betrekking tot menslike nedersettings te verbeter.

Prestasie-oorsig

Bekostigbare Behuising

Die Finansiële-gekoppelde Individuele Subsidieprogram (FGISP) bly een van die belangrikste prioriteite van die Departement en gedurende die boekjaar 2019/20 het die Departement sy program vir Verbruikersgereedheid met die doelstellings aangepak:

Om kopers wat van die hand gewys is weens bekostigbaarheid of 'n ongunstige kredietgeskiedenis en op die waglys vir menslike nedersettings / munisipaliteite is, te bemagtig;

- Om hierdie begunstigdes te help om hul kredietwaardigheid en moeilike finansiële situasies te verbeter; en
- Om 'n groter aantal goedgekeurde kopers in Departementele ontwikkelings of die sekondêre huismark te bemagtig.
- 201 huishoudings of 326 individue is in die geheel genader om by die inisiatief in te skakel waarvan 153 huishoudings (of 256 individue) van die Swellendam, George en Drakenstein munisipaliteite ingeskryf is. 35 van Swellendam se kredietgraderings het verbeter, 11 het geen verandering getoon nie en 16 het gedaal.

Daar is reeds 133 huishoudings (of 216 individue) vir bystand in die Swellendam, Drakenstein en George munisipaliteite gekies en die program sal oor 'n twee-jaar tydperk aangebied word. Die gemiddelde inkomste van die potensiële begunstigdes wat tot dusver ingeskryf is, beloop R10 535.

Die Departement gaan ook voort om vennootskappe met werkgewers aan te gaan wat bereid is om 'n aansienlike bydrae te lewer om huiseienaarskapsgeleenthede vir hul werknemers te skep. APL Cartons in Breedevallei is so 'n werkgewer, asook Tronox / Andisa in die Weskusstreek. Hierdie vennootskapsvoorstelle is deur die Departement vir verdere ondersoek en opvolg onderskryf.

Vennootskappe is ook belangrik om geleenthede vir Maatskaplike Behuising uit te brei. Die volgende Maatskaplike Behuisingsinisiatiewe is in die konstruksiefase:

- So 'n voorbeeld is die Conradie Better Living Model-projek – 'n goedgeleë, bekostigbare, geïntegreerde ontwikkeling wat deur die Sosiale Behuisingsinstelling, Own Haven, ingestel is en bestaan uit inwoners

Prestasie-inligting

- met 'n gemengde inkomste en gemengde gebruik. Die projek bied 1 236 huurbehuising vir sosiale huur;
- Die eerste fase van die Glenhaven-ontwikkeling in Bellville bestaan uit 416 eenhede;
- Die Regent Villas-projek in Mitchell's Plain sal 104 eenhede lewer en konstruksie is byna voltooi; en
- In Bothasig is die sooi gespit in die laaste kwartaal van 2019 se Fase 2-projek wat uit 314 eenhede sal bestaan.

Die Eenheid vir Bekostigbare Behuising het ook 'n aantal vennootskapsooreenkomste met uitgesoekte maatskaplike behuisingsinstellings (SBI) aangegaan om Maatskaplike Behuisingsprojekte en -inisiatiewe in die metro en buite die metrogebied te bevorder. Dit sluit die volgende maatskaplike behuisingsinstellings in: Instratin, DCI Gemeenskapsbehuisingdienste en die Suid-Afrikaanse Plaaslike Regeringsagentskap (SAPRA).

Beplanning

Wat munisipale ondersteuning betref, het die munisipale GOP's in die 2019/20 finansiële jaar meer klem gelê op die instelling en konstruksie van voortgesette projekte. Al 25 plaaslike munisipaliteite het tegniese ondersteuning ontvang om behuisingsprojekte se samestelling te bespoedig. Dit sluit ook in om struikelblokke uit die weg te ruim en infrastruktuuruitdagings vir sakeplanprojekte waartoe verbind is, uit te skakel. Dit sluit onderhandeling met die departemente van Onderwys, Gesondheid, Plaaslike Regering en Omgewingsake en Ontwikkelingsbeplanning in. Tegniese en strategiese ondersteuning is ook verleen en insette is in ses (6) munisipale ruimtelike ontwikkelingsraamwerke (ROR) (Oudtshoorn, Theewaterskloof, Overstrand, Matzikamma, Drakenstein en Stellenbosch) gelewer.

Die Departement tree as voog op vir Living Cape Framework wat gedurende 2019 van stapel gestuur is. Dit is 'n provinsiale raamwerk wat probeer om wyer transversale beplanning en koördinasie te bewerkstellig. Dit lê klem daarop om geïntegreerde lewering van menslike nedersettings te verbeter, en sodoende te verseker dat ons die stedelike dividend van ons gesamentlike beleggings op 'n doelgerigte manier kry – met ander woorde, dat ons die beste kollektiewe opbrengs van ons geld kry. Dit is veral belangrike belangrik dat dit ook die regering as 'n geheel aanmoedig om weg te beweeg van sy rol as verskaffer na eerder dié van 'n bemagtiger. Belangrik egter is die Gesamentlike Distriksbeplannings- en gebiedsbeplanningsbenadering wat poog om gesamentlike en doelgerigte ingrypings in ons gemeenskappe te verseker.

Die Ondersteuningsprogram vir Informele Nedersettings (OPIN) is in 2016 van stapel gestuur. Bemagtiging van munisipaliteite en gemeenskappe wat tot proaktiewe uitkomstige en toekomstige beplanningsinisiatiewe sal lei, is 'n belangrike doelstelling van die OPIN. Die program lê klem daarop om informele nedersettings te verbeter en om prosedures te volg wat in gebruikers se behoeftes sal voldoen. Aandag word ook gegee om saam oplossings te vind en om mense uit verskillende dissiplines bymekaar te bring om nuwe maniere te vind om moeilike opgraderingsprobleme aan te pak.

Sedert die bekendstelling van die OPIN het die Departement hard gewerk om 'n ommeswaai in verskillende munisipaliteite ten opsigte van informele nedersettings teweeg te bring. Tot op hede het meer as 45 000 huishoudings in 42 verskillende nedersettings regoor die provinsie voordeel uit die nuwe dienste getrek. Agt NRO's in reeds ontwikkelde omgewings help die Departement met hierdie programme deur inwoners aktief by die opgraderingsproses te betrek. Ons vennootskapsreëling met die Departement van Ekonomiese Ontwikkeling en Toerisme (DEOT) het tot dusver gelei tot die ontwikkeling van 'n stel hulpmiddels vir 'n Opwip Ontwerp en Bou Inkubeerder. Die projek is in samewerking met die Craft and Development Institute deur die Better Living Challenge (BLC) onderneem.

Beleid en navorsing

Die Direkoraat Beleid en Navorsing het vir die 2019/20 boekjaar sy jaarlikse prestasieplan-doelwitte van twee navorsingsverslae en een beleidsriglyn bereik.

Prestasie-inligting

Die eerste navorsingsprojek was 'n studie oor die lewensvatbaarheid vir die regering om eenhede te subsideer om aan begunstigdes in die bekostigbare huismark te verkoop deur afbetalings- en huuropsies (wat dikwels 'huur-tot-koop' genoem word). Die navorsing is hoofsaaklik deur middel van gevallestudies van bepaalde behuisingsprojekte en verkoopsinisiatiewe in die Wes-Kaap gedoen en wat op private afbetalings gegrond was. Die navorsing het getoon dat die wetlike raamwerk in Suid-Afrika voldoende beskerming aan kopers bied wat eiendomme afbetaal, maar dat verkopers betalingsrisiko's ondervind, en as die skema nie behoorlik gevolg word nie, daar regulatoriese risiko's is. Verbruikers betrokke in huuropsies het veel minder beskerming.

B

In die meeste gevalle het die projekte vir Institusionele Behuising in duie gestort (dikwels as gevolg van die wanbetaling van die koper), en eenhede is nooit aan begunstigdes oorgedra nie. Baie is steeds vervalte en behoort aan die Regering. Die Regering se behuisingsfinansiering wat leningsfinansiering aan behuisingsinstellings verskaf het, het groot verliese gely en die subsidielekkasie was aansienlik. Om subsidies te voorsien om eenhede te bou hou dus baie risiko's in. Inteendeel, dit is verkieslik om subsidies aan derdeparty-ontwikkelaars te gee, en slegs sodra eenhede beskikbaar en registreerbaar is, aangesien dit die risiko van lekkasie en wanbetaling deur die koper verlaag.

Die tweede projek het ondersoek ingestel na die haalbaarheid van die regering om proaktiewe steun te verleen aan agterplaasbewoners. Die hoofdoel van hierdie navorsing was om maatreëls te ondersoek wat die regering kan tref om eenaargedrewe verdigting en ander private beleggings in nuutgeskepte nedersettings/woonbuurte te bevorder. Positiewe verdigting kan deur die oordeelkundige gebruik van infrastruktuurtoelae, soos die Stedelike Skikking Ontwikkelingstoelaag (SNOT), noukeurige reëls en regulasie van geboue, en sensitiewe fisiese beplanning bevorder word.

Benewens die bogenoemde navorsingsprojekte, het die Departement ook 'n beleidsriglyn, *Die Instelling van Volhoubare en gesubsidieerde behuising in die Wes-Kaap*, ontwikkel. Hierdie riglyn is gemik op die bevordering van konstruksie van herwinbare en volhoubare ("groen") staatsgesubsidieerde behuising in die Wes-Kaap. "Groen" uitkomsteword bevorder deur boumateriaal en vlambare materiaal te gebruik wat minder skadelik vir die omgewing is, kleiner hoeveelhede kweekhuysgasse bevat en die uitwerking op klimaatsverandering verminder. Energie- en waterdoeltreffendheid sal tot besparings vir huishoudings lei.

Om die instelling van Herwinbare en Volhoubare ("groen") Verkryginginstelling moontlik te maak, het die Departement die Internasionale Finansierings Korporasie (IFK), 'n filiaal van die Wêreldbank, genader vir finansiering. Die geld sal aangewend word om regeringsamptenare op te lei om die OGD-Metode (Ontwerp vir groter doeltreffendheid) te gebruik asook om die Green Building Council of South Africa en sodoende die OGD-sertifisering in gesubsidieerde behuisingsprojekte te loods. OGD is 'n volhoubare en herwinbare bousertifiseringstelsel vir ontwerpers en bouers om die mees koste-effektiewe maniere vir energie- en waterbesparing te bepaal. Innoverende en slim aanpassings en verandering van huidige norme en standaarde sal waarskynlik nie tot ekstra uitgawes lei om ("groener") huise te bou wat voldoen aan die Edge-voorskifte nie. Die konstruksiekoste sal dus in die huidige subsidiebepaling val.

Ongeveer 30 amptenare van die Departement en die munisipaliteite van Drakenstein en die Stad Kaapstad is volgens hierdie inisiatief opgelei. Die loodsing van die OGD-sertifisering sal tydens 'n projek in die toekoms plaasvind en sal 500 eenhede beslaan. Die doel is dat alle staatsgesubsidieerde wooneenhede OGD-gesertifiseer word. Die eerste stap om hierdie belangrike doel te bereik, sal deur middel van die loodsprojek ingestel word. Dit sal die eerste keer wees dat staatsgesubsidieerde huise in die land vir "groen" sertifisering oorweeg sal word.

Een van die Departement se mees innoverende projekte was die GPS (Globale Posisieeringstelsel) en hommeltuig-tegnologie wat aangewend is om informele nedersettings uit die ruimte te karteer en geografiese

Prestasie-inligting

koördinate toe te ken vir inskrywings op die Behuisingaanvraag Databasis (BAD). Die Departement het die afgelope aantal boekjare finansiering ter waarde van R3,8 miljoen via die Tirelo Bosha Staatsdiensverbetering Fasiliteitsprogram en via die DSA van die Belgiese regering ontvang. 'n Deel van hierdie finansiering is ook gebruik om vyf hommeltuie aan te skaf en opleiding te gee aan twee beamptes van die Departement asook een elk van die George- en Drakenstein-munisipaliteite om hommeltuig-tegnologie toe te pas en om gesertifiseerde lisensies te verwerf om die projek aan die gang te hou.

Verskeie navorsingsprojekte wat deur universiteite in die Wes-Kaap begin is, is deur die Departement ondersteun, wat die studie oor *Brandveiligheid in Informele Nedersettings* insluit. Beide die finansiering en die projek is 'n gesamentlike inisiatief van die Universiteit Stellenbosch se Brandingenieurs Navorsingseenheid (FireSUN) en die WCDHS. Die projek is daarop gemik om brandveiligheid in informele nedersettings te verbeter deur gedragswetenskap tydens 'n brand, die toepassing van brandveiligheidstegnieke, sosiale werklikhede in gemeenskappe, die kompleksiteit van die uitdagings in nedersettings en beperkte beskikbare hulpbronne in die geheel te verstaan.

B

Stratetiese Doelwitte

Program 2: Behuisingbehoefes, Navorsing en Beplanning						
Stratetiese doelwitte	Stratetiese Doelwit Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings
Verbeter geïntegreerde ontwikkeling en ruimtelike beplanning op munisipale vlak deur aan munisipaliteit ondersteuning te bied om menslike nedersettings te ontwikkel.	SOI 3 Totale aantal beplande ontwikkelingsprojekte vir menslike nedersettings (behuising) wat ooreenstem met die GOP's van nasionale en provinsiale prioriteite wat op 31 Maart 2020 goedgekeur is.	16	10	10	-	
Gebruik doeltreffende tegnieke om doelwitte te bepaal, ruimtelike doelstellings en om vooruitskattings te doen.	SOI 4 Ontwikkeling van die jaarlikse meerjarige behuisingplan teen Maart 2020.	1	1	1	-	
Die verbetering van die beleidsregime met betrekking tot menslike nedersettings.	SOI 5 Aantal navorsingsartikels teen 31 Maart 2020 ontwikkel.	2	2	2	-	

Prestasie-aanwysers

Program 2: Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning									
No.	Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings	
Beplanning									
2.1	Aantal beplande menslike nedersettingsprojekte wat in ooreenstemming is met die GOPs en op die doelstellings van Uitkoms 8 gegrond is en die nasionale en provinsiale prioriteite verteenwoordig wat teen 31 Maart 2020 goedgekeur is	27	7	16	10	10	-		
2.2	Deel D van die Jaarlike Prestasieplan is volgens die voorgeskrewe formaat van die Nasionale Tesourie teen 31 Maart 2020 bepaal	1	1	1	1	1	-		
2.3	Aantal munisipaliteite wat tegniese ondersteuning van die Departement ontvang het (insluitend vaardighedsontwikkeling) om hulle te bemagtig om ontwikkelingsplanne vir menslike nedersettingsprojekte teen 31 Maart 2020 te voorsien.	25	25	25	25	25	-		
Navorsing									
2.4	Aantal navorsingsartikels oor die ontwikkeling van volhoubare menslike nedersettings wat teen 31 Maart 2020 geproduseer is.	4	3	2	2	2	-		

Prestasie-aanwysers

Program 2: Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning								
No.	Prestasie-aanwyserser	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings
Wetgewing en Beleid								
2.5	Aantal beleide en beleidsriglyne teen 31 Maart 2020 ontwikkel.	2	2	1	1	1	-	

Prestasie-inligting

Strategie om gebiede van onderprestasie te oorkom

Nie van toepassing nie.

Veranderinge aan beplande doelwitte

Geen.

Koppel prestasie aan begrotings

Uitgawe volgens subprogram

Program 2: Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning

Subprogram	2019/2020			2018/2019		
	Finansiële toewysing	Werklike uitgawe	Oor- /Onder-besteding	Finansiële toewysing	Werklike uitgawe	Oor- /Onder-besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Administratie	17 153	17 153	-	16 136	16 136	-
Beplanning	10 183	10 183	-	9 146	9 146	-
Totaal	27 336	27 336	-	25 282	25 282	-

4.3 Program 3: Behuisingsontwikkeling

Doel

Die doel van hierdie Program is om behuisingsmoontlikhede, wat toegang tot basiese dienste insluit, aan begunstigdes te bied in ooreenstemming met die Behuisingskode. Dit bestaan uit vier subprogramme, naamlik:

Administrasie:	Om administratiewe ondersteuning te bied wat uit billike aandeel gefinansier word;
Finansiële ingrypings	Finansiële ingrypings: om onmiddellike toegang tot huisraad en -dienste te vergemaklik, wat bemagtiging bevorder en wat omgewings- en implementeringsondersteuning te bied;
Toenemende Ingrypings	Toenemende ingryping om geleidelike toegang tot behuisingsgeleenthede te vergemaklik; en
Maatskaplike en Huuringrypings	Om toegang tot huurbehuising te bemiddel wat Stedelike Herstrukturering en Integrasie ondersteun.

Strategiese doelstellings

- Stel 'n verbeterde leweringsprogram in;
- Verbeter die sekerheid van verblyfreg deur seker te maak dat titelaktes oorgedra word;
- Om 'n bemagtigende omgewing te skep vir werkskepping en bemagtigingsgeleenthede; en
- Om volhoubare gebruik van hulpbronne uit te brei, en deur konstruksie, energie, water en sanitasie innoverende tegnologieë te ondersoek.

Prestasie-oorsig

Die boekjaar 2019/20 was 'n uitdagende jaar vir die Departement, aangesien hy nie al sy projekte kon instel nie en dus nie die doelwitte vir terreine met dienste en wooneenhede kon bereik nie.

Die Departement het 8 038 wooneenhede teenoor 'n doelwit van 9 723 gelewer. Tydens die konstruksie van die wooneenhede, was daar vertragings deur die betrokke owerhede met die installering van watermeters en krag aansluitings. As gevolg van hierdie faktore kon die eenhede nie afgeteken word en as prakties voltooi beskou word nie.

Die Departement 5 842 persele met dienste teenoor 'n doelwit van 6 486 gelewer. Dienste kon nie op sommige terreine geïnstalleer word nie, aangesien inwoners geweier het om te verhuis. Die onderprestasie kan toegeskryf word aan inwoners wat hul eie strukture opgerig het en geweier het om hervestig te word, en derhalwe die installering van dienste vertraag het.

As gevolg van metodes wat deur die Herstelprojek vir Titelaktes ingestel is, het die Departement 8 491 titelaktes oorgedra teenoor 'n teiken van 7 000. Die doel van hierdie projek is om die agterstand van oordragte van huiseienaarskap in gesubsidieerde geboude menslike nedersettings uit die weg te ruim. Die projek lewer steeds positiewe resultate.

Die Departement bly verder daartoe verbind om werkskepping te bevorder, en het daarom 66,74% van sy MNOT bestee om kontrakteurs met 'n verteenwoordiging van Historiese Benadeelde Individue (HBI) aan te stel. Die oorprestasie is op die SBP's gebaseer wat vir professionele diensverskaffers en die Raamwerk ooreenkoms vir Kontrakteurs ontwikkel is. Minder kontrakteurs met vroue- en jeugvertegenwoordigers het egter in die oorsigjaar vir werksgeleenthede in die konstruksiebedryf getender.

Die Departement moedig derhalwe vroue en jeugdige aan om aan sy opleidingsprogramme deel te neem en het gedurende die oorsigperiode 156 jongmense teenoor 'n mikpunt van 150 in die boubedryfsektor opgelei. Verder het die Departement 1 056 werksgeleenthede teenoor 'n teiken van 800 gebied.

Gedurende die 2019/20 boekjaar het die Departement 1 684 wooneenhede wat volhoubare bou tegnologieë soos konstruksie, energie, water en sanitasie insluit, teenoor 'n mikpunt van 1 000 gelewer.

Algemene Aanwysers

Program 3: Behuisingontwikkeling							
Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings
Feitlik voltooide aantal behuisingseenhede teen 31 Maart 2020 gelewer	11 283	10 212	7 828	9 723	8 038	-1 685	Kennis moet geneem word dat die konstruksie van die eenhede voltooi is. Vertraging deur die betrokke owerhede om watermeters te installeer en kragaanluitings te reël het egter daartoe gelei dat talle behuisingseenhede nie hierby iningesluit is nie en dus nie as prakties voltooi beskou is nie.
Totale aantal persele met dienste teen 31 Maart 2020 voltooi	8 546	9 773	8 872	6 486	5 842	-644	Uitdagings as gevolg van gemeenskapsdinamika, soos protesoptrede oor dienslewering en weiering om te verhuis, het die projek tot stilstand gebring en het tot die vertraging van installering van dienste vir persele gelei.
Totale aantal huiseenhede en persele met dienste teen 31 Maart 2020 gelewer	19 829	19 985	16 700	16 209	13 880	-2 329	

Stratetiese Doelwitte

Program 3: Behuisingontwikkeling						
Stratetiese Doelwitte	Stratetiese Doelwit Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings
Stel 'n verbeterde leweringsprogram in	SOI 6 Totale aantal wooneenhede teen 31 Maart 2020 gelewer	7 828	9 723	8 038	-1 685	Neem kennis dat konstruksie van die eenhede voltooi is. As gevolg van vertraging deur die betrokke owerhede om watermeters te installeer en krag aansluitings op die netwerk te aktiveer is talle behuisingseenhede nie hierby ingesluit en as prakties voltooi beskou nie.
	SOI 7 Totale aantal dienspersele teen 31 Maart 2020 gelewer	8 872	6 486	5 842	-644	Uitdagings as gevolg van gemeenskapsdinamika, soos protesoptrede en weiering om te verhuis, het projekte teruggehou, wat derhalwe die installing van dienste op persele vertraag het.
Verbeter verblyfregsekerheid deur te verseker dat titelaktes oorgedra word.	SOI 8 Aantal eiendomme wat na 1994 ontwikkel is en teen 31 Maart 2020 aan begunstigdes oorgedra is	9 662	7 000	8 491	+1 491	Die Herstelprojek vir Titelaktes het metodes daargestel om die oordragproses te bespoedig.

Strategiese Doelwitte

Program 3: Behuisingsontwikkeling						
Strategiese doelwitte	Strategiese Doelwit Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings
Om 'n omgewing te skep wat werke- en bemagtigingsgeleenthede moontlik maak.	SOI 9 Aantal werkseleent- hede 31 Maart 2020 moontlik gemaak	578	800	1 056	+256	Arbeidsinstensiewe projekte ingestel wat tot meer werkseleenthede gelei het.
	SOI 10 Persentasie Menslike Nedersettingstoelaag (MNOT) aan kontrak- teurs met HBI- verteenwoordiging in die behuisingssektor teen 31 Maart 2020 betaal	62.76%	50%	66.74%	+16.74%	Stappe geneem deur die Departement om die HBI- kontrakteurs se deelname aan die ekonomiese hoofstroom aan te moedig, het positiewe resultate gelever.
Om volhoubare gebruik van hulpbronne te verbeter, wat innoverende tegnologieë deur konstruksie, energie, water en sanitasie insluit.	SOI 11 Totale aantal huise met volhoubare bouetegnologieë soos konstruksie, energie, water en sanitasie teen 31 Maart 2020 gebou	1 111	1 000	1 684	+684	Die gebruik van die verskillende VBT-inisiatiewe tydens konstruksie, soos portaalrame van beton bennex- en herbelblokke het gelei tot meer eenhede wat met volhoubare bouetegnologie-inisiatiewe opgerig is.

Prestasie-aanwysers

Program 3: Behuisingontwikkeling						
No.	Prestasie-aanwyserser	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020
					Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	
Finansiële Ingrypings						
Individuele Behuisingsubsidies (R0 – R3 500 Nie-kredietgekoppel)						
3.1	Aantal subsidies (R0 – R3 500 nie-kredietgekoppel) teen 31 Maart 2020 uitgereik	275	273	284	130	392
						+262
Finanseel-gekoppelde individuele Subsidie (R3 501 – R22 000 FGISP)						
3.2	Aantal FGISP-subsidies (R3 501 – R22 000) teen 31 Maart 2020 toegestaan	745	589	465	996	1 214
						+218
Toename in Behuisingprogram						
3.3	Aantal nuwe terreine wat basiese dienste ontvang het as deel van die Geïntegreerde Ontwikkelingsprogram (GROP) van projekte wat teen 31 Maart 2020 voltooi is	6 412	6 461	6 569	4 420	4 967
						+547
						Opmerking oor Afwykings
						As gevolg van uitdagings en om daarvoor te vergoed, is die Departement genoodsaak om ander projekte wat vir die volgende jaar beplan is maar wel gereed is, vroeër tot uitvoering bring.

Prestasie-aanwysers

Program 3: Behuisingsontwikkeling						
No.	Prestasie-aanwyserser	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020
		Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings			
Finansiële Ingrypings						
Toename in Behuisingsprogram						
3.4	Aantal behuisingseenhede wat as deel van die Geïntegreerde Residensiële Ontwikkelingsprogram (GROP Fase 4) feitlik voltooi is, teen 31 Maart 2020 gelewer	4 073	4 577	4 777	6 589	4 950
		-1 639	Daar moet kennis geneem word dat die konstruksie van die eenhede voltooi is. Vertraging met die installering van watermeters en kragaanluitings deur die betrokke owerhede het egter daartoe gelei dat talle behuisingseenhede nie hierby ingesluit en as prakties voltooi beskou is nie.			
3.5	Aantal nuwe terreine wat aan basiese dienste gekoppel is as deel van die Geïntegreerde Residensiële Ontwikkelingsprogram (GROP) van projekte wat teen 31 Maart 2020 voltooi is	2 134	705	2 019	2 066	875
		-1 191	Uitdagings wat ervaar word as gevolg van gemeenskapsdinamika soos protesoptrede teen dienslewering en weiering om te verhuis, het die projek tot stilstand gebring, en het die installering van dienste vir persele vertraag.			

Prestasie-aanwysers

Program 3: Behuisingontwikkeling						
No.	Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020
Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020						
Opmerking oor Afwykings						
Finansiële Ingrypings						
Gemeenskapbehuisingproses (GBP)						
3.6	Aantal behuisingseenhede wat as deel van die Gemeenskapbehuisingprogram (GBP) feitlik voltooi is, teen 31 Maart 2020 gelewer	4 050	2 932	2 302	2 008	1 482
Various municipalities experienced procurement challenges which resulted in delays in the implementation of projects.						
Eiendomsbewysoordragte						
3.7	Aantal eiendomme wat na 1994 ontwikkel is teen 31 Maart 2020 aan begunstigdes oorgedra	9 767	9 793	9 662	7 000	8 491
Die Akteherstelprojek het metodes vasgestel om die oordragproses te bespoedig.						
Bemagtigingsgeleenthede en Werkskepping						
3.8	Aantal werksgeleenthede wat op 31 Maart 2020 bemaat is	345	1 735	578	800	1 056
Meer arbeidsintensiewe projekte is beskikbaar-gestel wat tot werksgeleenthede gelei het.						

Prestasie-aanwysers

Program 3: Behuisingsontwikkeling							
No.	Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020
Finansiële Ingrypings							
Bemagtigingsgeleenthede en Werkskepping							
3.9	Persentasie van Menslike Ndersettingstoelaag (MNOT) aan kontrakteurs met HBI-verteenvoordiging in die behuisingsektor teen 31 Maart 2020 betaal	50.21%	64.04%	62.76%	50%	66.74%	+16.74%
3.10	Persentasie van die HBI-bedrag wat teen 31 Maart 2020 aan kontrakteurs met vrouevertenvoordiging in die behuisingsektor betaal is	9.29%	10.49%	12.91%	30%	14.23%	-15.77%
3.11	Persentasie van die HBI-bedrag wat teen 31 Maart 2020 aan kontrakteurs met jeugvertenvoordiging in die behuisingsektor betaal is	6.12%	3.77%	3.78%	10%	3.10%	-6.90%
							Opmerking oor Afwykings
							Stappe geneem deur die Departement om die HBI-kontrakteurs aan te moedig om in die ekonomiese hoofstroom betrokke te raak, het positiewe resultate opgelewer.
							Min kontrakteurs met vrouevertenvoordiging het vir werk in die boubedryf getender.
							Min kontrakteurs met jeugvertenvoordiging het vir werk in die boubedryf getender.

Prestasie-aanwysers

Program 3: Behuisingsontwikkeling							
No.	Prestasie-aanwysers	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020
Finansiële Ingrypings							
Bemagtigingsgeleenthede en Werkskepping							
3.12	Aantal jong mense wat teen 31 Maart 2020 opleiding ontvang het	150	132	177	150	156	+6
							Inisiatiewe deur die Departement om jongmense te lok om in die boubedryf betrokke te raak, het daartoe gelei dat meer jeugdiges gedurende die verslagjaar gewerf is.
Gebruik van Volhoubare Bronne							
3.13	Totale aantal huise wat teen 31 Maart 2020 gebou is met behulp van volhoubare boudgnologieë soos konstruksie, energie, water en sanitasie.	1 893	2 288	1 111	1 000	1 684	+684
							As gevolg van navorsing oor die gebruik van verskillende VBT-konstruksie inisiatiewe soos portaalrame van beton, bennex- en hebelblokke, is meer eenhede opgerig waarin volhoubare materiaal in die bouproses gebruik is.

Prestasie-inligting

Voorsiening volgens behuisingsprogram

Nr.	Munisipaliteit	Program	Oorhandiging	
			Persele met dienste	Behuisings-eenhede
1	Beaufort-Wes	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	-	247
2	Bergriver	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	-	0
3	Bitou	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	-	345
		Verbetering van Informele Nedersettingsprogram (OINP)	54	-
4	Breedevallei	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	761	0
5	Kaap Agulhas	Gemeenskapbehuisingsonderhandeling (GBP)	-	96
		Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	-	322
6	Sederberg	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	-	134
7	Stad Kaapstad (sluit Provinsiale Projekte in)	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	1227	2549
		Verbetering van Informele Nedersettingsprogram (OINP)	175	-
		Gemeenskapbehuisingsonderhandeling (GBP)	-	869
		Sosialebehuising	-	133
8	Drakenstein	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	251	64
		Gemeenskapbehuisingsonderhandeling (GBP)	-	5
9	George	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	902	432
		Verbetering van Informele Nedersettingsprogram (OINP)	79	-
		Gemeenskapbehuisingsonderhandeling (GBP)	-	195
10	Knysna	Verbetering van Informele Nedersettingsprogram (OINP)	27	-
		Gemeenskapbehuisingsonderhandeling (GBP)	-	185
11	Langeberg	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	46	-
12	Matzikama	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	332	-
13	Mosselbaai	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	150	21
		Gemeenskapbehuisingsonderhandeling (GBP)	-	1
14	Oudtshoorn	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	-	144

B

Prestasie-inligting

Nr.	Munisipaliteit	Program	Oorhandiging	
			Persele met dienste	Behuisings-eenhede
15	Overstrand	Verbetering van Informele Nedersettingsprogram (OINP)	83	-
		Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	999	63
16	Saldanhaabaai	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	-	81
		Gemeenskapbehuisingsonderhandeling (GBP)	-	3
17	Stellenbosch	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	76	26
18	Swartland	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	165	-
		Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	134	128
		Gemeenskapbehuisingsonderhandeling (GBP)	-	2
19	Swellendam	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	126	-
20	Theewaters-kloof	Verbetering van Informele Nedersettingsprogram (OINP)	255	-
		Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	-	32
		Gemeenskapbehuisingsonderhandeling (GBP)	-	126
21	Witzenberg	Geïntegreerde Behuisingontwikkelingsprogram (GROP)	-	229
22	Ander Behuisingsprogramme (Individuele Behuisingssubsidieprogramme), en Verbeterde and uitgebreide Kortingvoordeleskema (VUKVS)		-	1 606
Totaal			5 842	8 038

Prestasie-inligting

Strategie om areas van onderprestasie te verbeter

- Gereelde tegniese vergaderings sal met munisipaliteite gehou word om prestasieverslae in ooreenstemming te bring asook om daardie gebiede wat kommer veorsaak, te probeer verbeter;
- Gereelde samesprekings met gemeenskappe om aandag te gee aan enige probleme wat hulle mag hê; en
- As deel van sy sakebeplanningsproses, sal die Departement projekte bepaal wat vervoeg of versnel kan word om enige leweringskwessies wat gedurende die jaar kop uitsteek, aan te pak.

Veranderinge aan beplande doelwitte

Geen.

Koppel prestasie aan begrotings

Uitgawe volgens subprogram

Program 3: Behuisingsontwikkeling

Subprogram	2019/2020			2018/2019		
	Finansiële toewysing	Werklike uitgawe	Oor- /Onder-besteding	Finansiële toewysing	Werklike uitgawe	Oor- /Onder-besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Administrasie	173 625	173 354	271	119 101	115 115	3 986
Finansiële ingryping	446 171	446 093	78	459 024	375 251	83 773
Toenemende Ingryping	1 858 358	1 858 358	-	1 686 356	1 686 356	-
Sosiale- en huuringsryping	19 179	19 179	-	7 657	7 657	-
Totaal	2 497 333	2 496 984	349	2 272 138	2 184 379	87 759

4.4 Program 4: Bestuur van behuisingsbates

Doel

Die doel van hierdie program is om voorsiening te maak vir die strategiese, effektiewe en doeltreffende bestuur, afwenteling en oordrag van behuisingsbates. Dit bestaan uit vier subprogramme, naamlik:

Administrasie:	Voorsiening van administratiewe bestuur wat deur gelyke besit gefinansier word;
Verkoop en oordrag van Behuisingseiendomme	Om voorsiening te maak vir verkoop en oordrag van huurvoorraad;
Oorname van Behuisingseiendomme:	Om oorname van behuisingsbates te bemiddel;
Behuisingseiendombestuur:	Om instandhouding van behuisingseiendomme te voorsien, oordrag van eiendomsreg en om grondbesit te verkry.

Strategiese doelstellings

- Verbeter die lewensomstandighede van begunstigdes deur eienaarskap van eiendom te bevorder.

Prestasie-oorsig

Die Departement het die beoogde teiken van 650 vir die 2019/20 boekjaar oorskry. Hierdie doelwit was bepaal om debiteure se uitstaande saldo's tot nul te verlaag. As gevolg van meer debiteure wat aansoek doen en vir die Verbeterde Verlengde Afslagvoordeelskema (VUKVS) in aanmerking kom asook afskrywings ingevolge die Afskrywingsbeleid, was daar 'n oorprestasie van 1 687. Dit het werklike debiteure se syfer tot 2 337 te staan gebring.

Altesaam 301 titelaktes van voor 1994 behuisingseenhede is aan geskikte begunstigdes oorgedra. Met die Titelakteherstelprojek, wat deur die Titelaktehersteltoelaag gefinansier is, het die Departement 'n daadwerklike poging aangewend om die oordrag van titelaktes te bespoedig. Op grond van hierdie pogings het die Departement oorpresteer met 191 teenoor sy beoogde teiken.

Strategiese Doelwitte

Program 4: Voorraadbestuur van Behuising						
Strategiese Doelwitte	Strategiese Doelwit Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings
Verbeter lewens-omstandighede van die begunstigdes deur eienaarskap van eiendom aan te moedig.	SOI 12 Number of debtors Aantal debiteure wie se uitstaande saldo's ingevolge die wetlike en regulatiewe voorskrifte teen 31 Maart 2020 tot nul verminder is.	1 670	650	2 337	+1 687	Meer debiteure het in aanmerking gekom vir die Verbeterde Uitgebreide Kortingskema (VUKVS) en afskrywings ingevolge die Beleid vir Skuldafskrywing.
	SOI 13 Aantal titelaktes van wooneenhede van voor 1994 wat teen 31 Maart 2020 aan geskikte begunstigdes oorgedra is	341	110	301	+191	Die Herstelprogram vir Titelaktes vir die herstel van titelaktes het gehelp oordrag van titelaktes te bespoedig

Prestasie-aanwysers

Program 4: Voorraadbestuur van Behuising								
No.	Prestasie-aanwyser	Werklike Prestasie 2016/2017	Werklike Prestasie 2017/2018	Werklike Prestasie 2018/2019	Beplande Doelwit 2019/2020	Werklike Prestasie 2019/2020	Afwyking van Beplande Doelwit na Werklike Prestasie 2019/2020	Opmerking oor Afwykings
Bestuur van Behuisingseiendomme								
4.1	Aantal debiteure wie se uitstaande saldo's ingevolge die wetlike en regulatiewe voorskrifte teen 31 Maart 2020 tot nul verminder is.	1 490	1 813	1 670	650	2 337	+1 687	Meer debiteure het in aanmerking gekom vir die Verbeterde Uitgebreide Kortingskema (VUKVS) en afskrywings ingevolge die skuldafskrywingsbeleid.
Oordrag van Titelaktes								
4.2	Aantal titelaktes wat op 31 Maart 2020 aan geskikte begunstigdes van behuisingseenhede van voor 1994 oorgedra is.	504	344	341	110	301	+191	Die program vir die herstel van titelaktes het gehelp om aktiwiteite verbonde aan die oordrag van titelaktes te versnel.

Prestasie-inligting

Strategie om gebiede van onderprestasie te oorkom

Nie van toepassing nie.

Veranderinge aan beplande doelwitte

Geen.

Koppel prestasie aan begrotings

Uitgawe volgens subprogram

Program 4: Voorraadbestuur van Behuising

Subprogram	2019/2020			2018/2019		
	Finansiële toewysing	Werklike uitgawe	Oor- /Onder-besteding	Finansiële toewysing	Werklike uitgawe	Oor- /Onder-besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Administrasie	26 731	26 731	-	24 024	24 024	-
Onderhoud van Behuisings-eiendomme	9 914	9 914	-	11 954	11 954	-
Totaal	36 645	36 645	-	35 978	35 978	-

B

5. OORDRAGBETALINGS

5.1. Oordrag van betalings aan openbare entiteite

Geen.

B 5.2. Oordrag van betalings aan alle ander organisasies wat nie openbare entiteite is nie

Die onderstaande tabel weerspieël die oordragbetalings wat vanaf 1 April 2019 tot 31 Maart 2020 gedoen is:

Naam van ontvanger	Soort organisasie	Doel waarvoor geld gebruik is	Het die Dept. voldoen aan S38(1)(i) van die WOFB?	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag deur die Entiteit bestee	Rede vir onbestede geld deur die Entiteit
Stad Kaapstad	Munisipaliteit	Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	JA	15 000	9 184	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Skikkingbystandstoelaag	JA	1 500	804	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	14 142	14 142	N/V/T
Matzikama	Munisipaliteit	Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	11	11	N/V/T
Saldanha-baai	Munisipaliteit	Bespoediging van lewering van Behuisingstoelaag	JA	13 000	-	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	83	83	N/V/T
Swartland	Munisipaliteit	Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	JA	224	224	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	13	13	N/V/T
Witzenberg	Munisipaliteit	Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	JA	224	194	Toegewys in gewysigde munisipale begroting

Prestasie-inligting

Naam van ontvanger	Soort organisasie	Doel waarvoor geld gebruik is	Het die Dept. voldoen aan S38(1)(i) van die WOFB?	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag deur die Entiteit bestee	Rede vir onbestede geld deur die Entiteit
Drakenstein	Munisipaliteit	Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	JA	224	224	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	156	156	N/V/T
Stellenbosch	Munisipaliteit	Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	JA	224	224	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	158	158	N/V/T
Breedevallei	Munisipaliteit	Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	JA	448	387	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	228	228	N/V/T
Theewaterskloof	Munisipaliteit	Bespoediging van lewering van Behuisingstoelaag	JA	1 000	308	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
Kaap Agulhas	Munisipaliteit	Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	JA	224	224	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
Swellendam	Munisipaliteit	Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	7	7	N/V/T
Hessequa	Munisipaliteit	Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	5	5	N/V/T
Mosselbaai	Munisipaliteit	Bespoediging van lewering van Behuisingstoelaag	JA	25 000	1 928	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	JA	224	75	Toegewys in gewysigde munisipale begroting

B

Prestasie-inligting

Naam van ontvanger	Soort organisasie	Doel waarvoor geld gebruik is	Het die Dept. voldoen aan S38(1)(i) van die WOFB	Bedrag oorgedra (R'000)	Bedrag deur die Entiteit bestee	Rede vir onbestede geld deur die Entiteit
George	Munisipaliteit	Bespoediging van lewering van Behuisingstoelaag	JA	10 000	-	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	JA	448	448	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
		Eiendomsbelasting en diensgelde	Nvt	50	50	N/V/T
Oudtshoorn	Munisipaliteit	Bespoediging van lewering van Behuisingstoelaag	Nvt	4 000	-	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
Beaufort-Wes	Munisipaliteit	Akkreditasie en Munisipale Ondersteuningstoelaag	Nvt	224	224	Toegewys in gewysigde munisipale begroting
Universiteit van Stellenbosch	Hoër- onderwys- instelling		JA	400	400	N/V/T
Cape Craft Design Institute	Nie-wins- gewende instelling		JA	1 000	1 000	N/V/T
Totaal				88 217	30 701	

6. VOORWAARDELIKE TOELAES

6.1. Voorwaardelike toelaes en toegewysde geld betaal

Geen.

6.2. Voorwaardelike toelaes en toegewysde geld ontvang

Die onderstaande tabelle bevat 'n uiteensetting van die voorwaardelike toelaes en toegewysde geld wat vanaf 1 April 2019 tot 31 Maart 2020 ontvang is.

Voorwaardelike Toelaag 1: Toelaag vir Menslike Nedersetting-ontwikkeling (MNOT)

Departement wat die toelaag oorgedra het	Nasionale Department van Menslike Nedersettings
Doel van toelaag	Organisering en voorsiening van basiese infrastruktuur, topstrukture en basiese sosiale en ekonomiese geriewe wat bydra tot die vestiging van volhoubare menslike nedersettings.
Verwagte uitsette van toelaag	<ul style="list-style-type: none"> • 9 723 eenhede • 6 486 terreine
Werklike uitsette behaal	<ul style="list-style-type: none"> • 8 038 eenhede • 5 842 terreine
Bedrag per gewysigde WVI	R 2 172 110
Bedrag ontvang (R'000)	R 2 172 110
Redes waarom bedrag soos volgens WVI nie ontvang is nie	Nvt
Bedrag deur die Department bestee (R'000)	R 2 172 110
Redes vir onbestede geld deur die entiteit	Nvt
Redes vir afwyking van prestasie	<p>Vordering om eenhede te voltooi was gekortwiek deur vertragings deur die plaaslike owerheid om watermeters te installeer asook versuiming deur relevante owerhede om die kragnetwerk te aktiveer.</p> <p>Dienste kon nie by sommige persele geïnstalleer word nie, aangesien lede van die gemeenskap geweier het om hervestig te word.</p>

Prestasie-inligting

B

Stappe geneem om prestasie te verbeter	<ul style="list-style-type: none"> • Gereelde tegniese vergaderings sal met munisipaliteite gehou word om prestasieverslae in ooreenstemming te bring asook om gebiede wat kommer wek te verbeter; • Gereelde samesprekings met gemeenskappe om aandag te gee aan enige probleme wat hulle mag hê; en • As deel van sy Bestuursbeplanningsproses, sal die Departement projekte bepaal wat oorgedra of bespoedig kan word om verligting te gee aan projekte wat gedurende die jaar uitdagings ten opsigte van lewering gehad het.
Monitor metodes deur die Departement wat dit ontvang	Die Departement dien gedurende die boekjaar kwartaallikse verslae by die Nasionale Departement van Menslike Nedersettings in om op hoogte van prestasie te bly. Aan die einde van die jaar word 'n evalueringsverslag ingedien om die prestasie te monitor.

Voorwaardelike Toelaag 2: Uigebreide Openbare Werke Program (UOWP)

Departement wat die toelaag oorgedra het	Nasionale Departement van Openbare Werke
Doel van toelaag	Om Provinsiale Departemente aan te moedig om werkskeppingsgeleenthede uit te brei deur arbeidsintensiewe leweringmetodes te gebruik
Verwagte uitsette van toelaag	<ul style="list-style-type: none"> • 800 Werksgeleenthede • 165 Gelykwaardige voltydse poste (VGP)
Werklike uitsette behaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 056 Werksgeleenthede • 321 Gelykwaardige voltydse poste (VGP)
Bedrag per gewysigde WVI	R 2 986 000
Bedrag ontvang (R'000)	R 2 986 000
Redes waarom bedrag soos volgens WVI nie ontvang is nie	Nvt
Bedrag deur die Departement bestee (R'000)	R 2 986 000
Redes vir onbestede geld deur die entiteit	Nvt
Redes vir afwyking van prestasie	Nvt
Stappe geneem om prestasie te verbeter	Nvt
Monitor metodes deur die Departement wat dit ontvang	Die Departement dien gedurende die boekjaar kwartaallikse verslae by die Nasionale Departement van Menslike Nedersettings in om prestasie te monitor.

Prestasie-inligting

Voorwaardelike Toelaag 3: Provinsiale Noodbehuisingfondstoelaag (PNBT)

Departement wat die toelaag oorgedra het	Nasionale Department van Menslike Nedersettings
Doel van toelaag	Die organisering en voorsiening van basiese infrastruktuur, topstrukture en basiese sosiale en ekonomiese geriewe wat tot vestiging van volhoubare menslike nedersettings bydra.
Verwagte uitsette van toelaag	Nvt
Werklike uitsette behaal	Nvt
Bedrag per gewysigde WVI	R 87 188
Bedrag ontvang (R'000)	R 87 188
Redes waarom bedrag soos volgens WVI nie ontvang is nie	Nvt
Bedrag deur die Department bestee (R'000)	R 87 110
Redes vir onbestede geld deur die entiteit	Die saldo van R78 000 kon nie bestee word nie omdat die finale faktuur van die Provinsiale Noodbehuisingstoelaag nie teen 31 Maart 2020 ontvang is nie. 'n Aansoek om die geld te laat oorstaan is ingedien.
Redes vir afwyking van prestasie	Nvt
Stappe geneem om prestasie te verbeter	Nvt
Monitor metodes deur die Department wat dit ontvang	Die Departement dien gedurende die boekjaar kwartaallikse verslae by die Nasionale Departement van Menslike Nedersettings in om prestasie te monitor.

B

Prestasie-inligting

Voorwaardelike toekenning 4: Toekenning van titelaktes (TDRG)

Departement wat die toelaag oorgedra het	Nasionale Department van Menslike Nedersettings
Doel van toelaag	Om die uitwissing van die agterstand van oordrag van eienaarskap van huise wat met subsidies in menslike nedersettings gebou is, te finansier en te bespoedig.
Verwagte uitsette van toelaag	<ul style="list-style-type: none">• 7 000 titelaktes wat oorgedra moet word
Werklike uitsette behaal	<ul style="list-style-type: none">• 8 491 titelaktes wat oorgedra moet word
Bedrag per gewysigde WVI	Nvt
Bedrag ontvang (R'000)	R64 410 000
Redes waarom bedrag soos volgens WVI nie ontvang is nie	Nvt
Bedrag deur die Department bestee (R'000)	R 64 410 000
Redes vir onbestede geld deur die entiteit	Nvt
Redes vir afwyking van prestasie	Nvt
Stappe geneem om prestasie te verbeter	Nvt
Monitor metodes deur die Department wat dit ontvang	Die Department voorsien kwartaalverslae gedurende die boekjaar aan die Nasionale Department van Menslike Nedersettings om prestasie te monitor.

7. SKENKERGELD

7.1. Skenkergeld ontvang

Geen.

8. KAPITAALBELEGGING

8.1. Kapitaalbeleggings, instandhouding en batebestuursplan

Infra- struktuur- projekte	2019/20			2018/19		
	Finansiële toewysing R'000	Werklike uitgawe R'000	Oor- /Onder- besteding R'000	Finansiële toewysing R'000	Werklike uitgawe R'000	Oor- /Onder- besteding R'000
Onderhoud en herstel	4 532	4 532	-	4 649	4 649	-
Totaal	4 532	4 532	-	4 649	4 649	-

Stad Kaapstad, Hangberg BHE

BESTUUR

AGSA objectives
INTERNAL CONTROL
meeting key activities
assessments conflict of
Audit Committee interest
CODE OF CONDUCT
responsibility
RISK MANAGEMENT
Portfolio Committee
Section 38 compliance
SCOPA
GOVERNANCE

1. INLEIDING

Die leierskap span van die Departement van Menslike Nedersettings is verbind om die hoogste standaarde van bestuur in stand te hou en daarom daarna streef om te voldoen aan die bestuursbeginsels soos uitgelig in die King Kode van Bestuur vir Suid-Afrika, vrygestel in 2009.

In terme van hierdie beginsels, bestaan die beheerstrukture van die Departement uit die volgende:

- 'n Uitvoerende Komitee wat Departementele strategie bepaal en leiding gee om hierdie strategie en sy gepaardgaande strategiese doelwitte te verwesenlik;
- 'n Ondernemings-risikobestuurskomitee (wat in meer detail in paragraaf 2 behandel word);
- 'n Ouditkomitee voorsien onafhanklike toesig oor bestuur, risikobestuur en beheerprosedesse van die Departement;
- 'n Onafhanklike Interne Ouditfunksie voorsien onafhanklike versekering dat beheer maatreëls in plek is om risiko's te bestuur en te verminder en dat hulle voldoende en effektief funksioneer;
- Die Staande Komitee oor Openbare Rekeninge en die Staande Komitee oor Menslike Nedersettings is die Rekenpligtige Beampte en Uitvoerende Komitee behulpsaam met die bestuur van die besigheid van die Departement op 'n regverdige, verantwoordelike en deursigtige wyse.

2. RISIKOBESTUUR

Die Rekenpligtige Beampte van die Departement neem verantwoordelikheid vir die instelling van Ondernemingsrisikobestuur (ORB) in ooreenstemming met die Nasionale Tesourie Openbare Sektor Risikobestuursraamwerk (OSRBR), en die Direktoraat Ondernemingsrisikobestuur (D:ORB) in die Departement van die Premier (DvDP) lewer 'n gesentraliseerde diens aan die Departement. Die Departement het 'n Komitee vir Ondernemingsrisikobestuur ingestel om die Rekenpligtige Beampte te help met die uitvoering van haar verantwoordelikhede rakende risikobestuur.

2.1 Verantwoordelikheid van die bestuur van die Ondernemings-risikokomitee

Die verslag van die Komitee vir Ondernemingsrisikobestuur toon dat die verantwoordelikhede voortspruitend uit Artikel 38 (1) (a) (i) van die Wet op die Bestuur van Openbare Finansies (Wet nommer 1 van 1999), die Nasionale Tesourie-regulasies 3.2.1 en Regeringsdiensregulasies van 2016, Hoofstuk 2, Deel 1, 2 en 3 nagekom is. Die ORBKO berig ook dat dit die amptelike voorwaardes aangeneem het (soos op 26 Maart 2018 goedgekeur deur die voorsitter van die ORBKO) en dat dit sy sake in ooreenstemming hiermee bedryf en al sy verantwoordelikhede soos daarin vervat, nagekom het.

2.2 Komiteelede vir Ondernemingsrisikobestuur

Die ERMCO bestaan uit geselekteerde lede van die Departement se senior bestuurspan. Soos per die Verwysingsterme, het die ERMCO minste vier keer deur die jaar onder oorsig vergader (kwartaalliks).

Bestuur

Die onderstaande tabel bevat inligting oor die ORBKO-lede en die vergaderings wat in die verslagjaar bygewoon is:

Lid	Amp	Vergaderings bygewoon	Datum aangestel
Ms J Samson	Rekenpligtige Beampte en Voorsitter met ingang 01/01/2020	2	13/04/2018
Mr T Mguli	Rekenpligtige Beampte en Voorsitter, termyn verstryk op 31/12/2019	3	26/03/2018
Mr F de Wet	Hoofdirekteur: Bestuursondersteuning - (Hoof Finansiële Beampte en Departementele Risikokampioen)	3	26/03/2018
Ms P Mayisela	Hoofdirekteur: Instelling van Menslike Nedersetting	4	29/03/2018
Ms K August	Hoofdirekteur: Menslike Nedersettingsbeplanning	1	Onlangs in die pos aangestel
Mr M Stoffels	Direkteur: Finansiële Bestuur	2	04/04/2018
Mr B Nkosi	Direkteur: Ondersteuning vir Sstrategiese Bestuur	3	10/04/2018
Mr S Moolman	Adjunkdirekteur: Bestuursondersteuning	3	11/04/2018

Die volgende is 'n aanduiding van ander amptenare wat die ORBKO-vergaderings gedurende die verslagjaar bygewoon het:

Lid	Amp	Vergaderings bygewoon
Ms A Haq	Direkteur: Ondernemingsrisikobestuur (DvdP)	4
Ms V Simpson-Murray	Direkteur: Interne Oudit (DvdP)	3
Mr P de Villiers	Adjunkdirekteur: Interne Oudit (DvdP)	4
Mr R J van Rensburg	Hoofdirekteur: Provinsiale Forensiese Dienste (DvdP)	3
Ms M Natesan	Adjunkdirekteur: Provinsiale Forensiese Dienste (DvdP)	4
Mr E Peters	IK-bestuur en and Risikopraktisyn (DvdP)	2
Mr R Chibvongodze	Hoofrisiko-adviseur: Bedryfsrisikobestuur (DvdP)	3
Mr X Khanyile	Assistent-direkteur: Ondernemingsrisikobestuur (DvdP)	1

2.3 Belangrike aktiwiteite van Riskobestuurskomitee

Die Rekenpligtige Beampte is die voorsitter van die ORBKO, en die Finansiële Hoof is die Departement se Risikovoorsitter. Die ORBKO het in die uitvoering van sy pligte gedurende die 2019/20 boekjaar, die volgende belangrike bedrywighede uitgevoer:

- Die Departement se ORB-beleid, Strategiese en -implementeringsplan insluitend die risikoverwagting en toleransievlakke is vir aanbeveling deur die Ouditkomitee en goedkeuring deur die Rekenpligtige Beampte geëvalueer;
- Die effektiwiteit van verminderde strategieë om wesenlike risiko's van die Departement aan te spreek, insluitend inligtingstegnologie risiko's;
- Hersien al die risiko's buite die verdraagsaamheidsvlakke vir verdere optrede/aandag;
- Die omvangrykheid en doeltreffendheid om risikobestuur deel te maak van die Departement se aktiwiteite, beoordeel;
- Die Bedrog- en korrupsievoorkomingsplan en gepaardgaande Instellingsplan nagegaan en aanbeveel vir goedkeuring deur die Rekenpligtige Beampte;
- Die inwerkingstelling van die Departementele Bedrog- en korrupsievoorkomingsplan beoordeel; en
- Toesig gehou oor etiekbestuur en risiko's.

C 2.4 Belangrike risiko's oorweeg en aangespreek tydens die jaar

Die volgende belangrike Departementele strategiese risiko's is op 'n kwartaallikse basis hersien, wat bestaande versagende omstandighede ingesluit het:

- Die onvermoë om voldoende nedersettings / huisvesting vir uitgebreide verstedeliking te voorsien as gevolg van talle sosiale, ekonomiese en politieke faktore, insluitende verhuising na die Provinsie. Die Verbeterde Informele Nedersettingsprogram bied 'n raamwerk om hierdie risiko te bestuur.
- Hierby aansluitend is die bevokingsgroei en gevolglike gebrek aan grootmaatsdienste. Die Ondersteuningsplan vir Informele Nedersettings en verskillende toelaes bied hiervoor 'n oplossing.
- Die risiko van grondoorname en vandalisme het by verskillende geleenthede gedurende die verslagjaar kop uitgesteek en so lank as die vereiste aantal wooneenhede nie voorsien kan word nie, sal dit 'n risiko bly.

'n Verslag van die risiko's van elke program word tydens die kwartaallikse ORBKO-vergaderings gelewer en bespreek. Programbestuurders moet terugvoering gee oor die vordering van aksieplanne om maandelikse risiko's te verlaag en/of om die uitwerking daarvan, sou daar enige wees, te verminder. Geleenthede (vergroete risiko's) word ook bespreek. Die ORBKO het ook risiko's wat meer in-diepte nagevors moet word, terugverwys en bykomende versagtings of aksies om dit te bestuur, aanbeveel.

Die Gemeenskaplike Ouditkomitee het onafhanklik toesig oor die Departement se risikobestuurstelsel gehou. Kwartaallikse ORB-vorderingsverslae en risikoregisters is aan die Ouditkomitee voorsien om hul onafhanklike toesigrol uit te voer.

2.5 Belangrikste risiko's vir die volgende finansiële jaar

Die belangrikste risiko wat die Departement, beide intern en ekstern, in die volgende boekjaar sal moet oorweeg, is die COVID-19-pandemie. Die Departement sal enersyds moet beplan hoe om sy aktiwiteite tydens die pandemie te hervat en dan daarmee voort te gaan en hoe om ná die pandemie, die negatiewe uitwerking daarvan op menslike nedersettings in die provinsie te hanteer.

2.6 Gevolgtrekking

Die Departement het kwartaalliks die nodige leiding en hulp van die ORB-komitee ontvang om in ooreenstemming met die Ouditkomitee se voldoeningsvereistes te bly. Die Interne Beheer vervul 'n koördinerings- / sekretariaatrol tussen die ORB, Ouditkomitee en die Departement.

3. BEDROG EN KORRUPTIE

Bedrog en korrupsie verteenwoordig beduidende potensiële risiko's vir die bates van die Departement en kan 'n negatiewe impak op die doeltreffendheid van dienslewering en die reputasie van die Departement inhou.

Die Wes-Kaapse Regering (WKR) het 'n anti-bedrog en korrupsie-strategie aanvaar, wat die WP se zero-toleransie oor bedrog, diefstal en korrupsie bevestig. In lyn met hierdie strategie, is die Departement verbind tot 'n nul-toleransie ten opsigte van korrupte, bedrieglike of enige ander kriminele aktiwiteite, hetsy intern of ekstern, kragdadig alle kriminele aktiwiteite nastreef en vervolg deur alle beskikbare wettige middele, asook alle partye wat betrokke is by sulke praktyke of pogings aanwend om dit te doen. Die Departement het 'n goedgekeurde Bedrog en Korrupsie Voorkomings- en Responsplan asook 'n Bedrogvoorkomings-implementeringsplan, wat uitvoering gee aan die Voorkomingsplan.

Die Departement het 'n goedgekeurde plan vir die voorkoming van bedrog en korrupsie en 'n gepaardgaande Implementeringsplan wat uitvoering gee aan die Voorkomingsplan.

Verskeie kanale bestaan waar bewerings van bedrog, diefstal en korrupsie aangemeld kan word, en dit word breedvoerig beskryf in die Provinsiale Strategie vir die Bestryding van Bedrog en Korrupsie, die WKR-beleid vir fluitjieblasers en die Departementele Bedrog- en Korrupsievoorkomingsplan. Elke bewering wat deur die Provinsiale Forensiese Dienste-eenheid (DvdP) ontvang word, word aangeteken in 'n Saakbestuurstelsel wat as 'n bestuursinstrument gebruik word om verslag te doen oor vordering van sake wat verband hou met die Departement, en om statistiek vir die WKR en die Departement saam te stel.

Werknemers en werkers wat die fluitjie blaas oor verdenkings van bedrog, korrupsie en diefstal, word beskerm indien die openbaarmaking 'n beskermde openbaarmaking is (d.w.s. voldoen aan die wettige vereistes van die Wet op die Beskermde Openbaarmaking, Wet nr. 26 van 2 000, bv. indien die openbaarmaking in goeder trou gedoen is). Werknemers en werkers kan, volgens die riglyne van die WKR-fluitjie-blaasbeleid, hul kommer uitspreek teenoor toepaslike lynbestuur of spesifieke aangewese persone in die WKR of eksterne instellings indien hulle redelike gronde het om te glo dat oortredings of onbehoorlikhede gepleeg is. Enige persoon wat bedrog, diefstal en korrupsie wil aanmeld het die geleentheid om anoniem te bly en indien hulle dit persoonlik doen, word hul identiteit beskerm deur die persoon aan wie hulle verslag doen.

As bedrog, diefstal of korrupsie na 'n ondersoek bevestig word, word die werknemer wat aan sulke dade deelgeneem het, aan 'n tugverhoor onderwerp. Die WKR-verteenwoordiger wat die tugprosedure begin het, moet die betrokke werknemer ontslaan. Indien prima facie-getuienis van kriminele optrede vasgestel word, word 'n strafsak by die Suid-Afrikaanse Polisie diens ahangig gemaak.

Bestuur

Die DvdP het vir die verslagjaar 'n Saakbewegingsertifikaat met die volgende inligting vir die Departement uitgereik:

Sake	Aantal sake
Oop gevalle soos op 1 April 2019	3
Nuwe gevalle (2019/20)	1
Geslote gevalle (2019/20)	(3)
Oop gevalle soos op 31 Maart 2020	1

Meer inligting word in die volgende tabel oor die afgehandelde sake hierbo aangedui::

Aard en uitkomst van drie voltooide saakondersoeke
Bewerings is in die volgende twee gevalle gestaaf: <ul style="list-style-type: none">• 1 saak van bedrog (die saak is by die SAPS aangemeld); en• 1 geval van nie-nakoming.
In 1 geval is die ondersoek met geen nadelige bevindings afgehandel.

4. KONFLIK VAN BELANGE

Die Departement het gedurende die verslagjaar kwartaallikse Persal-verslae ontvang, wat teenoor die Wes-Kaapse Verskaffersdatabasis (WKVD) bevestig is en daarop gemik is om enige amptenare van die WKR wat finansiële belang in maatskappye het, in die databasis van die goedgekeurde verskaffers uit te wys. Indien enige departementele amptenare het sakebelange het met verskaffers op die WCSD, is die Departement verplig om die saak te ondersoek. Die Departement vereis ook dat alle lede van die Senior Bestuursdienste (SMS) 'n finansiële openbaarmakingsverklaring voltooi. In hierdie verband het die Departement ten volle aan al die wetlike voorskrifte, vir die finansiële jaar 2018/19 voldoen. Die Departement het ook verseker dat alle Voorsieningsketteringbestuur beamptes en alle ander amptenare wat 'n finansiële belang in enige besigheid kan hê, om dit dienooreenkomstig op 'n jaarlikse grondslag te openbaar. Van die lede van die Departement se Bodevalueringskomitee (BEK) en die Bodbeoordelingskomitee (BBK) sowel as die Konstruksie Verkrygingskomitee (KVK), word verwag om 'n verklaring van belang te onderteken voor die aanvang van elke vergadering om Tenders te evalueer en te beoordeel. Sou 'n botsing van belange ontstaan, word van daardie lede verwag om hulself te verskoon in hierdie verband.

5. GEDRAGSKODE

Die Departement het die Verklarende Handleiding oor die Gedragskode vir die Staatsdiens as 'n basis vir bewusmaking aan alle werknemers versprei. Dit word as deel van die inleidingsproses aan alle nuwe aanstellings gegee en bespreek. Die verspreiding van die Gedragskode behandel werknemers se gedrag in die werkplek en dra by tot die Departement se strewende om die hoogste etiese standaarde te handhaaf, om voorvalle van korrupsie uit te skakel en om goeie bestuur te bevorder.

Dit is bekend dat die primêre doel van die gedragskode positief is, naamlik om voorbeeldige gedrag te bevorder. Nieteenstaande hierdie, sal 'n werknemer aan wangedrag skuldig wees en kan aan moontlike dissiplinêre optrede onderwerp word indien hy of sy 'n bepaling van die gedragskode oortree.

6. GESONDHEIDS-, VEILIGHEIDS- EN OMGEWINGSKWESSIES

Die Departement het die volgende gedurende die verslagjaar bereik:

Bewusmaking, inleiding- en opleidingsessies

- Drie (3) OGV-inleidingsessies is vir interns sowel as vir nuwe aanstellings gehou;
- 'n Bewusmakingsessie met plakkaat vir Internasionale Handewasdag is aangebied en seep is aan alle personeellede uitgereik; en
- Noodhulp-opleiding is aan elf (11) departementele OGV-verteenwoordigers gegee.
- Komiteevergaderings
- Vier (4) kwartaallikse OGV-komitee vergaderings en een (1) adhoc- komiteevergadering is gehou; en
- Tien (10) vergaderings oor instandhouding is met die DOWV gehou om uitstaande klagtes en DMN-projekte te bespreek.

Ontruimingsoefeninge

- Ontruimingsbewusmakingsessies vir personeel is in beide Waalstraat 27 en by Georgekantoor aangebied;
- 'n Spontane ontruimingsoefening is by die Goodwoodkantoor aangebied;
- 'n Ontruimingsbeplanningsvergadering is vir Waalstraat 27 aangebied;
- 'n Ontruimingsoefening is by die York Parkgebou in George aangebied; en
- Waalstraat 27, York Parkgebou, Alfredstraat en die Goodwoodkantoor is gefumigeer.

Beleide

- Hersien die OGV-beleid en die riglyne vir die OGV-komitee; en
- Die Rookbeleid is aangepas.

Standaard Bedryfsprosedures

Voltooide SBP's vir:

- Noodhulpkamer;
- Rolstoelbedryf;
- Afvalversameling;
- Skoonmaak- en teedienste;
- Vasgevang in hyser; en
- Stortgeriewe wat riglyne insluit.

Besigheidskontinuiteitsplanne (BKP)

- Die Departementele kontinuiteitsplan (BKP) is nagegaan;
- Die BKP se IKT-instandhouding en toetsing van die Aanlynwerkboek is voltooi;
- Goedkeuring vir noodbeplanning vir Waalstraat 27, en die Goodwood- en Georgekantore is bemiddel; en
- 'n Konsepplan vir besigheidskontinuiteit is vir kragonderbreking opgestel.

Verslae

- Verslae oor 'n Stelselmonitorsinstrument (SMI), 'n Geïntegreerde Verslagdoeningsinstrument (GVI) en 'n Wettige Nakomingsinstrument (WNI) is aan Werknemergesondheid en Welstand (WGW) ingedien;
- Kwartaallikse OGV-verslae is aan die HVD en die ORBKO voorgelê ;
- Maandelikse statistieke met vasgestelde teikens vir water- en elektrisiteitsverbruik vir Departementele geboue is aan personeel verskaf; en
- Twaalf verslae rakende klagtes en voorvalle van die OGV is opgestel en aan die bestuur voorgelê met relevante aanbevelings om tekortkominge reg te stel.

Toetse

- 'n Toets is op die hoofkragopwekker uitgevoer; en
- Alle Departementele brandblussers (CO₂ en waterpype) is gediens.

7. PORTEFEULJESKOMITEES

Die Departement het vyf (5) vergaderings van die Staande Komitee gedurende die verslagjaar bygewoon. Vergaderings is kwartaallikse of volgens die diskresie van die Staande Komitee gehou.

Die tabel hieronder gee 'n uiteensetting van die datums waarop die vergaderings is:

Staande Komitee	Datum
Staande Komitee oor Menslike Nedersettings	31 Julie 2019
Staande Komitee oor Menslike Nedersettings	25 Oktober 2019
Staande Komitee oor Openbare Rekeninge	25 Oktober 2019
Staande Komitee oor Menslike Nedersettings	27 November 2019
Staande Komitee oor Menslike Nedersettings	12 Maart 2020

Die onderstaande tabel dui die versoeke aan wat voortspruit uit die vergaderings en die antwoorde van die Departement in hierdie verband:

Resolusie Nr.	Onderwerp	Besonderhede	Reaksie deur die Departement	Opgelos (Ja / Nee)
11/4/1/2/6	Voorligting deur die Departement van Menslike Nedersettings	Die proses wat aanleiding gee tot die lang- en kortlys en tot die afhandeling van die onderhoude om die vakatures in die Wes-Kaapse Tribunaal vir Huurbehuising te vul.	Alle inligting is op 30 Julie 2019 ingedien.	Ja
11/4/1/2/6	Voorligting deur die Departement van Menslike Nedersettings	<ol style="list-style-type: none"> Eerste Kwartaallikse Prestasieverslag vir April 2019-Junie 2019; Vernuwings wat strook met die provinsiale beleid; en Uitdagings om nuwe programme volgens die Departement se Strategiese plan in te stel. 	Alle inligting is op 10 September 2019 ingedien.	Ja
11/4/1/2/6	Voorligting deur die Departement van Menslike Nedersettings	<ol style="list-style-type: none"> Bespreking van Begrotingspos 8: Menslike Nedersettings in die Bylae tot die Gewysigde Toekennings Wetsontwerp van die Wes-Kaap, 2019; en Oorweging en aanvaarding van die Konsepkomiteeverslag van Begrotingspos 8: Menslike Nedersettings in die Bylae tot die Gewysigde Toekennings Wetsontwerp van die Wes-Kaap, 2019. 	Geen ekstra inligting is deur die komitee benodig nie.	Ja

Resolusie Nr.	Onderwerp	Besonderhede	Reaksie deur die Departement	Opgelos (Ja / Nee)
11/4/1/2/6	Groep B-terrein besoek in Beaufortwes S1-behuisingsprojek	Projeknaam: Beaufortwes S1-behuisingsprogram: GROP Grootte van projek: 798 topstrukture Vordering tot op hede: 776 topstrukture is in Desember 2019 voltooi (dit sluit 12 Militêre Veterane in).	Alle inligting is op 30 Januarie 2020 ingedien.	Ja
11/4/1/2/6	Voorligting deur die Departement van Menslike Nedersettings	1. Wes-Kaapse Behuisingsontwikkelingsfonds en die Wes-Kaapse Behuisingstribunaal; en 2. Inligting deur die Ouditeur-generaal van Suid-Afrika en die Ouditkomitee oor die oudituitkomst van 2018/19 Jaarverslae en enteite.	Alle inligting is op 10 Februarie 2020 ingedien.	Ja
11/4/1/2/6	Voorligting deur die Departement van Menslike Nedersettings	Gewysigde Toekennings Begrotingswetsontwerp van die Wes-Kaap, 2019.	Alle inligting is op 10 Februarie 2020 ingedien.	Ja
11/4/1/2/6	Voorligting deur die Departement van Menslike Nedersettings	1. Stand van die BAP-behuising vanaf 2014-2020; 2. Stand van die Huur om te koop-model vir die instelling van die BAP-behuisingsprogram; en 3. Die uitdagings en suksesse van die instelling van die BAP-behuisingsprogram.	Alle inligting is op 11 Februarie 2020 ingedien.	Ja
11/4/1/2/6	Voorligting deur die Departement van Menslike Nedersettings	1. Aangepasde Wysigingswetsontwerp; en 2. Die Wysigingswetsontwerp.	Geen ekstra inligting is deur die komitee nodig nie.	Ja

8. SCOPA-BESLUITE

Die Komitee het kennis geneem van die Ouditeur-generaal se auditmening rakende die finansiële jaarstate van die Departement vir die 2018/19 boekjaar, nadat 'n skoon auditverslag met geen bevindings verkry is. Hierdie auditmening bly dieselfde as die audituitslag vir die 2017/18 boekjaar, waar die Departement 'n skoon verslag behaal het.

8.1 Ouditmening

Die Ouditeur-generaal van Suid-Afrika het geen bevindinge rakende die nakoming van wette en regulasies, voorafbepaalde doelstellings of tekortkominge in sy interne beheermaatreëls met die Departement gehad nie.

8.2 Finansiële bestuur

Die Departement van Menslike Nedersettings het R2 352 biljoen van 'n begroting van R2 441 biljoen bestee, in totaal 'n onderbesteding van R88 950 miljoen (3,6%).

Aansluitend hierby is 'n oorinvordering van R195 556 miljoen wat 'n departementele inkomste van R255 556 miljoen teenoor 'n begrote R60 000 miljoen tot gevolg gehad het. Hierdie oorinvordering was onder die volgende lynitems:

- Verkoop van goedere en dienste buiten kapitale bates (R93 000);
- Rente, dividende en huur op grond (R688 000);
- Verkoop van die Departementele kapitaalbate (R7 000); en
- Transaksies van laste van finansiële bates (R194 768 miljoen).

Die Komitee het opgemerk dat die algehele onderbesteding in die Departement in die volgende programme plaasgevind het:

Program 1: Administrasie (R1 191 miljoen):

Die onderbesteding aan "Masjinerie en toerusting" was as gevolg van 'n vertraging om kantoorakkommodasie te moderniseer, en die onderbesteding aan "goedere en dienste" as gevolg van kostebeperkingsmaatreëls.

Program 3: Behuisingsontwikkeling (R87 759 miljoen):

Die onderbesteding aan "Vergoeding van werknemers" van R3 986 miljoen was as gevolg van aftredes en vakante senior bestuursposte wat nie gevul is nie. Die nie-besteding van die "Provinsiale noodbehuisingsstoelaag" van R83 773 miljoen was te wyte aan die feit dat dit eers op 12 Maart 2019 bewillig is, wat tot die vertraging in die afhandeling van die tenderprosesse gelei het.

8.3 Resolusies

Geen.

8.4 Lys van inligting wat vereis word

Die Departement het die Staande Komitee oor Menslike Nedersettings van die volgende inligting voorsien:

Lys van inligting wat vereis word	Kommentaar
Onbetekenisvolle swakhede van interne beheer soos toelaebestuur en konstruksieverkryging, insluitend die meganismes wat ontwikkel is vir versekeringsdekking oor hierdie aangeleenthede soos uitgewys deur die Ouditkomitee is op bladsye 4 tot 7 in 'n verslag van die Ouditkomitee se inligtingsdokument vervat.	Inligting is op 29 Januarie 2020 aan die komitee voorgelê.
'n Verslag oor die "Belangrike opkomende risiko's" wat vir die 2018/19 boekjaar toegewys is, wat verband hou met onuitvoerbare mandate, soos op bladsy 100 van die 2018/19 Jaarverslag aangedui.	Inligting is op 29 Januarie 2020 aan die komitee voorgelê.
'n Verslag oor sake geopen en gesluit deur Provinsiale Forensiese Dienste, soos aangedui op bladsy 101 van die Jaarverslag (2018/19).	Inligting is op 29 Januarie 2020 aan die komitee voorgelê.
'n Afskrif van die wetgewing wat die betaling van uittree-gratifikasies aan provinsiale ministers toelaat, soos aangedui op bladsy 205 van die Jaarverslag (2018/19).	Inligting is op 29 Januarie 2020 aan die komitee voorgelê.
'n Verslag oor die Hawston Sea Farms-stigtingsaak teen die Premier en Minister van die Departement van Menslike Nedersettings, wat tans in die finale stadium van skikkingsonderhandelinge is.	Inligting is op 29 Januarie 2020 aan die komitee voorgelê.

9. VOORAF-WYSIGINGS AAN OUDITVERSLAE

Geen aangeleenthede het daartoe gelei dat hierdie Departement 'n voorwaardelike kwalifikasie, vrywaring, negatiewe opinie of nie-nakoming van aangeleenthede kry nie. Die Departement het 'n onvoorwaardelike skoon finansiële ouditverslag ontvang vir 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2017/18, 2018/19 asook vir die tydperk onder oorsig, 2019/20.

10. INTERNE BEHEER-EENHEID

Die subdirekoraat: Interne Beheer het tydens die ouditprosesse gedurende die verslagjaar 'n waardevolle rol vervul as skakel tussen die ouditeure (ekstern en intern) en die Departement. Ten opsigte van die eksterne ouditproses (tydperk Februarie-September 2020) is alle dokumentasie soos versoek (d.w.s. versoeke om inligting, kommunikasie van ouditbevindinge, departementele reaksies en verwante aangeleenthede, ens.) gekoördineer en deur hierdie eenheid goedgekeur – dit ten spyte van die uitdagings ondervind tydens die Covid-19 pandemie.

'n Paneel is in die subdirekoraat Interne Beheer gestig onder leiding van die Direkteur: Finansiële Bestuur, met die doel om gereeld alle ouditverwante aangeleenthede en risiko's tydens die ouditproses aan te spreek/te hersien. Hierdie inisiatiewe het bygedra tot 'n gladde en byna probleemvrye ouditproses met die doel om 'n positiewe oudituitkoms te hê wat gelei het tot 'n finansiële ouditmening vir 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2017/18 en 2018/19. Die Departement het, te midde van die uitdagings wat tydens die inperkingsperiode met die Covid-19 ervaar is, weereens 'n ongekwalifiseerde skoon finansiële ouditverslag vir die oorsigtydperk 2019/20 ontvang.

Ten opsigte van die interne ouditproses vir die oorsigtydperk het die eenheid weereens hulp verleen deur aanbevelings wat voortspruit uit die interne oudits op te volg aangesien Interne Oudit nie die vermoë het om dit te doen nie. Interne betrokkenheid (IB) by vergaderings ten opsigte van die ouditbeplanning en bevindings is soos volg:

- IC is betrokke by die beplanningsfase van die oudit om vertrouwd met die omvang van die oudit;
- IC maak hulself gedurende die uitgangsvergaderings vertrouwd met die besonderhede van die ouditbevindings;
- IC neem kennis van die lynfunksie se kommentaar oor aanbevelings, aksieplanne en ooreengekome sperdatums; en
- IB doen dit self met die hulp van die verantwoordelike amptenare/eenheid wat verantwoordelik sal wees vir die instelling van die ooreengekome aksieplanne. Senior personeel van die eenheid dien ook op die Departementele Bestuurskomitee vir Interne Oudit wat maandeliks vergader om die uitkomst en vordering volgens die Interne Ouditplan te bespreek. Dit sluit oudituitkomst ten opsigte van gefinaliseerde oudits en vordering met betrekking tot vorige aanbevelings/aksieplanne in.

Die sub-direkoraat speel ook 'n belangrike rol in die koördinering van al die aanbevelings wat voortspruit uit die ondersoeke deur die Provinsiale Forensiese Dienste (PFS). Alle dokumentasie wat ten opsigte van ondersoeke nodig was, was betyds aan die PFS voorsien as en wanneer dit versoek was. Die eenheid is verantwoordelik om die implementering van alle aanbevelings te verseker en die opvolg van alle uitstaande antwoorde ten opsigte van aanbevelings van gefinaliseerde ondersoeke vir verslagdoeningsdoeleindes. Gedurende die tydperk onder oorsig, is alle aanbevelings teen 31 Maart 2020 geïmplementeer.

Op die nakomingskant het hierdie eenheid 'n 100% post-kontrole op alle betalings gemaak deur die Departement ten einde nie-nakoming met betrekking tot toepaslike wetgewing te vermy, en om korrektheid en waarde vir geld te verseker. Interne beheer verseker ook dat alle betalings binne die voorgeskrewe 30 dae betaal word, deur die vloei van fakture te koördineer wat ontvang word van verskaffers aan die Departement (verskillende direktorate) tot die verwerking daarvan maandeliks. Om die proses verder te versterk, het die Departement 'n standaard werkproses (SOP) in November 2017 ontwikkel en geïmplementeer, wat spesifiek hou by die nakoming van omkeertye by die verskillende direktorate, om te verseker dat fakture binne die

voorgeskrewe 30 dae betaal word. Die eenheid is ook verantwoordelik vir verslagdoening aan die Provinsiale Tesourie op 'n maandelikse basis met betrekking tot die 30 dae nakoming in terme van NTR se 8.2.3. Dit dien gemeld te word dat die Departement in die oorsigtydperk 'n suksessyfer van 99,4% behaal het vir fakture wat binne die voorgeskrewe 30 dae betaal is.

Ingevolge artikel 38 (1) (j) van die WOFB het die Interne Beheereenheid amptelike inspeksies gedoen by die volgende elf (11) plaaslike munisipaliteite in die Wes-Kaap om vas te stel of die toegewese fondse gedurende die 2019/20 finansiële jaar vir hul bepaalde doelwitte aangewend is.

- Oudtshoorn;
- Witzenberg;
- Theewaterskloof;
- Breedevallei;
- Saldanha;
- Stellenbosch;
- Swartland;
- Sederberg;
- Knysna;
- Bitou; en
- George.

In 'n Interne Ouditverslag gedurende die vorige boekjaar is kommer uitgespreek dat die toekenning van fondse aan munisipaliteite nie behoorlik gemonitor en beheer word nie. Dit was duidelik waarneembaar in die gebrek aan maandelikse verslagdoening en maandelikse rekonsiliasie. Die korrektheid van die saldo's is dus ook bevraagteken weens hierdie nie-nakoming. Die Departement het onderneem om aandag aan hierdie tekortkominge te gee deur spesifieke problematiese munisipaliteite te besoek. Die volgende munisipaliteite is vervolgens gedurende die oorsigtydperk deur die Direkteur: Finansies en amptenare van die IB-eenheid besoek om die uitstaande saldo's te ondersoek en reg te stel.

- Oudtshoorn;
- Theewaterskloof;
- Witzenberg;
- Saldanhabaai;
- Sederberg; en
- Breedevallei.

Die Departement was ook van plan om die volgende munisipaliteite te besoek om die korrekte balans van oordragte na munisipaliteite te ondersoek, maar weens die inperkingsperiode met die Covid-19, kon die besoeke nie plaasvind nie:

- Mosselbaai;
- George;
- Knysna; en
- Bitou .

Gedurende die verslagjaar was die eenheid ook verantwoordelik vir die koördinerende en verslagdoening van die CGROGAP van die Departement aan die Provinsiale Tesourie (PT) en die Ouditkomitee, wat toegesien het dat alle vorige bevindinge van die OG ondersoek word en herhalings van probleme voorkom word. Fisiese bevestigings (kantoorbesoeke) is gereeld gedoen om te verseker dat die beheermaatreëls, soos vervat in die BAP-aksieplanne ten opsigte van vorige jaar se ouditbevindinge, ingestel is. Gereelde kwartaallike verslagdoening aan die Ouditkomitee bevestig dat die Departement se implementeringsplan van ouditnavrae van die vorige jaar, toepaslik was, en dat die probleme bevredigend opgelos is. Die bestuursverslag van die OG ondersteun ook hierdie siening. Die ouditverslag bevestig ook dat die rekenpligtige beampte toesig gehou het, wat ook die metodes wat ontwerp is om aandag te gee aan die bevindinge van vorige jaar insluit het en wat steeds voortgaan om stabiliteit oor beheer deur die departement te verbeter.

Interne beheer was ook verantwoordelik vir die koördinerings van die SKOOR-resolusies en voorleggings aan SKOOR gedurende die jaar onder oorsig. Verslagdoening oor al die bogenoemde kwessies is betyds gedoen aan die verskillende aandeelhouders/rolspelers/rolspelers (bv. LUR, UK, SKOOR, Ouditkomitee, PT, PSC & PFS).

11. INTERNE OUDIT EN OUDITKOMITEES

Interne Oudit bied bestuur met onafhanklike, objektiewe versekering en raadgevende dienste wat ontwerp is om waarde toe te voeg en om voortdurend te verbeter op die bedrywighede van die Departement. Dit moet die Departement help om sy doelwitte te bereik deur 'n sistematiese, gedissiplineerde benadering te bring om (kan evalueer en verbeter) die doeltreffendheid van bestuur, risikobestuur en beheerprosesse te kan evalueer en te verbeter.

Die volgende belangrike sleutelaktiwiteite is uitgevoer in hierdie verband:

- Evalueer en maak gepaste aanbevelings vir die verbetering van die bestuursprosesse in die bereiking van die doelwitte van die departement;
- Evalueer die geskiktheid en effektiwiteit en dra by tot die verbetering van die risiko bestuursproses;
- Help die rekenpligtige beampte in die handhawing van doeltreffende en effektiewe beheer deur die evaluering van hierdie kontrole aan hul effektiwiteit en doeltreffendheid, en deur die ontwikkeling van aanbevelings vir verbetering of versterking.

Die Interne oudit van die Departement wat gedurende die verslagjaar voltooi is, het vyf versekeringsopdragte ingesluit. Besonderhede van hierdie opdragte is in die verslag van die Ouditkomitee vervat.

Die Ouditkomitee is gestig as 'n toesighoudende liggaam, wat onafhanklike toesig verskaf oor bestuur, risikobestuur en beheerprosesse in die Departement, wat toesig en hersiening van die volgende insluit:

- Interne ouditfunksie;
- Eksterne ouditfunksie (Ouditeur-generaal van Suid-Afrika - AGSA);
- Departementele Boekhouding en Verslagdoening;
- Departementele rekeningkundige beleid;
- AGSA bestuur en ouditverslag;
- Departementele In die Jaar Monitoring;
- Departementele Risikobestuur;
- Interne Beheer;
- Voorafbepaalde doelwitte; en
- Etiek en Forensiese Ondersoeke.

Die tabel hieronder openbaar relevante inligting oor die lede van die Ouditkomitee:

Lede	Kwalifikasies	Intern of ekstern	Indien intern, dien in die departement	Datum aangestel	Datum Bedank	Aantal vergaderings bygewoon
Mr Ameen Amod	MBA; CIA; CGAP; CRMA; B Com Rekeningkunde	Ekstern	N/A	01 Januarie 2019 (2de kwartaal)	Nvt	7
Mr Ebrahim Abrahams	B Com Rekeningkunde	Ekstern	N/A	01 Januarie 2019 (1ste kwartaal)	Nvt	7
Mr Pieter Strauss	B Acc; B Compt Hons; CA (SA)	Ekstern	N/A	01 Januarie 2019 (1ste kwartaal)	Nvt	7
Ms Annelise Cilliers	B Compt Hons; CA (SA)	Ekstern	N/A	01 Januarie 2019 (1ste kwartaal)	Nvt	7

12. OUDITKOMITEEVERSLAG

Ons is bly om ons verslag vir die finansiële jaar geëindig 31 Maart 2020 aan te bied.

Ouditkomitee se verantwoordelikheid

Die Ouditkomitee rapporteer dat dit voldoen het aan sy verantwoordelikhede wat spruit uit Artikel 38 (1) (a) (ii) van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur en Tesourieregulasie 3.1. Die Ouditkomitee rapporteer ook dat dit gepaste formele verwysingsterme as sy Ouditkomiteehandves aangeneem het, sy sake in ooreenstemming met hierdie handves geregleer het en al sy verantwoordelikhede soos daarin vervat nagekom het.

Die Doeltreffendheid van Interne Beheer

In ooreenstemming met die WOFB en Tesourieregulasies, voorsien Interne Oudit die Ouditkomitee en Bestuur met 'n redelike gerusstelling dat die interne beheermaatreëls voldoende en effektief is. Dit word bereik deur 'n goedgekeurde risikogebaseerde interne ouditplan, Interne Oudit wat die toereikendheid van kontrole wat die risiko's versag, beoordeel, en Ouditkomitee wat die implementering van regstellende stappe moniteer.

Die volgende interne oudit opdragte is deur die Ouditkomitee goedgekeur en deur Interne Oudit gedurende die jaar onder oorsig voltooi.

Versekeringsopdragte:

- Delegasies Raamwerk
- Interne Beheereenheid
- Behuisingssubsiestelsel
- Administrasie van Aktes
- Bestuur van Toelae-uitgawes

Bestuur het ooreengekom op die terreine vir verbetering, soos deur Interne Oudit aangedui is. Die instelling van die ooreengekome aksies word kwartaalliks deur die Ouditkomitee gemonitor.

In-jaarse Bestuur en Maandelikse / Kwartaallikse verslag

Die Ouditkomitee is tevrede met die inhoud en gehalte van die kwartaallikse in-jaarse bestuurs- en prestasieverlae wat gedurende die verslagjaar deur die Rekenpligtige Beampte van die Departement, ingevolge die Tesourieregulasies en die Wet op die Verdeling van Inkomste, uitgereik is.

Evaluering van Finansiële State

Die Ouditkomitee het:

- Die geouditeerde Finansiële Jaarstate wat ingesluit moet word in die jaarverslag, is met die Ouditeur-generaal van Suid-Afrika (AGSA) en die Rekenpligtige Beampte bespreek en hersien;
- AGSA se Bestuursverslag en Bestuur se reaksies daarop, hersien;
- Veranderinge aan rekeningkundige beleid en praktyke hersien soos gerapporteer in die Finansiële Jaarstate;
- Hersien materiële aanpassings wat uit die oudit van die Departement voortspruit.

Nakoming

Die Ouditkomitee het die Departement se prosesse hersien vir die nakoming van wetlike en regulerende bepalings.

Provinsiale Forensiese Dienste

Die Provinsiale Forensiese Dienste het ons met statistieke voorsien. Die Ouditkomitee Monitor die vordering van die PFS verslae op 'n kwartaalike basis. Daar was geen sake onder ons aandag gebring wat verdere verslagdoening deur die Ouditkomitee vereis het nie

Prestasie-inligting

Die Ouditkomitee het die inligting oor voorafbepaalde doelwitte hersien soos gerapporteer in die jaarverslag.

Verslag van die Ouditeur-Generaal van Suid-Afrika

Die Ouditkomitee het, op 'n kwartaalike basis, die Departement se implementeringsplan vir ouditkwessies wat in die vorige jaar geopper is, hersien. Die Ouditkomitee het met die AGSA vergader om te verseker dat daar geen onopgeloste kwessies is wat voortspruit uit die regulerende audit. Regstellende stappe op die gedetailleerde bevindinge wat deur die AGSA te berde gebring is, word op 'n kwartaalike grondslag deur die Ouditkomitee gemonitor.

Die Ouditkomitee stem saam met en aanvaar die AGSA se mening met betrekking tot die Jaarlike Finansiële State en stel voor dat hierdie geouditeerde Finansiële Jaarstate aanvaar word en saamgelees word met hulle verslag.

Die Ouditkomitee prys die Departement vir die handhawing van 'n ongekwalfiseerde ouditmening met geen wesenlike bevindings.

Die Ouditkomitee wil graag hul waardering uitspreek teenoor die bestuur van die Departement, die AGSA en die WKR Korporatiewe Versekeringstak, vir die samewerking en inligting wat hulle verskaf het om ons in staat te stel om hierdie verslag op te stel.

Afsluiting

Terwyl die Ouditkomitee die Departement loof vir die bereiking van 'n ongekwalfiseerde audit sonder wesenlike bevindings, is die Ouditkomitee bekommerd oor die kosteimpak. Hierdie koste van insiklikheid het die vermoë om skaars hulpbronne vanaf dienslewering te verplaas na audit-uitkomste.

Mnr Ameen Amod
Voorsitter van die Maatskaplike Kluster
Ouditkomitee Wes-Kaapse Departement van Menslike Nedersettings
9 Oktober 2020

13. BREË-BASIS SWART EKONOMIESE BEMAGTIGING (B-BSEB) PRESTASIE-INLIGTING

Die volgende tabel is volgens die B-BSEB-vereistes van die B-BSEB-wet van 2013 en soos bepaal deur die Departement van Handel en Nywerheid, voltooi.

Het die Departement / Openbare Instansie enige toepaslike Stel Gedragsreëls (B-BBEE-sertifikaatvlak 1 - 8) met betrekking tot die volgende toegepas:

Kriteria	Ja/Nee	Bespreking
Bepaling van kriteria vir die uitreiking van lisensies, konsessies of ander magtigings ten opsigte van ekonomiese aktiwiteit ingevolge enige wet?	Nvt	
Die ontwikkeling en instelling van 'n voorkeurverkrygings-beleid?	Nee	<p>Die PT VBK het uitdruklike riglyne wat op departemente van betrekking is, gegee:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Met die uitreiking van die 2017-regulasies, het die Provinsiale Tesourie die uitdagings om dit in te stel aan die kabinet voorgelê. Dit sou, onder meer, lei tot: 'n verhoging van die 80/20-puntestelseldrempel van R1 miljoen tot R50 miljoen, en tot 'n "premie" voorkeurverhoging; die instelling van voorafkwalifiserende kriteria; die instelling van 'n onderhandelingsproses as 'n regstellende maatreël vir verkrygingsentiteite om voorsiening te maak vir tenderaars wat oor die hoof gesien sal word as gevolg van die nuwe verkrygingsregulasies en derhalwe die moontlike verwringing van markverwante pryse te hanteer as gevolg van die instelling van die voorafkwalifikasiekriteria; teenstrydigheid waar dit spreek tot "indien haalbaar [eie klem] om 'n kontrak van meer as R30 miljoen te subkontraakteer, moet 'n staatsorgaan [eie klem] subkontraktering toepas om die aangewese groep te bevorder" en plaaslike produksie- en inhouduitdagings. 2. Die Kabinet het die volgende strategie vir die WKR goedgekeur: <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Die uitreiking van 'n tussentydse strategie om die vereistes van die PPPR's te hanteer, sowel as vereistes vir die voorsieningskettingbestuur via Provinsiale Tesourie-instruksies (PTI's) wat voorsiening maak vir die WKR om: <ol style="list-style-type: none"> a. sy diskresie toe te pas om nie die pre-kwalifikasie kriteria (dws regulasie 4) in te stel nie; b. sy diskresie te gebruik om nie regulasie 6 (9) (a) - (c) en 7 (9) (a) - (c) toe te pas nie; c. vir alle verkrygings bo R10 miljoen (EME-drempel) bemagtigingsevaluerings te doen, en om departemente verder in staat te stel om die drempel te verlaag indien die ontleding dit bepaal; en d. streeksaanwysers in te stel om met behulp van die e-verkrygingstelsel op plaaslike verskaffers toe te spits en terselfdertyd so verskaffers af te wissel.

Kriteria	Ja/Nee	Bespreking
		<p>2.2 Ontwikkeling en instelling van 'n Ekonomiese Verkrygingsbeleid, in vennootskap met die Departemente van Ekonomiese Ontwikkeling en Toerisme en die Departement van die Premier, wat in ooreenstemming is met die Provinsiale Strategiese Doelwit 1 (wat werkskepping en infrastruktuurontwikkeling dek) en in ooreenstemming is met die Mediumtermyn-begrotingsbeleidsverklaring. Die EVP is opgestel en gereed vir implementering.</p> <p>2.3 Die ontwikkeling en instelling van 'n meer inklusiewe ekonomiese transformasiebeleid gemik op:</p> <ol style="list-style-type: none"> privaatsektorverkryging vir bepaalde provinsiale ekonomiese ontwikkelingsgebiede; en verdere versterking van 'n vennootskap met die privaatsektor deur toegang tot die WKR-verskafferdatabasis moontlik te maak. <p>2.4 Spesifieke kommoditeitsgerigte strategieë gerig op ekonomiese transformasie, byvoorbeeld, sekuriteits- en spysenieringstrategieë (PT-geleide inisiatiewe om transversale strategieë en kontrakte te ondersoek) sal 'n belangrike doelwit wees om strategiese verkrygingsinisiatiewe in te stel. Tot op hede het die Provinsiale Tesourie 'n raamwerkooreenkoms vir transversale sekuriteit ingestel wat in ooreenstemming met die Provinsie se behoeftes is.</p> <p>2.5 Die gebruik van die skaalbesparingsbeginsel deur projekte oor langer tydperke, langer as drie jaar, aan te bied en wat op kriteria soos 'n korporatiewe maatskaplike verantwoordingsplan, kwaliteit van diens, ens. gegrond is.</p> <p>2.6 Die instelling van die raamwerkooreenkomsmodel vir goedere en dienste en ondersoek van kontrakteurontwikkeling in goedere en dienste. (Uitgawes vir departementele aankope in verband met Voorkeurverkrygingsregulasies kan uit die PT-insigverslag van die 4de kwartaal gebruik word.)</p>
Bepaling van kriteria om staatsondernemings te verkoop?	Nvt	
Ontwikkel kriteria om vennootskappe met die privaatsektor aan te gaan?	Nvt	
Bepaal kriteria om aansporingsbonusse toe te ken, toelae en belegging-skemas wat Breë-basis Swart Bemagtiging ondersteun?	Nvt	

**MENSLIKE
HULPBRON-
BESTUUR**

Staff Workforce
Overtime VACANCIES
Senior Personnel
expenditure Highly
Housing allowance Temporary skilled
active posts PROFESSIONAL
critical occupation
JOB EVALUATION
Amount Transfers EQUITY
**HUMAN RESOURCE
MANAGEMENT**

1. INLEIDING

Ons bydrae tot die Wes-Kaapse Regering se werksaamhede is as gevolg van die volgehoue en dikwels onbaatsugtige pogings van die beamptes in die Departement van Menslike Nedersettings.

Lewering van verbeterde dienste aan Wes-Kaapse burgers is nie sonder sy eie uitdagings nie. Ingewikkelde navigasie in die moderne samelewing word vereis om mense te bestuur aangesien 'n aantal belangrike en mededingende veranderlikes gedurende die afgelope aantal jare plaasgevind het.

Ongeag daarvan dat hierdie veranderlikes onderling afhanklik is en met mekaar verband hou, word dit ook onder streng reëls en regulasies bestuur wat moeilik is wanneer behoud van personeel en aantreklike moontlikhede ondersoek word.

Hierby ingesluit is die noodsaaklikheid om 'n balans te behou tussen dienslewering, om noodsaaklike en skaars vaardighede te lok en te behou, bemagtiging van die werksmag, loopbaanbestuur, beplanning vir opvolgers en gelyke diensgeleenthede en om 'n bemagtigende omgewing waarin werknemers kan floreer, te skep. Daarbenewens word daar van die Departement verwag om binne 'n ongenaakbare omgewing te funksioneer, waar van bestuurders vereis word om "meer met minder te vermag".

Ondanks die veranderende tendense en eise in die moderne werkplek, het die volgehoue harde werk van ons mense gedurende die verslagjaar tot merkwaardige prestasies en verbetering van dienslewering gelei.

2. STATUS VAN VAN DIE DEPARTEMENT SE MENSLIKE HULPBRONBESTUUR

2.1 Prioriteite van die departementele werksmagbeplanning

- Arbeidsmagbeplanning is belangrik om te verseker dat die Departement oor die vereiste aantal mense beskik met die nodige vaardighede, kennis en houdings om die werk te verrig. Die Departement beoordeel jaarliks sy personeelprofiel aan die hand van huidige en toekomstige organisatoriese behoeftes.
- Die doel van hierdie evaluering is om te bepaal of die huidige personeelprofiel ten opsigte van kernpersoneel-bestuur voldoende is om kontinuïteit en dienskwaliteit te waarborg.
- Die Arbeidsmagplan 2016-2021 sluit aan by die Departement se visie en missie en sal bydra tot die bereiking van sy strategiese doelwitte.
- Die aannames waarop hierdie werksmagplan ontwikkel is, geld steeds en strategieë wat bepaal is om die uitkomste te bereik, is van toepassing.
- Die Arbeidsmagplan word in ooreenstemming met die Departementele Strategiese Plan opgestel waarin prioriteite en strategieë vir Arbeidsmagbeplanning geïdentifiseer word om te verseker dat die Departement se beamptes met hul puik diens sy strategiese mandaat sal nakom. Die prioriteite is soos volg:
 - Die regte aantal bekwame mense op die regte plek op die regte tyd met die regte houding;
 - 'n Werksomgewing wat werkverrigting bevorder;
 - Voorbeeldige leiers wat die organisasie se waardes verteenwoordig;
 - Hoogsbetrokke personeel.
 - 'n Burgersentriese prestasiekultuur
 - 'n Gediversifiseerde werksmag met gelyke geleenthede vir almal

2.2 Werknemersprestasiestuur

Die doel van Prestasiestuur is om verbeterde prestasie deur individuele toewyding, aanspreeklikheid en motivering aan te moedig.

Dit word van alle werknemers vereis om elke jaar voor 31 Mei 'n prestasieooreenkoms voltooi. Die ooreenkoms is in wese 'n kontrak tussen die werkgewer en die werknemer wat die projekte, programme, aktiwiteite, verwagtinge en standaardde vir die vereiste diens bevat. Ten einde 'n gestandaardiseerde administrasieproses te vergemaklik, het die Wes-Kaapse Regering 'n elektroniese stelsel ontwerp, naamlik PERMIS (Prestasiestuur Inligtingstelsel), wat dit moontlik maak om die hele prestasiestuurproses vas te lê, te monitor en te bestuur.

Volgens die prestasiestuurproses moet evalueringe in die middel van die jaar sowel as aan die einde van die jaar gedoen word, maar die operasionele doelwitte en prestasies van die prestasieooreenkoms, moet deurlopend gemonitor en gekommunikeer word. In gevalle waar doelwitte of prestasieverwagtinge nie bereik word nie, word die leemtes aangespreek deur swak prestasies te bestuur. In hierdie verband is 'n prestasie-advieseenheid in die Korporatiewe Dienstesentrum (Hoofdirektoraat: Personeelbestuurspraktyke) gestig om lynbestuurders (personeelbestuurder) te help om swak prestasies te hanteer. Alhoewel die proses ontwikkelend is, moet individue wat as swak presteerders in terme van die wetgewende raamwerk geïdentifiseer word, hulself onderwerp aan 'n ontwikkelingsplan of alternatiewelik aan dissiplinêre optrede.

2.3 Werknemerwelstand

Die WKR se transversale Werknemer gesondheids- en welstandsprogram (WGW) volg 'n holistiese benadering tot werknemers se welsyn, bied primêre en sekondêre dienste en is grootliks voorkomend van aard.

Die Departement se WGW-program word deur middel van maandelikse gebruiksverslae vir primêre dienste (24/7/365 telefoniese beradingsdiens, aanlyn e-sorgdiens en verslagdoening) en sekondêre dienste (persoonlike berading, trauma en ernstige voorvalle, opleiding en gerigte ingryping, bestuursopleiding, voorspraak) gemonitor.

Die Direktoraat: Organisasoriese Gedrag in die Korporatiewe Dienstesentrum stel 'n kwartaallikse verslag op waarin tendense van benutting, risiko-identifikasie en die invloed daarvan op produktiwiteit gegee word. Verder is deurlopende verslagdoening aan die Departement van Staatsdiens en Administrasie (DSA) 'n vereiste, en sodanige verslagdoening fokus op vier gebiede, naamlik MIV / VIGS, Gesondheid en Produktiwiteit, Welstandbestuur en VGOK (Veiligheid Gesondheid, Omgewing en Kwaliteit).

2.4 Kontrolering van mensebestuur

In samewerking met die Sentrums vir Korporatiewe Dienste, monitor die Departement die instelling van 'n reeks aanwysers vir nakoming van mensebestuur. Om besluitneming moontlik te maak bied die maandelikse Barometerfeitelêer, wat deur die Hoofdirektoraat: Mensebestuurspraktyke in die Korporatiewe Dienstesentrum ontwikkel word, gereelde hersienings van die personeelprofiel en ander relevante personeelbestuursdata aan die Departement. Die aanwysers sluit, onder andere, inligting in oor die personeeldiensstaat, aantal persone, vooruitskattings vir personeel-uitgawes, siekteverloftendense, die geldwaarde van jaarlikse verlofkrediete, dissiplinegevalle, vakaturesyfers, personeelverandering, diensbillikheid, ensovoorts

3. STATISTIEK VAN TOESIGHOUDING VAN PERSONEELBESTUUR

3.1 Personeelverwante uitgawes

The following tables summarise final audited expenditure by programme (Table 3.1.1) and by salary bands (Table 3.1.2).

The figures in Table 3.1.1 are drawn from the Basic Accounting System and the figures in Table 3.1.2 are drawn from the PERSAL [Personnel Salary] system. The two systems are not synchronised for salary refunds in respect of staff appointments and resignations and/or transfers to and from other Departments. This means there may be a difference in the total expenditure reflected on these systems.

The key in the table below is a description of the Programmes within the Department. Programmes will be referred to by their number from this point forward.

Program	Naam van Program
Program 1	Administrasie
Program 2	Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning
Program 3	Behuisingontwikkeling
Program 4	Behuising Batebestuur

Tabel 3.1.1: Personeeluitgawes volgens program, 2019/20

Program	Totale besteding (R'000)	Personeel Uitgawes (R'000)	Opleiding Uitgawes (R'000)	Goedere en dienste (R'000)	Personeel Uitgawes as 'n % van die totale besteding	Gemiddelde Personeel-besteding per werknemer (R'000)	Aantal werknemers vergoed
Program 1	122 807	90 641 (*)	1 197	20 590	74%	394	230
Program 2	27 336	25 503	117	1 642	93%	490	52
Program 3	2 496 984	103 038	477	58 123	4%	450	229
Program 4	36 645	24 278	37	9 536	66%	411	59
Total	2 683 772	243 460	1 828	89 891	9%	427	570

Opmerking: * Die aantal werknemers verwys na alle individue wat gedurende die verslagdoeningstydperk vergoed is, insluitend interns maar uitgesluit die LUR. Die getal is akkumulatief en nie 'n momentopname van 'n spesifieke datum nie.

* Die totale COE-uitgawes van Program 1 beloop R92 623 en sluit die Minister se vergoeding van R1 982 miljoen in.

Menslike Hulpbronnbestuur

Die totale COE-uitgawes van Program 3 beloop R103 038, wat die vergoeding insluit van mense-nedersettingpraktisyns wat aan Oudtshoorn en Knysna munisipaliteite afgestaan is om die mense- nedersettingportefeuljes te bestuur. Dit sluit ook sekondering van professionele programbestuurders van die Agentskap vir Behuisingsontwikkeling (ABO) aan die Departement van Menslike Nedersettings in om hul portefeuljes saam te stel/te bestuur.

Tabel 3.1.2: Personeelbesteding volgens salarisband, 2019/20

Salarisband	Personeel Uitgawes (R'000)	% Van totale personeel besteding	Gemiddelde personeelbesteding per werknemer (R'000)	Aantal Werknemers
Interns	2 425	1.0	43	57
Laer-geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	1 258	0.5	126	10
Vaardig (Vlakke 3-5)	25 470	10.9	214	119
Hoofs-geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	82 138	35.0	409	201
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	100 656	42.9	637	158
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	22 736	9.7	1 083	21
Totaal	234 682	100.0	415	566

Opmerking: * Die aantal werknemers verwys na alle individue wat gedurende die verslagdoeningstydperk vergoed is, insluitend interns maar uitgesluit die Minister. Die getal is akkumulatief en nie 'n momentopname van 'n spesifieke datum nie.

Menslike Hulpbronbestuur

Die volgende tabelle is 'n opsomming volgens program (Tabel 3.1.3) en salarisbande (Tabel 3.1.4) van uitgawes aangegaan vir salarisse, oortyd, behuisingstoelae en mediese hulp. Hierdie tabelle maak nie voorsiening vir ander uitgawes soos pensioene, prestasiebonusse en ander toelaes, waaruit die totale personeelbesteding bestaan nie. In albei gevalle gee die tabel 'n aanduiding van die persentasie personeeluitgawes wat vir hierdie items gebruik is.

Tabel 3.1.3: Salarisse, Oortyd, Behuisingstoelae en Mediese Bystand per program, 2019/20

Program	Salarisse		Oortyd		Behuisingstoelae		Mediese Bystand	
	Hoeveelheid (R'000)	Salarisse as persentasie van personeel uitgawes	Hoeveelheid (R'000)	Oortyd as % van personeel uitgawes	Hoeveelheid (R'000)	Behuisingstoelae as 'n% van personeel uitgawes	Hoeveelheid (R'000)	Mediese hulp as 'n% van personeel uitgawes
Program 1	61 797	26.3	2 519	1.1	2 130	0.9	4 218	1.8
Program 2	16 995	7.2	75	0.0	357	0.2	666	0.3
Program 3	67 747	28.9	1 256	0.5	1 971	0.8	3 527	1.5
Program 4	17 038	7.3	1 446	0.6	782	0.3	1 035	0.4
Totaal	163 577	69.7	5 296	2.3	5 240	2.2	9 446	4.0

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.1.4: Salarisse, Oortyd, Behuisingstoelae en Mediese Bystand per salaris band, 2019/20

Salarisband	Salarisse		Oortyd		Behuisingstoelae		Mediese Bystand	
	Hoeveelheid (R'000)	Salarisse as persentasie van personeel uitgawes	Hoeveelheid (R'000)	Oortyd as % van personeel uitgawes	Hoeveelheid (R'000)	Behuisingstoelae as 'n% van personeel uitgawes	Hoeveelheid (R'000)	Mediese hulp as 'n% van personeel uitgawes
Interns	2 415	1.0	-	-	-	-	-	-
Laer- geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	904	0.4	-	-	87	0.0	89	0.0
Vaardig (Vlakke 3-5)	17 418	7.4	704	0.3	1 172	0.5	1 692	0.7
Hoofs- geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	57 331	24.4	3 257	1.4	2 424	1.0	4 724	2.0
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	70 789	30.2	1 334	0.6	1 556	0.7	2 839	1.2
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	14 720	6.3	-	-	-	-	103	0.0
Totaal	163 577	69.7	5 296	2.3	5 240	2.2	9 446	4.0

D

3.2 Indiensneming en Vakatures

Die volgende tabelle is 'n opsomming van die aantal aktiewe poste op die betaalstaat, die aantal werknemers (uitgesluit die Minister), en die persentasie aktiewe vakante poste soos aan die einde van die finansiële jaar. Hierdie inligting word in terme van vier sleutel veranderlikes aangebied, nl. Program (Tabel 3.2.1), Salarisband (Tabel 3.2.2) en Kritieke Beroepe (Tabel 3.3.3). Alle inligting in hierdie seksie word voorsien as 'n momentopname soos aan die einde van die finansiële jaar onder oorsig.

Table 3.2.1: Indiensneming en vakatures per program, soos op 31 Maart 2020

Program	Aantal aktiewe poste	Aantal poste gevul	Vakaturesyfer %
Program 1	188	179	4.8
Program 2	39	38	2.6
Program 3	187	185	1.1
Program 4	55	50	9.1
Totaal	469	452	3.6

Tabel 3.2.2: Indiensneming en vakatures per salarisband, soos op 31 Maart 2020

Salarisband	Aantal aktiewe poste	Aantal poste gevul	Vakaturesyfer %
Laer-gekolde vaardighede (vlakke 1-2)	12	12	-
Vaardig (Vlakke 3-5)	100	97	3.0
Hoofs-gekolde produksie (Vlakke 6-8)	206	197	4.4
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	133	129	3.0
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	18	17	5.6
Totaal	469	452	3.6

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.2.3: Indiensneming en vakatures per kritieke beroep, soos op 31 Maart 2020

Belangrike beroepe	Aantal aktiewe poste	Aantal poste gevul	Vakaturesyfer %
Argitek	7	7	-
Ingenieur	7	7	-
Finansiële Bestuurder	12	12	-
GIS-kenner	3	3	-
Projekbestuurder	2	2	-
Navorsing en Statistiese Ontleder	7	7	-
Stadsbeplanner/Stads- en streeksbeplanner	9	9	-
Inspekteur van Werke	29	29	-
Totaal	76	76	-

Let Wel: Kritieke beroepe - verwys na beroepe wat van kritieke belang is vir dienslewering. As hierdie beroepe nie in die departement teenwoordig is nie, sal die funksie / dienste in duie stort.

3.3 Werksevaluasie

Werksevaluasie is bekend gestel as 'n manier om te verseker dat werk van dieselfde waarde gelyk besoldig word. Binne 'n nasionaal bepaalde raamwerk word van uitvoerende owerhede verwag om elke nuwe pos in sy of haar organisasie te evalueer of te herevalueer as enige pos waarvan die mandaat of inhoud beduidend verander het. Hierdie werksvaluasie proses bepaal die gradering en salarislvlak van 'n pos. Daar moet verstaan word dat werksvaluasie en Personeel Prestasiebestuur verskil in die opsig dat Werksevaluasie verwys na die waarde/gewig van aktiwiteite geassosieer met die pos terwyl Personeel Prestasiebestuur verwys na die beoordeling van 'n individu se prestasie is.

Tabel 3.3.1: Werksevaluasie, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Salarisband	Aantal aktiewe poste op 31 Maart 2020	Getal poste geëvalueer	% poste geëvalueer	Poste opgegradeer		Poste afgegradeer	
				Getal	Poste opgegradeer as 'n % van totale aantal poste	Getal	Poste afgegradeer as 'n % van totale aantal poste
Laer-geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	12	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Vaardig (Vlakke 3-5)	100	3	0.6	0	0.0	0	0.0
Hoofs-geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	206	22	4.7	8	1.7	0	0.0
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	133	16	3.4	0	0.0	0	0.0
Seniorbestuursdiens Skaal A (Vlak 13)	14	4	0.9	0	0.0	0	0.0
Seniorbestuursdiens Skaal B (Vlak 14)	3	1	0.2	0	0.0	0	0.0
Seniorbestuursdiens Skaal C (Vlak 15)	1	1	0.2	0	0.0	0	0.0
Totaal	469	47	10.0	8	1.7	0	0.0

Note: Die 'Aantal poste geëvalueer' per salarisband weerspieël die finale goedgekeurde posvlak na posevaluering.

Poste is in hierdie boekjaar op- of afgegradeer op grond van nasionale maatstawwe/poste-evalueringsprosesse wat gedurende vorige boekjare plaasgevind het en gedurende die oorsigtydperk ingestel is.

Menslike Hulpbronbestuur

Table 3.3.2: Profiel van werknemers wie se salarisposte opgegradeer is as gevolg van die opgradering van hul poste 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Begunstigdes	Swart	Bruin	Indier	Wit	Totaal
Vroulik	3	0	2	0	5
Manlik	0	0	0	0	0
Totaal	3	0	2	0	5
Gestremde werkers					0

Opmerking: Tabel 3.3.2 is 'n uiteensetting van poste in tabel 3.3.1 wat opgegradeer is. Die oorblywende drie poste wat opgegradeer is, was vakant ten tye van instelling.

Tabel 3.3.3 is 'n opsomming van die aantal gevalle waar salarisvlakke die vlak oorskry wat deur die posevaluering bepaal is, of waar hoër kerwe aan werknemers binne 'n bepaalde salarisvlak toegeken word. Elke salarisvlak bestaan uit 12 kerwe. In elke geval word redes vir die afwyking gegee.

Tabel 3.3.3: Werknemers aan wie hoër salarisse toegeken is as dieé wat deur posevaluering per hoof beroepskategorie vasgestel is, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Vername beroep	Getal werknemers	Posevalueringvlak	Vergoeding op 'n hoër salarisvlak	Vergoeding op 'n hoër kerf van dieselfde salarisvlak	Rede vir afwyking
Geen					

Tabel 3.3.4: Profiel van werknemers aan wie hoër salarisse toegeken is as daardie wat deur posevaluering bepaal is, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Begunstigdes	Swart	Bruin	Indier	Wit	Totaal
Geen					

3.4. Indiensnemings Veranderings

Omsetkoerse gee 'n aanduiding van neigings in die indiensnemingsprofiel van die Departement gedurende die oorsigjaar. Die volgende tabelle gee 'n samevatting van die omsetkoers per salarisband (Tabel 3.4.1) en volgens kritieke beroep (Tabel 3.4.2). Hierdie afdeling bevat nie inligting rakende interns nie.

Table 3.4.1: Jaarlikse omset per salarisband, 1 April 2019 tot 31 Maaart 2020

Salarisband	Getal werknemers soos op 31 Maart 2019	Omsetkoers 2018/19	Aanstellings in die departement	Verplasings na die departement	Beëindigings uit departement	Verplasings uit die departement	Omsetkoers 2019/20
Laer-gekolde vaardighede (vlakke 1-2)	9	37.5	4	0	0	0	0.0
Vaardig (Vlakke 3-5)	109	24.8	17	2	23	1	22.0
Hoofs-gekolde produksie (Vlakke 6-8)	187	9.9	19	1	18	1	10.2
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	121	9.9	23	0	18	0	14.9
Senior-bestuursdiens Skaal A (Vlak 13)	13	8.3	3	0	3	0	23.1
Senior-bestuursdiens Skaal B (Vlak 14)	3	0.0	0	0	0	0	0.0
Senior-bestuursdiens Skaal C (Vlak 15)	1	0.0	0	0	1	0	100.0
Totaal	443	14.0	66	3	63	2	14.7
			69		65		

Opmerking: "Oorplasings" verwys na die laterale beweging van werknemers van die een Staatsdiensafdeling na die ander (beide provinsiaal en nasionaal). Twee kontrakwerkers het permanente poste aanvaar, terwyl veertien weer in die Departement aangestel is. Sou hierdie uitgesluit word, sou die omset 11% gewees het.

Menslike Hulpbronbestuur

Table 3.4.2: Jaarlikse omsetkoers per kritiese beroep, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Kritieke beroep	Getal werknemers soos op 31 Maart 2019	Omsetkoers 2018/19	Aanstellings in die departement	Verplasings na die departement	Beëindigings uit departement	Verplasings uit die departement	Omsetkoers 2019/20
Argitek	7	0.0	4	0	1	0	14.3
Ingenieur	5	12.5	0	0	0	0	0.0
Finansiële Bestuurder	12	11.1	0	0	0	0	0.0
GIS-kenner	3	0.0	0	0	0	0	0.0
Projekbestuurder	2	0.0	0	0	0	0	0.0
Navorsing en Statistiese Ontleder	6	28.6	2	0	1	0	16.7
Stadsbeplanner/ Stads- en streeksbeplanner	8	0.0	1	0	1	0	12.5
Inspekteur van Werke	27	7.4	3	0	2	0	7.4
Totaal	70	8.5	10	0	5	0	7.1
			10		5		

Menslike Hulpbronbestuur

Table 3.4.3: Personeel wat die diens van die Departement verlaat, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Kategorie van uittrede	Getal	% van totale uittrede	Getal uittrede as 'n % van totale aantal werknemers soos op 31 Maart 2019
Afsterwe	1	1.5	0.2
Bedanking *	21	32.3	4.7
Verstryking van kontrak	30	46.2	6.8
Ontslag - operasionele veranderings	0	0.0	0.0
Ontslag - wangedrag	0	0.0	0.0
Ontslag - ondoeltreffendheid	0	0.0	0.0
Ontslag weens swak gesondheid	0	0.0	0.0
Aftrede	8	12.3	1.8
Werknemergeïnisieerde skedingspakket	0	0.0	0.0
Statutêre verplasing	0	0.0	0.0
Verplasing na ander staatsdiensdepartemente	2	3.1	0.5
Promotion to another WCG Department	3	4.6	0.7
Totaal	65	100.0	14.7

Opmerking: Tabel 3.4.3 identifiseer die verskillende uitgangskategorieë vir personele wat die diens van die Departement verlaat het.

** Bedankings word verder in tabelle 3.4.4 en 3.4.5 bespreek.*

Table 3.4.4: Redes waarom personeel bedank, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Bedankingsredes	Getal	% van totale bedankings
Geen rede voorsien	12	57.1
Ander beroep	1	4.8
Eie besigheid	2	9.5
Gesondheidsverwant	1	4.8
Gebrek aan bevorderingsmoontlikhede	1	4.8
Behoeftte aan beroepsverandering	3	14.3
Balans tussen werk en lewensgehalte	1	4.8
Totaal	21	100.0

Tabel 3.4.5: Verskillende ouderdomsgroepe van personeel wat bedank het, 1 April 2019 tot 31 Maart2020

Ouderdomsgroep	Getal	% van totale bedankings
Ouderdomme <19	0	0.0
Ouderdomme 20 tot 24	0	0.0
Ouderdomme 25 tot 29	3	14.3
Ouderdomme 30 tot 34	5	23.8
Ouderdomme 35 tot 39	6	28.6
Ouderdomme 40 tot 44	5	23.8
Ouderdomme 45 tot 49	1	4.8
Ouderdomme 50 tot 54	1	4.8
Ouderdomme 55 tot 59	0	0.0
Ouderdomme 60 tot 64	0	0.0
Ouderdomme 65 >	0	0.0
Totaal	21	100.0

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.4.6 Skeidingspakkette deur werknemers versoek.

Totale aantal skeidingspakkette aangebied soos versoek deur werknemers in 2019/20	Geen
---	------

Tabel 3.4.7: Bevorderings volgens Salarisvlak, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Salarisband	Aantal werknemers op 31 Maart 2019	Bevordering na 'n ander salarisvlak	Bevordering as 'n % van totale aantal werknemers	Bevordering na 'n volgende kerf van die salarisvlak	Kerfbevordering as 'n % van totale aantal werknemers
Laer-geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	9	0	0.0	2	22.2
Vaardig (Vlakke 3-5)	109	1	0.9	61	56.0
Hoofs-geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	187	4	2.1	117	62.6
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	121	6	5.0	75	62.0
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	17	3	17.6	12	70.6
Totaal	443	14	3.2	267	60.3

Opmerking: Promosies weergee die salarisvlak van 'n werknemer nadat hy / sy bevorder is.

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.4.8: Bevorderings van kritieke beroepe, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Salarisband	Aantal werknemers op 31 Maart 2019	Bevorderings na 'n volgende salarisvlak	Bevorderings as 'n % van die totale aantal werknemers in kritieke beroepe	Bevordering na volgende kerf in 'n kritieke beroepsvlak	Kerfbevordering as 'n % van die totale aantal werknemers in kritieke beroepe
Argitek	7	0	0.0	5	71.4
Ingenieur	5	0	0.0	1	20.0
Finansiële Bestuurder	12	0	0.0	10	83.3
GIS-kenner	3	0	0.0	3	100.0
Projek-bestuurder	2	0	0.0	2	100.0
Navorsing en Statistiese Ontleder	6	0	0.0	2	33.3
Stads-beplanner/ Stads- en streeks-beplanner	8	0	0.0	6	75.0
Inspekteur van Werke	27	0	0.0	10	37.0
Totaal	70	0	0.0	39	55.7

Opmerking: Promosies weergee die salarisvlak van 'n werknemer nadat hy / sy bevorder is.

3.5. Indiensnemingsgelykheid

Tabel 3.5.1: Totale aantal werknemers (ingeslote werknemers met gestremdhede) in elk van die volgende beroepsvlakke, soos op 31 Maart 2020

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	S	B	I	W	S	B	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlakke 15-16)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Senior bestuur (Vlakke 13-14)	2	4	1	2	4	1	1	1	0	0	16
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlakke 9-12)	23	48	1	25	11	29	2	5	0	1	145
Bedrewe tegnies- en akademies-gekwalifiseerde werkers, junior bestuurders, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlakke 6-8)	25	41	1	6	38	66	2	10	0	0	189
Halfgeskooldes en diskresionêre besluitnemers (Vlakke 3-5)	10	20	0	2	24	29	1	5	0	0	91
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitnemers (Vlakke 1-2)	3	4	0	0	1	2	0	0	0	0	10
Totaal	63	117	3	35	78	128	6	21	0	1	452
Tydlike werknemers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groottotaal	63	117	3	35	78	128	6	21	0	1	452

S = Swart; K = Kleurling; I = Indiër; W = Wit.

Opmerking: Die syfers wat per beroepsvlak getoon word, sluit alle permanente, deelydse en kontrakwerknemers in, maar sluit interns uit. Verder word die inligting aangebied volgens salarisvlak en nie posvlak nie.

Vir die aantal werknemers met gestremdhede, verwys na Tabel 3.5.2.

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.5.2: Totale aantal werknemers (slegs met gestremdhede) in elk van die volgende beroepsvlakke, soos op 31 Maart 2020

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	S	B	I	W	S	B	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlakke 15-16)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senior bestuur (Vlakke 13-14)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlakke 9-12)	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	4
Bedrewe tegnies- en akademies-gekwalifiseerde werkers, junior bestuurders, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlakke 6-8)	2	1	0	1	0	0	0	3	0	0	7
Halfgeskooldes en diskresionêre besluitnemers (Vlakke 3-5)	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	3
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitnemers (Vlakke 1-2)	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Totaal	2	3	0	2	1	1	1	5	0	0	15
Tydlike werknemers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groottotaal	2	3	0	2	1	1	1	5	0	0	15

S = Swart; K = Kleurling; I = Indiër; W = Wit.

Opmerking: Die syfers wat per beroepsvlak getoon word, sluit alle permanente, deeltydse en kontrakwerknemers in, maar sluit interns uit. Verder word die inligting aangebied volgens salarisvlak en nie posvlak nie.

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.5.3: Werwing, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	S	B	I	W	S	B	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlakke 15-16)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senior bestuur (Vlakke 13-14)	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	3
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlakke 9-12)	3	7	0	3	1	6	0	2	0	1	23
Bedrewe tegnies- en akademies-gekwalifiseerde werkers, junior bestuurders, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlakke 6-8)	6	2	0	0	3	8	0	1	0	0	20
Halfgeskooldes en diskresionêre besluitnemers (Vlakke 3-5)	4	1	0	0	6	7	0	1	0	0	19
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitnemers (Vlakke 1-2)	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	4
Totaal	16	11	0	3	12	22	0	4	0	1	69
Tydlike werknemers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groottotaal	16	11	0	3	12	22	0	4	0	1	69

S = Swart; K = Kleurling; I = Indiër; W = Wit.

Opmerking: Werwing verwys na die aanstelling van nuwe werknemers op die diensstaat van die Departement, maar sluit interns uit. Die totaal sluit oordragte van ander regeringsdepartemente en / of instansies in, soos per Tabel 3.4.1

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.5.4: Bevorderings, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	S	B	I	W	S	B	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlakke 15-16)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Senior bestuur (Vlakke 13-14)	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlakke 9-12)	2	2	0	0	0	1	0	1	0	0	6
Bedrewe tegnies- en akademies-gekwalifiseerde werkers, junior bestuurders, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlakke 6-8)	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	4
Halfgeskooldes en diskresionêre besluitnemers (Vlakke 3-5)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitnemers (Vlakke 1-2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	3	5	0	0	1	4	0	1	0	0	14
Tydlike werknemers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groot totaal	3	5	0	0	1	4	0	1	0	0	14

S = Swart; K = Kleurling; I = Indiër; W = Wit.

Opmerking: Bevorderings verwys na die totale aantal werknemers wat volgens Tabel 3.4.7 na 'n hoër posvlak binne die Departement gevorder het.

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.5.5: Diensbeëindigings, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	S	B	I	W	S	B	I	W	Manlik	Vroulik	
Topbestuur (Vlakke 15-16)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Senior bestuur (Vlakke 13-14)	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlakke 9-12)	5	1	0	1	3	7	0	1	0	0	18
Bedrewe tegnies- en akademies-gekwalifiseerde werkers, junior bestuurders, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlakke 6-8)	3	4	0	0	1	9	0	2	0	0	19
Halfgeskooldes en diskresionêre besluitnemers (Vlakke 3-5)	4	5	1	0	5	8	0	1	0	0	24
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitnemers (Vlakke 1-2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	13	12	1	1	9	25	0	4	0	0	65
Tydlike werknemers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groottotaal	13	12	1	1	9	25	0	4	0	0	65

S = Swart; K = Kleurling; I = Indiër; W = Wit.

Opmerking: Diensbeëindigings verwys na daardie werknemers (uitgesluit interns) wat die diens van die Departement verlaat het, en oorplassings na ander departemente soos aangedui in Tabel 3.4.1. insluit.

Tabel 3.5.6: Dissiplinêre optredes, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Dissiplinêre optredes	Manlik				Vroulik				Buitelandse burgers		Totaal
	S	B	I	W	S	B	I	W	Manlik	Vroulik	
Opskorting sonder salaris en 'n FWW	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Werknemer bedank gedurende dissiplinêre verhoor	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Totaal	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
Tydlike werknemers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groot totaal	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2

S = Swart; K = Kleurling; I = Indiër; W = Wit.

Opmerking: Die dissiplinêre optrede verwys slegs na formele uitkomst en nie na die aantal persone nie. Raadpleeg Tabela 3.12.2 en Tabel 3.12.3 vir verdere inligting oor die uitkomst van die dissiplinêre verhore en die soorte wangedrag wat tydens dissiplinêre verhore aangespreek is.

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.5.7: Vaardigheidsontwikkeling, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Beroepsvlakke	Manlik				Vroulik				Totaal
	S	B	I	W	S	B	I	W	
Topbestuur (Vlakke 15-16)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senior bestuur (Vlakke 13-14)	2	2	1	2	2	1	0	0	10
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur (Vlakke 9-12)	13	26	0	13	5	21	2	5	85
Bedrewe tegnies- en akademies- gekwalifiseerde werkers, junior bestuurders, toesighouers, voormanne en superintendente (Vlakke 6-8)	16	34	1	4	22	47	0	8	132
Halfgeskooldes en diskresionêre besluitnemers (Vlakke 3-5)	11	20	0	3	21	24	1	3	83
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitnemers (Vlakke 1-2)	1	2	0	0	1	2	0	0	6
Totaal	43	84	2	22	51	95	3	16	316
Tydlike werknemers	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groottotaal	43	84	2	22	51	95	3	16	316

S = Swart; K = Kleurling; I = Indiër; W = Wit.

D

Opmerking: Bogenoemde tabel verwys na die totale aantal werknemers wat opleiding gedurende die oorsigtydperk ontvang het, en nie die aantal opleidingsingrypings wat individue bygewoon het nie. Verwys na Tabel 3.13.2. vir verdere inligting oor die werklike opleiding wat voorsien word.

3.6. Afteken van prestasie-ooreenkomste deur SBD-lede

Tabel 3.6.1: Afteken van prestasie-ooreenkomste deur die SBD-lede, soos op 31 Mei 2019

Die SBD-posvlak	Aktiewe aantal SDB-poste volgens vlak	Aantal SBD-lede volgens vlak	Aantal getekende Prestasie-ooreenkomste per vlak	Getekende Prestasie-ooreenkomste as 'n % van die SBD-lede per vlak
Hoof van die Departement	1	1	1	100.0
Salarisvlak 14	3	3	3	100.0
Salarisvlak 13	15	12	12	100.0
Totaal	19	16	16	100.0

Opmerking: Hierdie tabel verwys na werknemers wat slegs as lede van die Seniorbestuursdiens (SBD) aangestel word. Werknemers wat 'n hoër besoldiging as 'n SL12 ontvang, maar wat nie SBD-lede is nie, is uitgesluit. Die tabel weergee verder salarisbesonderhede en nie die individuele salarisvlak van werknemers nie. Die toekenning van prestasieverwante belonings (kontantbonus) vir die SBD-lede word later in die verslag behandel. Verwys na Tabel 3.8.5 in hierdie verband.

Tabel 3.6.2: Redes waarom prestasie-ooreenkomste nie met alle SBD-lede teen 31 Mei 2019 gesluit is nie

Redes waarom prestasie-ooreenkomste nie met alle SBD-lede gesluit is nie.
Nvt

Tabel 3.6.3: Dissiplinêre stappe wat teen die SBD-lede geneem is wat nie Prestasie-ooreenkomste teen 31 Mei 2019 afgehandel het nie.

Dissiplinêre stappe geneem teen die SBD-lede wat nie Prestasie-ooreenkomste voltooi het nie.
Geen vereis nie.

3.7. Die vulling van die SBD-poste

Die tabelle in hierdie afdeling weergee inligting oor indiensneming en vakatures volgens salarisvlak van die SDBlede. Dit verskaf ook inligting oor advertensies en die vulling van die SBD-poste, redes vir nie-nakoming binne die voorgeskrewe tydraamwerke en dissiplinêre stappe wat geneem is in gevalle van nie-nakoming.

Tabel 3.7.1: Die SBD-poste inligting, soos op 30 September 2019

Die SBD-vlak	Aantal aktiewe SBD-poste volgens die posvlak	Aantal gevulde SDD-poste volgens vlak	% van die gevulde SBD-poste volgens vlak	Aantal vakante SBD-poste volgens vlak	% Vakante SBD-poste volgens vlak
Hoof van die Departement	1	1	100.0	0	-
Salarisvlak 14	3	3	100.0	0	-
Salarisvlak 13	15	14	93.3	1	6.7
Totaal	19	18	94.7	1	5.3

Opmerking: Hierdie tabel verwys na werknemers wat slegs as lede van die Seniorbestuursdiens (SBD) aangestel word. Werknemers wat op 'n hoër vlak as 'n SL12 besoldig word, maar wat nie SBD-lede is nie, is uitgesluit

Tabel 3.7.2: Inligting oor SBD-poste, soos teen 31 Maart 2020

Die SBD-vlak	Aantal aktiewe SBD-poste volgens die posvlak	Aantal gevulde SDD-poste volgens vlak	% van die gevulde SBD-poste volgens vlak	Aantal vakante SBD-poste volgens vlak	% Vakante SBD-poste volgens vlak
Hoof van die Departement	1	1	100.0	0	-
Salarisvlak 14	3	3	100.0	0	-
Salarisvlak 13	14	13	92.9	1	7.1
Totaal	18	17	94.4	1	5.6

Opmerking: Hierdie tabel verwys na werknemers wat slegs as lede van die Seniorbestuursdiens (SBD) aangestel word. Werknemers wat op 'n hoër vlak as 'n SL12 besoldig word, maar wat nie SBD-lede is nie, is uitgesluit.

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.7.3: Advertering en vulling van die SBD-poste, soos op 31 Maart 2020

Die SBD-vlak	Advertering	Vulling van Poste	
	Aantal vakatures per vlak wat binne 6 maande geadverteer is nadat dit vakant geword het	Aantal vakatures per vlak binne 6 maande gevul nadat dit vakant geword het	Aantal vakatures per vlak wat nie binne 6 maande gevul is nie maar wel binne 12 maande
Direkteur-generaal/ Hoof van die Departement	1	1	0
Salarisvlak 14	1	1	0
Salarisvlak 13	2	4	0
Totaal	4	6	0

Tabel 3.7.4: Redes waarom die aktiewe vakante SBD-poste nie gevul is nie - geadverteer binne 6 maande en binne 12 maande gevul nadat dit vakant geword het

Die SBD-vlak	Redes vir nie-nakoming
Hoof van die Departement	Nvt
Salarisvlak 14	Nvt
Salarisvlak 13	Nvt

Tabel 3.7.5: Dissiplinêre stappe wat geneem is omdat die SBD-poste nie, volgens die voorgeskrewe tydsraamwerk, binne 12 maande gevul is nie

Dissiplinêre stappe wat geneem is omdat die SBD-poste nie binne die voorgeskrewe tydsraamwerk gevul is nie.
Geen

3.8. Werknemerprestasie

Die volgende tabelle dui die aantal personeel per salarisband (tabel 3.8.1) en personeel in noodsaaklike beroepe (3.8.2) aan wat 'n kerfbevordering as gevolg van prestasiebestuur ontvang het (d.w.s. kwalifiserende werknemers wat tussen 3 en 5 in hul prestasiegraderings behaal het).

Tabel 3.8.1: Kerfbevorderings per salarisband, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Salarisband	Werknemers op 31 Maart 2019	Bevordering na 'n volgende kerf op die salarisskaal	Bevordering volgens kerf as 'n % van werknemers volgens salarisband
Laer-geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	9	2	22.2
Vaardig (Vlakke 3-5)	109	61	56.0
Hoofs-geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	187	117	62.6
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	121	75	62.0
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	17	12	70.6
Totaal	443	267	60.3

Tabel 3.8.2: Kerfbevorderings in noodsaaklike poste, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Kritieke beroep	Werknemers op 31 Maart 2019	Bevordering na 'n volgende kerf op die salarisskaal	Bevordering volgens kerf as 'n % van werknemers volgens salarisband
Argitek	7	5	71.4
Ingenieur	5	1	20.0
Finansiële Bestuurder	12	10	83.3
GIS-kenner	3	3	100.0
Projekbestuurder	2	2	100.0
Navorsing en Statistiese Ontleder	6	2	33.3
Stads-beplanner/ Stads- en streeks-beplanner	8	6	75.0
Inspekteur van Werke	27	10	37.0
Totaal	70	39	55.7

Menslike Hulpbronbestuur

Om goeie prestasie aan te moedig, het die Departement die volgende prestasiebelonings aan werknemers vir die prestasieperiode 2016/17 toegestaan, maar dit is eers in die finansiële jaar 2017/18 betaal. Die inligting word volgens ras, geslag en gestremdheid (Tabel 3.8.3), salarisbande (Tabel 3.8.4 en Tabel 3.8.5) en kritieke beroepe (Tabel 3.8.6) aangebied.

Tabel 3.8.3: Prestasiebelonings volgens ras, geslag en gestremdheid, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Ras en Geslag	Profiel van Begunstigdes			Koste	
	Aantal begunstigdes	Totale aantal werknemers in die groep soos op 31 Maart 2019	% van die totaal in die groep	Koste (R'000)	Gemiddelde koste per begunstigde (R)
Swart	69	130	53.1	278	4 023
Manlik	35	57	61.4	138	3 954
Vroulik	34	73	46.6	139	4 094
Kleurling	138	242	57.0	521	3 774
Manlik	63	113	55.8	269	4 269
Vroulik	75	129	58.1	252	3 357
Indiër	6	9	66.7	29	4 843
Manlik	2	4	50.0	12	5 804
Vroulik	4	5	80.0	17	4 363
Wit	37	49	75.5	256	6 906
Manlik	26	31	83.9	199	7 670
Vroulik	11	18	61.1	56	5 101
Gestremde werknemers	9	13	69.2	46	5 136
Totaal	259	443	58.5	1 130	4 360

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.8.4: Prestasietoekennings (kontantbonus), volgens salarisbande vir personeel laer as Bestuursvlak, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Salary bands	Profiel van Begunstigdes			Koste		
	Aantal begunstigdes	Totale aantal werknemers in die groep soos op 31 Maart 2019	% of total within salary bands	Koste (R'000)	Gemiddelde koste per begunstigde (R)	Cost as a % of the total personnel expenditure
Laer-geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	2	9	22.2	2	995	0.0
Vaardig (Vlakke 3-5)	44	109	40.4	77	1 760	0.0
Hoofs-geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	106	187	56.7	308	2 910	0.1
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	95	121	78.5	647	6 809	0.3
Totaal	247	426	58.0	1 034	4 189	0.5

Opmerking: Die koste word bereken as 'n persentasie van die totale personeeluitgawes vir salarislakke 1-12 werknemers, soos aangedui in Tabel 3.1.2

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.8.5: Prestasiebelonings (kontantbonus), volgens salarisband, van Seniorbestuursdiensvlak, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Salarisband	Profiel van Begunstigdes			Koste		
	Aantal begunstigdes	Aantal werknemers in die groep soos op 31 Maart 2019	% van die totaal in die salarisband	Koste (R'000)	Gemiddelde koste volgens begunstigde (R)	Koste as 'n % of van die totale personeeluitgawes
Seniorbestuursdiens Band A (Vlak 13)	9	13	69.2	68	7 541	0.3
Seniorbestuursdiens Band B (Vlak 14)	3	3	100.0	27	8 836	0.1
Seniorbestuursdiens Band C (Vlak 15)	0	1	0.0	0	0	0.0
Totaal	12	17	70.6	95	7 865	0.4

Opmerking: Die koste word bereken as 'n persentasie van die totale personeelbesteding vir daardie werknemers op salarisvlakke 13-16, soos aangedui in Tabel 3.1.2.

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.8.6: Prestasiebelonings (kontantbonus) volgens kritieke poste, 1 April tot 31 Maart 2020

Kritieke beroep	Profiel van Begunstigdes			Koste		
	Aantal begunstigdes	Aantal werknemers in die groepsos op 31 Maart 2019	% van die totaal in die kritieke beroep	Koste (R'000)	Gemiddelde koste volgens begunstigde (R)	Koste as 'n % of van die totale personeeluitgawes
Argitek	7	7	100.0	30	4 259	0.0
Ingenieur	2	5	40.0	29	14 358	0.0
Finansiële Bestuurder	11	12	91.7	66	5 960	0.0
GIS-kenner	2	3	66.7	11	5 582	0.0
Projek-bestuurder	2	2	100.0	11	5 673	0.0
Navorsing en Statistiese Ontleder	4	6	66.7	37	9 369	0.0
Stads-beplanner/ Stads- en streeks-beplanner	7	8	87.5	50	7 097	0.0
Inspekteur van Werke	20	27	74.1	73	3 625	0.0
Totaal	55	70	78.6	307	5 568	0.1

3.9 Buitelandse werknemers

In die tabel hieronder is 'n opsomming van die indiensneming van buitelandse burgers in die Departement volgens salarisbande (Tabel 3.9.1) en belangrike beroepsposse (Tabel 3.9.2). Die tabelle dui ook veranderinge aan van die totale aantal buitelandse werknemers in elke salarisband en volgens elke belangrike beroep.

Tabel 3.9.1: Buitelandse werknemers per salarisband, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Salarisband	1 April 2019		31 Maart 2020		Verandering	
	Aantal	% Verandering	Aantal	% Verandering	Aantal	% Verandering
Laer-geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	0	0.0	0	0.0	0	0
Vaardig (Vlakke 3-5)	0	0.0	0	0.0	0	0
Hoofs-geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	0	0.0	0	0.0	0	0
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	0	0.0	1	100.0	1	100.0
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	0	0.0	0	0.0	0	0
Totaal	0	0.0	1	100.0	1	100.0

D

Opmerking: Die tabel hierbo sluit nie-burgers in wat permanent in die Republiek van Suid-Afrika woonagtig is.

Tabel 3.9.2: Buitelandse werkers volgens belangrike pos, 1 April 2019 to 31 Maart 2020

Salarisband	1 April 2019		31 Maart 2020		Verandering	
	Aantal	% Verandering	Aantal	% Verandering	Aantal	% Verandering
Assistentdirekteur	0	0.0	1	100.0	1	100.0
Totaal	0	0.0	1	100.0	1	100.0

3.10. Verlofgebruik vir die tydperk 1 Januarie 2019 tot 31 Desember 2019

Die volgende tabelle dui die gebruik van siekteverlof (Tabel 3.10.1) en ongeskiktheidsverlof (Tabel 3.10.2) aan. In albei gevalle word die beraamde koste van die verlof ook voorsien.

Tabel 3.10.1: Siekteverlof, 1 Januarie 2019 tot 31 Desember 2019

Salarisband	Totale aantal dae	% dae met 'n mediese sertifikaat	Aantal werknemers wat siekteverlof gebruik het	Totale aantal werknemers	% van die totale aantal werknemers wat siekteverlof gebruik het	Gemiddelde aantal dae per werknemer	Beraamde koste (R'000)
Interns	234	59.4	55	72	76.4	4	64
Laer- geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	71	76.1	8	11	72.7	9	31
Vaardig (Vlakke 3-5)	1 114	75.6	98	127	77.2	11	800
Hoofs- geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	1 932	77.7	179	191	93.7	11	2 294
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	1 156	78.7	129	151	85.4	9	2 139
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	74	82.4	11	21	52.4	7	227
Totaal	4 581	76.6	480	573	83.8	10	5 555

Opmerking: Die verlofbedeling soos vasgestel in die "Verlofbepaling", saamgelees met die toepaslike gesamentlike ooreenkomste, maak voorsiening vir normale siekteverlof van 36 werksdae in 'n siekteverlofsiklus van drie jaar. Die driejarige siekteverlofsiklus het in Januarie 2016 begin en eindig in Desember 2018. Die inligting in elke geval weergee die totale siekteverlofdae, uitgesluit arbeidsongeskiktheidsverlof geneem deur werknemers. Verwys na Tabel 3.10.2 vir 'n aanduiding van onbevoegdheidsverlof

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.10.2: Ongeskiktheidsverlof, 1 Januarie 2019 tot 31 Desember 2019

Salarisband	Totale aantal dae	% dae met 'n mediese sertifikaat	Aantal werknemers wat siekverlof gebruik	Totale aantal werknemers	% van die totale aantal werknemers wat siekverlof gebruik	Gemiddelde aantal dae per werknemer	Beraamde koste (R'000)
Interns	0	0.0	0	72	0.0	0	0
Laer- geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	0	0.0	0	11	0.0	0	0
Vaardig (Vlakke 3-5)	88	100.0	4	127	3.1	22	65
Hoofs- geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	84	100.0	6	191	3.1	14	107
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	80	100.0	4	151	2.6	20	162
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	0	0.0	0	21	0.0	0	0
Totaal	252	100.0	14	573	2.4	18	334

Opmerking: Die verlofbedeling soos vasgestel in die "Verlofbepaling", saamgelees met die toepaslike gesamentlike ooreenkomste, maak voorsiening vir normale siekteverlof van 36 werksdae in 'n siekteverlofsiklus van drie jaar. Indien 'n werknemer sy of haar normale siekteverlof uitgeput het, moet die werkgewer 'n ondersoek doen na die aard en omvang van die werknemer se onbevoegdheid. Sodanige ondersoeke moet uitgevoer word ooreenkomstig artikel 10 (1) van Bylae 8 van die Wet op Arbeidsverhoudinge (WAV).

Ongeskiktheidsverlof is nie 'n onbeperkte aantal addisionele siekteverlofdae tot die werknemer se beskikking nie. Ongeskiktheidsverlof is addisionele siekverlof wat voorwaardelik, op grond van die diskresie van die werkgewer, toegestaan word soos voorsien in die Verlofbepalings en Beleid vir Ongeskiktheidsverlof en Uitdienstreiding weens Swakgesondheid (PILIR).

Tabel 3.10.3: Jaarlikse Verlof, 1 Januarie 2019 tot 31 Desember 2019

Salary bands	Totale aantal dae geneem	Totale aantal werknemers wat jaarlikse verlof gebruik	Gemiddelde aantal dae volgens werknemer geneem
Interns	665	64	10
Laer-gekoolde vaardighede (vlakke 1-2)	159	9	18
Vaardig (Vlakke 3-5)	2 126	113	19
Hoofs-gekoolde produksie (Vlakke 6-8)	4 644	194	24
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	3 512	156	23
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	456	20	23
Totaal	11 562	556	21

Menslike Hulpbronbestuur

Tabel 3.10.4: Opgehoopte verlof, 1 Januarie 2019 tot 31 Desember 2019

Salarisband	Totale aantal opgehoopte verlof beskikbaar op 31 Des 2018	Totale aantal dae opgehoopte verlof geneem	Aantal werknemers wat opgehoopte verlof gebruik	Gemiddelde aantal dae deur werknemers geneem	Aantal werknemers met opgehoopte verlof op 31 Des 2019	Totale opgehoopte verlof beskikbaar op 31 Des 2019
Laer- geskoolde vaardighede (vlakke 1-2)	0	0	0	0	0	0
Vaardig (Vlakke 3-5)	12	1	1	1	4	11
Hoofs- geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	1 461	16	5	3	38	1 426
Baie bekwame toesig (Vlakke 9-12)	1 062	161	3	54	27	892
Senior bestuur (Vlakke 13-16)	464	173	3	58	4	291
Totaal	2 999	351	12	29	73	2 621

Opmerking: Dit is moontlik dat die totale aantal opgehoopte dae verlof sal toeneem aangesien werknemers wat bevorder is of in die Departement verplaas is, hul opgehoopte verlofkrediete behou, wat deel vorm van daardie spesifieke salarisband en uiteindelik die departementele totaal.

Tabel 3.10.5: Verlofuitbetalings, 1 April 2017 tot 31 Maart 2020

Rede	Totale Bedrag (R'000)	Aantal Werknemers	Gemiddelde betaling per werknemer
Verlofuitbetalings gedurende 2019/20 as gevolg van ongebruikte verlof gedurende die vorige siklus	134	3	44 535
Opgehoopte verlofuitbetalings na diensbeëindiging	1 107	8	138 405
Huidige verlofuitbetalings na diensbeëindiging	695	58	11 985
Totaal	1 936	69	28 057

3.11. Programme vir Gesondheidsbevordering, wat MIV and VIGS insluit

Tabel 3.11.1: Stappe geneem om die risiko van beroepsblootstelling te verminder, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Eenhede / kategorieë werknemers wat geïdentifiseer is as 'n hoërisiko om MIV en verwante siektes op te doen (indien enige)	Belangrike stappe geneem om die risiko te verlaag
<p>Die aard van die Departement se werk stel werknemers nie bloot aan 'n verhoogde risiko om MIV/VIGS te kry nie. Ten spyte van die baie lae beroepsrisiko is alle werknemers op alle vlakke binne die Departement geteiken</p>	<p>MIV- en vigs-berading en -toetsing (HCT) en welstandsondersoeke is in die algemeen gedoen. Dien- ste vir gesondheid en welstand van werknemers word gelewer aan alle werknemers in nood en sluit die volgende in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 24/7/365 telefoniese berading; • Fisiese berading (4-sessie model); • Berading vir trauma en ernstige voorvalle; • Toeligting oor MIV- en VIGS-bewusmaking, insluitend aanlyn E-versorgingsdienste; en • Opleiding, afrigting en doelgerigte ingrypings waar benodig.

Tabel 3.11.2: Besonderhede van Welstandsbevordering wat MIV & VIGS Programme insluit, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Vraag	Ja	Nee	Besonderhede, indien ja
<p>1. Het die Departement 'n lid van die SBD aangewys om die bepaling vervat in Artikel VI E van Hoofstuk 1 van die Staatsdiensregulasies, 2016, in te stel? Indien wel, verskaf sy / haar naam en posisie..</p>	✓		<p>Ms Maria van der Merwe, Waarnemende Direkteur: Organisasie Gedrag (Department van die Premier)</p>
<p>2. Het die Departement 'n toegewyde eenheid of is spesifieke personele aangewys om die gesondheid en welstand van die werknemers te bevorder? Indien wel, dui aan hoeveel werknemers by hierdie taak betrokke is en die jaarlikse begroting wat hiervoor beskikbaar is.</p>	✓		<p>Die Korporatiewe Dienstesentrum (KDS) in die Department van die Premier voorsien 'n transversale diens aan 11 departemente, wat die Department van Mense Nedersettings insluit.</p> <p>'n Aangewese eenheid vir Werknemersgesondheid en Welstand in die Direktoraat Organisasie Gedrag en die Hoofdirekoraat Organisasie-ontwikkeling, dien om die gesondheid en welstand van werknemers in die elf (11) kliënte-afdelings te bevorder.</p> <p>Die eenheid bestaan uit 'n adjunkdirekteur, drie (3) assistentdirekteure en twee (2) WGW-praktisyns. Begroting: R2,65 m</p>

Vraag	Ja	Nee	Besonderhede, indien ja
<p>3. Het die Departement 'n Werknemers-bystandof Gesondheidsbevorderings-program vir werknemers ingestel? Indien wel, dui die sleutelemente / dienste van hierdie program aan.</p>	<p>✓</p>		<p>Die Departement van die Premier het 'n diensvlakoooreenkoms met ICAS tot 31 Januarie 2020 aangegaan en daarna vanaf 1 Februarie 2020 met Metropolitan Health. Hierdie eksterne diensverskaffers het 'n Werknemergesondheids en welstandsdienste aan die elf (11) departemente van die Sentrum vir Korporatiewe Dienste (KDS) gelewer.</p> <p>Die volgende ingrypings is gedoen: Handhawing van balans tussen werk en lewensgehalte; Geestesgesondheid; Vereenselwiging van werk / leefstyl en gewaarwording; GRIT vir werknemers; Verryking van verhoudings en kommunikasie; Positiewe denke (innerlike bemagtiging van vroue); Diversiteitsontwikkeling; Dwelm-/ drank misbruik; Emosionele insig; Spanbou, Versterking van verhoudings en doeltreffende kommunikasie; WBT- en welstandkeuring en gefasiliteerde WGW-inligtingsessies.</p> <p>Bewusmakingsessies aangebied: Werknemersinligtingsessies: Bemagtiging van die innerlike vrou; Gestremdheid en Aanvaarbaarheid en 'n Opname vir Geestesgesondheid is gedoen.</p> <p>Hierdie ingrypings is gegrond op tendense wat in die kwartaallike verslae weerspieël en geïmplementeer is om die behoeftes van werknemers of departemente aan te spreek.</p> <p>Doelgerigte ingrypings vir beide werknemers en bestuurders was gerig op persoonlike ontwikkeling; om gesonde leefgewoontes te bevorder; en om hanteringsvaardighede te verbeter. Dit is op verskeie maniere gedoen soos aanbiedings, werksessies en groepbesprekings om werknemers bewus te maak en aan te moedig om pro-aktief op te tree om die invloed van hierdie probleme op die werkplek te beperk. Doelgerigte ingrypings is ook ingestel om bestuurders met vaardighede toe te rus om werknemers in die werkplek te betrek.</p> <p>Inligtingsessies is ook aangebied om werknemers in kennis te stel van die WGW-dienste en hoe hulle toegang tot die WGW kan kry. Promosiemateriaal soos pamflette, plakkate en brosjures is versprei.</p>

Menslike Hulpbronsbestuur

Vraag	Ja	Nee	Besonderhede, indien ja
4. Het die Departement ('n) komitee (s) ingestel soos beoog is in Artikel VI E.5 (e) van Hoofstuk 1 van die Staatsdiensregulasies, 2016? Indien wel, verskaf asseblief die name van die lede van die komitee en die belanghebbendes wat hulle verteenwoordig	✓		<p>Die Provinsiale Bestuurskomitee vir Gesondheid en Welstand is saamgestel uit lede wat deur elke departement benoem is.</p> <p>Die Departement van Menslike Nedersettings word verteenwoordig deur mnr. Robbie Roberts en mnr. Francois Du Plessis.</p>
5. Het die Departement sy indiensnemingsbeleid en -praktyke hersien om te verseker dat dit nie onbillik teen werknemers op grond van hul MIV-status nie diskrimineer nie? Indien wel, noem die diensbeleid/-praktyke wat so hersien is.	✓		<p>Die Transversale Bestuursraamwerk vir Gesondheid- en welstandsprogramme vir werknemers in die Wes-Kaapse Regering is van krag en is in Desember 2016 deur die Gekoördineerde Kamer van die SKBR vir die Wes-Kaap Provinsie aanvaar.</p> <p>Alle diensbeleide in hierdie verband maak voorsiening vir billike praktyke, ongeag die MIV-status van personeel of aansoekers om werk. Werkplekpraktyke word voortdurend gemonitor om die nakoming en regverdigheid van die beleid te verseker.</p> <p>Vier (4) EWH-beleide is onder die EWH-vaandel goedgekeur en sluit MIG en VIGS en TB-bestuur in wat aandag gee aan die voorkoming van diskriminasie teen werknemers met MIG en VIGS en TB in die werkplek. Die beleid strook met die gewysigde Nasionale WGW Strategiese Raamwerk 2019.</p> <p>Daarbenewens het die Departement van Gesondheid, wat die hoofdepartement vir MIV & VIGS is, die Transversale MIV- en VIGS-/SOI-werkplekbeleid en -program goedgekeur wat op alle departemente van die Wes-Kaapse regering van toepassing is. Die dokument is in ooreenstemming met die vier pilare van die WGW Strategiese Raamwerk 2008.</p> <p>Gedurende die verslagtydperk is die transversale WGW-beleid, insluitend die MIV-, VIGS- en TB-bestuursbeleid, deur die DSA teenoor die beleide van die DSA asook die Nasionale Strategiese Plan vir die MIV, TB en SOI's (2017-2022) geaudit ,wat inklusiwiteit verseker asook uitwissing van diskriminasie en stigma teen werknemers met die MIV.</p>

Menslike Hulpbronnbestuur

Vraag	Ja	Nee	Besonderhede, indien ja
6. Het die Departement maatreëls ingestel om MIV-positiewe werknemers of diegene wat beskou word as moontlik MIVpositief, van diskriminasie te beskerm? Indien wel, lys die kernelemente van die stappe geneem.	✓		<p>Die Provinsiale Strategiese Plan vir die MIG en VIGS, seksueel oordraagbare siektes en TB 2017-2022 is ingestel om die MIV en TB en die geslags- en regte-gebaseerde dimensies daarvan in die kernmandate te vervat om sodoende die MIV-verwante stigma te verminder.</p> <p>Die doel is om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die MIV- en TB-diskriminasie in die werkplek te verminder wat veldtogte teen onbillike diskriminasie en bemagtiging van werknemers ingesluit het. • Onbillike diskriminasie vir toegang tot dienste te verminder wat verseker het dat die Direkoraat Werknemerverhouding klagtes of griewe rakende onbillike diskriminasie hanteer en opleiding aan werknemers gebied het. <p>Die Departement het die volgende maatreëls ingestel om die stigma en diskriminasie aan te spreek van diegene wat wel die MIV onder lede het:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welstandsondersoeke (bloeddruk, glukose, cholesterol, TB, LMI) • WBT-toetse • TB-besprekings en ondersoeke • Verspreiding van plakkaat en pamflette; • Kondoomverspreiding en impuls gesprekke; en • Herdenking van Wêreld-VIGS-dag en Welstandsgeleenthede • Berading en toesig-byeenkomste (WBT):
7. Does the Department encourage its employees to undergo HIV counselling and testing (HCT)? If so, list the results that you have you achieved.	✓		<p>WBT KEURINGSESSIES:</p> <p>Die volgende Welstand- en WBT keuringssessies is aangebied: Die Departement het geen (0) keuringssessie vir WBT gehad nie. Geen (0) werknemers is getoets en of het raad ontvang oor die MIV, tuberkulose en seksueel-oordraagbare infeksies (SOI's) nie. Daar is geen (0) kliniese verwysings vir die TB, MIV of SOI's vir verdere aandag nie</p>
8. Has the Department developed measures/ indicators to monitor & evaluate the impact of its health promotion programme? If so, list these measures/indicators.	✓		<p>Die trefkrag van gesondheidsbevorderingsprogramme word aangedui deur inligting wat in die WGW-kwartaallikse verslae verskaf word.</p> <p>Die WGW word deur middel van kwartaallikse en jaarlikse verslagdoening gemonitor en tendensanalise kan afgelei word deur die departementele benutting en demografie te vergelyk, d.w.s. ouderdom, geslag, profielsamestelling van probleme, gebruik van werknemers teenoor bestuurders, aantal gevalle. Temas en tendense bied ook 'n beeld van die risiko's en impak wat die WGW-kwessies op die individu en die werkplek het.</p>

3.12. Arbeidsverhoudinge

Gedurende die tydperk onder oorsig is die volgende provinsiale gesamentlike ooreenkomste met vakbonde aangegaan.

Tabel 3.12.1: Gesamentlike ooreenkomste, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Totale gesamentlike ooreenkomste	Geen
---	-------------

Tabel 3.12.2 is 'n opsomming van die uitkoms van dissiplinêre verhore wat in die Departement in die oorsigtydperk uitgevoer is.

Tabel 3.12.2: Wangedrag en dissiplinêre verhore gefinaliseer, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Uitkomstes van dissiplinêre verhore	Aantal sake gefinaliseer	% van die totaal
Opskorting sonder 'n salaris en 'n finale skriftelike waarskuwing	1	50.0
Werknemer bedank gedurende dissiplinêre verhoor	1	50.0
Totaal	2	100.0
Persentasie van totale werksmag		0.4

Opmerking: Uitkomste van die dissiplinêre verhore verwys slegs na formele sake

Tabel 3.12.3: Soorte wangedrag tydens dissiplinêre verhore aangespreek, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Soort wangedrag	Getal	% van die totaal
Vervalsde dokumentasie of rekords	1	50.0
Diefstal, omkoperij of bedrog	1	50.0
Totaal	2	100.0

Tabel 3.12.4: Klagtes aanhangig gemaak, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Klagtes ingedien	Getal	% van die totaal
Aantal klagtes opgelos	12	75.0
Aantal klagtes nie opgelos nie	4	25.0
Totale aantal klagtes ingedien	16	100.0

Opmerking: Griewe wat ingedien word, verwys na sake wat binne die verslagtydperk afgehandel is. Griewe wat nie opgelos is nie, verwys na gevalle waar die uitslag nie ten gunste van die gegriefdes was nie. Alle sake, opgelos en nie opgelos nie, is afgehandel

Tabel 3.12.5: Geskille by die Rade ingedien, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Aantal geskille by rade aangemeld	Getal	% van die totaal
Aantal geskille bevestig	1	50.0
Aantal geskille verwerp	1	50.0
Aantal geskille aangemeld	2	100.0

Opmerking: Rade verwys na die Staatsdiens Koördinerende Bedingingsraad (SKBR) en die Algemene Staatsdienssektor Bedingingsraad (ASSBR). Wanneer 'n geskil 'gehandhaaf' word, beteken dit dat die Raad die appèl as wettig en geloofwaardig ten gunste van gegriefdes ondersteun. Wanneer 'n dispuut 'ongeldig' verklaar word, beteken dit dat die Raad nie ten gunste van die gegriefdes beslis nie.

Tabel 3.12.6: Stakings, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Protesaksies	Getal
Totale aantal werknemer-werksdae verloor	0
Totale koste (R'000) werksdae verloor	0
Bedrag (R'000) herwin as gevolg van 'geen werk geen betaling'	0

Tabel 3.12.7: Voorkomende opskortings, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Voorlopige opskortings	Getal
Aantal mense opgeskort	0
Aantal mense langer as 30 dae opgeskort	0
Gemiddelde aantal dae opgeskort	0
Koste van opskortings (R'000)	0

Opmerking: Voorkomende opskortings verwys na personeel wie se dienste met volle salaris opgeskort is terwyl die saak ondersoek word.

3.13. Vaardigheidsontwikkeling

In hierdie afdeling word die pogings van die Departement ten opsigte van vaardigheidsontwikkeling beklemtoon. Tabel 3.13.1 weergee die opleidingsbehoefte soos aan die begin van die tydperk onder oorsig en Tabel 3.13.2 word die werklike opleiding wat voorsien is aangedui.

Tabel 3.13.1: Opleidingsbehoefte geïdentifiseer, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Beroepskategorieë	Geslag	Aantal werknemers op 1 April 2019	Opleidingsbehoefte aan die begin van die verslagtydperk geïdentifiseer			
			Leerling-skappe	Vaardigheids-programme en ander kort kursusse	Ander opleidings-metodes	Totaal
Wetgewers, senior beamptes en bestuurders (Salarisband 13-16)	Vroulik	7	0	25	0	25
	Manlik	10	0	19	0	19
Wetgewers, senior beamptes en bestuurders (Salarisband 13-16)	Vroulik	46	0	136	0	136
	Manlik	88	0	202	0	202
Technici en verwante professionele personeel (Salarisband 6-8)	Vroulik	107	0	204	0	204
	Manlik	66	0	240	0	240
Klerke (Salarisband 3-5)	Vroulik	62	0	118	0	118
	Manlik	39	0	86	0	86
Aanvangsberoepes (Salarisband 1-2)	Vroulik	3	0	0	0	0
	Manlik	3	0	2	0	2
Subtotaal	Vroulik	230	0	487	0	487
	Manlik	214	0	553	0	553
Groottotaal		444	0	1 040	0	1 040
Gestremde werkers	Vroulik	5	0	4	0	4
	Manlik	8	0	4	0	4

Opmerking: Bogenoemde tabel dui die opleidingsbehoefte volgens die Departement se Werkplekvaardigheidsplan aan die begin van die verslagdoeningstydperk aan.

Tabel 3.13.2: Opleiding verskaf, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Beroepskategorieë	Geslag	Aantal werknemers op 1 April 2019	Opleidingsbehoefte aan die begin van die verslagtydperk geïdentifiseer			
			Leerling-skappe	Vaardigheids-programme en ander kort kursusse	Ander opleidings-metodes	Totaal
Wetgewers, senior beamptes en bestuurders (Salarisband 13-16)	Vroulik	8	0	10	0	10
	Manlik	9	0	10	0	10
Wetgewers, senior beamptes en bestuurders (Salarisband 13-16)	Vroulik	46	0	63	0	63
	Manlik	95	0	100	0	100
Technici en verwante professionele personeel (Salarisband 6-8)	Vroulik	113	0	117	0	117
	Manlik	69	0	91	0	91
Klerke (Salarisband 3-5)	Vroulik	56	0	136	0	136
	Manlik	32	0	82	0	82
Elementary occupations (Salary Band 1 - 2)	Vroulik	3	0	5	0	5
	Manlik	6	0	3	0	3
Sub-totaal	Vroulik	234	0	331	0	331
	Manlik	218	0	287	0	287
Groottotaal		452	0	618	0	618
Gestremde werkers	Vroulik	8	0	0	0	0
	Manlik	7	0	1	0	1

Opmerking: Die bogenoemde tabel dui die opleidingsbehoefte aan soos aan die begin van die verslaggewingtydperk volgens die Departement se Vaardigheidsplan in die Werkplek

3.14. Aandiensbeserings

Hierdie afdeling verskaf basiese inligting oor beserings wat opgedoen is terwyl werknemers amptelik aan diens was.

Tabel 3.14.1: Besering aan diens, 1 April 2019 tot 31 Maart 2020

Aard van besering aan diens	Number	% of total
Slegs basiese mediese hulp nodig	0	0.0
Tydelik gestrem	1	100.0
Permanent gestrem	0	0.0
Sterftes	0	0.0
Totaal	1	100.0
Persentasie van totale arbeidsmag		0.2

3.15. Gebruik van Konsultante

Tabel 3.15.1: Konsultante aangestel met toegewysde fondse

Nr.	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van die projek	Aantal raadgewers betrokke by die projek	Duur van die projek: maande/ dae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale bedrag in die 2019/2020 finansiëlejaar betaal	BBBEE vlak
1	Aurecon South Africa (Pty) Ltd					R 6 597 013.62	R 1 339 789.22	Level 1
2	Elite Consulting					R 3 711 490.00	R 862 772.49	Level 2
3	Nako Iliso		Professionele fooie		84 maande	R 31 945 516.16	R 622 165.74	Level 2
4	JG Afrika					R 3 811 000.00	R 683 154.22	Level 1
5	Bergstan SA					R 3 976 098.54	R 679 313.94	Level 3
6	Luyanda Mpahlwa Design Space Africa					R 1 300 410.00	R 70 776.70	Level 2
7	Element Consulting Engineers					R 1 499 989.00	R 401 721.74	Level 2
8	Miradi Architects					R 866 940.00	R 47 184.47	Level 4
9	Gibb					R 7 231 514.53	R 1 056 705.10	Level 2
10	Umtha Consultancy	Kosovo Informele Nedersetting	Professionele fooie	8	84 maande	R 1 125 000.00	R 116 550.00	Level 1
11	ARG Design (Town Planner)					R 2 747 038.60	R 232 161.75	Level 2
12	Power Construction					R 299 947 344.96	R 14 586 326.12	Level 1
13	FJC Consulting					R 1 054 291.00	R 31 628.73	Level 2

Menslike Hulpbronsbestuur

Nr.	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van die projek	Aantal raadgewers betrokke by die projek	Duur van die projek: maande/dae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale bedrag in die 2019/2020 finansiëlejaar betaal	BBBEE vlak
14	Jubelie Projects				76 maande	R 60 392 465,99	R 4 527 176,81	Level 3
15	Matlapa Constuction Consulting				73 maande	R 10 228 715,63	R 558 868,94	Level 1
16	Neil Lyners				79 maande	R 36 234 477,82	R 3 054 961,12	Level 1
17	SVA International				78 maande	R 17 448 956,96	R 2 333 056,11	Level 2
18	Innovative Transport Solutions				54 maande	R 14 701 396,00	R 4 968 604,38	N/A
19	BSP Consulting Engineers	TransHex Behuisingsprojek	Besigheids- en raadgewende dienste: projekbestuur	11	74 maande	R 5 044 483,45	R 1 638 358,60	Level 2
20	Guillaume Nel (Gnec)				78 maande	R 4 017 244,00	R 456 391,43	Level 4
21	African Town Planning Services				6 maande	R 62 600,00	R 6 400,00	Level 4
22	Amps Registered Quantity				75 maande	R 5 129 891,43	R 310 878,91	Level 1
23	Ole Bogeng and Associates				76 maande	R 7 803 604,65	R 466 318,38	Level 1
24	Mott Mcdonald				84 maande	R 28 312 602,74	R 2 500 952,77	Level 5

3.15. Utilisation of consultants

Tabel 3.15.1: Konsultante aangestel met toegewysde fondse

No.	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van die projek	Aantal raad-gewers betrokke by die projek	Duur van die projek: maande/dae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale bedrag in die 2019/2020 finansiëlejaar betaal	BBBEE vlak
1	Aurecon South Africa (Pty) Ltd					R 6 597 013.62	R 1 339 789.22	Level 1
2	Elite Consulting					R 3 711 490.00	R 862 772.49	Level 2
3	Nako Iliso	Lughawe Informele Nedersettinggebied	Professionele fooie	5	84 maande	R 31 945 516.16	R 622 165.74	Level 2
4	JG Afrika					R 3 811 000.00	R 683 154.22	Level 1
5	Bergstan SA						R 679 313.94	Level 3
6	Luyanda Mpahlwa Design Space Africa					R 1 300 410.00	R 70 776.70	Level 2
7	Element Consulting Engineers					R 1 499 989.00	R 401 721.74	Level 2
8	Miradi Architects					R 866 940.00	R 47 184.47	Level 4
9	Gibb	Kosovo Informele Nedersetting	Professionele fooie	8	84 maande	R 7 231 514.53	R 1 056 705.10	Level 2
10	Umtha Consultancy					R 1 125 000.00	R 116 550.00	Level 1
11	ARG Design (Town Planner)					R 2 747 038.60	R 232 161.75	Level 2
12	Power Construction					R 299 947 344.96	R 14 586 326.12	Level 1
13	FJC Consulting						R 31 628.73	Level 2

Menslike Hulpbronnbestuur

No.	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van die projek	Aantal raad-gewers betrokke by die projek	Duur van die projek: maande/dae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale bedrag in die 2019/2020 finansiëlejaar betaal	BBBEE vlak
14	Jubelie Projects				76 maande	R 60 392 465.99	R 4 527 176.81	Level 3
15	Matlapa Constuction Consulting				73 maande	R 10 228 715.63	R 558 868.94	Level 1
16	Neil Lyners				79 maande	R 36 234 477.82	R 3 054 961.12	Level 1
17	SVA International				78 maande	R 17 448 956.96	R 2 333 056.11	Level 2
18	Innovative Transport Solutions	TransHex	Besigheids- en raadgewende dienste: projekbestuur	11	54 maande	R 14 701 396.00	R 4 968 604.38	N/A
19	BSP Consulting Engineers	Behuisingsprojek			74 maande	R 5 044 483.45	R 1 638 358.60	Level 2
20	Guillaume Nel (Gnec)				78 maande	R 4 017 244.00	R 456 391.43	Level 4
21	African Town Planning Services				6 maande	R 62 600.00	R 6 400.00	Level 4
22	Amps Registered Quantity				75 maande	R 5 129 891.43	R 310 878.91	Level 1
23	Ole Bogeng and Associates				76 maande	R 7 803 604.65	R 466 318.38	Level 1
24	Mott Mcdonald					R 28 312 602.74	R 2 500 952.77	Level 5

Menslike Hulpbronsbestuur

No.	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van die projek	Aantal raad-gewers betrokke by die projek	Duur van die projek: maande/dae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale bedrag in die 2019/2020 finansiëlejaar betaal	BBBEE vlak
25	JG Afrika					R 779 739.63	R 76 781.31	Level 1
26	Delta Built Environment Consultants					R 7 499 945.00	R 1 642 000.50	Level 1
27	Ebesa Architects					R 6 000 000.00	R 751 063.90	Level 2
28	MLH Architects & Planners					R 2 360 000.00	R 55 000.00	Level 3
29	AMM Geomatics					R 3 199 800.00	R 148 369.42	Level 2
30	MZI Development Services	Retreat en omgewing Ontwikkelingsprojek	Mense nedersetting Herstellingsprogram	10	36 maande	R 2 142 855.00	R 350 968.92	Level 1
31	HHO					R 885 094.29	R 173 890.80	Level 1
32	Morula Consulting Engineers and					R 11 200 000.00	R 838 564.79	Level 1
33	Malani Padayachee and Associates					R 659 850.00	R 82 900.00	N/A
34	IX Engineers						R 89 066.50	Level 1

No.	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van die projek	Aantal raad-gewers betrokke by die projek	Duur van die projek: maande/dae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale bedrag in die 2019/2020 finansiëlejaar betaal	BBBEE vlak
35	BSP Consulting Engineers				73 maande	R 9 733 475.41	R 449 121.62	Level 2
36	Jubelie Projects				65 maande	R 20 660 535.62	R 780 712.98	Level 3
37	Neil Lyners				82 maande	R 29 091 421.56	R 1 859 171.77	Level 1
38	Guillaume Nel (Gnec)	Vlakkeland			48 maande	R 1 448 775.00	R 72 070.00	Level 4
39	Archi Cape Town	Behuisingprojek	Sake- en adviserende diens: Projekbestuur	8	13 maande	R 5 541 643.50	R 784 502.59	Level 1
40	AGS Consultants				66 maande	R 2 020 853.84	R 141 109.13	Level 1
41	Lakhanya Quantity Surveyors				64 maande	R 1 023 070.22	R 86 591.25	Level 1
42	Nuplan Africa					R 286 000.00	R 11 300.00	Level 4
43	Royal Haskoning DHV					R 1 949 718.20	R 1 949 718.20	Level 2
44	Matthysen Van Vuuren					R 3 276 000.00	R 54 900.00	Level 4
45	Thabile Engineering					R 5 535 750.00	R 416 500.00	Level 2
46	IX Engineers	Opgradering van				R 73 993.88	R 73 993.88	Level 1
47	MZI Development Services	Taiwan en YB Informele Nedersetting	Professionele dienste	8	36 maande	R 66 240.00	R 66 240.00	Level 1
48	JZE Architects					R 2 285 000.00	R 363 400.00	Level 1
49	WSP Group Africa					R 6 582 664.00	R 1 141 909.39	Level 1
50	Human Settlement Holistic Services						R 4 378 002.51	N/A

No.	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van die projek	Aantal raad-gewers betrokke by die projek	Duur van die projek: maande/dae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale bedrag in die 2019/2020 finansiëlejaar betaal	BBBEE vlak
51	Bosch Semele (Pty) Ltd					R 5 247 368.60	R 2 283 785.80	Level 2
52	GJA Electrical Consulting	Malibu Conifers: W16110006	Sake- en adviserende dienste: Projekbestuur	3	12 maande	R 380 000.00	R 175 560.00	Level 1
53	Aurecon South Africa (Pty) Ltd						R 13 422.50	Level 1
54	Jubelie Projects	De Novo	Mense nedersetting Herstellingsprogram	2	12 maande		R 3 136 734.41	Level 3
55	Royal Haskoning DHV	Syferfontein: W14090005	Mense nedersetting Herstellingsprogram	1	-	R 91 857 415.00	R 2 666 675.43	Level 2
56	Lukhozi Consulting Engineers	Ithemba	Mense nedersetting Herstellingsprogram	1	48 maande	R 6 094 959.98	R 638 169.33	Level 2
57	Lukhozi Consulting Engineers	Forest Village Behuisingprojek	Sake- en adviserende dienste: Projekbestuur	1	12 maande	R 107 693 846.32	R 19 751 588.40	Level 2
58	Educational Support Services Trust					R 1 319 580.90	R 629 366.53	N/A
59	Isandla Institute					R 984 417.00	R 32 750.62	Level 4
60	People's Environmental Planning	Gemeenskaps-gebaseerde Beplanning en opsomping	Sake- en adviserende dienste: Projekbestuur		36 maande	R 6 887 213.09	R 517 277.89	N/A
61	Community Organisation Resource Center (CORC)					R 4 886 695.00	R 1 268 910.00	Level 2
62	VPUU					R 11 141 419.55	R 276 135.91	Level 2
63	Development Action Group						R 2 391 485.90	Level 1

No.	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van die projek	Aantal raad-gewers betrokke by die projek	Duur van die projek: maande/dae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale bedrag in die 2019/2020 finansiëlejaar betaal	BBBEE vlak
64	Aurecon South Africa (Pty) Ltd					R 4 926 353.00	R 1 147 764.88	Level 1
65	WSP Group Africa					R 783 953.60	R 209 026.50	Level 1
66	Bigen Africa Services	Penhill Greenfields	Professionele fooie	5	84 maande	R 9 493 343.20	R 777 969.13	Level 1
67	ASLA					R 762 987 074.67	R 960 825.00	Level 3
68	IX Engineers (Previously Worley Parsons)					R 26 013 634.87	R 907 039.04	Level 1
69	C2C	Highbury Militêre Vetereane: W17020003	Mense nedersetting Herstellingsprogram	1	12 maande	R 3 590 738.89	R 1 938 858.23	Level 1
70	Thabile Engineering	Silvertown	Mense nedersetting Herstellingsprogram	2	18 maande	R 1 839 843.00	R 698 250.00	Level 2
71	WSP Group Africa	Noodbehuisingsprojek	Mense nedersetting Herstellingsprogram			R 5 597 980.00	R 1 244 933.51	Level 1
72	Lukhozi Consulting Engineers	Delft Symphony: Pre 3 & 5: W12110012	Mense nedersetting Herstellingsprogram	1	12 maande	R 22 599 220.57	R 611 201.75	Level 2
73	Lukhozi Consulting Engineers	Delft 7: 518: W16090001	Mense nedersetting Herstellingsprogram	1	12 maande	R 9 091 831.57	R 388 284.34	Level 2
74	Lukhozi Consulting Engineers	Themb Dom Work Hous Project	Mense nedersetting Herstellingsprogram	2	12 maande	R 2 467 066.06	R 139 446.52	Level 2
75	Royal Haskoning DHV					R 2 229 757.25	Level 2	
76	C2C	Our Pride Phase 2 FHP	Mense nedersetting Herstellingsprogram	N/A	29 maande	R 3 338 520.82	R 1 299 388.13	Level 1

Menslike Hulpbronbestuur

No.	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van die projek	Aantal raad-gewers betrokke by die projek	Duur van die projek: maande/dae/ure	Kontrakwaarde in rand	Totale bedrag in die 2019/2020 finansiëlejaar betaal	BBBEE vlak
77	Human Settlement Holistic Services	Erf 26943 Khayelitsha	Professional Fees And Construction	1	68 maande	R 26 896 741.00	R 12 261 795.43	N/A
78	Royal Haskoning DHV	Wilderness Heights	Professionele fooie en konstruksie	1	12 maande	R 166 319.00	R 130,788.20	Level 2
79	Lukhozi Consulting Engineers	Rondevlei Weir	Professionele fooie	1	12 maande	R 905 625.00	R 33,925.16	Level 2
80	Afriwire And Steel	Dep.prop.emerg Effort	Besigheid & Adviesdienste: Projekbestuur	2	7 dae	R 777 337.00	R 387,882.82	Level 2
81	Gateway Metalworks					R 1 824 946.20	R 10,050.00	Level 1
82	Chauke Quantity Surveyors	Kwanokuthula	Professionele fooie	1	12 maande	R 1 084 956.66	R 238,277.45	Level 2
83	Gibb	Grabouw Storm Water Masterplan	Professionele fooie	1	36 maande	R 5 328 500.00	R 1,260,119.67	Level 2
84	C2C Consulting Engineers	Blue Downs Infill Hsg Pro	Mense nedersetting Herstellingsprogram	1	30 maande	R 1 944 342.14	R 888,865.87	Level 1
85	Aurecon South Africa (Pty) Ltd	Blue Downs Military Veterans	Mense nedersetting Herstellingsprogram	1	30 maande	R 492 230.00	R 60,825.00	Level 1
	Totaal						R 119,997,203.73	

Tabel 3.15.2: Konsultante aangestel met geskenkte fondse

Program	Raadgewende maatskappy	Naam van projek	Aard van projek	Aantal raadgewers wat by projek betrokke was	Duur van projek: maande/dae/ure	Randwaarde van kontrak	Totale aantal projekte	Totale individuele raadgewers	BBSEB-vlak
Geen.									

Forest Village

**FINANSIËLE
INLIGTING**

2020 STATEMENTS
audited **PAYABLES**
Assets regulations
expenditure Internal
reporting Accruals control
framework Commitments
Households
Adjusted Appropriation
RECOVERABLE
Current ANNUAL
Variance
FINANCIAL INFORMATION

JAARLIKSE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Inhoud

	Page
VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL	151
BYLAAG - OUDITEUR-GENERAAL SE VERANTWOORDELIKHEID VIR DIE OUDIT	155
BEGROTINGSTAAT	156
AANTEKENINGE BY DIE BEGROTINGSTAAT	174
STAAT VAN FINANSIËLE PRESTASIE	176
STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE	177
STAAT VAN VERANDERINGE IN NETTO BATES	178
STAAT VAN KONTANTVLOEI	179
NOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIËLE STATE (INSLUITENDE REKENKUNDIGE BELEIDE)	180
BYLAE	223

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL AAN DIE WES-KAAPSE PROVINSIALE PARLEMENT: POS NR. 8: WES-KAAPSE DEPARTEMENT VAN MENSLIKE NEDERSETTINGS

Verlag oor die audit van die finansiële state

Opinie

1. Ek het die finansiële state van die Wes-Kaapse Departement van Menslike Nedersettings, soos uiteengesit op bladsye 156 tot 233, geaudit, wat die bewilligingsverklaring, die staat van finansiële stand op 31 Maart 2020, die staat van finansiële prestasie, die staat van veranderinge in die netto bates, en die kontantvloei staat vir die jaar wat toe geëindig het, insluit. Dit sluit ook die aantekeninge by die finansiële state, asook 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleide in.
2. Die finansiële state weerspieël na my mening in alle weselike opsigte die finansiële posisie van die Wes-Kaapse Departement van Menslike Nedersettings soos op 31 Maart 2020. Dit weerspieël ook die finansiële prestasie en kontantvloei vir dieselfde jaareinde ooreenkomstig die Gewysigde Kontantstandaarde (GKS) voorgeskryf deur die Nasionale Tesourie en die vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur van Suid-Afrika, 1999 (Wet No. 1 van 1999) (WOFB) en die Wet op die Verdeling van Inkomste van Suid-Afrika, 2018 (Wet No. 1 van 2018) (IVW).

Grondslag vir opinie

3. Ek het my audit volgens die Internasionale Standaard van Ouditeurswese (IOS) uitgevoer. My verantwoordelikhede onder hierdie standaard word verder beskryf in die ouditeur-generaal se verantwoordelikhede vir die audit van die finansiële state-afdeling van hierdie ouditeursverslag.
4. Ek is, in ooreenstemming met afdelings 290 en 291 van die etiese kode vir professionele rekenmeesters en deel 1 en 3 van die Internasionale Etiese kode vir professionele rekenmeesters (insluitend internasionale onafhanklikheidsstandaarde) van die Internasionale Etiese Standaard Raad vir Rekenmeesters (IESRR-voorskrifte), asook die etiese vereistes wat van toepassing is op my audit in Suid-Afrika, onafhanklik van die departement. Ek het my ander etiese verantwoordelikhede volgens hierdie vereistes en die IESRR-voorskrifte nagekom.
5. Ek is van mening dat die auditbewyse wat ek verkry het voldoende en toepaslik is as grondslag vir my mening.

Beklemtoning van sake

6. Ek vestig die aandag op die onderstaande sake. My mening is nie ten opsigte van hierdie aangeleenthede gewysig nie.

Onsekerheid met betrekking tot die toekomstige uitkoms van litigasie

7. Met verwysing na aantekening 18.1 in die finansiële state, was die Departement teen 31 Maart 2020 'n verweerder in 'n grondeisgeding van R87,2 miljoen. Die Departement het die eis betwis maar die uiteindelijke uitkoms van hierdie aangeleentheid kan nie tans bepaal word nie. Daar is geen voorsiening gemaak vir enige aanspreeklikheid wat daaruit kan voortspruit nie.

Heraanpassing van ooreenstemmende syfers

8. Soos uiteengesit in aantekening 30 van die finansiële state, is die ooreenstemmende syfers vir 31 Maart 2019 hersaamgestel weens 'n fout in die finansiële state van die Departement soos teen en vir die jaar geëindig op 31 Maart 2020.

Ander saak

9. Ek vestig die aandag op die onderstaande saak. My mening word nie gewysig ten opsigte van hierdie saak nie.

Aanvullende skedules wat nie geoudit is nie

10. Die aanvullende inligting soos uiteengesit in bladsye 223 tot 233, is nie deel van die finansiële state nie en word as aanvullende inligting aangebied. Ek het hierdie skedules nie geoudit nie en het dienoreenkomstig geen mening daarvoor uitgespreek nie.

Verantwoordelikhede van die rekenpligtige beampte vir die finansiële state

11. Die rekenpligtige beampte wat die Raad van Direkteure uitmaak, is verantwoordelik vir die opstel en billike aanbieding van die finansiële state in ooreenstemming met die GKS soos voorgeskryf deur die Nasionale Tesourie en die WOFB en IVW se vereistes. Hulle is ook, soos bepaal deur die rekenpligtige beampte, verantwoordelik vir die nodige interne beheer om die finansiële state sonder wesentliche wanvoorstellings, hetsy weens bedrog of foute, op te stel.
12. Die rekenpligtige beampte, is met die opstel van die finansiële state, verantwoordelik om die departement se vermoë om as 'n lopende saak voort te gaan, te evalueer en, waar van toepassing, sake rakende die lopende saak te openbaar. Die rekenkundige beginsels vir 'n lopende saak moet hier geld tensy die toepaslike bestuurstruktuur die bedoeling het om die departement te likwiedeer of om sy bedrywighede te staak, of daar geen realistiese alternatief is nie.

Ouditeur-generaal se verantwoordelikhede vir die audit van die finansiële state

13. My doelwitte is om redelike versekering te verkry of die finansiële state as geheel vry is van wesentliche wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute, en om 'n ouditeursverslag met my mening uit te reik. Redelike versekering is 'n hoë vlak van versekering, maar waarborg nie dat 'n audit wat volgens die IOS's uitgevoer word, altyd 'n wesentliche wanvoorstelling sal opspoor indien dit bestaan nie. Wanvoorstellings kan voortspruit uit bedrog of foute en word as wesentlik beskou indien dit redelikerwys verwag kan word om individueel of gesamentlik die ekonomiese besluite van gebruikers wat op grond van hierdie finansiële state geneem word, te beïnvloed.
14. 'n Verdere beskrywing van my verantwoordelikhede vir die audit van die finansiële state is in die aanhangsel tot hierdie ouditeursverslag vervat.

Verslag oor die audit van die jaarlikse prestasieverslag

Inleiding en omvang

15. Ingevolge die Wet op Openbare Oudit van Suid-Afrika, 2004 (Wet No. 25 van 2004) (WOO) en die algemene kennisgewing wat ingevolge dit uitgereik is, is ek verantwoordelik om verslag te doen oor die nut en betroubaarheid van die gerapporteerde prestasie-inligting teenoor voorafbepaalde doelstellings vir geselekteerde programme wat in die jaarlikse prestasieverslag aangebied word. Ek het prosedures gevolg om wesentliche bevindings te identifiseer, maar nie om bewyse vir versekering in te samel nie.
16. Die prosedures wat ek gevolg het handel oor die bruikbaarheid en betroubaarheid van die prestasie-inligting wat ek ontvang het. Die inligting moet gebaseer wees op die goedgekeurde dokumente vir die prestasiebeplanning van die Departement. Ek het nie die volledigheid en toepaslikheid van die prestasie-aanwysers in die beplanningsdokumente beoordeel nie. My prosedures ondersoek nie of die stappe wat deur die Departement geneem is, dienslewering moontlik gemaak het nie. My prosedures strek ook nie tot openbaarmaking of bewerings van beplande prestasie-strategieë en inligting rakende toekomstige periodes wat as deel van die prestasie-inligting waarvoor verslag gedoen is, ingesluit kan word nie. My bevindings strek gevolglik nie tot hierdie aangeleenthede nie.

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

17. Ek het die nut en betroubaarheid van die prestasie-inligting vir die jaar geëindig 31 Maart 2020, volgende geselekteerde programme wat aangebied word in die jaarlikse prestasieverlag van die Departement en waarvoor verslag gedoen is, bepaal aan die hand van die kriteria wat uit die prestasiebestuur- en verslagdoeningsraamwerk ontwikkel is, soos omskryf in die algemene kennisgewing:

Program	Bladsye in die jaarlikse prestasieverlag
Program 3: Behuisingsontwikkeling	49-56

18. Ek het prosedures uitgevoer om vas te stel of die prestasie-inligting wat verskaf is behoorlik aangebied is en of die prestasie strook met die goedgekeurde dokumente vir prestasiebeplanning. Ek het verdere prosedures uitgevoer om vas te stel of die aanwysers en verwante doelwitte meetbaar en relevant was, en die betroubaarheid van die prestasie-inligting, soos verskaf, beoordeel om vas te stel of dit geldig, akkuraat en volledig was.
19. Ek het geen wesenlike bevindings geïdentifiseer oor die nut en betroubaarheid van die prestasie-inligting soos vir program 3: Behuisingsontwikkeling, verskaf nie.

Ander saak

20. Ek vestig die aandag op die onderstaande saak.

Suksesvolle voltooiing van beplande teikens

21. Verwys na die jaarlikse prestasieverlag op bladsye 49 tot 56 vir inligting oor die sukses van beplande teikens vir die jaar en verduidelikings vir die onder- / oorprestasie van 'n aantal teikens.

Verslag oor die audit oor nakoming van wetgewing

Inleiding en omvang

22. Ek is, soos voorgeskryf deur die WOO en die algemene kennisgewing ingevolge daarvan uitgereik, verantwoordelik om verslag te doen oor wesenlike bevindings van nakoming deur die Departement oor spesifieke aangeleenthede in belangrike wetgewing. Ek het prosedures gevolg om bevindings te identifiseer, maar nie om bewyse vir sekerheid in te samel nie.
23. Ek het geen wesenlike bevindings bepaal oor die nakoming van die spesifieke vraagstukke in die belangrike wetgewing soos uiteengesit in die algemene kennisgewing wat ingevolge die WOO uitgereik is nie.

Ander inligting

24. Die rekenpligtige beampte is verantwoordelik vir die ander inligting. Die ander inligting bevat die inligting wat in die jaarverslag opgeneem is en sluit nie die finansiële state, die ouditeursverslag en die geselekteerde programme in die jaarlikse prestasieverlag in waarvoor spesifiek in hierdie ouditeursverslag gerapporteer is nie.
25. My mening oor die finansiële state en bevindings oor die gerapporteerde prestasie-inligting en die nakoming van wetgewing dek nie die ander inligting nie en ek spreek nie 'n auditmening of enige vorm van sekerheid daarvoor uit nie.
26. Dit is my verantwoordelikheid om in my audit die ander inligting te lees en om dan te bepaal of dit wesenlik verskil van die finansiële state. Sodoende moet ek oorweeg of die ander inligting wesenlik strydig is met die finansiële state en die geselekteerde programme wat in die jaarlikse prestasieverlag aangebied word, of my kennis verkry tydens die audit wesenlik verkeerd aangebied is.

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL

for the year ended 31 March 2020

27. As ek, op grond van die werk wat ek verrig het, tot die gevolgtrekking kom dat daar 'n wesenlike wanvoorstelling van hierdie ander inligting is, is dit my plig om dit bekend te maak.
28. Ek het geen verslag in hierdie verband nie.

Tekorte aan interne beheer

29. Interne beheer is relevant geag in my oudit van die finansiële state, gerapporteerde prestasie-inligting en die nakoming van toepaslike wetgewing; My doelwit was egter nie om enige vorm van sekerheid daaroor uit te spreek nie. Ek het geen noemenswaardige tekortkominge in interne beheer geïdentifiseer nie.

Kaapstad
30 September 2020

AUDITOR - GENERAL
SOUTH AFRICA

Auditing to build public confidence

Bylae - Ouditeur-generaal se verantwoordelikheid vir die audit

1. As deel van 'n audit en in ooreenstemming met die IOS's, gebruik ek my professionele oordeel en handhaaf ek professionele skeptisisme gedurende my audit van die finansiële state en die prosedures wat uitgevoer word vir prestasie-inligting vir geselekteerde programme en oor die nakoming van die departement met betrekking tot die gekose onderwerp waarvoor verslag gedoen is.

Finansiële state

2. Benewens my verantwoordelikheid vir die audit van die finansiële state soos beskryf in hierdie ouditeursverslag, het ek ook:
 - die risiko's van wesenlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute van die finansiële state geïdentifiseer en beoordeel,; auditprosedures ontwerp en toegepas as gevolg van daardie risiko's; en auditbewyse verkry wat voldoende en toepaslik is as basis vir my mening. Die risiko om nie 'n wesenlike wanvoorstelling as gevolg van bedrog op te spoor nie, is groter as een wat as gevolg van 'n fout begaan is, aangesien bedrog sameswering, vervalsing, opsetlike versuim, wanvoorstellings of omverwerping van interne beheer kan behels.
 - begrip gekry van interne beheer wat relevant is vir die audit ten einde auditprosedures saam te stel wat toepaslik is vir die omstandighede, maar nie met die doel om 'n mening oor die doeltreffendheid van die interne beheer van die departement te gee nie.
 - die toepaslikheid van die rekeningkundige beleid wat gevolg is, en die redelikheid van rekeningkundige ramings en verwante openbaarmaking deur die rekenpligtige beampte, wat die direksie is, beoordeel.
 - 'n gevolgtrekking gemaak oor die toepaslikheid van die basis van boekhouding deur die rekenpligtige beampte van die lopende saak om die finansiële state op te stel. Gebaseer op die auditbewyse verskaf kom ek ook tot die gevolgtrekking of daar wesenlike onsekerheid bestaan oor gebeure of toestande wat beduidende twyfel werp op die vermoë van die Wes-Kaapse Departement van Menslike Nedersettings om as 'n lopende saak voort te gaan. As ek tot die gevolgtrekking kom dat daar wesenlike onsekerheid bestaan, moet ek in my ouditeursverslag aandag vestig op die verwante openbaarmakings in die finansiële state oor die onsekerheid, of, indien sodanige openbaarmaking onvoldoende is, my mening oor die finansiële state wysig. My gevolgtrekkings is gebaseer op die inligting wat op die datum van hierdie ouditeursverslag beskikbaar was. Toekomstige gebeure of toestande kan egter daartoe lei dat 'n departement nie meer as 'n lopende saak funksioneer nie
 - die volle aanbieding, struktuur en inhoud van die finansiële state geëvalueer, insluitend die openbaarmakings, en bepaal of die finansiële state 'n regverdige weergawe is van die onderliggende transaksies en gebeure van die Departement.

Kommunikasie met diegene belas met bestuur

3. Ek stel die rekenpligtige beampte in kennis oor, onder meer, die beplande omvang en tydsberekening van die audit en beduidende auditbevindinge, insluitend enige beduidende tekortkominge van die interne beheer wat ek tydens my audit bepaal.
4. Ek bevestig ook aan die rekenpligtige beampte dat ek voldoen het aan die relevante etiese vereistes van onafhanklikheid, en maak alle verhoudings en ander aangeleenthede bekend wat redelikerwys beskou kan word om my onafhanklikheid te beïnvloed. Waar van toepassing, dui ek ook my optrede aan om dreigemente uit te skakel of sekerheidsmaatreëls toegepas.

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Begroting per program									
Program	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Administrasie	115 847	-	6 960	122 807	122 807	-	100.0	107 883	106 692
2. Behuisings-behoefte, Navorsing en Beplanning	28 767	-	(1 431)	27 336	27 336	-	100.0	25 282	25 282
3. Behuising Ontwikkeling	2 503 448	-	(6 115)	2 497 333	2 496 984	349	100.0	2 272 138	2 184 379
4. Behuisingsbata bestuur	36 059	-	586	36 645	36 645	-	100.0	35 978	35 978
Totaal	2 684 121	-	-	2 684 121	2 683 772	349	100.0	2 441 281	2 352 331
Rekonsiliasie met staat van finansiële prestasie									
Tel by:									
Departementele ontvangstes				67 044				195 556	
Hulpbystand				551				5 541	
Werklike bedrae per staat van finansiële prestasie (totale inkomste)				2 751 716				2 642 378	
Tel by: Hulpbystand					390				7 232
Werklike bedrae per staat van finansiële prestasie (totale uitgawes)					2 684 162				2 359 563

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Begroting per ekonomiese klassifikasie									
Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	365 315	(27 309)	(574)	337 432	337 161	271	99.9	317 735	313 748
Vergoeding van werknemers	248 487	(2 322)	(574)	245 591	245 442	149	99.9	229 217	225 231
Salarisse en lone	216 075	(112)	1 008	216 971	216 822	149	99.9	202 821	198 835
Maatskaplike bydraes	32 412	(2 210)	(1 582)	28 620	28 620	-	100.0	26 396	26 396
Produkte en dienste	116 828	(24 987)	-	91 841	91 719	122	99.9	88 518	88 517
Administratiewe fooie	340	(170)	-	170	170	-	100.0	155	155
Advertering	620	59	-	679	679	-	100.0	409	409
Klein bates	776	(494)	-	282	282	-	100.0	215	215
Ouditkoste: Ekstern	6 340	444	-	6 784	6 784	-	100.0	6 438	6 438
Beurse: werknemers	590	218	-	808	808	-	100.0	601	601
Spyseniëring: departementele aktiwiteite	377	(97)	-	280	280	-	100.0	245	245
Kommunikasie (G&S)	1 398	(94)	-	1 304	1 304	-	100.0	1 109	1 109
Rekenaardienste	2 027	1 534	-	3 561	3 561	-	100.0	2 040	2 040
Konsultante: Besigheids- en adviesdienste	35 506	(33 391)	-	2 115	2 115	-	100.0	397	397
Infrastruktuur- en beplanningdienste	12 982	(1 913)	-	11 069	11 069	-	100.0	18 181	18 181
Regsdienste	2 002	(534)	-	1 468	1 468	-	100.0	1 063	1 063
Kontraakteurs	730	(227)	-	503	503	-	100.0	665	665
Agentskappe en ondersteuning /uitgekontraakteerde dienste	2 800	(2 800)	-	-	-	-	-	-	-
Vermaak	64	(32)	-	32	32	-	100.0	8	8
Vlootdienste (motorvervoer ingesluit)	2 660	705	-	3 365	3 365	-	100.0	3 182	3 182
Verbruikbare voorrade	707	(323)	-	384	384	-	100.0	602	602
Verbruiksartikels: skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorbenodigdhede	1 229	(232)	-	997	997	-	100.0	678	678
Bedryfsure	1 734	(93)	-	1 641	1 641	-	100.0	1 755	1 755
Eiendombetalings	34 177	12 468	-	46 645	46 645	-	100.0	41 048	41 048
Reis en verblyf	5 781	1 300	-	7 081	6 959	122	98.3	5 807	5 807
Opleiding en ontwikkeling	1 410	(390)	-	1 020	1 020	-	100.0	1 669	1 669

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Begroting per ekonomiese klassifikasie									
Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aangesuiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Bedryfsbetalings	1 128	217	-	1 345	1 345	-	100.0	1 059	1 059
Lokale en fasiliteite	1 238	(965)	-	273	273	-	100.0	1 178	1 177
Huur en verhuring	212	(177)	-	35	35	-	100.0	14	14
Oordragte en subsidies	2 310 421	27 032	(529)	2 336 924	2 336 846	78	100.0	2 111 526	2 027 753
Provinsies en munisipaliteite	80 964	5 642	211	86 817	86 817	-	100.0	44 079	44 079
Munisipaliteite	80 964	5 642	211	86 817	86 817	-	100.0	44 079	44 079
Munisipale bankrekeninge	80 964	5 642	211	86 817	86 817	-	100.0	44 079	44 079
Departementele agentskappe en rekeninge	7	(1)	-	6	6	-	100.0	406	406
Departementele agentskappe	7	(1)	-	6	6	-	100.0	406	406
Instellings vir hoër onderwys	400	-	-	400	400	-	100.0	300	300
Nie-winsgewende instellings	1 000	-	-	1 000	1 000	-	100.0	4 500	4 500
Huishoudings	2 228 050	21 391	(740)	2 248 701	2 248 623	78	100.0	2 062 241	1 978 468
Maatskaplike voordele	1 946	2 014	(740)	3 220	3 220	-	100.0	686	686
Ander oordragte na huishoudings	2 226 104	19 377	-	2 245 481	2 245 403	78	100.0	2 061 555	1 977 782
Betalings vir kapitale bates	5 970	421	1 103	7 494	7 494	-	100.0	7 173	5 983
Masjinerie en toerusting	5 970	421	483	6 874	6 874	-	100.0	7 145	5 955
Vervoer toerusting	3 320	673	483	4 476	4 476	-	100.0	4 334	4 334
Ander masjinerie en toerusting	2 650	(252)	-	2 398	2 398	-	100.0	2 811	1 621
Sagteware en ander ontasbare bates	-	-	620	620	620	-	100.0	28	28
Betaling vir finansiële bates	2 415	(144)	-	2 271	2 271	-	100.0	4 847	4 847
Totaal	2 684 121	-	-	2 684 121	2 683 772	349	100.0	2 441 281	2 352 331

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Program 1: ADMINISTRASIE									
Subprogram	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Kantoor van die LUR	6 908	(575)	484	6 817	6 817	-	100.0	4 818	4 818
2. Korporatiewe dienste	108 939	575	6 476	115 990	115 990	-	100.0	103 065	101 874
Totaal	115 847	-	6 960	122 807	122 807	-	100.0	107 883	106 692

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	109 276	(524)	5 658	114 410	114 410	-	100.0	100 228	100 227
Vergoeding van werknemers	88 045	(539)	5 117	92 623	92 623	-	100.0	81 362	81 362
Salarisse en lone	76 652	-	4 623	81 275	81 275	-	100.0	70 737	70 737
Maatskaplike bydraes	11 393	(539)	494	11 348	11 348	-	100.0	10 625	10 625
Produkte en dienste	21 231	15	541	21 787	21 787	-	100.0	18 866	18 865
Administratiewe fooie	200	(110)	-	90	90	-	100.0	110	110
Advertering	290	273	-	563	563	-	100.0	245	245
Klein bates	776	(494)	-	282	282	-	100.0	215	215
Ouditkoste: Ekstern	6 340	(682)	-	5 658	5 658	-	100.0	5 067	5 067
Beurse: werknemers	590	218	-	808	808	-	100.0	601	601
Spyseniering: departementele aktiwiteite	114	(13)	11	112	112	-	100.0	80	80
Kommunikasie (G&S)	893	(84)	-	809	809	-	100.0	673	673
Rekenaardienste	1 961	1 503	-	3 464	3 464	-	100.0	1 786	1 786
Konsultante: Besigheids- en adviesdienste	80	(31)	50	99	99	-	100.0	186	186
Regsdienste	70	(70)	-	-	-	-	-	-	-
Kontrakteurs	360	141	-	501	501	-	100.0	531	531
Agentskappe en ondersteuning /uitgekontraakteerde dienste	300	(300)	-	-	-	-	-	-	-
Vermaak	30	(7)	-	23	23	-	100.0	6	6

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Vlootdienste (motorvervoer ingesluit)	2 660	705	-	3 365	3 365	-	100.0	3 182	3 182
Verbruikbare voorrade	493	(188)	-	305	305	-	100.0	516	516
Verbruiksartikels: skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorbenodigdhede	1 134	(140)	-	994	994	-	100.0	678	678
Bedryfsure	1 150	1	-	1 151	1 151	-	100.0	1 226	1 226
Eiendombetalings	250	(232)	-	18	18	-	100.0	82	82
Reis en verblyf	2 150	(769)	480	1 861	1 861	-	100.0	1 712	1 712
Opleiding en ontwikkeling	460	(71)	-	389	389	-	100.0	774	774
Bedryfsbetalings	680	335	-	1 015	1 015	-	100.0	569	569
Lokale en fasiliteite	60	185	-	245	245	-	100.0	619	618
Huur en verhuring	190	(155)	-	35	35	-	100.0	8	8
Oordragte en subsidies	301	247	199	747	747	-	100.0	381	381
Departementele agentskappe en rekeninge	7	(1)	-	6	6	-	100.0	6	6
Departementele agentskappe	7	(1)	-	6	6	-	100.0	6	6
Huishoudings	294	248	199	741	741	-	100.0	375	375
Maatskaplike voordele	294	245	199	738	738	-	100.0	225	225
Maatskaplike voordele	-	3	-	3	3	-	100.0	150	150
Betalings vir kapitale bates	5 970	421	1 103	7 494	7 494	-	100.0	7 173	5 983
Masjinerie en toerusting	5 970	421	483	6 874	6 874	-	100.0	7 145	5 955
Vervoer toerusting	3 320	673	483	4 476	4 476	-	100.0	4 334	4 334
Ander masjinerie en toerusting	2 650	(252)	-	2 398	2 398	-	100.0	2 811	1 621
Sagteware en ander ontasbare bates	-	-	620	620	620	-	100.0	28	28
Betaling vir finansiële bates	300	(144)	-	156	156	-	100.0	101	101
Totaal	115 847	-	6 960	122 807	122 807	-	100.0	107 883	106 692

E

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Subprogram 1.1: Kantoor van die LUR									
Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	6 572	(524)	484	6 532	6 532	-	100.0	4 417	4 417
Vergoeding van werknemers	5 338	(539)	473	5 272	5 272	-	100.0	3 319	3 319
Goedere en dienste	1 234	15	11	1 260	1 260	-	100.0	1 098	1 098
Oordragte en subsidies	16	-	-	16	16	-	100.0	-	-
Huishoudings	16	-	-	16	16	-	100.0	-	-
Betalings vir kapitaalbates	320	(51)	-	269	269	-	100.0	401	401
Masjinerie en toerusting	320	(51)	-	269	269	-	100.0	401	401
Totaal	6 908	(575)	484	6 817	6 817	-	100.0	4 818	4 818

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Subprogram 1.2: KORPORATIEWE DIENSTE

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	102 704	-	5 174	107 878	107 878	-	100.0	95 811	95 810
Vergoeding van werknemers	82 707	-	4 644	87 351	87 351	-	100.0	78 043	78 043
Goedere en dienste	19 997	-	530	20 527	20 527	-	100.0	17 768	17 767
Oordragte en subsidies	285	247	199	731	731	-	100.0	381	381
Departementele agentskappe en rekeninge	7	(1)	-	6	6	-	100.0	6	6
Huishoudings	278	248	199	725	725	-	100.0	375	375
Betalings vir kapitaalbates	5 650	472	1 103	7 225	7 225	-	100.0	6 772	5 582
Masjinerie en toerusting	5 650	472	483	6 605	6 605	-	100.0	6 744	5 554
Sagteware en ander ontasbare bates	-	-	620	620	620	-	100.0	28	28
Betalings vir finansiële bates	300	(144)	-	156	156	-	100.0	101	101
Totaal	108 939	575	6 476	115 990	115 990	-	100.0	103 065	101 874

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Program 2: BEHUISINGSBEHOEFTE, NAVORSING EN BEPLANNING									
Sub-programme	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Administrasie	18 273	-	(1 120)	17 153	17 153	-	100.0	16 136	16 136
2. Beplanning	10 494	-	(311)	10 183	10 183	-	100.0	9 146	9 146
Totaal	28 767	-	(1 431)	27 336	27 336	-	100.0	25 282	25 282

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	28 746	(74)	(1 410)	27 262	27 262	-	100.0	25 279	25 279
Vergoeding van werknemers	26 926	(74)	(1 349)	25 503	25 503	-	100.0	24 109	24 109
Salarisse en lone	23 648	(74)	(1 098)	22 476	22 476	-	100.0	21 102	21 102
Maatskaplike bydraes	3 278	-	(251)	3 027	3 027	-	100.0	3 007	3 007
Produkte en dienste	1 820	-	(61)	1 759	1 759	-	100.0	1 170	1 170
Administratiewe foie	60	(23)	-	37	37	-	100.0	13	13
Advertering	50	(50)	-	-	-	-	-	47	47
Spyseniering: departementele aktiwiteite	65	(7)	(11)	47	47	-	100.0	21	21
Kommunikasie (G&S)	100	(6)	-	94	94	-	100.0	86	86
Rekenaardienste	-	-	-	-	-	-	-	45	45
Konsultante: Besigheids- en adviesdienste	299	(110)	(50)	139	139	-	100.0	-	-
Infrastruktuur- en beplanningsdienste	-	88	-	88	88	-	100.0	-	-
Kontrakteurs	10	(10)	-	-	-	-	-	-	-
Vermaak	8	(7)	-	1	1	-	100.0	-	-
Verbruikbare voorrade	45	(33)	-	12	12	-	100.0	12	12
Verbruiksartikels: skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorbenodigdhede	15	(15)	-	-	-	-	-	-	-
Bedryfsure	140	(9)	-	131	131	-	100.0	143	143
Eiendombetalings	-	2	-	2	2	-	100.0	-	-

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Reis en verblyf	770	244	-	1 014	1 014	-	100.0	659	659
Opleiding en ontwikkeling	120	(3)	-	117	117	-	100.0	13	13
Bedryfsbetalings	40	19	-	59	59	-	100.0	89	89
Lokale en fasiliteite	98	(80)	-	18	18	-	100.0	42	42
Huur en verhuring	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oordragte en subsidies	21	74	(21)	74	74	-	100.0	3	3
Huishoudings	21	74	(21)	74	74	-	100.0	3	3
Maatskaplike voordele	21	74	(21)	74	74	-	100.0	3	3
Totaal	28 767	-	(1 431)	27 336	27 336	-	100.0	25 282	25 282

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Subprogram 2.1: ADMINISTRASIE

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	18 252	(63)	(1 099)	17 090	17 090	-	100.0	16 133	16 133
Vergoeding van werknemers	16 952	(63)	(1 049)	15 840	15 840	-	100.0	15 516	15 516
Goedere en dienste	1 300	-	(50)	1 250	1 250	-	100.0	617	617
Oordragte en subsidies	21	63	(21)	63	63	-	100.0	3	3
Huishoudings	21	63	(21)	63	63	-	100.0	3	3
Totaal	18 273	-	(1 120)	17 153	17 153	-	100.0	16 136	16 136

Subprogram 2.2: BEPLANNING

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	10 494	(11)	(311)	10 172	10 172	-	100.0	9 146	9 146
Vergoeding van werknemers	9 974	(11)	(300)	9 663	9 663	-	100.0	8 593	8 593
Goedere en dienste	520	-	(11)	509	509	-	100.0	553	553
Oordragte en subsidies	-	11	-	11	11	-	100.0	-	-
Huishoudings	-	11	-	11	11	-	100.0	-	-
Totaal	10 494	-	(311)	10 183	10 183	-	100.0	9 146	9 146

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Program 3: HUISONTWIKKELING									
Subprogram	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Administrasie	179 740	-	(6 115)	173 625	173 354	271	99.8	119 101	115 115
2. Finansiële ingrypings	244 899	201 272	-	446 171	446 093	78	100.0	459 024	375 251
3. Inkrementele ingryping	2 034 809	(176 451)	-	1 858 358	1 858 358	-	100.0	1 686 356	1 686 356
4. Sosiale en huuringrypings	44 000	(24 821)	-	19 179	19 179	-	100.0	7 657	7 657
Totaal	2 503 448	-	(6 115)	2 497 333	2 496 984	349	100.0	2 272 138	2 184 379

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	192 477	(25 746)	(4 822)	161 909	161 638	271	99.8	157 285	153 299
Vergoeding van werknemers	108 540	(1 011)	(4 342)	103 187	103 038	149	99.9	101 218	97 232
Salarisse en lone	94 183	469	(2 517)	92 135	91 986	149	99.8	91 437	87 451
Maatskaplike bydraes	14 357	(1 480)	(1 825)	11 052	11 052	-	100.0	9 781	9 781
Produkte en dienste	83 937	(24 735)	(480)	58 722	58 600	122	99.8	56 067	56 067
Administratiewe foie	80	(42)	-	38	38	-	100.0	29	29
Advertering	280	(228)	-	52	52	-	100.0	79	79
Ouditkoste: Ekstern	-	1 126	-	1 126	1 126	-	100.0	1 371	1 371
Spyseniering: departementele aktiwiteite	181	(93)	-	88	88	-	100.0	133	133
Kommunikasie (G&S)	370	(5)	-	365	365	-	100.0	320	320
Rekenaardienste	66	31	-	97	97	-	100.0	209	209
Konsultante: Besigheids- en adviesdienste	35 009	(33 210)	-	1 799	1 799	-	100.0	112	112
Infrastruktuur- en beplanningsdienste	12 982	(2 002)	-	10 980	10 980	-	100.0	18 180	18 180
Regsdienste	1 450	(733)	-	717	717	-	100.0	278	278
Kontrakteurs	360	(358)	-	2	2	-	100.0	116	116
Agentskappe en onder-steuning / uitgekонтрак-teerde dienste	2 500	(2 500)	-	-	-	-	-	-	-
Vermaak	24	(17)	-	7	7	-	100.0	2	2
Verbruikbare voorrade	110	(78)	-	32	32	-	100.0	57	57
Verbruiksartikels: skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorbenodigdhede	50	(49)	-	1	1	-	100.0	-	-
Bedryfsure	380	(70)	-	310	310	-	100.0	311	311
Eiendombetalings	25 085	13 344	-	38 429	38 429	-	100.0	30 012	30 012
Reis en verblyf	2 750	1 713	(480)	3 983	3 861	122	96.9	3 250	3 250
Opleiding en ontwikkeling	830	(353)	-	477	477	-	100.0	832	832
Bedryfsbetalings	350	(141)	-	209	209	-	100.0	360	360
Lokale en fasiliteite	1 060	(1 050)	-	10	10	-	100.0	416	416

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huur en verhuring	20	(20)	-	-	-	-	-	-	-
Oordragte en subsidies	2 308 856	25 746	(1 293)	2 333 309	2 333 231	78	100.0	2 110 107	2 026 334
Provinsies en munisipaliteite	79 964	5 135	-	85 099	85 099	-	100.0	43 079	43 079
Munisipaliteite	79 964	5 135	-	85 099	85 099	-	100.0	43 079	43 079
Munisipale bankrekeninge	79 964	5 135	-	85 099	85 099	-	100.0	43 079	43 079
Departementele agentskappe en rekeninge	-	-	-	-	-	-	-	400	400
Departementele agentskappe	-	-	-	-	-	-	-	400	400
Instellings vir hoër onderwys	400	-	-	400	400	-	100.0	300	300
Nie-winsgewende instellings	1 000	-	-	1 000	1 000	-	100.0	4 500	4 500
Huishoudings	2 227 492	20 611	(1 293)	2 246 810	2 246 732	78	100.0	2 061 828	1 978 055
Maatskaplike voordele	1 388	1 240	(1 293)	1 335	1 335	-	100.0	423	423
Ander oordragte na huishoudings	2 226 104	19 371	-	2 245 475	2 245 397	78	100.0	2 061 405	1 977 632
Betalings vir kapitale bates	2 115	-	-	2 115	2 115	-	100.0	4 746	4,746
Totaal	2 503 448	-	(6 115)	2 497 333	2 496 984	349	100.0	2 272 138	2 184 379

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Subprogram 3.1: ADMINISTRASIE									
Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	97 810	(874)	(4 822)	92 114	91 843	271	99.7	77 875	73 889
Vergoeding van werknemers	93 911	(884)	(4 342)	88 685	88 536	149	99.8	74 158	70 172
Goedere en dienste	3 899	10	(480)	3 429	3 307	122	96.4	3 717	3 717
Oordragte en subsidies	81 930	874	(1 293)	81 511	81 511	-	100.0	41 226	41 226
Provinsies en munisipaliteite	53 000	-	-	53 000	53 000	-	100.0	32 011	32 011
Huishoudings	28 930	874	(1 293)	28 511	28 511	-	100.0	9 215	9 215
Totaal	179 740	-	(6 115)	173 625	173 354	271	99.8	119 101	115 115

Subprogram 3.2: FINANSIËLE INTERVENSIES									
Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	73 164	(15 858)	-	57 306	57 306	-	100.0	79 138	79 138
Vergoeding van werknemers	14 629	(127)	-	14 502	14 502	-	100.0	27 060	27 060
Goedere en dienste	58 535	(15 731)	-	42 804	42 804	-	100.0	52 078	52 078
Oordragte en subsidies	169 620	217 130	-	386 750	386 672	78	100.0	375 140	291 367
Provinsies en munisipaliteite	26 964	5 013	-	31 977	31 977	-	100.0	11 011	11 011
Departementele agentskappe en rekeninge	-	-	-	-	-	-	-	400	400
Instellings vir hoër onderwys	400	-	-	400	400	-	100.0	300	300
Nie-winsgewende instellings	1 000	-	-	1 000	1 000	-	100.0	4 500	4,500
Huishoudings	141 256	212 117	-	353 373	353 295	78	100.0	358 929	275 156
Betalings vir finansiële bates	2 115	-	-	2 115	2 115	-	100.0	4 746	4 746
Totaal	244 899	201 272	-	446 171	446 093	78	100.0	459 024	375 251

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Subprogram 3.3: INKREMENTEEL INGRYPING

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	21 503	(9 014)	-	12 489	12 489	-	100.0	272	272
Goedere en dienste	21 503	(9 014)	-	12 489	12 489	-	100.0	272	272
Oordragte en subsidies	2 013 306	(167 437)	-	1 845 869	1 845 869	-	100.0	1 686 084	1 686 084
Provinsies en munisipaliteite	-	122	-	122	122	-	100.0	57	57
Huishoudings	2 013 306	(167 559)	-	1 845 747	1 845 747	-	100.0	1 686 027	1 686 027
Totaal	2 034 809	(176 451)	-	1 858 358	1 858 358	-	100.0	1 686 356	1 686 356

Subprogram 3.4: SOSIAAL EN VERHUUR INGRYPING

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskuiwing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte en subsidies	44 000	(24 821)	-	19 179	19 179	-	100.0	7 657	7 657
Huishoudings	44 000	(24 821)	-	19 179	19 179	-	100.0	7 657	7 657
Totaal	44 000	(24 821)	-	19 179	19 179	-	100.0	7 657	7 657

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

PROGRAM 4: . BEHUISINGSBATE BESTUUR									
Subprogram	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Administrasie	26 217	139	375	26 731	26 731	-	100.0	24 024	24 024
2. Huiseiendomme onderhoud	9 842	(139)	211	9 914	9 914	-	100.0	11 954	11 954
Totaal	36 059	-	586	36 645	36 645	-	100.0	35 978	35 978

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	34 816	(965)	-	33 851	33 851	-	100.0	34 943	34 943
Vergoeding van werknemers	24 976	(698)	-	24 278	24 278	-	100.0	22 528	22 528
Salarisse en lone	21 592	(507)	-	21 085	21 085	-	100.0	19 545	19 545
Maatskaplike bydraes	3 384	(191)	-	3 193	3 193	-	100.0	2 983	2 983
Produkte en dienste	9 840	(267)	-	9 573	9 573	-	100.0	12 415	12 415
Administratiewe fooie	-	5	-	5	5	-	100.0	3	3
Advertering	-	64	-	64	64	-	100.0	38	38
Spyseniëring: departementele aktiwiteite	17	16	-	33	33	-	100.0	11	11
Kommunikasie (G&S)	35	1	-	36	36	-	100.0	30	30
Konsultante: Besigheids- en adviesdienste	118	(40)	-	78	78	-	100.0	99	99
Infrastruktuur- en beplanningsdienste	-	1	-	1	1	-	100.0	1	1
Regsdienste	482	269	-	751	751	-	100.0	785	785
Kontraakteurs	-	-	-	-	-	-	-	18	18
Vermaak	2	(1)	-	1	1	-	100.0	-	-
Verbruikbare voorrade	59	(24)	-	35	35	-	100.0	17	17
Verbruiksartikels: skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorbenodigdhede	30	(28)	-	2	2	-	100.0	-	-
Bedryfsure	64	(15)	-	49	49	-	100.0	75	75
Eiendombetalings	8 842	(646)	-	8 196	8 196	-	100.0	10 954	10 954

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Reis en verblyf	111	112	-	223	223	-	100.0	186	186
Opleiding en ontwikkeling	-	37	-	37	37	-	100.0	50	50
Bedryfsbetalings	58	4	-	62	62	-	100.0	41	41
Lokale en fasiliteite	20	(20)	-	-	-	-	-	101	101
Huur en verhuring	2	(2)	-	-	-	-	-	6	6
Oordragte en subsidies	1 243	965	586	2 794	2 794	-	100.0	1 035	1 035
Provinsies en munisipaliteite	1 000	507	211	1 718	1 718	-	100.0	1 000	1 000
Munisipaliteite	1 000	507	211	1 718	1 718	-	100.0	1 000	1 000
Munisipale bankrekeninge	1 000	507	211	1 718	1 718	-	100.0	1 000	1 000
Huishoudings	243	458	375	1 076	1 076	-	100.0	35	35
Maatskaplike voordele	243	455	375	1 073	1 073	-	100.0	35	35
Ander oordragte na huishoudings	-	3	-	3	3	-	100.0	-	-
Totaal	36 059	-	586	36 645	36 645	-	100.0	35 978	35 978

Begrotingstaat

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Subprogram 4.1: ADMINISTRASIE

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	25 974	(319)	-	25 655	25 655	-	100.0	23 989	23 989
Vergoeding van werknemers	24 976	(698)	-	24 278	24 278	-	100.0	22 528	22 528
Goedere en dienste	998	379	-	1 377	1 377	-	100.0	1 461	1 461
Oordragte en subsidies	243	458	375	1 076	1 076	-	100.0	35	35
Huishoudings	243	458	375	1 076	1 076	-	100.0	35	35
Totaal	26 217	139	375	26 731	26 731	-	100.0	24 024	24 024

Subprogram 4.2: HUISEIENDOMME ONDERHOUD

Ekonomiese klassifikasie	2019/20							2018/19	
	Aange-suiwerde begroting	Verskui-wing van fondse	Virement	Finale begroting	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale begroting	Finale begroting	Werklike besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings	8 842	(646)	-	8 196	8 196	-	100.0	10 954	10 954
Goedere en dienste	8 842	(646)	-	8 196	8 196	-	100.0	10 954	10 954
Oordragte en subsidies	1 000	507	211	1 718	1 718	-	100.0	1 000	1 000
Provinsies en munisipaliteite	1 000	507	211	1 718	1 718	-	100.0	1 000	1 000
Totaal	9 842	(139)	211	9 914	9 914	-	100.0	11 954	11 954

AANTEKENINGE BY DIE BEGROTINGSTAAT

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

1. Besonderhede van oordragte en subsidies ooreenkomstig Begrotingswet (ná virement):

Besonderhede van hierdie transaksies kan in die aantekening oor oordragte en subsidies, openbaarmakingsaantekeninge en Bylae 1 (A-E) tot die finansiële jaarstate besigtig word.

2. Besonderhede van bedrae wat (ná virement) spesifiek en eksklusief begroot is:

Besonderhede van hierdie transaksies kan in aantekening 1 (Jaarlikse Begroting) tot die Finansiële Jaarstate besigtig word.

3. Besonderhede van betalings vir finansiële bates:

Besonderhede van hierdie transaksies per program kan in die aantekeninge tot die Finansiële Jaarstate (Betalings vir finansiële bates) besigtig word.

4. Verduidelikings van wenslike afwykings van Begrote Bedrae (ná virement):

4.1 Per program

Per program:	Finale Begroting R'000	Werklike besteding R'000	Afwyking R'000	Afwyking as 'n % van Finale Begroting %
Program 3: Huisontwikkeling	2 497 333	2 496 984	349	0.01

Onderbesteding is te wyte aan kostebeperkingsmaatreëls en die finale faktuur ten opsigte van die Provinsiale Noodgeval Behuisingstoelaag wat nie teen 31 Maart 2020 ontvang is nie.

AANTEKENINGE BY DIE BEGROTINGSTAAT

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

4.2 Per ekonomiese klassifikasie

Per ekonomiese klassifikasie	Finale Begroting R'000	Werklike besteding R'000	Afwyking R'000	Afwyking as 'n % van Finale Begroting %
Lopende betalings				
Vergoeding van werknemers	245 591	245 442	149	0.06
Goedere en dienste	91 841	91 719	122	0.13
Oordragte				
Huishoudings	2 248 701	2 248 623	78	-

Onderbesteding aan lopende uitgawes is as gevolg van kostebeperringsmaatreëls en onderbesteding aan Oordragte aan huishoudings is te wyte daaraan dat die finale faktuur van die Provinsiale Noodbehuisingsstoelaag nie teen 31 Maart 2020 ontvang is nie.

4.3 Per voorwaardelike toekenning

Per voorwaardelike toekenning	Finale Begroting R'000	Werklike besteding R'000	Afwyking R'000	Afwyking as 'n % van Finale Begroting %
Provinsiale noodgeval Behuisingsstoelae	87 188	87 110	78	0.09

Onderbesteding is te wyte aan die finale faktuur wat nie teen 31 Maart 2020 ontvang is nie.

STAAT VAN FINANSIËLE PRESTASIE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
INKOMSTE			
Jaarlikse bewilliging	1	2 684 121	2 441 281
Departementele inkomste	2	67 044	195 556
Hulpbystand	3	551	5 541
TOTALE INKOMSTE		2 751 716	2 642 378
UITGAWES			
Lopende uitgawes			
Vergoeding van werknemers	4	245 442	225 231
Produkte en dienste	5	91 719	88 517
Hulpbystand	3	120	2 329
Totale lopende uitgawes		337 281	316 077
Oordragte en subsidies			
Oordragte en subsidies	7	2 336 846	2 027 753
Hulpbystand	3	-	4 570
Totale oordragte en subsidies		2 336 846	2 032 323
Uitgawes vir kapitale bates			
Tasbare bates	8	7 144	6 288
Ontasbare bates	8	620	28
Totale uitgawes vir kapitale bates		7 764	6 316
Totale uitgawes vir kapitale bates	6	2 271	4 847
TOTALE UITGAWES		2 684 162	2 359 563
OORSKOT VIR DIE JAAR		67 554	282 815
Rekonsiliasie van netto surplus vir die jaar			
Rekonsiliasie van netto surplus vir die jaar		349	88 950
Jaarlikse bewilliging		271	5 177
Voorwaardelike toelaes		78	83 773
Departementele inkomste en PNS-ontvangste	13	67 044	195 556
Departementele inkomste en PNS-ontvangste	3	161	(1 691)
OORSKOT VIR DIE JAAR		67 554	282 815

E

STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
BATES			
Huidige bates		195 520	218 038
Kontant en kontantekwivalente	9	3 739	185 994
Vooruitbetalings en voorskotte	10	129	109
Debiteure	11	191 652	31 935
Niebedryfsbates			
Debiteure	11	2 299	2 202
TOTALE BATES		197 819	220 240
LASTE			
Lopende laste		134 611	157 325
Toegewysde fondse aan die Inkomstefonds oorbetaalbaar	12	349	88 950
Departementele inkomste en NNS-ontvangstes aan die Inkomstefonds oorbetaalbaar	13	1 196	291
Betaalbares	14	132 757	67 936
Bystandshulp ongebruik	3	309	148
Nie huidige Laste			
Krediteure	15	28 461	28 258
TOTALE LASTE		163 072	185 583
NETTO BATES		34 747	34 657
Verteenwoordig deur:			
Verhaalbare inkomste		34 747	34 657
TOTAAL		34 747	34 657

STAAT VAN VERANDERINGE IN NETTO BATES

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

	2019/20 R'000	2018/19 R'000
NETTO BATES		
Verhaalbare inkomste		
Beginsaldo	34 657	34 592
Oordragte	90	65
Skuld hersien	(32)	(10 974)
Skuld verhaal (ingesluit by departementele ontvangste)	(78)	(92)
Skuld wat opgetrek is	200	11 131
Sluitingsaldo	34 747	34 657

Lenings, verkope en huurverskuldigdes is by die netto bedrag van bates ingesluit. Die netto bedrag, ingesluit daling in waarde, beloop R5,411 miljoen.

KONTANTVLOEISTAAT

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
KONTANTVLOEI UIT BEDRYFSAKTIVITEITE			
Kwitansies			
		2 815 068	2 702 371
Jaarlikse bewilligde fondse ontvang	1.1	2 684 121	2 441 281
Departementele inkomste ontvang	2	130 298	254 163
Rente ontvang	2.2	98	1 386
Hulpbystand ontvang	3	551	5 541
Netto (toename) / daling in bedryfskapitaal		(94 916)	11 392
Oorgegee aan die inkomstefonds		(218 449)	(266 560)
Oorgegee aan die HOP-fonds / skenker		-	(154)
Lopende betalings		(337 281)	(316 077)
Betalings vir finansiële bates		(2 271)	(4 847)
Oordragte en subsidies betaal		(2 336 846)	(2 032 323)
Netto kontantvloei beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite	16	(174 695)	93 802
KONTANTVLOEI UIT BELEGGINGSAKTIVITEITE			
Betalings vir kapitale bates	8	(7 764)	(6 316)
Opbrengs uit die verkoop van kapitale bates	2.3	8	7
Toename in nie-huidige kredietinkomste		(97)	(157)
Netto kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite		(7 853)	(6 466)
Increase in net assets		90	65
Toename in langtermynskulde		203	3 665
Netto kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite		293	3 730
Netto toename / (afname) in kontant en kontantekwivalente		(182 255)	91 066
Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die periode		185 994	94 928
Kontant en kontantekwivalente aan die einde van die periode	17	3 739	185 994

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

DEEL A: REKENKUNDIGE BELEIDE

Opsomming van beduidende rekenkundige beleide

Die finansiële state is voorberei in ooreenstemming met die volgende beleide, wat konsekwent in alle materiële aspekte toegepas is, tensy anders aangedui. Bestuur het tot die gevolgtrekking gekom dat die finansiële state die Departement se primêre en sekondêre inligting regmatig verteenwoordig.

Die historiese kostekonvensie is gebruik, tensy anders aangedui. Bestuur het assesserings en skattings gebruik by die voorbereiding van die jaarlikse finansiële state. Dit is gegrond op die beste inligting beskikbaar ten tyde van voorbereiding. Waar toepaslik en betekenisvol, is bykomende inligting openbaar gemaak om die nuttigheid van die finansiële state te verbeter en gehoor te gee aan die statutêre vereistes van die Wet op Openbare Finansiële bestuur (WOFB), Wet 1 van 1999 (soos gewysig deur Wet 29 van 1999), en die Tesourieregulasies uitgevaardig in terme van die WOFB en die Wet op die Jaarlikse Verdeling van Inkomste.

1. Voorbereidingsgrondslag

Die finansiële state is voorberei in ooreenstemming met die Gewysigde Kontantstandaard.

2. Lopende saak

Die finansiële state is voorberei op 'n lopende saak-grondslag.

3. Voorleggingsgeldeenheid

Bedrae is voorgelê in die geldeenheid van die Suid-Afrikaanse Rand (R), wat ook die bedryfsgeldeenheid van die Departement is..

4. Afronding

Tensy anders aangedui, is finansiële syfers afgerond tot die naaste eenduisend Rand (R'000).

5. Omskakeling van buitelandse geldeenhede

Kontantvloei wat uit buitelandse geldeenheid-transaksies spruit, is in Suid-Afrikaanse Rand omgeskakel volgens die wisselkoers wat op die dag van betaling/ontvangs heers.

6. Vergelykende inligting

6.1 Tydperk voor vergelykende inligting

Vergelykende inligting uit die voorafgaande tydperk is in die huidige boekjaar se finansiële state voorgelê. Waar nodig, is syfers wat in die voorafgaande tydperk se finansiële state ingesluit is, herklassifiseer om te verseker dat die formaat waarin die inligting voorgelê word ooreenstem met die formaat van die huidige boekjaar se finansiële state..

6.2 Huidige boekjaar vergelyk met begroting

'n Vergelyking tussen die goedgekeurde finale begroting en werklike bedrae vir elke Program en Ekonomiese Klassifikasie is by die begrotingstaat ingesluit..

7. Inkomste

7.1 Begrotingsfondse

Begrotingsfondse behels Departementele toewysings sowel as direkte koste teen die Inkomstefonds (d.i. statutêre begroting).

Begrotingsfondse word erken in die staat van finansiële prestasie op die datum waarop die begroting in werking tree. Wysigings wat in terme van die aangepaste begroting-proses gemaak is, word erken in die staat van finansiële prestasie op die dag waarop die wysigings in werking tree.

Die netto bedrag van enige begrotingsfondse geskuld aan/van die relevante begrotingsfonds op die datum van verslagdoening word as 'n betaalbare/ontvangbare in die staat van finansiële posisie erken..

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

7.2 Departementele inkomste

Departementele inkomste word erken in die staat van finansiële prestasie by ontvangs en word daarna in die relevante begrotingsfonds inbetaal, tensy anders vermeld.

Enige bedrag verskuldig aan die relevante inkomstefonds op die datum van verslagdoening word erken as 'n betaalbare in die verklaring van finansiële posisie..

7.3 Opgeloopte Departementele inkomste

Opgeloopte bedrae t.o.v. Departementele inkomste (belastinginkomste uitgesluit) word opgeteken in die notas by die finansiële state wanneer: dit waarskynlik is dat die ekonomiese voordele of dienspotensiaal wat met die transaksie verband hou na die Departement sal vloei; en die inkomstebedrag betroubaar gemeet kan word.

Die opgeloopte inkomste word gemeet teen die billike waarde van die ontvangbare storting.

Opgeloopte belastinginkomste (en verwante rente en/of geldstrawwe) word gemeet teen bedrae ontvangbaar van insamelingsagente.

Afskrywings word gedoen volgens die Departement se skuldafskrywingsbeleid..

8. Besteding

8.1 Kompensasie van werknemers

8.1.1 Salarisse en lone

Salarisse en lone word erken in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling.

8.1.2 Maatskaplike bydraes

Maatskaplike bydraes t.o.v. huidige werknemers deur die Departement gemaak, word erken in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling.

Maatskaplike bydraes t.o.v. voormalige werknemers deur die Departement gemaak, word geklassifiseer as oordragte na Huishoudings in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling..

8.2 Ander uitgawes

Ander uitgawes (soos Goedere en Dienste, Oordragte en Subsidies, en Betalings vir Kapitale Bates) word erken in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling. Die uitgawe word as 'n kapitale uitgawe geklassifiseer as die totale storting wat betaal is meer as die kapitalisasiedrempel is.

8.3 Oplopings en betaalbares nie erken nie

Oplopings en betaalbares wat nie erken is nie, word in die notas by die finansiële state opgeteken teen koste op die datum van verslagdoening.

8.4 Huurkontrakte

8.4.1 Bedryfshuurkontrakte

Bedryfshuurbetalings wat tydens die verslagtydperk gemaak is, word erken as lopende uitgawes in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling.

Bedryfshuurkontrakte word in die notas by die finansiële state aangeteken.

8.4.2 Finansiële huurkontrakte

Finansiële huurkontrakbetalings wat tydens die verslagdoeningstydperk gemaak is, word erken as kapitale uitgawes in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling. Die finansiële huurverpligtinge word in die notas by die finansiële state opgeteken en word nie tussen die kapitaal en renteporsies toebedeel nie.

Finansiële huurkontrakbates wat aan die einde van die huurtermyn verkry is, word opgeteken en gemeet teen die laagste van: koste, wat die billike waarde van die bate is; of die som van die minimum

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

huurkontrakbetalings gemaak, insluitende enige betalings gemaak om eienaarskap aan die einde van die huurkontraktermyn te verkry, rente uitgesluit.

Finansiële huurkontrakverpligtinge word nie in die staat van finansiële posisie erken nie en as sodanig verminder finansiële huurkontrakbetalings nie laste in die staat van finansiële posisie nie. Betalings aan die verhuurders word erken as betalings vir kapitale bates in die staat van finansiële prestasie en word gevolglik weerspieël as kontant vir beleggingsaktiwiteite in die staat van kontantvloei.

9. Bystandshulp

9.1 Bystandshulp ontvang

Bystandshulp in kontant ontvang word erken in die staat van finansiële prestasie wanneer dit ontvang word. Bystandshulp wat in gelyke munt uitbetaal word, word opgeteken in die notas by die finansiële state op die datum van ontvangs en word teen billike waarde gemeet.

Bystandshulp wat nie vir die doel waarvoor dit geormerk was bestee is nie en enige onbestede fondse van bystandshulp wat aan die skenker terugbetaal moet word, word erken as 'n betaalbare in die staat van finansiële posisie.

9.2 Bystandshulp betaal

Bystandshulp betaal word erken in die staat van finansiële prestasie op die datum van betaling. Bystandshulpbetalings wat voor die ontvangs van fondse gemaak is, word erken as 'n ontvangbare in die staat van finansiële posisie.

10. Kontant en kontantekwivalente

Kontant en kontantekwivalente word teen koste verklaar in die staat van finansiële posisie.

Oortrokke bankrekeninge word afsonderlik voorop die staat van finansiële posisie getoon as 'n lopende las. Vir die doel van die staat van kontantvloei behels kontant en kontantekwivalente kontant beskikbaar, deposito's gehou, ander korttermyn, hoogs likiede beleggings en oortrokke bankrekeninge.

11. Vooruitbetalings en voorskotte

Vooruitbetalings en voorskotte word erken in die staat van finansiële posisie wanneer die Departement die kontant ontvang of uitbetaal.

Vooruitbetalings en voorskotte word aanvanklik en daarna teen koste gemeet.

12. Lenings en ontvangbares

Lenings en ontvangbares word erken in die staat van finansiële posisie teen koste plus opgeloopte rente, waar rente gehef word, minus bedrae wat reeds betaal is of afgeskryf is. Afskrywings word volgens die Departement se afskrywingsbeleid gemaak.

E

13. Beleggings

Beleggings word teen koste erken in die staat van finansiële posisie.

14. Finansiële bates

14.1 Finansiële bates (nie elders gedek nie)

'n Finansiële bate word aanvanklik erken teen sy koste plus transaksiekoste wat direk aan die verkryging of uitreiking van die finansiële bate toegeskryf kan word.

Op die datum van verslagdoening sal 'n departement sy finansiële bate teen koste meet, minus bedrae wat alreeds betaal of afgeskryf is, afgesien van erkende lenings en ontvangbares, wat gemeet word teen koste plus opgeloopte rente (waar rente gehef word) minus bedrae reeds betaal of afgeskryf.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

14.2 Benadeling van finansiële bates

Waar daar 'n aanduiding van benadeling van 'n finansiële bate bestaan, word 'n raming van die vermindering in die aangetekende drawaarde in die notas by die finansiële state aangeteken om die beste raming te weerspieël van die bedrag van die toekomstige ekonomiese voordele wat na verwagting van daardie bate ontvang sal word.

15. Betaalbares

Betaalbares wat in die staat van finansiële posisie erken word, word teen koste erken.

16. Kapitale bates

16.1 Onroerende kapitaalbate

Onroerende bates wat in die bateregister van die departement aangetoon word maar waar die koste nie betroubaar bepaal kan word nie, word teen kosprys of billike waarde in die notas van die finansiële state aangeteken. Onroerende bates verkry in 'n nie-valutatransaksie word op die datum wat dit verkry is teen die billike waarde aangeteken. Onroerende bates word dan teen kosprys in die bateregister aangeteken en is tans nie aan waardevermindering of waardedaling onderhewig nie.

Wanneer dit gereed is om gebruik te word sal die verdere kapitaaluitgawes deel vorm van die koste van die bestaande bate.

Addisionele inligting oor onroerende bates wat nie in die bateregister verskyn nie, word in die notas van die finansiële state verskaf.

16.2 Roerende kapitale bates

Roerende kapitale bates word aanvanklik teen koste opgeteken in die notas by die finansiële state. Roerende kapitale bates wat deur 'n nie-uitruiltransaksie verkry is, word teen billike waarde soos op die datum van verkryging gemeet.

Waar die koste van roerende kapitale bates nie betroubaar bepaal kan word nie, word die roerende kapitale bates teen billike waarde gemeet en waar billike waarde nie bepaal kan word nie, word die roerende bates teen R1 gemeet.

Alle bates wat voor 1 April 2002 verkry is (of op 'n later datum soos deur die KOG goedgekeur) mag teen R1 opgeteken word. Roerende kapitale bates word daarna teen koste gedra en is nie onderworpe aan depresiasie of benadeling nie.

Besteding van 'n kapitale aard wat daarna plaasvind vorm deel van die koste van die bestaande bate wanneer dit gereed vir gebruik is

16.3 Ontasbare bates

Ontasbare bates word aanvanklik teen koste in die notas by die finansiële state aangeteken. Ontasbare bates wat deur 'n nie-uitruiltransaksie verkry is nie, word teen billike waarde soos op die datum van verkryging gemeet.

Ontasbare bates wat intern gegenerer is, word opgeteken in die notas by die finansiële state wanneer die Departement met die ontwikkelingsfase van die projek begin.

Waar die koste van ontasbare bates nie betroubaar vasgestel kan word nie, word die ontasbare kapitale bates teen billike waarde gemeet en waar billike waarde nie vasgestel kan word nie, word die ontasbare bates teen R1 gemeet.

Alle bates wat voor 1 April 2002 verkry is (of op 'n later datum soos deur die KOG goedgekeur) mag teen R1 opgeteken word.

Ontasbare bates word daarna teen koste gedra en is nie onderworpe aan depresiasie of benadeling nie.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Besteding van 'n kapitale aard wat daarna plaasvind vorm deel van die koste van die bestaande bate wanneer dit gereed vir gebruik is.

16.4 Projektkoste: Onafgehandelde werk

Kapitale besteding word in die staat van finansiële prestasie aanvanklik teen kosprys bereken wanneer dit betaal word.

Bedrae wat vir kapitaalprojekte betaal word, word geskei van die bedrae wat agterweë gehou word vir onafgehandelde projekte totdat die onderliggende bate gereed is vir gebruik. Sodra dit gereed is, word die totale opgehoopte betalings in 'n bateregister aangeteken. Betalings wat later gedoen word om die projek te voltooi, word by die kapitaalbate in die bateregister gevoeg.

In gevalle waar die Departement nie die bestuurder van die voltooide projekbate is nie, word die bate na voltooiing aan die bestuurder oorgedra.

17. Voorsienings en Moontlike Inkomste

17.1 Voorsienings

Voorsienings word in die notas by die finansiële state aangeteken indien daar tans 'n wettige of konstruktiewe verpligting is om ekonomiese voordele te verbeur as gevolg van gebeure in die verlede en dit waarskynlik is dat die verpligting nagekom sal moet word en 'n betroubare skatting van die verpligting gemaak kan word. Die voorsiening word gemeet as die beste raming van die fondse vereis om die huidige verpligting op die verslagdoeningsdatum te vereffen.

17.2 Voorwaardelike laste

Voorwaardelike laste word aangeteken in die notas by die finansiële state wanneer daar 'n moontlik verpligting is wat uit gebeure in die verlede spruit, en waarvan die bestaan net bevestig sal word deur die plaasvind of nie van een of meer onsekere toekomstige gebeure wat nie binne die beheer van die Departement val nie, of wanneer daar 'n teenwoordige verpligting bestaan wat nie erken word nie omdat dit nie waarskynlik is dat 'n uitvloei van hulpbronne vereis sal word om die verpligting na te kom nie, of die bedrag van die verpligting nie betroubaar gemeet kan word.

17.3 Voorwaardelike bates

Voorwaardelike bates word aangeteken in die notas by die finansiële state wanneer 'n moontlike bate uit gebeure in die verlede spruit, en waarvan die bestaan bevestig sal word deur die plaasvind of nie van een of meer onsekere toekomstige gebeure wat nie binne die beheer van die Departement val nie.

17.4 Kapitaalverpligtinge

Kapitaalverpligtinge word teen kosprys in die notas van die finansiële state aangeteken.

18. Ongemagtigde uitgawes

Ongemagtigde uitgawes word erken in die verklaring van finansiële posisie tot en met die tyd dat die uitgawe òf:

- deur die Parlement of Provinsiale Wetgewing met befondsing goedgekeur word en die verwante fondse ontvang word; òf
- deur die Parlement of Provinsiale Wetgewing sonder befondsing goedgekeur word en afgeskryf word teen die begroting in die staat van finansiële prestasie; òf
- na ontvangbares oorgedra word vir insameling.

Ongemagtigde uitgawes word gemeet teen die bedrag van die bevestigde ongemagtigde uitgawes.

19. Vructelose en verkwistende besteding

Vructelose en verkwistende besteding word aangeteken in die notas by die finansiële state wanneer dit bevestig is. Die bedrag aangeteken is gelyk aan die totale waarde van die vructelose en/of verkwistende besteding wat aangegaan is. Vructelose en verkwistende besteding word uit die notas by die finansiële

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

state verwyder wanneer dit opgelos is of na ontvangbares oorgedra is vir insameling.

Vrugtelose en verkwistende besteding word gemeet teen die bedrag wat na verwagting ingevorder sal kan word en word on-erken wanneer dit ingevorder is of as oninvorderbaar afgeskryf word.

20. Onreëlmatige besteding

Onreëlmatige besteding word aangeteken in die notas by die finansiële state wanneer dit bevestig word. Die bedrag aangeteken is gelyk aan die waarde van die onreëlmatige besteding aangegaan tensy dit onuitvoerbaar is om vas te stel. In so 'n geval word redes daarvoor in die nota verskaf.

Onreëlmatige besteding word uit die nota verwyder wanneer dit òf deur die relevante owerheid gekondoneer word, òf na ontvangbares oorgedra word vir invordering, òf nie gekondoneer word nie en nie invorderbaar is nie.

Onreëlmatige besteding-ontvangbares word gemeet teen die bedrag wat na verwagting invorderbaar sal wees en word on-erken wanneer dit ingevorder is of as oninvorderbaar afgeskryf word.

21. Veranderinge in rekeningkundige beleide, rekeningkundige ramings en foute

Waarskynlike veranderings in rekeningkundige ramings word volgens die GKS-vereistes toegepas. Regstelling van foute word, ooreenkomstig GKS-vereistes, terugwerkend toegepas vir die tydperk waarin die fout begaan is, behalwe indien dit onprakties is om die spesifieke of kumulatiewe gevolge van die fout te bepaal. Die Departement moet in sulke gevalle die opening balansstaat van die bates en laste en netto bates vir die vroegste tydperk prakties uitvoerbaar en wat terugwerkend aangepas kan word, hersien.

22. Gebeure ná die datum van verslagdoening

Gebeure ná die datum van verslagdoening wat as aanpasgebeure geklassifiseer word, is in die finansiële state verreken. Die gebeure ná die datum van verslagdoening wat as nie-aanpasgebeure geklassifiseer is, word in die notas by die finansiële state blootgelê.

23. Hoof-agent reëlings

Die Departement is deel van 'n ooreenkoms met die SA Poskantoor om behuisingskuld van begunstigdes in te vorder. Die Departement is, ingevolge die reëling, die hoof en is verantwoordelik om die SA Poskantoor vir die invordering van sodanige inkomste namens die Departement te vergoed. Alle verwante inkomste, uitgawes, bates en laste is aanvaar of geregistreer volgens die toepaslike beleide hierin gelys. Waar van toepassing is bykomende inligting in die aantekeninge tot die finansiële state verstrek.

Daar bestaan ook 'n hoofagent-reëling tussen die Departement en munisipaliteite waar die munisipaliteite vir menslike nedersettingontwikkeling as agent vir die Departement optree. Geen fooie is in die verband aan munisipaliteite verskuldig nie.

Die Departement tree op as agent vir die Stad Kaapstad om groot infrastruktuur te bou wat uit die Nedersettingstoelaag vir Stedelike Ontwikkeling (NTSO) gefinansier word.

24. Afwykings van die MCS-vereistes

Die bestuur het tot die gevolgtrekking gekom dat die finansiële state 'n billike weergawe is van die Departement se primêre en sekondêre inligting; en dat die Departement die Standaard nagekom het.

25. Kapitalisasiereserwe

Die kapitalisasiereserwe behels finansiële bates en/of laste wat uit 'n vroeër verslagtydperk spruit maar vir die eerste keer in die staat van finansiële posisie in die huidige verslagtydperk erken word. Bedrae word in die kapitalisasiereserwes erken wanneer hulle in die huidige tydperk geïdentifiseer word en na die Provinsiale Inkomstefonds oorgedra word wanneer die onderliggende bate van die hand gesit word en die verwante fondse ontvang word.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

26. Invorderbare inkomste

Bedrae word as invorderbare inkomste erken wanneer 'n betaling wat in 'n vorige boekjaar gemaak is, in die huidige boekjaar van 'n skuldenaar ingevorder kan word. Bedrae word òf na die Provinsiale Inkomstefonds oorgedra wanneer dit ingevorder is, òf na die verklaring van finansiële prestasie oorgedra as dit afgeskryf word.

27. Verwante transaksies tussen partye

Verwante partye se transaksies in die Minister / LUR se portefeulje word in die notas van die finansiële state aangeteken wanneer die transaksie tussen partye aangegaan is wat aanmekaar bekend is.

Die aantal individue en volle vergoeding van belangrike bestuurspersoneel word in die notas van die finansiële state aangeteken.

28. Inventarisse

Inventarisse word op die datum van verkryging teen kosprys in die notas van die finansiële state aangeteken.

Wanneer voorraad as deel van 'n nie-valutatransaksie verkry word, is die koste van die voorraad die billike waarde op die datum van verkryging.

Voorraad word vervolgens teen die laagste van die kosprys en werklike netto waarde gemeet of die laagste van die kosprys en vervangingswaarde.

Die waarde van inventarisse word toegeken deur gebruik te maak van die gemiddelde kosprysbasis.

29. Openbare-privaat vennootskappe

Rekenskap van Openbare-privaat vennootskappe (OPV) word op grond van die aard en / of die inhoud van die vennootskap gegee. Rekenskap van die onderhandeling word ooreenkomstig die toepaslike rekeningkundige beleid gegee.

'n Opsomming van die beduidende bepalings van die OPV-ooreenkoms, die partye tot die ooreenkoms en die datum van inwerkingtreding daarvan, tesame met die beskrywing en aard van die toegewingsfooie ontvang, die eenheidskoste betaal, en die regte en verpligtinge van die departement word in die notas van die finansiële state aangetoon.

30. Werknemersvoordele

Die waarde van elke hoofklas werknemersvoordeelverpligting (oplopiings, betaalbares nie erken nie en voorsiening) word in die Werknemersvoordele-nota blootgelê.

31. Oordragte van funksies

Die oordrag van funksies word deur die ontvanger oorgeneem deur die bates en laste, oorgeneem teen die boekwaarde, op die datum van oordrag, te erken en aan te teken.

Die verantwoordelikheid vir oordrag van funksies word aanvaar deur die oordraer wat bates en laste teen hul boekwaarde soos op die datum van oordrag, ontken of verwyder.

32. Samesmeltings

Verantwoordelikheid vir samesmeltings van oorgedraagde bates en laste word deur die gekombineerde departement teen die boekwaarde ten tye van die samesmelting aanvaar.

Verantwoordelikheid vir samesmeltings word ook deur die saamgevoegde departemente aanvaar deur bates en laste wat voorheen teen die boekwaarde aanvaar was, op die datum van die samesmelting, teen daardie waarde te verwyder.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

DEEL B: NOTAS TER TOELIGTING

1. Begroting

1.1 Jaarlikse toewysing

Programme	2019/20			2018/19		
	Finale Begroting	Werklike fondse ontvang	Fondse nie versoek/ nie	Finale Begroting	Begroting Ontvang	Fondse nie versoek/ nie
			ontvang nie			ontvang nie
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Administrasie	122 807	122 807	-	107 883	107 883	-
Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning	27 336	27 336	-	25 282	25 282	-
Behuisingsontwikkeling	2 497 333	2 497 333	-	2 272 138	2 272 138	-
Behuisingsbate Bestuur	36 645	36 645	-	35 978	35 978	-
Total	2 684 121	2 684 121	-	2 441 281	2 441 281	-

Alle bewilligde fondse is aangevra en ontvang. Die volgende is by die totale werklike fondse ingesluit: Nasionale Voorwaardelike Toelaes: Toekenning vir Ontwikkeling van Menslike Nedersettings (R2.018 903 miljard); Herstel van Titelaktetoelaag (R50,361 miljoen); Provinsiale Noodbehuisingstoelaag (R83,773 miljoen) en die Geïntegreerde Toelaagprogram vir Uitgebreide Openbare Werke vir Provinsies (R3,014 miljoen).

Provinsiale Toelaes: Provinsiale bydrae om lewering van huise te bespoedig (R32,011 miljoen); Provinsiale bydrae vir droogteverligting as deel van die Geïntegreerde Provinsiale Waterreaksieplan (R6,123 miljoen) en Billike aandeel (R247,096 miljoen). Die totale onderbesteding van bewilligde fondse beloop R88,950 miljoen en bestaan uit die volgende: Vergoeding van Werknemers (R3,986 miljoen); Goedere en Dienste (R1 000); Oordragte en Subsidies (R83,773 miljoen) en Masjinerie en Toerusting (R1,190 miljoen).

Die Departement het aansoek gedoen om die bedrag van R83,773 miljoen wat nie vir die Provinsiale Noodbehuisingstoelaag, asook R650 000 van die onbestede fondse vir Masjinerie en Toerusting, oor te dra om in 2019/20 gebruik te word.

1.2 Voorwaardelike toekennings

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Totale toekennings ontvang	31	2 326 694	2 156 051

Die voorwaardelike toelaes ontvang bestaan uit die Toelaag vir die Ontwikkeling van Menslike Nedersettingontwikkelingstoelaag (R2.172 110 miljard); die Herstel van Titelaktetoelaag (R64,410 miljoen); die Provinsiale Noodbehuisingstoelaag (R87,188 miljoen) en die Geïntegreerde Toelaagprogram vir Uitgebreide Openbare Werke vir Provinsies (R2,986 miljoen).

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

2. Departementele inkomste

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Verkoop van goedere en dienste anders as kapitale bates	2.1	119	203
Rente, dividende en huur op grond	2.2	98	1 386
Verkope van kapitale bates	2.3	8	7
Transaksies met finansiële bates en laste	2.4	130 179	253 960
Totale inkomste ingesamel		130 404	255 556
Min: eie inkomste ingesluit by die bewilliging	13	63 360	60 000
Departementele inkomste ingesamel		67 044	195 556

Die oorinvordering van Departementele inkomste is hoofsaaklik te wyte aan die befondsing van R88,419 miljoen vir die Stedelike Nedersettingstoelaag (NTSO) ontvang van die Stad Kaapstad (SK) vir interne siviele ingenieurswese-dienste vir die Forest Village Behuisingsprojek. Die Departement sal aansoek doen by die Provinsiale Tesourie vir behoud van die inkomste van die oorinvordering vir aanwending vir infrastruktuurprojekte in 2020/2021.

2.1 Verkoop van goedere en dienste anders as kapitaal bates

Verkope van goedere en dienste vervaardig deur die departement	2	116	197
Administratiewe fooie		28	-
Ander verkope		88	197
Verkope van afval, afval en ander gebruikte huidige goedere		3	6
Totaal		119	203

Die administratiewe fooie is ten opsigte van serwituutregte (R28 000). Ander verkope sluit in kommissie op versekerings- en skuldbeslagorders wat via PERSAL bestuur word (R68 000); Verkoop van kleiner bates (R1 000) en Verkoop van tenderdokumente (R19 000).

2.2 Rente, dividende en huur op grond

Rente	2	98	1 386
Totaal		98	1 386

Ingesluit in die rentebedrag is R76 000 ten opsigte van Departementele skuld en R22 000 ten opsigte van die verskillende GBP-projekte. Die verminderde inkomste ontvang in 2019/20 in vergelyking met die vorige jaar 2018/19 is as gevolg van meer GBP-projekte wat voltooi is.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

2.3 Verkoop van kapitale bates

	Nota	2019/20	2018/19
	2	R'000	R'000
Tasbare bates			
Masjinerie en toerusting	27.2	8	7
Totaal		8	7

Die bedrag wat ontvang is, was vir die verkoop van afvalmasjinerie en toerusting.

2.4 Transaksies in finansiële bates en laste

	2	2019/20	2018/19
Lenings en voorskotte		12 014	91 142
Ander ontvangste insluitende verhaalbare inkomste		118 165	162 818
Totaal		130 179	253 960

Ingesluit by die ontvangste vir Lenings en Voorskotte is 'n bedrag van R12,012 miljoen ten opsigte van die debiteure van die Wes-Kaapse Behuisingsontwikkelingsfonds. Ingesluit by Ander Ontvangste, insluitend verhaalbare inkomste, is die NTSO-befondsing wat van die Stad Kaapstad (SK) ontvang is vir interne siviele ingenieursdienste by die Forest Village Behuisingsprojek (R88,419 miljoen); terugbetaling van eiendomskoste van die Behuising Ontwikkelingsagentskap (ABO) (R10,934 miljoen); Verkoop van eiendom ten opsigte van die Finansiël-gekoppelde Individuele Subsidieprogram (R8,807 miljoen) en verkoop van eiendom in Stellendale aan 'n ontwikkelaar (R4,289 miljoen).

3. Bystandshulp

Beginbalans		148	1 993
Oorgedra van staat van finansiële prestasie		161	(1 691)
Gedurende huidige jaar uitbetaal		-	(154)
Eindbalans		309	148

Bystand is van die Departement van Staatsdiens en Administrasie (DSA) vir die Globale Posisioneringstelsel (GPS) ontvang (vir verbetering van die Wes-Kaapse Databasis vir Behuisingsaanvraag) waarvan die uitstaande balans op 31 Maart 2019, R148 000 was. Fondse ontvang vir bystand van die DSA in 2019/2020 was R551 000 en die uitgawes was R390 000, d.w.s. lopende uitgawes R120 000 en kapitaalbesteding R270 000. Die sluitingsaldo van R309 000 sal in die 2020/2021 boekjaar bestee word.

3.1 Ontleding van balans volgens bron

	3	2019/20	2018/19
Bystandshulp van ander bronne af (DPSA)		309	148
Eindbalans		309	148

3.2 Ontleding van balans

	3	2019/20	2018/19
Bystandshulp ongebruik		309	148
Eindbalans		309	148

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

3.3 Bystandshulpbesteding per ekonomiese klassifikasie

	Nota	2019/20	2018/19
	3	R'000	R'000
Lopende besteding		120	2 329
Kapitaal		270	333
Oordragte en subsidies		-	4 570
Totale bystandshulpbesteding		390	7 232

Die kapitale bedrag bestee aan hommeltuie is in die bateregister vir tasbare roerende goedere as kapitale bates aangeteken.

4. Kompensasie van werknemers

4.1 Salarisse en lone

	4		
Basiese salaris		169 915	156 368
Prestasieloon		1 323	3 318
Diensgegrond		11 109	10 170
Vergoedend/Omstandigheids		6 660	5 304
Periodieke betalings		6 218	3 120
Ander niepensioenbare toelae		21 597	20 555
Totaal		216 822	198 835

4.2 Maatskaplike bydraes

Werknemerbydraes

	4		
Pensioen		19 024	17 650
Medies		9 438	8 638
Bedingingsraad		44	41
Versekering		114	67
Totaal		28 620	26 396

Totale kompensasie van werknemers

		245 442	225 231
Gemiddelde getal werknemers		472	473

Die vergoeding van werknemers (COE) het met 9% gestyg, wat toe te skryf is aan algemene salarisverhogings en aanstelling van professionele kontrakwerkers. Die gemiddelde vergoeding per werknemer het met 9.2% tot R520 004 gestyg (2018/19: 8.6% tot R476 176, soos aangepas). As gevolg van 'n verandering in die Standaardrekeningindeks is die vorige jaar se totale bedrag vir vergoeding van werknemers na R225,231 miljoen aangepas (2018/19: R225,164 miljoen). Nie-lewensversekering op gesubsidieerde voertuie word nou as vergoeding vir werknemers geklassifiseer in plaas van as bedryfsuitgawes onder goedere en dienste.

E

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

5. Goedere en dienste

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Administratiewe fooie		170	155
Advertensies		679	409
Kleiner bates	5.1	282	215
Beurse (werknemers)		808	601
Spyseniering		280	245
Kommunikasie		1 304	1 109
Rekenaardienste	5.2	3 561	2 040
Konsultante: Sake- en adviesdienste		2 115	397
Infrastruktuur- en beplanningsdienste		11 069	18 181
Regsdiens		1 468	1 063
Kontrakteurs		503	665
Vermaak		32	8
Ouditkoste - ekstern	5.3	6 784	6 438
Vlootdienste		3 365	3 182
Verbruikbares	5.4	1 381	1 280
Bedryfshuurkontrakte		1 641	1 755
Betalings op eiendom	5.5	46 645	41 048
Huur en verhuur		35	14
Reis en verblyf	5.6	6 959	5 807
Byeenkomsplekke en fasiliteite		273	1 177
Opleiding en ontwikkeling		1 020	1 669
Ander bedryfsuitgawes	5.7	1 345	1 059
Totaal		91 719	88 517

Die toename in Konsultante: Sake- en Adviesdienste is hoofsaaklik toe te skryf aan die aanstelling van die projekbestuurders. Die afname in Infrastruktuur en Beplanningsdienste is hoofsaaklik te wyte aan die kapitalisering van uitgawes van Behuisingsprojekte vir Menslike Nedersettingontwikkelingstoelaag. Die afname in Lokale en Fasiliteite is hoofsaaklik te wyte aan die volgende eenmalige betalings van altesaam R854 000 gedurende die vorige jaar: Strategiese Beplanningsessie vir Finansies en Grond- en batebestuur, Kommunikasie en Belanghebbende verhoudinge-konferensie, African Construction and Totally Concrete Uitstalling, Kaapse Konstruksie-uitstalling en Govan Mbeki-toekenningsgeleentheid. Die afname in Opleiding en Ontwikkeling is te wyte aan verlaagde besteding aan opleiding vir werknemers en geen uitgawes vir opleiding en opleidingsmateriaal vir nie-werknemers nie.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

5.1 Mindere bates

	Nota	2019/20	2018/19
	5	R'000	R'000
Tasbare bates			
Masjinerie en toerusting		282	215
Totaal		282	215

R225 000 is aan rekenaartoerusting bestee en R57 000 aan ander masjinerie en toerusting.

5.2 Rekenaardienste

	5	2019/20	2018/19
SITA-rekenaardienste		1 805	1 710
Eksterne rekenaardiensverskaffers		1 756	330
Totaal		3 561	2 040

Die toename in rekenaardienste is hoofsaaklik te wyte aan die aanstelling van 'n Stelselontleder en bestuurder vir verandering vir stelselontwikkeling asook eksterne stelselinstandhouding.

5.3 Ouditkoste - Ekstern

	5	2019/20	2018/19
Reëlmatigheidsoudits		6 784	6 438
Totaal		6 784	6 438

5.4 Verbruikbares

	5	2019/20	2018/19
Verbruiksvoorrade		384	602
Uniform en klerasie		5	19
Huishoudelike voorrade		112	62
IT-verbruiksgoedere		125	347
Ander verbruiksgoedere		142	174
Skryfbehoeftes, drukwerk en kantoorvoorrade		997	678
Totaal		1 381	1 280

Die COVID-19 verwante uitgawes ten bedrae van R26 000 is by die bedrag vir huishoudelike voorraad ingesluit.

Ander verbruiksgoedere sluit in geskenke en toekennings (R12 000), materiaal en voorraad (R91 000), sakke en toebehore (R24 000), verbruiksgoedere vir veiligheidstoegang (R5 000), brandstofvoorraad (R8 000), tent, vlae en bykomstighede (R1 000) en fotografiese verbruiksgoedere (R1 000).

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

5.5 Betalings op eiendom

	Nota	2019/20	2018/19
	5	R'000	R'000
Munisipale dienste		10 602	10 322
Eiendomsbestuursfoeie		72	90
Onderhoud en herstel van eiendom		4 532	4 657
Ander		31 439	25 979
Totaal		46 645	41 048

Ingesluit by Ander is Aktesoekstogte (R2,896 miljoen) en beveiliging en sekuriteit (R28,543 miljoen). Die toename in eiendombetalings is hoofsaaklik te wyte aan die bespoediging van uitreiking van titelaktes: R2,896 miljoen (2018/19: R614 000), toename in beveiliging en veiligheidsbehoefte: R28,543 miljoen (2018/19: R25,355 miljoen) en toename in brandbeskermingsdienste: R2,410 miljoen (2018/19: R242 000).

5.6 Reis en verblyf

	5		
Plaaslik		6 421	5 655
Buitelands		538	152
Totaal		6 959	5 807

Die toename in Reis en verblyf is te danke aan Bevestiging van die Behuisingsvraag Databasis en bevordering van nuwe registrasies in verskillende gebiede in die Wes-Kaap.

5.7 Ander bedryfsuitgawes

	5		
Hervestigingskoste		-	120
Ander		1 345	939
Totaal		1 345	1 059

Ingesluit by Ander is R1,246 miljoen vir drukwerk en publikasiedienste, R67 000 vir Bevoegdheidsertifikate en bestuurderslisensies, asook R32 000 vir koerier- en afleweringdienste. Die toename in uitgawes vir Ander bedryfswiggedes is hoofsaaklik te wyte aan uitgawes wat verband hou met Bevoegdheidsevaluering en bestuurderslisensies sowel as Drukwerk en Publikasiedienste vir Jaarlikse Prestasieplanne, Strategiese planne, Jaarverslae en Jaarlikse Finansiële State. Die totale 2018/19 syfer vir Ander bedryfsuitgawes is heraan gestel as gevolg van 'n verandering in die Standaardrekeningindeks waar skadeverzekering op gesubsidieerde voertuie nou as vergoeding van werknemers geklassifiseer word in plaas van bedryfsuitgawes onder goedere en dienste.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

6. Betalings vir finansiële bates

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Ander materiële verliese afgeskryf	6.1	154	71
Skuld afgeskryf	6.2	2 117	4 776
Totaal		2 271	4 847

R2.114 miljoen ten opsigte van private ondernemings is by die totale bedrag van skuldafskrywing ingesluit.

6.1 Ander materiële verliese afgeskryf

6

Aard van verliese

Verlies aan kantoortoerusting (skootrekenaars, kamera)	14	44
Skade aan staatsvoertuie en voertuigbykomstighede	40	27
Plaaslike regering	100	-
Totaal	154	71

6.2 Skuld afgeskryf

6

Aard van skuld afgeskryf

Oud-werknemers: oorbetalings van Salaris- en behuisingsubsidies (onekonomies om te verhaal)	-	30
Privaatondernemings: Rekeningadministrateurs: Behuisingsprojekte vir Burgers	2 114	4 746
Privaat onderneming: FNB	1	-
EKG: Departement van Menslike Nedersettings	2	-
Totaal	2 117	4 776

Ander afgeskrewe skuld: R2,114 miljoen ten opsigte van Rekeningadministrateurs: Behuisingsprojekte vir fondse ontvang waarvan die spesifieke projekte nie voltooi is nie. Alle pogings om die fondse te verhaal, was onsuksesvol en is afgeskryf in ooreenstemming met die Departementele afvaardigings.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

7. Oordragte en subsidies

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Provinsies en munisipaliteite	32	86 817	44 079
Departementele agentskappe en rekeninge	Bylaag 1B	6	406
Hoëronderwysinstansies	Bylaag 1C	400	300
Instansies sonder winsbejag	Bylaag 1D	1 000	4 500
Huishoudings	Bylaag 1E	2 248 623	1 978 468
Totaal		2 336 846	2 027 753

Ingesluit by die bedrag van R86,817 miljoen wat aan Provinsies en munisipaliteite oorgedra is, is R53 miljoen vir die Provinsiale bydrae tot die bespoediging van die Behuisingsleweringstoelaag (2018/19: R32,011 miljoen), asook R17,464 miljoen vir die Bystand met Akkrediasie (2018/19: R5 miljoen) en R1,5 miljoen vir Skikkingsbystand vir die Menslike Nedersettingontwikkelingstoelaag. Ook hierby ingesluit is R14,853 miljoen vir Eiendombelasting en Diensgelde (2018/19: R5,568 miljoen). Die onderspandering van R327,565 miljoen soos aangedui teen 31/03/2020 was die gesamentlike bedrag vir alle oordragte en subsidies by munisipaliteite (2018/19: R582,171 miljoen).

8. Besteding op kapitale bates

Tasbare bates

Masjinerie en toerusting	27	7 144	6 288
--------------------------	----	-------	-------

Ontasbare bates

Sagteware	28	620	28
-----------	----	-----	----

Totaal		7 764	6 316
---------------	--	--------------	--------------

Die bedrag vir ontasbare bates was vir die verkryging van gespesialiseerde Autocad rekenaarondersteunde tegniese tekening werkspakkette en argitektoniese, ingenieurs- en konstruksie-sagteware.

8.1 Ontleding van fondse gebruik om kapitale bates aan te skaf - 2019/20

	Nota	Begrotings- fondse R'000	Bystands- hulp R'000	Totaal R'000
	8			
Tasbare bates				
Masjinerie en toerusting		6 874	270	7 144
Ontasbare bates				
Sagteware		620	-	620
Totaal		7 494	270	7 764

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

8.2 Ontleding van fondse gebruik om kapitale bates aan te skaf- 2018/19

	Nota	Begrotings- fondse R'000	Bystands- hulp R'000	Totaal R'000
	8			
Tasbare bates				
Masjinerie en toerusting		5 955	333	6 288
Ontasbare bates				
Sagteware		28	-	28
Totaal		5 983	333	6 316

8.3 Finansiële huurkontrakbesteding ingesluit by Besteding op kapitale bates

	Note	2019/20 R'000	2018/19 R'000
	8		
Tasbare bates			
Masjinerie en toerusting		4 520	4 399
Totaal		4 520	4 399

Die finansieringshuuruitgawes bestaan uit daaglikse tariewe wat betaal word vir die SG-voertuie wat aan die Departement deur die Regering se Motorvervoer (SMV) (R4,476 miljoen) toegeken is en huurkontrakte vir ander masjinerie en toerusting, dws. 3G-kaarte en selfone (R44 000).

9. Kontant en kontantekwivalente

	17	
Gekonsolideerde Betaalmeester-grootboekrekening		3 739
Totaal		3 739

10. Vooruitbetalings en voorskotte

Reis en verblyf	129	109
Totaal	129	109

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

11. Ontvangbares

	Nota	2019/20			2018/19		
		Lopend R'000	Nie- lopend R'000	Total R'000	Lopend R'000	Nie- lopend R'000	Totaal R'000
Eise verhaalbaar	11.1	190 963	2 292	193 255	31 264	2 173	33 437
Verhaalbare uitgawes	11.2	682	-	682	652	-	652
Personeelskuld	11.3	7	7	14	19	29	48
Totaal		191 652	2 299	193 951	31 935	2 202	34 137

Die toename in debiteure is te wyte aan eise wat teen die Stad Kaapstad (SK) ingestel is t.o.v. projekte wat namens hulle ingestel is.

11.1 Eise verhaalbaar

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Nasionale Departemente	11	4 910	-
Provinsiale Departemente		41	3 627
Privaat eiendomme		23 903	24 287
Privaatondernemings		3 429	5 415
Huishoudings en instansies sonder winsbejag		145	108
Plaaslike regering		160 827	-
Totaal		193 255	33 437

Verhaalbare eise (Nasionale departemente) sluit in R4,910 miljoen verskuldig deur die Departement van Militêre Veterane ten opsigte van behuisingsprojekte. Openbare entiteite is R23,903 miljoen deur Thubelisha Homes verskuldig. Die bedrag vir Privaatondernemings hou hoofsaaklik verband met die onwettige gebruik van die GBP-subsidies wat deur Rekeningadministrateurs in trust gehou is. Die bedrag vir Huishoudings en nie-winsgewende instellings hou verband met skuld van personeel nie in diens nie. Die Plaaslike Regering sluit die Stad Kaapstad (R158,785 miljoen), Beaufort-Wes Munisipaliteit (R1,915 miljoen) en Bitou Munisipaliteit (R127 000) in.

11.2 Verhaalbare besteding (ongeldigverklaringsrekeninge)

Ongeldigverklaringskade en -verliese	682	550
Plaaslike regering	-	100
Privaatondernemings	-	1
Departement van Justisie en Staatkundige Ontwikkeling	-	1
Totaal	682	652

Die skadevergoeding en -verliese sluit R11 000 in ten opsigte van die SG-voertuigskade, asook verliese van rekenaar- en ander toerusting van altesaam R671 000. Dit word tans ondersoek om verantwoordelikheid te bepaal.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

11.3 Personeelskuld

	Nota	2019/20	2018/19
	11	R'000	R'000
Kontraktbreuk: studiebeurse		14	20
Salarisverwante skuld (oor-betaalde salarisse)		-	28
Totaal		14	48

Bogenoemde skulde is personeelskuld soos erken in die personeelskuldrekening.

11.4 Benadeling van ontvangbares

	11	2019/20	2018/19
Skatting van benadeling van ontvangbares		28 072	30 032
Totaal		28 072	30 032

Die waardedaling van bates is op die balansdatum beoordeel. Die toets vir waardedaling is gedoen per individuele debiteur, asook die verskillende soorte debiteure. Verdere oorweging is gegee aan alle uitstaande rekeninge waarop daar vir langer as een jaar min of geen beweging was nie. Daar is ook voorsiening gemaak vir debiteure wat nog nooit betaal het nie. Ingesluit by die waardedalingsyfer is openbare entiteite (R23,903 miljoen), Privaatondernemings wat hoofsaaklik verband hou met die onwettige gebruik van die GBP-subsidies wat deur Rekeningadministrateurs in trust gehou is (R3,429 miljoen), verhaalbare uitgawes volgens nie-toelaatbare skade- en verliesrekening (R682 000) en skuld van personeel wat nie in diens is nie (R58 000).

12. Departementele inkomste aan Inkomstefonds oorbetalbaar

Beginbalans	88 950	10 512
Oordrag vanaf Staat van Finansiële Prestasie	349	88 950
In die loop van die jaar betaal	(88 950)	(10 512)
Eindbalans	349	88 950

13. Departementele inkomste en PNS-ontvangste moet aan die Inkomstefonds oorhandig word

Beginbalans	291	783
Oordrag vanaf Staat van Finansiële Prestasie	67 044	195 556
Eie inkomste in begroting ingesluit	63 360	60 000
In die loop van die jaar betaal	(129 499)	(256 048)
Eindbalans	1 196	291

E

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

14. Betaalbares – lopend

	Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Voorskotte ontvang	14.1	132 669	67 812
Verrekeningsrekeninge	14.2	87	57
Ander betaalbares	14.3	1	67
Totaal		132 757	67 936

Voorskotte ontvang van Stad Kaapstad (SK) is ten opsigte van fondse vir Stedelike Nedersettingontwikkelingstoelae (NTSO) vir die voorsiening van grootmaat infrastruktuur deur die Departement. Huidige betaalbare bedrae: Die voorskotte wat ontvang is (R59,796 miljoen 2018/19) is aangepas na R67,812 miljoen. Dit was as gevolg van die herklassifikasie van die NTSO-transaksies van nie-lopende krediteure na lopende krediteure.

14.1 Voorskotte ontvang	14		
Ander instellings	Bylaag 6	132 669	67 812
Totaal		132 669	67 812

Die bedrag van R132,669 miljoen is van die SK ontvang vir grootmaatkonstruksie van infrastruktuur wat namens hulle opgerig is. Die vergelykende syfer van R59,796 miljoen wat in 2018/19 bekendgemaak is, is aangepas na R67,812 miljoen. Dit was as gevolg van die herklassifikasie van die NTSO-transaksies van nie-lopende krediteure na lopende krediteure.

14.2 Verrekeningsrekeninge	14		
Salarisverrekeningsrekeninge		87	57
Totaal		87	57

14.3 Ander betaalbares	14		
Departement van Justisie en Staatkundige Ontwikkeling		-	67
EKG: Departement van Onderwys		1	-
Totaal		1	67

15. Betaalbares – nie-lopend

	Nota	Een tot twee jaar R'000	Twee to drie jaar R'000	Meer as drie jaar R'000	2019/20 Totaal R'000	2018/19 Totaal R'000
Voorskotte ontvang	15.1	13 501	10 973	3 987	28 461	28 258
Totaal		13 501	10 973	3 987	28 461	28 258

Betaalbare laste: Voorskotte wat ontvang is (R36.274 miljoen 2018/19), is na R28.258 miljoen aangepas. Dit was as gevolg van die herklassifikasie van die NTSO-transaksies van nie-lopende krediteure na huidige betaalbare laste.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

15.1 Voorskotte ontvang

	Nota	2019/20	2018/19
	15	R'000	R'000
Ander instellings	Bylaag 6	28 461	28 258
Totaal		28 461	28 258

Die bedrag van R28,461 miljoen is van die SK ontvang vir konstruksie van grootmaat infrastruktuur namens hulle. Die vergelykende syfer van R36,274 miljoen wat in 2018/19 geopenbaar is, is aangepas na R28,258 miljoen. Dit was as gevolg van die herklassifikasie van die NTSO-transaksies van nie-lopende krediteure na lopende krediteure.

16. Netto kontantvloeï beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite

Netto surplus soos volgens Staat van Finansiële Prestasie		67 554	282 815
Plus terugwerkende niekontant/kontantbeweging wat nie as bedryfsaktiwiteite beskou word nie		(242 249)	(189 013)
(Toename)/afname in ontvangstes	11	(159 717)	21 105
Toename in vooruitbetalings en voorskotte	10	(20)	(51)
Toename/(afname) in betaalbares – lopend	14	64 821	(9 662)
Opbrengste uit verkope van kapitale bates	2	(8)	(7)
Besteding op kapitale bates	8	7 764	6,316
Oordragte aan Inkomstefonds	12 & 13	(218 449)	(266 560)
Oordragte aan RDP-fonds/skenking	3	-	(154)
Eie inkomste by begroting ingesluit	2	63 360	60 000
Netto kontantvloeï deur bedryfsaktiwiteite gegeneer		(174 695)	93 802

Nie-kontant-onderhandelinge wat afskryfbaar is en nie as bedryfsaktiwiteite beskou word nie ((R197,186 miljoen) teen 2018/19) is aangepas na R189,013 miljoen. 'n Afname in lopende bedrae ((R17,678 miljoen) 2018/19)) is tot (R9,662 miljoen) aangepas. Die netto kontantvloeï as gevolg van bedryfsaktiwiteite (R85,629 miljoen 2018/19) is tot R93,802 miljoen aangepas. Dit was as gevolg van die herklassifikasie van die nie-huidige tot huidige lopende debiteure en krediteure.

17. Rekonsiliasie van kontant en kontantekwivalente vir kontantvloëidoeleindes

Gekonsolideerde Betaalmeester-grootboekrekening	9	3 739	185 994
Totaal		3 739	185 994

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

18. Voorwaardelike laste en voorwaardelike bates

		Nota	2019/20 R'000	2018/19 R'000
18.1 Voorwaardelike laste				
Onderhewig aan	Aard			
Ander	Kontraktbreuk	Bylaag 2	87 158	87 158
Totaal			87 158	87 158

Die bedrag van R87,158 miljoen vir Ander is ten opsigte van die saak Hawston Sea Farms Foundation v. die Premier en die LUR van die Departement, wat tans in die finale stadium van skikkingsonderhandelinge is.

18.2 Voorwaardelike bates

Aard van voorwaardelike bates

PILIR-sake	42	200
FIU-ondersoek: verhaal van geld wat aan die Hoërskool Trafalgar betaal is	120	120
Erf 6225, Delft - G&S Yon	47	47
Beweerde onreëlmatighede deur eiendomsagent en aktebesorger - Behuisingssubsidieprogram	93	93
Totaal	302	460

Die bedrag van R42 000 vir die PILIR-sake is ten opsigte van 3 sake nog hangende en 6 sake is op 31 Maart 2020 afgekeur. Die Provinsie ondersoek tans verskeie PILIR-sake en daarom kan die Departement nie 'n betroubare waarde van die hangende sake bepaal nie. As gevolg van bedankings en diensbeëindiging kan die Departement ook nie 'n betroubare waarde bepaal van die regering se werkersbehuisingskema aan die Individueel-gekoppelde Spaarfasiliteit (IGSF) nie. As sodanig word dit nie bekend gemaak nie.

19. Kapitaalverpligtinge

Masjinerie en toerusting	639	477
Totaal	639	477

As gevolg van die waninterpretasie van die Gewysigde Kontantstandaard vir kapitaalverpligtinge is die bedrag vir kapitale uitgawes wat goedgekeur en gekontrakteer is (R5.148 968 miljard 2018/19) na R0 aangepas. Kapitale uitgawes goedgekeur en nog nie gekontrakteer nie (R1,733 766 miljard 2018/19), is na R0 aangepas. Die verpligtinge vir uitgawe vir goedgekeurde en gekontrakteerde infrastruktuur / behuisingsprojekte vir 2019/20 is R5,975 122 miljard (R5.148 968 miljard 2018/19) wat onderhewig is aan die beskikbaarheid van fondse. Die toekennings vir goedgekeurde en gekontrakteerde projekte word jaarliks in die Staatskoerant aangeteken as oordragte na huishoudings wat in ooreenstemming met is goedgekeurde sakeplanne. Die projekte strek oor verskeie jare.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

20. Oplopings en betaalbares nie erken nie

20.1 Oplopings

Per ekonomiese klassifikasie gelys			2019/20	2018/19
	30 dae	30 + dae	R'000	R'000
Goedere en dienste	12 294	3 637	15 931	4 103
Oordragte en subsidies	170 227	3 297	173 524	45 076
Totaal	182 521	6 934	189 455	49 179

Per programvlak gelys

Program 1: Administrasie	1 892	569
Program 2: Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning	999	488
Program 3: Behuisingsontwikkeling	174 571	45 703
Program 4: Behuisingsbatabestuur	11 993	2 419
Totaal	189 455	49 179

Die toename van ongeveer R140 miljoen opgeloopte bedrae is hoofsaaklik toe te skryf aan fakture met groot bedrae wat nie teen 31 Maart 2020 van projekontwikkelaars ontvang is vir dienste gelewer voor die verslagtydperk nie. As gevolg van grendelvlak 5 van die Covid-19-pandemie vanaf 27 Maart 2020, was daar 'n vertraging om eise / fakture aan die Departement uit te reik.

20.2 Betaalbares nie erken nie

Per ekonomiese klassifikasie gelys			2019/20	2018/19
	30 dae	30 + dae	R'000	R'000
Goedere en dienste	1 627	2 874	4 501	890
Oordragte en subsidies	82 364	70 534	152 898	57 100
Totaal	83 991	73 408	157 399	57 990

Per programvlak gelys

Program 1: Administrasie	1 275	7
Program 2: Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning	1 331	20
Program 3: Behuisingsontwikkeling	154 163	57 962
Program 4: Behuisingsbatabestuur	630	1
Totaal	157 399	57 990

Ingesluit by betaalbare rekeninge is R46,934 miljoen verskuldig aan talle munisipaliteite en openbare entiteite soos gelys in die bylaes tot die finansiële jaarstate. Die toename van ongeveer R100 miljoen in betaalbare bedrae is hoofsaaklik te wyte aan 'n aantal fakture met groot bedrae wat gedurende Maart 2020 van projekontwikkelaars ontvang is. Weens onvoldoende fondse kon hierdie fakture nie voor 31 Maart 2020 betaal word nie.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

21. Werknemersvoordele

	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Verlofgeregtigheid	5 833	4 806
Diensbonus	5 288	5 051
Prestasielone	1 228	1 146
Beperkte verlofverpligtinge	4 345	5 303
Ander	654	2 061
Totaal	17 348	18 367

Verlofkredietsaldo's ten bedrae van R788 000 is ingesluit by die bedrag van R5,833 miljoen vir verlofregte. Die voorsiening vir prestasiebonusse is teen 0,5% van die vergoedingsbegroting vir werknemers in 2019/20, d.w.s. R245,591 miljoen, bereken. Ander sluit die opgelope bedrag vir vergoeding van werknemers in (R352 000) en voorsiening van R302 000 vir kontanttoekennings vir langdiens amptenare wat in 2020/2021 betaalbaar is. Die afname in Ander is as gevolg van voorsiening van R1,318 miljoen wat in 2018/19 vir 'n uittree-gratifikasie vir die Provinsiale Minister van Menslike Nedersettings gemaak is. Die Departement kan nie in hierdie stadium die langtermyngedeelte van die langdienstoekennings betroubaar meet nie.

22. Huurkontrakverpligtinge

22.1 Bedryfshuurkontrakte

	Gespesiali- seerde militêre bates R'000	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Totaal R'000
2019/20					
Nie langer as 1 jaar nie	-	-	-	1 017	1 017
Langer as 1 jaar en nie langer as 5 jaar nie	-	-	-	777	777
Totale huurkontrakverpligtinge	-	-	-	1 794	1 794

	Gespesiali- seerde militêre bates R'000	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Totaal R'000
2018/19					
Nie langer as 1 jaar nie	-	-	-	1 188	1 188
Langer as 1 jaar en nie langer as 5 jaar nie	-	-	-	783	783
Totale huurkontrakverpligtinge	-	-	-	1 971	1 971

Die bedryfshuurkontrakte verwys na die fotokopieermasjiene. Geen bates word verhuur nie.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

22.2 Finansiële huurkontrakte

	Gespesiali- seerde militêre bates R'000	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Totaal R'000
2019/20					
Nie langer as 1 jaar nie	-	-	-	4 372	4 372
Langer as 1 jaar en nie langer as 5 jaar nie	-	-	-	4 756	4 756
Totale huurkontrakverpligtinge	-	-	-	9 128	9 128

	Gespesiali- seerde militêre bates R'000	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Totaal R'000
2018/19					
Nie langer as 1 jaar nie	-	-	-	4 510	4 510
Langer as 1 jaar en nie langer as 5 jaar nie	-	-	-	7 511	7 511
Totale huurkontrakverpligtinge	-	-	-	12 021	12 021

Ingesluit in die 2019/20-syfers is finansiële huurverpligtinge vir die SG-voertuie wat R9.077 miljoen beloop. Die Departement het 62 voertuie gedurende 2019/20 van die SMV gehuur (64 voertuie: 2018/19). Geen bates word onderverhuur nie.

23. Opgelope departementele inkomste

	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Transaksies in finansiële bates en laste	22 787	22 115
Totaal	22 787	22 115

Die bedrag van R22,142 miljoen in die vorige jaar is aangepas na R22,115 miljoen as gevolg van 'n data-korreksie op die Nasionale debiteurstelsel deur die Nasionale Departement van Menslike Nedersettings.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

23.1 Ontleding van opgelope departementele inkomste

	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Beginbalans	22 115	21 151
Minder: Bedrae ontvang	(3 802)	(3 942)
Tel by: Bedrae erken	5 957	5 418
Minder: Bedrae afgeskryf/omgekeer as onwinbaar	(1 483)	(512)
Eindbalans	22 787	22 115

Die openingsaldo (R21,168 miljoen 2018/19) is na R21,151 miljoen aangepas. Minder: bedrae ontvang (R3.957 miljoen 2018/19) is na R3.942 miljoen aangepas. Bygevoeg: bedrae erken (R5,443 miljoen 2018/19) is aangepas na R5,418 miljoen. Die aangewaste toename van departementele inkomste was aangepas as gevolg van wysigings van die huurstelsel vir debiteure. Ingesluit in die totale bedrag van R22,787 miljoen vir aangewaste departementele inkomste is onwettige subsidies wat voorheen aan nie-kwalifiserende begunstigdes toegeken is wat deur die Spesiale Ondersoekendeheid (SOE) ondersoek word. Tot op hede is 'n totale bedrag van R16,356 miljoen (insluitend rente van R7,479 miljoen) deur die SOE geëis, waarvan R7,101 miljoen deur die Departement ontvang is. Die totale uitstaande bedrag soos deur die SOE aangeteken, beloop R7,576 miljoen, waarvan R7.199 miljoen benadeel is. Ingesluit by die totale uitstaande bedrag is kredietsaldo's ter waarde van R95 400. Privaat rekeningadministrateurs word nie meer gebruik nie, aangesien die munisipaliteite nou hierdie funksie verrig. Die bedrag van R22,787 miljoen sluit ook opgeloopte Departementele inkomste van R13,532 miljoen vir huurdebiteure waarvan R7,212 miljoen benadeelde fondse is.

23.2 Opgelope departement se inkomste afgeskryf

Aard van verliese

Onwinbare huurinkomste afgeskryf	1 483	512
Totaal	1 483	512

23.3 Waardedaling van opgelope departementele inkomste

Skatting van waardedaling van opgelope departementele inkomste	14 411	12 808
Totaal	14 411	12 808

Die toets vir benadeelde fondse is per individuele skuldenaar gedoen, sowel as volgens die verskillende soorte debiteure. Verdere oorweging is gegee aan alle uitstaande rekeninge van meer as 120 dae wat geen beweging getoon het nie. Daar is ook voorsiening gemaak vir debiteure wat nog nooit betaal het nie. Die waardedalingsyfer sluit die waardedaling van die huurdebiteure (R7.212 miljoen) en die waardedaling van die SOE-debiteure (R7.199 miljoen) in. Die beraming van waardedaling van die benadeelde departementele inkomste (R12,835 miljoen 2018/19) is tot R12,808 miljoen aangepas.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

24. Onreëlmatige besteding

24.1 Versoening van onreëlmatige besteding

	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Beginbalans	3 278	7
Tel by: onreëlmatige besteding - met betrekking tot vorige jaar	135 071	-
Tel by: onreëlmatige besteding - met betrekking tot huidige jaar	130 085	3 278
Minder: Bedrae van vorige jaar goedgekeur	-	(7)
Eindbalans	268 434	3 278

Ontleding van afwagtinge kondonering volgens ouderdomklassifikasie

Huidige jaar	130 085	3 278
Vorige jare	138 349	-
Totaal	268 434	3 278

Die Departement het 'n voorlegging by die Provinsiale Tesourie ingedien ten einde kwytstelling van die onreëlmatige uitgawes (R3,278 miljoen), maar dit is verwys na die Departement van die Premier wat 'n ondersoek versoek het.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

24. Onreëlmatige uitgawes (vervolg)

Besonderhede van onreëlmatige uitgawes van die huidige en vorige jaar - huidige jaar is bygevoeg (onder vasstelling en ondersoek)

Insident	Dissiplinêre stappe geneem / Strafregtelike verrigtinge	2019/20 R'000
<p>Met betrekking tot vorige jare: Nie-nakoming van die Tesourieregulasie (TR) 16A.3.2 (a). Die aard van die Spesifikasies het ander potensiële verskaffers weerhou om op die tenderuitnodiging te reageer, aangesien die spesifikasies lui dat tenderaars wat nie kantore in die Wes-Kaap het nie, nie vir die tender oorweeg sal word nie. Die spesifikasies was op 'n bevooroordeelde manier opgestel, aangesien dit nie aan alle potensiële verskaffers die geleentheid gegee het om hul dienste aan te bied nie.</p>	<p>Bevinding gemeld tydens oudit 2019/20. Hangende ondersoek.</p>	135 071
<p>Toekenning van tender aan 'n nie-goedgekeurde verskaffer. Die Departement het hul kontrak met Comwezi Security Services, wat ten tye van die toekenning nie 'n as goedgekeurde verskaffer op die Nasionale Tesourie (NT) se databasis gelys was nie, verleng.</p>	<p>Bevinding gemeld tydens oudit 2019/20. Hangende ondersoek.</p>	2 227
<p>Ontwikkelingstoelae vir Menslike Nedersettings (MNOT) wat nie vir die beoogde doel gebruik is nie (Nyamga KTC 3 Behuisingsprojek). Fondse aangewend vir grootmaat-infrastruktuur namens die Stad Kaapstad moes uit die Stedelike Nedersettingsontwikkelingstoelaag betaal word en nie van die MNOT nie.</p>	<p>Bevinding gemeld tydens oudit 2019/20. Hangende ondersoek.</p>	401
<p>Nie-nakoming van die TR 16A.3.2 (a). Die spesifikasies was van so 'n aard dat dit ander potensiële verskaffers beperk het om op die tenderuitnodiging te reageer aangesien dit 'n vereiste was dat tenderaars wat nie kantore in die Wes-Kaap het nie, nie vir die tender oorweeg sal word nie. Die spesifikasies is op 'n bevooroordeelde manier opgestel, aangesien dit nie aan alle potensiële verskaffers die geleentheid gebied het om te tender nie.</p>	<p>Bevinding gemeld tydens oudit 2019/20. Hangende ondersoek.</p>	127 457
Totaal		265 156

Die onreëlmatige uitgawes (R135,071 miljoen en R127,457 miljoen) is te wyte aan die nie-nakoming van die TR 16A.3.2 (a). Dit spruit voort uit die aanstelling van Professionele Diensverskaffers (PDV) vir 'n raamwerk-ooreenkoms in 2014/15 en 2017/18 waar die tenderdokumente 'n voorwaarde bevat het dat die PDV 'n Wes-Kaapse kantoor moet hê om oorweeg te word vir 'n aanstelling. Dit is vooroordeel en kon moontlik potensiële verskaffers uitgesluit het. Geen van die geïdentifiseerde onreëlmatige uitgawes het tot 'n verlies vir die Staat gelei nie. Verdere ondersoek sal deur die Departement gedoen word om vas te stel of daar meer PDV-aanstellings is wat nie aan die TR 16A3.2 (a) voldoen nie.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

25. Verwante party-transaksies

Die Departement betrek 'n gebou wat deur die Departement van Vervoer en Openbare Werke bestuur word gratis. Parkeerruimte word ook aan staatsamptenare verskaf teen 'n goedgekeurde fooi wat nie markverwant is nie.

Die Departement het korporatiewe dienste van die Korporatiewe Dienstesentrum van die Departement van die Premier in die Provinsie van die Wes-Kaap ontvang, wat op 1 November 2010 in werking getree het wat die volgende diensterreine betref:

- Inligtings- en Kommunikasietegnologie
- Organisasoriese Ontwikkeling
- Provinsiale Opleiding (transversaal)
- Bestuur van Menslike Hulpbronne
- Ondernemingsrisikobestuur
- Interne Oudit
- Provinsiale Forensiese Dienste
- Regsdienste
- Korporatiewe Kommunikasie.

Die Departement het een ongenoteerde openbare instansie onder sy beheer, naamlik die Wes-Kaapse Behuisingsontwikkelingsfonds. Daar was geen transaksies tussen die Departement en die Wes-Kaapse Behuisingsontwikkelingsfonds nie, want alle transaksies met betrekking tot die fonds word in die verslae van die Departement vervat.

Die Departement maak gebruik van staatsmotorvoertuie wat deur Staatsmotorvervoer (SMV) bestuur word, gegrond op tariewe wat deur die Departement van Provinsiale Tesourie goedgekeur is. Die Departement het Sekuriteitsadviesdienste en Sekuriteitsoperasies van die Departement van Gemeenskapsveiligheid in die Wes-Kaap ontvang.

26. Hoofbestuurspersoneel

	Getal individue 2018/19	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Politiese ampsdraers	1	1 982	1 978
Bestuur	4	6 040	5 874
Totaal		8 022	7 852

Belangrike bestuurspersoneel is amptenare wat gesag en verantwoordelikheid het vir beplanning, leiding en beheer oor die departement se aktiwiteite. Bestuur sluit alle amptenare op salarissvlak 14 en hoër in. Die bedrag vir politieke ampsdraers is vir die LUR van die Departement. Ingesluit in die totaal vir belangrike bestuurspersoneel is prestasiebonusse van R27 000.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

27. Roerende tasbare kapitale bates

BEWEGING IN ROERENDE TASBARE KAPITALE BATES VOLGENS BATEREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2020

	Begin- balans R'000	Waarde- aanpassings R'000	Toe- voegings R'000	Weg- makings R'000	Eindbalans R'000
MASJINERIE EN TOERUSTING	16 161	-	2 373	(986)	17 548
Vervoerbates	32	-	-	-	32
Rekenaartoerusting	10 960	-	1 767	(680)	12 047
Meubels en kantoortoerusting	2 628	-	149	(258)	2 519
Ander masjinerie en toerusting	2 541	-	457	(48)	2 950
TOTALE BEWEGING IN ROERENDE TASBARE KAPITALE BATES	16 161	-	2 373	(986)	17 548

Daar is 1 320 roerende vaste kapitaalbate in die Departement se bateregister. Inligting oor die SG Voertuig Finansiële huurbates vir die huidige en vergelykende jare word in 'n Bylae tot die JFV geopenbaar.

Roerende Tasbare Kapitale Bates wat ondersoek word

	Getal	Waarde R'000
Ingesluit by die totaal hierbo van die roerende tasbare kapitale bates volgens die bateregister is bates wat ondersoek word:		
Masjinerie en toerusting	151	1 719

Hierdie bates bestaan hoofsaaklik uit rekenaartoerusting wat nie geverifieer kon word nie omdat dit gesteel is of weggeraak het. Die sake word ondersoek om verantwoordelikheid te bepaal en beheermaatreëls te verbeter. Die boekwaarde van bates wat ondersoek word, is R164 000.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

27.1 Toevoegings

TOEVOEGINGS TOT ROERENDE TASBARE KAPITALE BATES VLGENS BATEREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2020

	Kontant R'000	Nie- kontant R'000	(Kapitale Onvoltooide Werklopende koste en finansiële huurkontrak- betalings) R'000	Lopende, nie betaalde ontvangste (Betaal huidige boekjaar, ontvang vorige boekjaar) R'000	Totaal R'000
MASJINERIE EN TOERUSTING	7 144	19	(4 520)	(270)	2 373
Vervoerbates	4 476	-	(4 476)	-	-
Rekenaartoerusting	1 748	19	-	-	1 767
Meubels en kantoortoerusting	149	-	-	-	149
Ander masjinerie en toerusting	771	-	(44)	(270)	457
TOTALE TOEVOEGINGS TOT ROERENDE TASBARE KAPITALE BATES	7 144	19	(4 520)	(270)	2 373

27.2 Afsette

AFSETTE VAN ROERENDE TASBARE KAPITALE BATES VOLGENS BATEREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2020

	Vir kontant verkoop R'000	Nie-kontant wegmakings R'000	Totaal wegmakings R'000	Kontant ontvang Werklike R'000
MASJINERIE EN TOERUSTING	958	28	986	8
Vervoerbates	-	-	-	-
Rekenaartoerusting	666	14	680	6
Meubels en kantoortoerusting	258	-	258	2
Ander masjinerie en toerusting	34	14	48	-
TOTAAL AFSETTE VAN ROERENDE TASBARE KAPITALE BATES	958	28	986	8

Die bates wat vir kontant verkoop is, is afgeskryf.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

27.3 Beweging vir 2018/19

VERSKUIWING VAN TASBARE KAPITALE BATES VOLGENS BATEREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2019

	Begin- balans R'000	Fout uit vorige tydperk R'000	Toe- voegings R'000	Weg- makings R'000	Eindbalans R'000
MASJINERIE EN TOERUSTING	14 898	(18)	2,207	(926)	16,161
Vervoerbates	32	-	-	-	32
Rekenaartoerusting	10 005	(33)	1 593	(605)	10 960
Meubels en kantoortoerusting	2,847	15	31	(265)	2 628
Ander masjinerie en toerusting	2,014	-	583	(56)	2 541
TOTALE VERSKUIWING VAN TASBARE KAPITALE BATES	14 898	(18)	2 207	(926)	16 161

	Nota	2018/19 R'000
Fout uit vorige tydperk		
Aard van fout uit vorige tydperk		
Verwysing voor 2018/19	27.4	
Regstellings van batekategorie:		
Prysregstelling van bates: Rekenaartoerusting		(18)
Regstellings van batekategorie: Rekenaartoerusting		(15)
Aanpassings van batekategorie: Meubels en kantoortoerusting		15
Totaal		(18)

Die foute van die vorige periode ten opsigte van bates was meestal te wyte aan die regstelling van die batekategorie.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

27.4 Mindere bates

BEWEGING IN MINDERE BATES VOLGENS BATEREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2020

	Gespesialiseerde militêre bates R'000	Ontasbare bates R'000	Erfenis bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Biologiese bates R'000	Totaal R'000
Beginbalans	-	4	-	7 287	-	7 291
Toevoegings	-	-	-	322	-	322
Afsette	-	-	-	(207)	-	(207)
TOTALE MINDERE BATES	-	4	-	7 402	-	7 406

	Gespesialiseerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenis bates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
Getal mindere bates teen kosprys	-	-	-	4 149	-	4 149
TOTALE GETAL MINDERE BATES	-	-	-	4 149	-	4 149

Mindere kapitaalbates word ondersoek

	Aantal	Waarde R'000
Masjinerie en toerusting	4	65

Hierdie bates is rekenaartoerusting en dit kan nie bevestig word of dit verkoop of gesteel is nie. Die sake word tans ondersoek om verantwoordelikheid te bepaal en beter beheermaatreëls in te stel. Die boekwaarde van bates wat ondersoek word, is nul.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

27.4 Mindere bates ... vervolg

BEWEGING IN MINDERE BATES VOLGENS BATEREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2019

	Gespesiali- seerde militêre bates R'000	Ontasbare bates R'000	Erfenis bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Bio- logiese bates R'000	Totaal R'000
Beginbalans	-	4	-	7 264	-	7 268
Fout uit vorige tydperk	-	-	-	(14)	-	(14)
Toevoegings	-	-	-	356	-	356
Afsette	-	-	-	(319)	-	(319)
TOTALE MINDERE BATES	-	4	-	7 287	-	7 291

	Gespesiali- seerde militêre bates	Ontasbare bates	Erfenis bates	Masjinerie en toerusting	Bio- logiese bates	Totaal
Getal mindere bates teen kosprys	-	1	-	4 127	-	4 128
TOTALE GETAL MINDERE BATES	-	1	-	4 127	-	4 128

Die totale aantal geringe bates is verander na 4128 (4146 2018/19), wat as gevolg was van herklassifikasie van geringe bates tot verbruikbare kapitaalgoedere.

	Nota	2018/19 R'000
Fout uit vorige tydperk		
Aard van fout uit vorige tydperk		
Verwysing voor 2018/19	27.4	
Regstellings van batekategorie:		
Regstelling van bates: Masjiene en toerusting		4
Bates na verbruikbare kapitaalgoedere: Masjinerie en toerusting		(20)
Bate-prysregstelling: Masjinerie en toerusting		2
Totaal		(14)

Die foute van die vorige periode ten opsigte van bates was meestal te wyte aan die regstelling van die batekategorie.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

27.5 Roerende bates afgeskryf

ROERENDE BATES AFGESKRYF VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2020

	Gespesiali- seerde militêre bates R'000	Ontasbare bates R'000	Erfenis bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Bio- logiese bates R'000	Totaal R'000
Bates afgeskryf	-	-	-	1 193	-	1 193
TOTAAL ROERENDE BATES AFGESKRYF	-	-	-	1 193	-	1 193

ROERENDE BATES AFGESKRYF VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2019

	Gespesiali- seerde militêre bates R'000	Ontasbare bates R'000	Erfenis bates R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Bio- logiese bates R'000	Totaal R'000
Bates afgeskryf	-	-	-	1 245	-	1 245
TOTAAL ROERENDE BATES AFGESKRYF	-	-	-	1 245	-	1 245

Die bedrag wat in 2019/20 afgeskryf word, is vir oortollige masjinerie en toerusting ten bedrae van R986 000 en oortollige geringe bates ten bedrae van R207 000.

28. Ontasbare kapitale bates

BEWEGING IN VAN ONTASBARE KAPITALE BATES VOLGENS BATEREGISTER VIR DIE JAAR GEËNDIG OP 31 MAART 2020

	Beginbalans R'000	Waarde- aanpassings R'000	Toe- voegings R'000	Weg- makings R'000	Eindbalans R'000
SAGTEWARE	514	-	620	-	1 134
TOTALE TOEVOEGINGS TOT ONTASBARE KAPITALE BATES	514	-	620	-	1 134

Die toevoegings was vir gespesialiseerde Autocad rekenaarondersteunde tegniese tekening werkpakkette en argitektoniese, ingenieurs- en konstruksie-sagteware.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

28.1 Toevoegings

TOEVOEGINGS TOT ONTASBARE KAPITALE BATES VOLGENS BATEREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2020

	Kontant R'000	Nie- kontant R'000	(Onvoltooide ontwikkelings- werk - lopende koste) R'000	Ontvang huidige boekjaar, nie betaal nie (Betaal huidige jaar, ontvang vorige jaar) R'000	Totaal R'000
SAGTEWARE	620	-	-	-	620
TOTALE TOEVOEGINGS TOT ONTASBARE KAPITALE BATES	620	-	-	-	620

28.2 Verskuiwing vir 2018/19

BEWEGING IN VAN ONTASBARE KAPITALE BATES VOLGENS BATEREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2019

	Beginbalans R'000	Fout uit vorige tydperk R'000	Toe- voegings R'000	Weg- makings R'000	Totaal R'000
SAGTEWARE	486	-	28	-	514
TOTALE ONTASBARE KAPITALE BATES	486	-	28	-	514

29. Hoof-agent reëlings

29.1 Departement tree as hoof-agent op

	2019/20 R'000	2018/19 R'000
SA Poskantoor (Kommissie betaal aan SA Poskantoor vir die invordering van behuisingskuld namens die Departement)	Fooi betaal 37	Fooi betaal 47
Totaal	37	47

Alhoewel daar 'n hoof / agent-verhouding tussen die Departement en die munisipaliteite bestaan, word geen agentskapsfooie aan munisipaliteite betaal nie. Daar is geen koste-implikasies indien die reëlings met die hoofagent beëindig word nie en geen hulpbronne val onder die toesig van die agente nie. Die agente gebruik hul eie hulpbronne.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

29.2 Departement tree as hoof-agent op

Rekonsiliasie van fondse en uitbetalings - 2019/20

Kategorie van inkomste / uitgawes per reëling	Fondse ontvang R'000	Uitgawes aangegaan teen fondse R'000
Stad Kaapstad (grootmaat infrastruktuur)	461 599	348 866
Totaal	461 599	348 866

Rekonsiliasie van fondse en uitbetalings - 2018/19

Kategorie van inkomste / uitgawes per reëling	Fondse ontvang R'000	Uitgawes aangegaan teen fondse R'000
Stad Kaapstad (grootmaat infrastruktuur)	236 535	140 465
Totaal	236 535	140 465

Bogenoemde bedrae verteenwoordig fondse wat van die Stad Kaapstad (SK) (hoof) ontvang is en uitgawes wat namens hulle aangegaan is vir die bou van grootmaat-infrastruktuur vir die boekjaar 2019/20. Die infrastruktuur sal aan die SK oorhandig word wanneer die projek bevredigend voltooi is. Daar is geen risiko verbonde aan die verhouding nie. Daar was geen veranderinge aan die bepalinge en voorwaardes van die reëling gedurende die verslagtydperk nie. Die opeenhopende saldo van fondse op 31 Maart 2020 ontvang van die Stad Kaapstad is R112,733 miljoen (2018/19: R96,070 miljoen).

Rekonsiliasie van die drabedrag van debiteure en krediteure - 2019/20

Betaalbare bedrae

Naam van entiteit	Beginbalans R'000	Fondse ontvang R'000	Kontant betaal namens hoof-agent R'000	Eindbalans R'000
Stad Kaapstad (grootmaat infrastruktuur)	96 070	365 529	348 866	112 733
Totaal	96 070	365 529	348 866	112 733

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

Rekonsiliasie van die drabedrag van debiteure en krediteure – 2018/19

Betaalbare bedrae

	Beginbalans R'000	Fondse ontvang R'000	Kontant betaal namens hoof-agent R'000	Eindbalans R'000
Naam van entiteit				
Stad Kaapstad (grootmaat infrastruktuur)	102 177	134 358	140 465	96 070
Totaal	102 177	134 358	140 465	96 070

30. Foute in die vorige periode

30.1 Regstelling van foute uit die vorige periode

	Nota	Bedrag voor fout- korreksie R'000	2018/19 Fout uit vorige tydperk R'000	Herbetaalde bedrag R'000
Uitgawes				
Werkgewerbydraes: Versekering	4.2	-	67	67
Ander bedryfsuitgawes: Ander	5.7	1 006	(67)	939
Vergoeding van werknemers: Staat van Finansiële Prestasie		225 164	67	225 231
Goedere en dienste: Staat van Finansiële Prestasie		88 584	(67)	88 517
Netto effek		314 754	-	314 754

Die vorige jaar se totale syfer vir werkgewerbydraes: Versekering is weens 'n verandering in die Standaardrekeningindeks aangepas. Nie-lewensversekering op gesubsidieerde voertuie word nou as Werkgewerbydraes in plaas van bedryfsuitgawes onder goedere en dienste geklassifiseer.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

30.1 Regstelling van foute uit die vorige periode ... vervolg

	Nota	Bedrag voor fout- korreksie R'000	2018/19 Fout uit vorige tydperk R'000	Her- betaalde bedrag R'000
Bates				
Uitstaande departementele inkomste	23.1			
Beginsaldo		21 168	(17)	21 151
Minder: Bedrae ontvang		3 957	(15)	3 942
Voeg by: Bedrae erken		5 443	(25)	5 418
Sluitingsaldo		22 142	(27)	22 115
Waardedaling van uitstaande departementele inkomste: skatting	30.3	12 835	(27)	12 808
Roerende kapitaalbates	27.3			
Rekenaartoerusting		10 993	(33)	10 960
Meubels en kantoortoerusting		2 613	15	2 628
Masjinerie en toerusting	27.4	7 305	(14)	7 291
Netto effek		86 456	(143)	86 313

Opgehoopde inkomste is gewysig weens huurdebiteure wat aangepas is. Die vorige periode foute vir bates is as gevolg van batekategorieë, prys en datakorreksies (tasbare kapitaalbates).

	Nota	Bedrag voor fout- korreksie R'000	2018/19 Fout uit vorige tydperk R'000	Her- betaalde bedrag R'000
Laste				
Laste betaalbaar	14			
Laste betaalbaar: Voorskotte ontvang		59 796	8 016	67 812
Voorskotte ontvang: Ander instellings	14.1	59 796	8 016	67 812
Laste nie-huidige	15			
Laste nie-huidige: voorskotte ontvang		36 274	(8 016)	28 258
Voorskotte ontvang: Ander instellings	15.1	36 274	(8 016)	28 258
Kapitaalverpligtinge	19			
Goedgekeur en gekontrakteer		5 148 968	(5 148 968)	-
Goedgekeur en nog nie gekontrakteer nie		1 733 766	(1 733 766)	-
Masjinerie en toerusting		-	477	477
Netto effek		7 074 874	(6 882 257)	192 617

Die krediteure is hersaamgestel as gevolg van 'n herindeling van transaksies binne projekte van nie-lopend na lopende laste. Kapitaalverpligtinge is aangepas weens die waninterpretasie van die Gewysigde Kontantstandaard.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

30.1 Regstelling van foute uit die vorige periode ... vervolg

	Nota	2018/19		Her- betaalde bedrag R'000
		Bedrag voor fout- korreksie R'000	Fout uit vorige tydperk R'000	
Ander				
Huidige Laste: Finansiële Staat		149 309	8 016	157 325
Huidige betaalbare bedrae: Finansiële Staat		59 920	8 016	67 936
Nie-lopende betaalbare bedrae: Finansiële Staat		36 274	(8 016)	28 258
Netto (toename) / afname in bedryfskapitaal: Kontantvloeistaat		3 219	8 173	11 392
Netto kontantvloei beskikbaar uit bedryfsaktiwiteite: Kontantvloeistaat		85 629	8 173	93 802
Toename / (afname) in nie-bedryfslaste: Kontantvloeistaat		11 681	(8 016)	3 665
Netto kontantvloei van finansieringsaktiwiteite: Kontantvloeistaat		11 746	(8 016)	3 730
Toename in nie-bedryfsdebiteure	16	-	(157)	(157)
Nie-kontant-onderhandelinge wat nie as bedryfsaktiwiteite beskou word nie	16	(197 186)	8 173	(189 013)
Afname in krediteure - lopend	16	(17 678)	8 016	(9 662)
Netto effek		228 543	32 535	261 078

As gevolg van 'n herindeling van transaksies is die krediteure van nie-bedryfs- tot lopende krediteure van projekte hersaamgestel.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

31. Staat van Voorwaardelike Toelaes ontvang

NAAM VAN TOELAAG	SUBSIDIEBEGROTING					BESTEE				2018/19	
	AFDELING VAN INKOMSTEWET	Verlengings	DORA Aanpassings	Ander Aanpassings	Totaal beskikbaar	Bedrag deur departement ontvang	Bedrag deur departement bestee	Onder - / oorbesteding	% van beskikbare fondse deur departement bestee	Wet op Verdeling van Inkomste	Bedrag bestee deur departement
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Menslike Nedersetting Ontwikkelment Toekenning	2 073 610	-	98 500	-	2 172 110	2 172 110	2 172 110	-	100%	2 018 903	2 018 903
Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toekenning vir Provinsies	2 986	-	-	-	2 986	2 986	2 986	-	100%	3 014	3 014
Titelaktes Herstel Toekenning	64 410	-	-	-	64 410	64 410	64 410	-	100%	50 361	50 361
Provinsiale Nood-behuisings-toelaag	-	83 773	-	3 415	87 188	87 188	87 110	78	100%	83 773	-
Totaal	2 141 006	83 773	98 500	3 415	2 326 694	2 326 694	2 326 616	78		2 156 051	2 072 278

Volgens die IVW word dit bevestig dat alle oordragte ingevolge die Wet in die primêre bankrekening van die Wes-Kaapse Regering gedeponeer is.

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

32. Staat van Voorwaardelike Toelaes en Oordragte aan ander munisipaliteite

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2019/20							2018/19	
	SUBSIDIEBEGROTING				OORDRAG				
	Division of Revenue Act and Other transfers	Verlengings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	Fondse teruggehou	Hertoewysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement	Wet op Verdeling van Inkomste	Werklike oordrag
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Departementele oordragte aan munisipaliteite									
Akkrediasie hulp toekenning									
Munisipaliteit: Stad Kaapstad	15 000	-	-	15 000	15 000	-	-	5 000	5 000
Munisipaliteit: Swartland	224	-	-	224	224	-	-	-	-
Munisipaliteit: Witzenberg	224	-	-	224	224	-	-	-	-
Munisipaliteit: Drakenstein	224	-	-	224	224	-	-	-	-
Munisipaliteit: Stellenbosch	224	-	-	224	224	-	-	-	-
Munisipaliteit: Breedevallei	448	-	-	448	448	-	-	-	-
Munisipaliteit: Kaap Agulhas	224	-	-	224	224	-	-	-	-
Munisipaliteit: Mosselbaai	224	-	-	224	224	-	-	-	-
Munisipaliteit: George	448	-	-	448	448	-	-	-	-
Munisipaliteit: Oudtshoorn	1 270	-	(1 270)	-	-	-	-	-	-
Munisipaliteit: Beaufort-Wes	224	-	-	224	224	-	-	-	-
Skikkingshulptoelaag									
Munisipaliteit: Stad Kaapstad	1 500	-	-	1 500	1 500	-	-	1 500	1 500
Provinsiale bydrae tot die versnelling van behuisingslewering									
Munisipaliteit: Drakenstein	-	-	-	-	-	-	-	17 325	17 325
Munisipaliteit: Stellenbosch	-	-	-	-	-	-	-	9 686	9 686
Munisipaliteit: Oudtshoorn	4 000	-	-	4 000	4 000	-	-	5 000	5 000
Munisipaliteit: Saldanhabaai	13 000	-	-	13 000	13 000	-	-	-	-
Munisipaliteit: Theewaterskloof	1 000	-	-	1 000	1 000	-	-	-	-
Munisipaliteit: Mosselbaai	25 000	-	-	25 000	25 000	-	-	-	-
Munisipaliteit: George	10 000	-	-	10 000	10 000	-	-	-	-
Ander oordragte na munisipaliteite									
Munisipale tariewe en belasting									
Munisipaliteit: Stad Kaapstad	9 000	-	5 142	14 142	14 142	-	-	5 084	5 084
Munisipaliteit: Matzikama	-	-	11	11	11	-	-	1	1

AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	2019/20							2018/19	
	SUBSIDIEBEGROTING				OORDRAG				
	Division of Revenue Act and Other transfers	Verlengings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	Fondse teruggehou	Hertoewysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement	Wet op Verdeling van Inkomste	Werklike oordrag
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Munisipaliteit: Saldanhabaai	-	-	83	83	83	-	-	78	78
Munisipaliteit: Swartland	-	-	13	13	13	-	-	12	12
Munisipaliteit: Drakenstein	-	-	156	156	156	-	-	60	60
Munisipaliteit: Stellenbosch	-	-	158	158	158	-	-	145	145
Munisipaliteit: Breedevallei	-	-	228	228	228	-	-	89	89
Munisipaliteit: Swellendam	-	-	7	7	7	-	-	7	7
Munisipaliteit: Hessequa	-	-	5	5	5	-	-	33	33
Munisipaliteit: George	-	-	50	50	50	-	-	59	59
Totaal	82 234	-	4 583	86 817	86 817	-	-	44 079	44 079

Die aanpassings ten opsigte van die munisipale tariewe en belasting was as gevolg van die finale verskuiwings en viremente volgens die Bewilligingstate. Dit word bevestig dat die oordragte in die primêre bankrekening van die Munisipaliteite inbetaal is.

33. BREË-BASIS SWART EKONOMIESE BEMAGTIGINGSPRESTASIE

Inligting oor die nakoming van die B-BSEB-wet is vervat in die jaarverslag onder die afdeling getiteld B-BSEB. Inligting oor die Nakoming van Prestasies.

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 1A

STAAT VAN VOORWAARDELIKE SUBSIDIES EN ANDER OORDRAGTE AAN MUNISIPALITEITE BETAAL

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	SUBSIDIEBEGROTING				OORDRAG			BESTEE				2018/19	
	DORA en ander oordragte	Verlengings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	Fondse teruggehou	Hertoewysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement	Bedrag deur munisipaliteit ontvang	Bedrag deur munisipaliteit bestee	Onbestede fondse	% van beskikbare fondse deur munisipaliteit bestee	Wet op Verdeling van Inkomste	Werklike oordrag
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Departementele oordragte na munisipaliteite													
Toekenning vir akkrediasiehelp													
Munisipaliteit: Stad Kaapstad	15 000	-	-	15 000	15 000	-	-	15 000	9 184	5 816	61%	5 000	5 000
Munisipaliteit: Swartland	224	-	-	224	224	-	-	224	224	-	100%	-	-
Munisipaliteit: Witzenberg	224	-	-	224	224	-	-	224	194	30	87%	-	-
Munisipaliteit: Drakenstein	224	-	-	224	224	-	-	224	224	-	100%	-	-
Munisipaliteit: Stellenbosch	224	-	-	224	224	-	-	224	224	-	100%	-	-
Munisipaliteit: Breedevallei	448	-	-	448	448	-	-	448	387	61	86%	-	-
Munisipaliteit: Kaap Agulhas	224	-	-	224	224	-	-	224	224	-	100%	-	-
Munisipaliteit: Mosselbaai	224	-	-	224	224	-	-	224	75	149	33%	-	-
Munisipaliteit: George	448	-	-	448	448	-	-	448	448	-	100%	-	-
Munisipaliteit: Oudtshoorn	1 270	-	(1 270)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Munisipaliteit: Beaufort-Wes	224	-	-	224	224	-	-	224	224	-	100%	-	-
Toekenning vir skikkingshulp													
Munisipaliteit: Stad Kaapstad	1 500	-	-	1 500	1 500	-	-	1 500	804	696	54%	1 500	1 500
Provinsiale bydrae tot die versnelling van behuisingstoelae													
Munisipaliteit: Drakenstein	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17 325	17 325
Munisipaliteit: Stellenbosch	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9 686	9 686

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

NAAM VAN MUNISIPALITEIT	SUBSIDIEBEGROTING				OORDRAG			BESTEE				2018/19	
	DORA en ander oordragte	Verlengings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	Fondse teruggehou	Hertoewysings deur Nasionale Tesourie of Nasionale Departement	Bedrag deur munisipaliteit ontvang	Bedrag deur munisipaliteit bestee	Onbestede fondse	% van beskikbare fondse deur munisipaliteit bestee	Wet op Verdeling van Inkomste	Werklike oordrag
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Munisipaliteit: Oudtshoorn	4 000	-	-	4 000	4 000	-	-	4 000	-	4 000	0%	5 000	5 000
Munisipaliteit: Saldanhabaai	13 000	-	-	13 000	13 000	-	-	13 000	-	13 000	0%	-	-
Munisipaliteit: Theewaterskloof	1 000	-	-	1 000	1 000	-	-	1 000	308	692	31%	-	-
Munisipaliteit: Mosselbaai	25 000	-	-	25 000	25 000	-	-	25 000	1 928	23 072	8%	-	-
Munisipaliteit: George	10 000	-	-	10 000	10 000	-	-	10 000	-	10 000	0%	-	-
Ander oordragte na munisipaliteite													
Munisipale tariewe en belasting													
Munisipaliteit: Stad Kaapstad	9 000	-	5 142	14 142	14 142	-	-	14 142	14 142	-	100%	5 084	5 084
Munisipaliteit: Matzikama	-	-	11	11	11	-	-	11	11	-	100%	1	1
Munisipaliteit: Saldanhabaai	-	-	83	83	83	-	-	83	83	-	100%	78	78
Munisipaliteit: Swartland	-	-	13	13	13	-	-	13	13	-	100%	12	12
Munisipaliteit: Drakenstein	-	-	156	156	156	-	-	156	156	-	100%	60	60
Munisipaliteit: Stellenbosch	-	-	158	158	158	-	-	158	158	-	100%	145	145
Munisipaliteit: Breedevallei	-	-	228	228	228	-	-	228	228	-	100%	89	89
Munisipaliteit: Swellendam	-	-	7	7	7	-	-	7	7	-	100%	7	7
Munisipaliteit: Hessequa	-	-	5	5	5	-	-	5	5	-	100%	33	33
Munisipaliteit: George	-	-	50	50	50	-	-	50	50	-	100%	59	59
Totaal	82 234	-	4 583	86 817	86 817	-	-	86 817	29 301	57 516		44 079	44 079

E

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 1B

STAAT VAN OORDRAGTE NA DEPARTEMENTELE AGENTSAPPE EN REKENINGE

DEPARTEMENTELE AGENTSAP/REKENING	TOEWYSING VAN OORDRAG				OORDRAG		2018/19
	Aangepaste begroting	Verlengings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	% Beskikbare fondse oorgedra	Finale begroting
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Suid-Afrikaanse Uitsaaikorporasie (SAUK)	7	-	(1)	6	6	100%	6
Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing	-	-	-	-	-	-	400
Totaal	7	-	(1)	6	6		406

BYLAAG 1C

STAAT VAN OORDRAGTE NA HOËRONDERWYSINSTANSIES

NAAM VAN HOËRONDERWYS- INSTANSIE	TOEWYSING VAN OORDRAG				OORDRAG			2018/19
	Aangepaste begroting	Verlengings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	Bedrag nie oorgedra nie	% Beskikbare fondse oorgedra	Finale begroting
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Universiteit van Kaapstad	-	-	-	-	-	-	-	300
Universiteit Stellenbosch	400	-	-	400	400	-	100%	-
Totaal	400	-	-	400	400	-		300

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 1D

STAAT VAN OORDRAGTE AAN INSTANSIES SONDER WINSBEJAG

INSTANSIES SONDER WINSBEJAG	TOEWYSING VAN OORDRAG				BESTEDING		2018/19
	Aangepaste begroting	Verlengings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	% Beskikbare fondse oorgedra	Finale begroting
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Oordragte							
Cape Craft and Design Institute	1 000	-	-	1 000	1 000	100%	1 400
South African Planning Institute	-	-	-	-	-	-	100
SOHCO Property Investments	-	-	-	-	-	-	3 000
Totaal	1 000	-	-	1 000	1 000		4 500

BYLAAG 1E

STAAT VAN OORDRAGTE NA HUIDHOUDINGS

HUISHOUDINGS	TOEWYSING VAN OORDRAG				BESTEDING		2018/19
	Aangepaste begroting	Verlengings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	% Beskikbare fondse oorgedra	Finale begroting
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Oordragte							
Maatskaplike voordele vir werknemers - verlof grafifikasie	1 102	-	711	1 813	1 813	100%	501
Voordele na aftrede	-	-	132	132	132	100%	136
Besering aan diens	33	-	101	134	134	100%	49
Handeling van genade- betaling	-	-	22	22	22	100%	74
Departementele T-hemde	-	-	-	-	-	-	149
Voortydige pensioenboete	811	-	330	1 141	1 141	100%	-
Geskenke en donasies	38	-	3	41	41	100%	-
Subtotaal	1 984	-	1 299	3 283	3 283		909

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 1E

STAAT VAN OORDRAGTE NA HUIDHOUDINGS (vervolg)

HUISHOUDINGS	TOEWYSING VAN OORDRAG				BESTEDING		2018/19
	Aangepaste begroting	Verlengings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oordrag	% Beskikbare fondse oorgedra	Finale begroting
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Subsidies							
Toekenning vir ontwikkeling vir menslike nedersetting	2 046 926	-	22 894	2 069 820	2 069 820	100%	1 918 522
Uitgebreide program vir openbare werke geïntegreerde toelae vir provinsies	2 986	-	(239)	2 747	2 747	100%	2 890
Toekenning vir herstel van titelaktes	64 410	-	(3 154)	61 256	61 256	100%	50 024
Waterbesparingsmaatreëls vir departementele en munisipale projekte (Provinsiale waterreaksieplan)	-	-	-	-	-	-	6 123
Provinsiale noodbehuisingstoelaag	87 188	-	(149)	87 039	86 961	100%	83 773
Provinsiale bydrae tot die versnelling van die toelae vir behuisinglewering	24 556	-	-	24 556	24 556	100%	-
Subtotal	2 226 066	-	19 352	2 245 418	2 245 340		2 061 332
Totaal	2 228 050	-	20 651	2 248 701	2 248 623		2 062 241

Die onderbesteding van R78 000 aan die Provinsiale Noodbehuisingstoelaag was as gevolg van fakture vir konsultasiefoeie wat nie teen 31 Maart 2020 ontvang is nie. Goedkeuring sal van die Provinsiale Tesourie versoek word om die fondse oor te dra vir gebruik in die 2020/2021 boekjaar.

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 1F

STAAT VAN BYSTANDSHULP ONTVANG

NAAM VAN SKENKER	DOEL	Beginbalans	Inkomste	Besteding	Terugbetaal op/teen 31 Maart 2020	Eindbalans
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
In kontant ontvang						
Departement van Staatsdiens en Administrasie (DPSA)	Wêreldwye posisionering-stelsel (GPS)	148	551	390	-	309
Totaal		148	551	390	-	309

BYLAAG 1G

STAAT VAN GESKENKE, DONASIES EN BORGSKAPPE ONTVANG

AARD VAN GESKENK, SKENKING OF BORGSKAP	2019/20	2018/19
	R'000	R'000
In gelyke munt ontvang		
Govan Mbeki toekennings (Trofeë en foto plakkate in raam)	-	29
Departementele T-hemde	-	149
Simpatie blomme en vrugte mandjies	13	9
Daad van Genade	22	-
Skenking vir Homewise jeugkompetisie	37	-
Gegraveerde sleutelringe (huiseienaar)	3	-
Totaal	75	187

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 2

STAAT VAN VOORBESTEE AANSPREEKLIKHEDE OP 31 MAART 2020

	Beginbalans 1 April 2019	Laste aangegaan gedurende die jaar	Laste betaal/ gekanselleer / verminder gedurende die jaar	Liabilites verhaalbaar	Endbalans 31 Maart 2020
AARD VAN AANSPREEKLIKHEID	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Hawston Seafarms Foundation v. Premier and the MEC for Department of Human Settlements	87 158	-	-	-	87 158
Totaal	87 158	-	-	-	87 158

Die saak Hawston Seafarms Foundation teen die premier en die LUR van die departement is in finale skikkingsonderhandelinge.

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 3 EISE VERHAALBAAR

	Bevestigde balans uitstaande		Onbevestigde balans uitstaande		Totaal		Kontant in transito by jaareinde 2019/20	
	31/03/2020	31/03/2019	31/03/2020	31/03/2019	31/03/2020	31/03/2019	Ontvangsdatum tot ses (6) werksdae na jaareinde	Bedrag
REGERINGSENTITEIT	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000		R'000
DEPARTEMENTE								
WCG: Departement van Onderwys	-	3 622	-	-	-	3 622	-	-
WCG: Departement van Landbou	-	-	-	3	-	3	-	-
WCG: Departement van Gesondheid	41	-	-	-	41	-	-	-
ECG: Departement van Menslike Nedersettings	-	-	-	2	-	2	-	-
Departement van Militêre Veterane	-	-	4 910	-	4 910	-	-	-
Subtotaal	41	3 622	4 910	5	4 951	3 627		-
ANDER REGERINGSENTITEITE								
Thubelisha Homes	-	-	23 903	23 903	23 903	23 903	-	-
Stad Kaapstad	-	-	158 785	100	158 785	100	-	-
Beaufort-Wes Munisipaliteit	-	-	1 915	-	1 915	-	-	-
Bitou Munisipaliteit	-	-	127	-	127	-	-	-
Subtotaal	-	-	184 730	24 003	184 730	24 003		-
Totaal	41	3 622	189 640	24 008	189 681	27 630		-

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 4

INTERREGERINGS KREDITEURE

	Bevestigde balans uitstaande		Onbevestigde balans uitstaande		Totaal		Kontant in transit by jaareinde 2019/20	
	31/03/2020	31/03/2019	31/03/2020	31/03/2019	31/03/2020	31/03/2019	Ontvangsdatum tot ses (6) werksdae na jaareinde	Bedrag
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000		R'000
REGERINGSENTITEIT								
DEPARTMENTE								
Huidig								
Departement van Justisie en Grondwetlike Ontwikkeling	-	-	-	449	-	449	-	-
WCG: Departement van Onderwys	-	-	-	1	-	1	-	-
Subtotaal	-	-	-	450	-	450		-
ANDER REGERINGSENTITEITE								
Huidig								
Munisipaliteit: Beaufort-wes	-	-	461	8 469	461	8 469	-	-
Munisipaliteit: Saldanhabaai	-	-	-	1 176	-	1 176	-	-
Munisipaliteit: Knysna	-	-	6 304	2 355	6 304	2 355	-	-
Munisipaliteit: Sederberg	-	-	2 099	7 109	2 099	7 109	-	-
Munisipaliteit: Kaap Agulhas	-	-	2 209	7 200	2 209	7 200	-	-
Munisipaliteit: Stad Kaapstad	-	-	44	3	44	3	-	-
Munisipaliteit: Overstrand	-	-	8 127	1 412	8 127	1 412	-	-
Munisipaliteit: Matzikama	-	-	-	6 054	-	6 054	-	-
Munisipaliteit: Breedevallei	-	-	-	1 020	-	1 020	-	-
Munisipaliteit: Swartland	-	-	1 700	-	1 700	-	-	-
Munisipaliteit: Witzenberg	-	-	4 653	-	4 653	-	-	-
Munisipaliteit: Langeberg	-	-	4 193	-	4 193	-	-	-
Munisipaliteit: Mosselbaai	-	-	13 061	-	13 061	-	-	-
Kantoor van die Ouditeur-generaal	-	-	959	-	959	-	-	-
Behuisingsontwikkelingsagentskap	-	-	3 000	-	3 000	-	-	-
SITA	-	-	120	-	120	-	-	-
Suid-Afrikaanse Uitsaaikorporasie	-	-	3	-	3	-	-	-
Subtotaal	-	-	46 933	34 798	46 933	34 798		
Totaal	-	-	46 933	35 248	46 933	35 248		

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 5

VOORRAAD VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2020

	Onroerende bates Pre-1994 R'000	Totaal R'000
Inventarisse		
Beginbalans	1 547 603	1 547 603
(Minder): Vervreemdings	(170 325)	(170 325)
Voeg by/(Minder): Aanpassings	389 513	389 513
Sluitingsbalans	1 766 791	1 766 791

VOORRAAD VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2019

	Onroerende bates Pre-1994 R'000	Totaal R'000
Inventarisse		
Beginbalans	1 599 210	1 599 210
Voeg by /(Minder): Wysigings aan vorige jaarbalanse	34 554	34 554
(Minder): Vervreemdings	(78 500)	(78 500)
Voeg by/(Minder): Aanpassings	(7 661)	(7 661)
Sluitingsbalans	1 547 603	1 547 603

Bogenoemde inventaris bestaan uiteindelik uit die Wes-Kaapse Behuisingsontwikkelingsfonds. Dit sluit die inventaris uit van die Departement vir Infrastruktuur / Behuisingsprojekte wat uit die Toekenning vir Menslike Nedersetting gefinansier word. Die Departement is in hierdie verband tans besig om die presiese aantal huise wat gebou maar nie oorgedra is aan begunstigdes nie, te bepaal. Dit is deel van die titelakteherstelprogram wat 'n prioriteit vir die Nasionale en Provinsiale regering is. Dit sal die Departement help om in die daaropvolgende boekjaar verslag te doen oor die aanvangsbalans van voorraad. Die effektiewe datum vir die bekendmaking van voorraad word deur die Nasionale Tesourie bepaal.

E

BYLAES BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE

vir die jaar geëindig 31 Maart 2020

BYLAAG 6

INTER-ENTITEIT VOORUITGANG ONTVANG (Nota 14 en Nota 15)

Entiteit	Bevestigde balans uitstaande		Onbevestigde balans uitstaande		TOTAAL	
	31/03/2020	31/03/2019	31/03/2020	31/03/2019	31/03/2020	31/03/2019
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
ANDER INSTELLINGS						
Huidige						
Stad Kaapstad (USDG-fondse vir grootmaatsdienste)	-	-	132 669	67 812	132 669	67 812
Subtotaal	-	-	132 669	67 812	132 669	67 812
Nie-huidige						
Stad Kaapstad (USDG-fondse vir grootmaatsdienste)	-	-	28 461	28 258	28 461	28 258
Subtotaal	-	-	28 461	28 258	28 461	28 258
TOTAAL	-	-	161 130	96 070	161 130	96 070
Huidige	-	-	132 669	67 812	132 669	67 812
Nie-huidige	-	-	28 461	28 258	28 461	28 258

Die vergelykings vir huidige en nie-huidige is aangepas. Vooruitbetalings ontvang (R59,796 miljoen 2018/19) is aangepas na R67,812 miljoen. Voorskotte ontvang nie-lopend (R36,274 miljoen 2018/19) is aangepas tot R28,258 miljoen. Dit was as gevolg van die herindeling van die Stedelike Nedersettingontwikkelingstoelaag (NTSO) transaksies van nie-lopende voorskotte tot huidige voorskotte.

BYLAAG 7

Vervoerbates volgens die finansieringshuurregister Roerende Tasbare Kapitaalbates

	2019/20 R'000	2018/19 R'000
Beginbalans	12 948	12 067
Aanpassings	241	1,855
Vervreemdings	(987)	(974)
Sluitingsbalans	12 202	12 948

Op 31 Maart 2020 het die departement 62 (2019: 64) SMV-voertuie gebruik onder 'n finansieringsreëling uniek aan die WKR en hierdie aanhangsel openbaar die minimum vereistes volgens die Gewysigde Kontantstandaard.

Forest Village Behuisingsprojek, Stad Kaapstad

BYLAE A

HDI WOMEN %
YOUTH %

Knysna expenditure

contractor Gebrouw

Cape purchase rooidakke

Agulhas Commitments

municipality

housing construction

OVERSTRAND

sub-total B-BBEE

Central Karoo District

ANNEXURE A

Bylae A

Nie - metro projekte

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Viak	HDI	Werklike uitgawes			
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug
Kaapse Wynlande Distriksmunisipaliteit								
Bredevallei Munisipaliteit								
W17070001/1	IRDP:PH2: De Doorns Orchards 109 units	Power Construction	Vlak 1	100.00%	11 767 162.40	1 126 337.10	132 682.51	-
W15030017	IRDP:PH1: De Doorns: Orchards - 118 Services	Power Construction	Vlak 1	100.00%	449 720.00	449 720.00	52 977.02	-
W02100004	IRDP:PH2: Avian Park	Power Construction	Vlak 1	100.00%	40 029 992.42	2 550 000.00	300 390.00	-
W15050001	IRDP:PH2: Rawsonville	ASLA	Vlak 3	90.00%	37 670 625.42	171 569.70	4 958.36	-
W16020002	IRDP:PH1: Breedevallei: Transhex benef admin	Martin & East	Vlak 1	100.00%	-	314 000.00	4 929.80	-
W16020002	IRDP:PH1: Transhex: Martin&East	Martin & East	Vlak 1	100.00%	119 644 447.30	82 164 454.88	1 289 981.94	-
W17120009	IRDP:PH2: Transhex: TSSN	TSSN Carriers	Vlak 1	100.00%	47 924 057.06	10 444 064.64	-	-
		Professional Fees	N/A	N/A	37 486 100.58	-	-	-
		Jubelie Projects	Vlak 3	90.00%	-	4 074 459.13	-	-
		Matlapa Constuction Consulting	Vlak 1	100.00%	-	423 903.69	255 613.93	42 390.37
		Greystone t'a MZI Development Services	Vlak 1	100.00%	-	56 494.50	-	-
W16020002	IRDP:PH1: Transhex: Prof Fees (GJ)	Neil Lyners	Vlak 1	100.00%	-	3 054 961.12	1 099 786.00	-
		FJC Consulting	Vlak 2	95.00%	-	10 858.50	-	-
		SVA International	Vlak 2	95.00%	-	1 442 292.76	101 393.18	-
		Innovative Transport Solutions	Vlak 2	95.00%	-	4 720 174.16	1 791 306.09	-
		BSP Consulting Engineers	Vlak 2	95.00%	-	1 556 440.67	-	-

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes			
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug
W16020002 (continued)	IRD P:PH1: Transhex: Prof Fees (GJ) (continued)	Guillaume Nel (GNEC)	Vlak 4	85.00%	-	387 932.72	-	-
		ARG Design	Vlak 2	95.00%	-	8 550.00	2 992.50	-
		African Town Planning Services (Nuplan)	Vlak 4	85.00%	-	5 440.00	-	-
		Amps Registered Quantity	Vlak 1	100.00%	-	310 878.91	-	-
		Ole Bogeng and Associates	Vlak 1	100.00%	-	466 318.38	-	-
		Mott McDonald	Vlak 5	80.00%	-	2 000 762.22	5 402.06	-
Subtotaal					154 674 383.70	-	-	-
Drakenstein Municipality								
W17110007	IRD P:PH1&PH2: Ukhana: Vlakkeland	Ukhana	Vlak 1	100.00%	62 810 980.71	25 330 988.29	25 330 988.29	-
W17110007	IRD P:PH1&PH2: Kalesego: Vlakkeland	Kalesego	Vlak 1	100.00%	80 859 094.28	43 379 101.86	-	-
W17110007	IRD P:PH1&PH2: JVZ CONSTRUCT: Vlakkeland	JVZ Construction	Level 1 Vlak	100.00%	-	10 414 594.47	3 211 860.93	-
		Professional Fees	N/A	N/A	39 104 001.14	-	-	-
		BSP Consulting Engineers	Vlak 2	95.00%	-	426 665.54	-	-
		Jubelie Projects	Vlak 3	90.00%	-	702 641.68	-	-
		Neil Lyners	Vlak 1	100.00%	-	1 859 171.77	669 301.84	-
W17110007 (continued)	IRD P PH 1: Vlakkeland Prof Fees (continued)	Guillaume Nel (GNEC)	Vlak 4	85.00%	-	61 259.50	-	-
		Archi Cape Town	Vlak 1	100.00%	-	784 502.59	784 502.59	392 251.30
		AQS Consultants	Vlak 1	100.00%	-	141 109.13	14 110.91	-
		Lakhanya Quantity Surveys	Vlak 2	95.00%	-	82 261.69	24 678.51	-
W17110007	IRD P PH 1: Vlakkeland Prof Fees	African Town Planning Services (NUPLAN)	Vlak 4	85.00%	-	9 605.00	-	-
		SVA International	Vlak 2	95.00%	-	42 531.50	2 989.96	-

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes				
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug	
W17020005	IRDP:PHI: Paarl Simondium TR1.1	ASLA	Vlak 3	90.00%	-	1 068 606.48	30 882.73	-	
Not on HSS	Land: Paarl Simondium Farm 1222	Land purchase	N/A	N/A	-	-	-	-	
W11080002	IRDP:PH2: GOUDA 150 Units (transfers)	Van der Spuy and Partners/ (Melon)	Vlak 3	90.00%	-	121 500.00	-	-	
W11020004	UISP: Paarl Lantana	EXEO/ (Juhan Construction)	Vlak 1	100.00%	-	888 901.40	202 136.18	-	
W19040008	IRDP:PHI: Schoongezicht 347 sites	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-	
W11020002	IRDP:PHI: Kingston Town (transfers)	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-	
	PHP: FBOCKS: Phola Park/ Thembani Retrofit	F Bocks	Vlak 1	100.00%	-	1 320 606.04	-	-	
	PHP: GREYSTONE: Phola Park/ Thembani Retrofit	Greystone Trading t/a Mzi Developments	Vlak 1	100.00%	-	686 894.92	-	-	
	PHP: UDO: Phola Park/Them-bani Retrofit	UDO	Vlak 1	100.00%	-	518 396.07	518 396.07	518 396.07	
	Subtotaal		N/A	N/A		146 062 520.06			
Langeberg Municipality									
W18060011	UISP: Robertson: Nkanini	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	38 301 521.42	739 376.10	21 367.97	-	
W19030008	UISP: Bloekomhoutsloof TR1.1	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	37 807 476.42	294 735.60	8 517.86	-	
W13100009	IRDP:PHI: Robertson: Nqubela	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	42 788 388.42	4 777 556.40	138 071.38	-	
W16120001	IRDP:PH2: Mcgregor: Land Scapping	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%		2 743 274.14	79 280.62	-	
	Subtotaal				46 985 483.80				
Stellenbosch Municipality									
W15070004	IRDP:PH2: Watergang 193 units	Ncuthu	Vlak 1	100.00%	37 635 911.57	155 919.15	-	-	
W11030002	IRDP:PHI: Klappmuts	Power Construction	Vlak 1	100.00%	39 645 080.50	2 165 088.08	255 047.38	-	
W17120008	IRDP:PHI: Idas Valley	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	39 433 297.61	1 757 974.67	50 805.47	-	

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes			
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug
W19040003	LAND: Watergang	Land purchase	N/A	N/A	-	-	-	-
Not on HSS	IRDPPH1: De Novo Prof Fees (GJ)	Jubelie	Vlak 3	90.00%	-	2 823 060.97	-	-
Not on HSS	IRDPPH1: Blackbird: De Novo	Blackbird Trading	Vlak 1	100.00%	-	673 422.71	538 738.17	-
W0900002	IRDPPH2: Franschoek: Mooi-water (TDRG)	RJ Mullins Civils	Vlak 2	95.00%	-	-	-	-
	Subtotaal				91 274 461.96	-	-	-
Witzenberg Municipality								
W18010002/1	IRDPPH1: Ceres: Vredebes - 3022 sites	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	51 218 666.45	12 364 806.63	357 342.91	-
W18050004	IRDPPH1: Ceres: Vredebes: 600 T/S	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	53 853 913.74	14 736 529.19	425 885.69	-
Not on HSS	IRDPPH1: Ceres: Nduli - Journal (GJ)	Nandi Bulabula Inc	Vlak 1	100.00%	-	322 000.00	322 000.00	-
W12110002	IRDPPH2: Chris Hani (transfers)	Development Action Group	Vlak 1	100.00%	-	225 020.00	-	-
	Subtotaal				68 139 607.77	-	-	-
Overberg District Municipality								
Cape Agulhas Municipality								
W16010022/1	IRDPPH2: Bredasdorp Site H - 158 units	Melon Housing	Vlak 1	100.00%	58 279 042.42	20 799 050.00	-	-
W18060012/1	IRDPPH2: Bredasdorp Site F - 490 units	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	77 910 449.42	36 387 411.30	1 051 596.19	-
	Subtotaal				98 709 499.42	-	-	-
Overstrand Municipality								
W12090002	IRDPPH1: Hawston 489 sites(W17040005)	Cornfield	Vlak 2	95.00%	38 892 294.42	1 341 686.90	597 989.85	-
W18060014	IRDPPH2: Hawston 378 units	Melon Housing	Vlak 1	100.00%	57 514 930.42	20 034 938.00	-	-
W18100012	IRDPPH1: Gansbaai: Masakhane	Cornfield	Vlak 2	95.00%	45 895 803.42	7 995 020.45	3 563 380.61	-

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes			
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug
W14040004	IRDP:PH2: Swartdam Road (transfers)	Transfers	N/A	N/A	-	-	-	-
W18040012	Land: Schulphoek	Land Purchase	N/A	N/A	69 179 992.42	-	-	-
W18040012 (GJ)	Land: Schulphoek -Concept Development Planning	Van Zyl & Associates	Vlak 1	100.00%	-	28 800.00	-	-
W12060003	UISP: Zweilfh: Mandela Square 836 sites	Cornfield	Vlak 2	95.00%	43 795 942.42	6 000 152.50	2 674 267.97	-
W15080001	IRDP:PH1: Stanford 783 sites	Cornfield	Vlak 2	95.00%	71, 60 791.06	31 996 758.71	14 260 955.36	-
	Subtotaal				139 181 592.06	-	-	-
Swellendam Municipality								
W19050004	IRDP:PH1: Barrydale: Smitsville 87 sites	Municipality	N/A	N/A	49 342 941.42	-	-	-
	Subtotaal				49 342 941.42	-	-	-
Theewaterskloof Municipality								
W16030005	PHP: Asande/Cawewo: Hillside 321 Units	CAWEWO	Vlak 1	100.00%	43 762 008.84	6 282 016.42	6 282 016.42	-
W17120007	UISP: 7Sirs: Grabouw: Irak	7SIRS	Vlak 8	65.00%	54 487 075.23	11 054 603.83	-	-
W11120001	UISP: Grabouw: Rooidakke: 1169 sites	7SIRS	Vlak 8	65.00%	45 283 427.76	5 072 232.97	-	-
W13060013/4	PHP: Grabouw: Rooidakke: Rainbow - Ph 4: 281 T/S	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W18020010	UISP: Siyayanzela	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W17080067	Soc: Botriver Community Hall	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
Not on HSS	IRDP:PH2: Botriver - VPUU (violence prevention)	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
Not on HSS	IRDP:PH2: Riemvasmaak - VPUU	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W18070005	IRDP:PH2: Riversonderend: Joe Slovo	ASLA	Vlak 3	90.00%	46 266 342.42	7 907 715.00	228 532.96	-

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontrakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes			
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug
W19040006	Land: Beaumont Tr1.1	Land Purchase	N/A	N/A	38 859 284.41	-	-	-
W19040005	Land: Beaumont Purchase	Land Purchase	N/A	N/A	-	-	-	-
	Subtotal				88 101 010.03	-	-	-
Central								
Beaufort West Municipality								
W18060008	Beaufort West S1 513 units	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	88 123 861.47	45 579 482.15	1 317 247.03	-
W18060008	IRDP:PH2: Beaufort West S1 798 units - ASLA security	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	-	519 963.30	15 026.94	-
	Subtotaal				8 701 598.47	-	-	-
Prince Albert Municipality								
W17070002	IRDP:PH2: Prince Albert 243 units	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	38,708,008.71	1 105 214.66	31 940.70	-
	Subtotaal				38 708 008.71	-	-	-
Eden District Municipality								
Bitou Municipality								
W16010030	IRDP:PH2: Ukhana: Kwanokuthula - 441 T/S	Ukhana	Vlak 1	100.00%	57 776 259.31	20 296 266.89	20 296 266.89	-
Not on HSS	IRDP:PH2: Chauke: Kwanokuthula - 441 T/S Prof Fees	Chauke Surveyors	Vlak 2	95.00%	38 292 892.27	772 254.86	-	-
W17120001	IRDP:PHI: New Horizons	Sonqua	Vlak 1	100.00%	-	4 164 951.00	-	-
W19020004	IRDP:PHI: Green Valley	Sonqua	Vlak 1	100.00%	-	488 499.00	-	-
W18010028	IRDP:PHI: Kwanotuthla: 398 Sites	Sonqua	Vlak 1	100.00%	-	447 120.00	-	-
W19010006	UISP Plett: Kurland	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W18020021	UISP: Plett: Qolweni	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W18040013	UISP: Plett: Qolweni: Bossiesgif	Star Time Trading	Vlak 1	100.00%	-	5 837 207.68	-	-
	Subtotaal				72 162 410.27	-	-	-

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes			
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug
George Municipality								
W18010003/1	IRDP:PHI: ASLA: Erf 325: Syferfontein 736 sites + 679 units	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	98 180 536.33	54 630 489.52	1 578 821.15	-
W18010003/1	IRDP:PHI: RAUBEX: Erf 325: Syferfontein 359 sites + 173 flisp	Raubex	Vlak 1	100.00%	85 938 858.18	48 458 865.76	9 967 988.69	-
W18010003/1	IRDP:PHI: SIMPLY DO: Erf 325: Syferfontein 175 sites	Simply Do	Vlak 3	90.00%	57 092 134.76	17 650 928.11	-	-
W18010003/1	IRDP:PHI: PHP SUPPL: Erf 325: Syferfontein 169 units	PHP Building Suppliers	Vlak 1	100.00%	40 674 165.20	3 194 172.78	1 916 503.67	-
W18010003/1	IRDP:PH2: ENIGMA: Erf 325: Syferfontein 224 units	Enigma Built Environment	Vlak 1	100.00%	45 457 418.48	7 977 426.06	2 233 679.30	2 233 679.30
W18010003/1	IRDP:PHI: Syferfontein: Erf 325 Prof Fees (GJ)	Royal Huskoning DHV	Vlak 2	95.00%	42 852 398.11	5 103 785.41	244 981.70	-
W15030019	IRDP:PHI: ACV Civils: Metro-grounds: 671 Services	ACV Civils	Vlak 2	95.00%	52 158 037.48	13 944 142.81	320 715.28	-
W15030019	IRDP:PHI: Royal Hask: Metro-grounds: Prof Fees (GJ)	Royal Huskoning DHV	Vlak 2	95.00%	37 910 601.01	409 078.16	19 635.75	-
Not on HSS	IRDP:PHI: Royal Hask: Wilderness Heights: Prof Fees (GJ)	Royal Huskoning DHV	Vlak 2	95.00%	37 610 780.62	124 248.79	5 963.94	-
W18060015	PHP: Golden Valley: 136 T/s	PHP Building Suppliers	Vlak 1	100.00%	42 241 052.00	4 761 059.58	2 856 635.75	-
	Subtotaal				202 796 050.39	-	-	-
Hessequa Municipality								
W16040008	IRDP:PHI: Melkhoutfontein 170 units (transfers)	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	37 501 992.42	19 800.00	572.22	-
	Subtotaal				37 501 992.42	-	-	-
Knysna Municipality								

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes			
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug
W07030007/2	PHP: Knysna: Vision 2002: 459 Units	Kamashaba Electrical	Vlak 1	100.00%	37 739 405.44	259 413.02	-	-
		Limise Designers	Vlak 1	100.00%	37 813 928.06	333 935.64	-	-
		Malib Project	Vlak 1	100.00%	37 734 774.42	254 782.00	-	-
		NR Hlangula Projects	Vlak 1	100.00%	37 750 326.06	270 333.64	-	-
		Inyameko Trading 618	Vlak 1	100.00%	37 787 483.62	307 491.20	307 491.20	-
		Ziniya Trading	Vlak 1	100.00%	37 789 308.27	309 315.85	309 315.85	-
W16070003	PHP: Knysna: Hlalani	Singqomo Trading	Vlak 1	100.00%	37 755 598.41	275 605.99	-	-
		Sikhulile Engineers (Sintec)	Vlak 4	85.00%	46 254 896.08	7 458 668.11	-	-
W18070007	Bloemfontein: Construction of 150 units	A & P Civils	Vlak 1	100.00%	39 186 293.22	1 450 355.68	-	-
W16080008	UISP: Knysna: Happy Valley 120 units	Zwelo/ Bukho Q JV	Vlak 1	100.00%	39 024 893.22	1 544 900.80	-	-
W16080009	PHP: Knysna: Golweni 220 units	Sikhulile Engineers (Sintec)	Vlak 4	85.00%	40 591 713.10	2 644 962.58	-	-
W16020008	PHP: Knysna: Ethembeni 200 units	Sikhulile Engineers (Sintec)	Vlak 4	85.00%	38 231 012.42	638 367.00	-	-
W15120001	IRD:PHI: Hornlee 312 sites	Sikhulile Engineers (Sintec)	Vlak 4	85.00%	38 666 830.42	1 008 812.30	-	-
W18060013	PHP: Hornlee Infill 155 units	Nozomi t/a JPB Construction	Vlak 2	95.00%	-	6 108 852.46	610 885.25	
W18020003	IRD:PHI: Karatara TR1.1	Sikhulile Engineers (Sintec)	Vlak 4	85.00%	-	4 707 310.87	-	
W14050003	IRD:PHI: HEIDEVALLEI 515 SITES	Sonqua Consultants	Vlak 1	100.00%	37 890 331.42	410 339.00	-	
W18020001	IRD:PHI: Rheenendal TR1.1	Chauke Surveyors	Vlak 2	95.00%	40 106 394.42	2 495 081.90	-	
W18020002	UISP: Sedgfield 600 sites	Chauke Surveyors	Vlak 2	95.00%	37 660 385.42	171 373.35	-	
		SC Colarossi Housing	Vlak 1	100.00%	-	6 734 397.07	-	
		Sikhulile Engineers (Sintec)	Vlak 4	85.00%	-	1 812 368.27	-	

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes				
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug	
W19020008	UISP: Sedgefield 207 sites Tr1.1	Chauke Surveyors	Vlak 2	95.00%	-	226 031.60	-	-	
W11090003	UISP: Knysna Vision 2002 1393 sites	Zwelo/Bukho Q JV	Vlak 1	100.00%	-	5 382 653.82	-	-	
Not on HSS	EHP: Knysna: Witlokasie Fire Damaged Houses	Sikhulile Engineers (Sintec)	Vlak 4	85.00%	49 689 547.14	10 378 121.51	-	-	
	Subtotaal				105 458 853.70	-	-	-	
Mossel Bay Municipality									
W19010012	UISP: Greater Mossel Bay: 3790 Sites - NUSP	Entsha Henra Construction	Vlak 1	100.00%	46 455 803.06	8 975 810.64	1 602 182.20	-	
W18030008	PHP: Kwanokuthula: Yakhindlu	Apex SA Developers	Vlak 1	100.00%	38 581 380.84	1 101 388.42	-	-	
W02100006	PHP: Kwanokuthula: Elangeni	Marnol Projects	Vlak 1	100.00%	41 979 992.42	4 500 000.00	52 200.00	-	
W12050002	IRDP:PH2: Asazani Zinyoka	Marnol Projects	Vlak 1	100.00%	-	9 700 439.00	112 525.09	-	
Not on HSS	IRDP:PH1: Mosselbay: Royal Hask: Louis Fourie PRofFees	Royal Huskoning DHV	Vlak 2	95.00%	43 988 723.30	6 183 294.34	296 798.13	-	
W16050003	IRDP:PH1: Mosselbay: Ruwacoon: Louis Fourie	Ruwacoon	Vlak 1	100.00%	77 336 564.91	39 856 572.49	14 029 513.52	11 028 313.61	
W16080010	IRDP:PH1: Mosselbay: Sonskyn-vallei	Entsha Henra Construction	Vlak 1	100.00%	51 680 670.42	14 200 678.00	2 534 821.02	-	
	Subtotaal				122 323 611.85	-	-	-	
Oudtshoorn Municipality									
W13030011	IRDP:PH1&PH2 Rosevalley 967 Sites&Units	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	49 049 034.63	10 412 137.99	300 910.79	-	
W16110008	UISP: Dysselsdorp 534 sites	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	-	10 020 510.00	289 592.74	-	
W13090017	IRDP:PH1: DE RUST BLOMNEK (RED ANTS)	Red Ants	Vlak 2	95.00%	38 059 592.42	550 620.00	55 062.00	-	
	Subtotaal				60 762 534.63	-	-	-	

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes		
					Uitgawe	HDI	Vroue
West Coast District Municipality							
Bergriver Municipality							
W19030005	IRDP:PH1: Porterville De Keiders Tr1.1	Municipality	N/A	N/A	37 676 541.42	-	-
W19030006	IRDP:PH1: Piketberg: Watsonia Tr1.1	Municipality	N/A	N/A	37 659 300.42	-	-
W15030006	IRDP:PH1&PH2: Velddrift: Noor-dhoek: 107 Services & T/S	Nozomi t/a JPB Construction	Vlak 2	95.00%	44 213 766.30	6 397 085.19	639 708.52
	Subtotaal				44 589 623.30	-	-
Cederberg Municipality							
W16020007	IRDP:PH1: Lambertsbay	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	39 534 542.31	1 849 094.90	53 438.84
W18060009	IRDP:PH2: Lambertsbay Erf 168 184 units	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	52 144 738.42	13 198 271.40	381 430.04
W19010013/1	EHP: ASLA: Wupperthal: 53 Emergency Units	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	39 870 379.61	2 151 348.47	62 173.97
	Subtotaal				56 589 675.50	-	-
Matzikama Municipality							
W17080001/1	IRDP:PH1: Lutzville Erf 1288 (Tr1.2)(planning	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	37 479 992.42	-	-
W19030003/1	IRDP:PH1: Lutzville Erf 1288 - 332 Sites	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	57 100 906.42	17 658 822.60	510 339.97
W18040025	IRDP:PH1: Vredendal North Ph 5: 398 Sites	ASLA Construction	Vlak 3	90.00%	43 428 330.56	5 353 504.33	154 716.28
	Subtotaal				63 049 244.56	-	-
Saldanha Bay Municipality							
W18110003	EHP: White City & Diazville - 5 Damaged Units	XM Sompuku	Vlak 1	100.00%	38 071 684.42	591 692.00	591 692.00
W19020006	EHP: Fire Kits & Relocation Costs 2018-2021	Municipality	N/A	N/A	38 592 013.75	-	-

Bylae A

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes			
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug
W12020001	PHP: George Kerridge: Ikamvalethu	Vicmol Construction	Vlak 1	100.00%	37 972 132.42	492 140.00	492 140.00	-
W19070007	UISP: George Kerridge: Tsitsiratsitsi	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
Not on HSS	UISP: Middelpos: Joe Slovo	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W14060004	IRDPP:PHI: Educational Support Service: George Kerridge	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W18040015	IRDPP:PHI: Paternoster	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W18060010	IRDPP:PHI: Langebaan 200 Sites	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W18060010	IRDPP:PHI: Louwville 200 Sites	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W18020015	IRDPP:PHI: Vredenburg Urban Renewal Tr1.1	Municipality	N/A	N/A	38 859 284.42	-	-	-
W96090003	IRDPP:PH2: Vredenburg: Ongesund 322 units	Vicmol Construction	Vlak 1	100.00%	37 547 052.42	67 060.00	67 060.00	-
Not on HSS	IRDPP:PHI: Saldanhay Bay: Comm Based Planning	Municipality	N/A	N/A	37 584 744.28	-	-	-
	Subtotaal				54 293 300.38	-	-	-
Swartland Municipality								
W19090001	Land: Malmesbury: Kalbaskraal	Municipality	N/A	N/A	-	-	-	-
W19090003	IRDPP:PH1: Malmesbury: Kalbaskraal 135 sites	Exeo	Vlak 1	100.00%	-	3 221 131.00	732 485.19	-
W19010008	IRDPP:PH1: Malmesbury: Kalbaskraal 146 sites	Planning	N/A	N/A	-	-	-	-
W19090002	IRDPP:PH1: Riebeeck Kasteel 441 sites	Exeo	Vlak 1	100.00%	-	13 924 743.50	3 166 486.67	-
W18040017	IRDPP:PH1: Riebeeck Kasteel 757 sites	Planning	N/A	N/A	-	-	-	-
W17120006	IRDPP:PH2: Riebeeck West	ASLA	Vlak 3	90.00%	-	1 118 635.20	32 328.56	-

Bylae A

HSS No.	Projek Beskrywing	Kontraakteur	BEE Vlak	HDI	Werklike uitgawes			
					Uitgawe	HDI	Vroue	Jeug
W19100001	IRDp:PHT: Malmesbury: De Hoop	Exeo	Vlak 1	100.00%	42 767 278.42	5 287 286.00	1 202 328.84	-
W19090004	IRDp:PHT: Moorreesburg: Sibanye: 650 sites	ASLA	Vlak 3	90.00%	47 246 177.42	8 789 566.50	254 018.47	-
	Subtotaal				83 554 765.42	-	-	-
MUNISIPALE UITGAWE					885 538 413.46	139 840 707.67	14 469 812.64	

Western Cape Department of Human Settlements

Private Bag X9083, 27 Wale Street, Cape Town, 8000

tel: +27 21 483 4965

www.westerncape.gov.za

Afrikaans and isiXhosa versions of this publication are available on request.
Email: Emmanuela.MaClean@westerncape.gov.za

**Wes-Kaapse
Regering**

Menslike Nedersettings

PR221/2020
ISBN: 978-0-621-48600-1